národní
úložiště
šedé
literatury

Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2006

Česká národní banka
2007

Dostupný z http://www.nusl.cz/ntk/nusl-124094

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 10.06.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

ZPRÁVA O VÝKONU DOHLEDU NAD FINANČNÍM TRHEM

2006

ČNB ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

ZPRÁVA O VÝKONU DOHLEDU NAD FINANČNÍM TRHEM

ČNB ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

OBSAH

ÚVODEM 5

VYJÁDŘENÍ VÝBORU PRO FINANČNÍ TRH 6

A. DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM V ROCE 2006 8

SHRNUTÍ 8

1. SJEDNOCENÍ DOHLEDU NAD FINANČNÍM TRHEM 9

2. LEGISLATIVNÍ ZMĚNY V OBLASTI DOHLEDU NAD FINANČNÍM TRHEM V ROCE 2006 10
2.1 ZMĚNY ZÁKONŮ 10
2.2 VYDANÉ VYHLÁŠKY A OPATŘENÍ 11
2.3 VYDANÁ ÚŘEDNÍ SDĚLENÍ 13
2.4 PŘIPRAVOVANÉ ZMĚNY V REGULACI 14

3. NOVÉ PŘÍSTUPY KE ZVYŠOVÁNÍ STABILITY A TRANSPARENTNOSTI FINANČNÍHO TRHU 16
3.1 NOVÁ BASILEJSKÁ KAPITÁLOVÁ DOHODA (BASEL II) 16
3.2 SOLVENCY II 17
3.3 IMPLEMENTACE MIFID 18
3.4 CORPORATE GOVERNANCE 19
3.5 MEZINÁRODNÍ STANDARDY ÚČETNÍHO VÝKAZNICTVÍ 19

4. VÝKON DOHLEDU NAD FINANČNÍM TRHEM V ROCE 2006 20
4.1 LICENČNÍ, SCHVALOVACÍ A POVOLOVACÍ ČINNOST 20
4.2 NOTIFIKACE 23
4.3 REGISTRAČNÍ ČINNOST 24
4.4 DOHLED NA DÁLKU 26
4.5 DOHLED NA MÍSTĚ 31

5. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE 37
5.1 SPOLUPRÁCE V RÁMCI STRUKTUR EVROPSKÉ KOMISE 37
5.2 SPOLUPRÁCE V RÁMCI STRUKTUR EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY 40
5.3 SPOLUPRÁCE V RÁMCI BASILEJSKÉHO VÝBORU PRO BANKOVNÍ DOHLED 40
5.4 SPOLUPRÁCE V RÁMCI SKUPINY BANKOVNÍCH DOHLEDŮ STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPY 41
5.5 SPOLUPRÁCE V RÁMCI MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE KOMISÍ PRO CENNÉ PAPÍRY 41
5.6 SPOLUPRÁCE V RÁMCI MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE DOHLEDŮ NAD PENZIJNÍMI FONDY 41
5.7 SPOLUPRÁCE V RÁMCI MEZINÁRODNÍ ASOCIACE POJIŠŤOVACÍCH DOHLEDŮ 41
5.8 SPOLUPRÁCE S PARTNERSKÝMI ORGÁNY DOHLEDU 41

B. VÝVOJ FINANČNÍHO TRHU V ROCE 2006 43

SHRNUTÍ 43

METODICKÁ POZNÁMKA 46

1. EKONOMICKÉ PROSTŘEDÍ V ROCE 2006 47

2. VÝVOJ BANKOVNÍHO SEKTORU 48
2.1 STRUKTURA BANKOVNÍHO SEKTORU 48
2.2 HOSPODÁŘSKÉ VÝSLEDKY BANKOVNÍHO SEKTORU 50
2.3 AKTIVITY BANKOVNÍHO SEKTORU 53
2.4 RIZIKA BANKOVNÍHO PODNIKÁNÍ 56
2.5 KAPITÁLOVÁ PŘIMĚŘENOST 60

3. VÝVOJ SEKTORU DRUŽSTEVNÍCH ZÁLOŽEN 62
3.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA SEKTORU DRUŽSTEVNÍCH ZÁLOŽEN 62
3.2 VÝVOJ SEKTORU DRUŽSTEVNÍCH ZÁLOŽEN V ROCE 2006 62

4. VÝVOJ NA KAPITÁLOVÉM TRHU 64
4.1 OBLAST POSKYTOVATELŮ INVESTIČNÍCH SLUŽEB 64
4.2 OBLAST KOLEKTIVNÍHO INVESTOVÁNÍ 66
4.3 PENZIJNÍ FONDY 67
4.4 REGULOVANÉ TRHY 68
4.5 OBLAST EMISÍ CENNÝCH PAPÍRŮ 70

5. VÝVOJ NA POJISTNÉM TRHU 73
5.1 POČET POJIŠŤOVEN NA POJISTNÉM TRHU 73
5.2 VLASTNICKÁ STRUKTURA TUZEMSKÝCH POJIŠŤOVEN 74
5.3 VÝVOJ PŘEDEPSANÉHO POJISTNÉHO 75
5.4 VÝVOJ NÁKLADŮ NA POJISTNÁ PLNĚNÍ 76
5.5 AKTIVA POJIŠŤOVEN 77
5.6 PASIVA POJIŠŤOVEN 78
5.7 VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ 79
5.8 SOLVENTNOST POJIŠŤOVEN 80

SEZNAM ZKRATEK 82

SEZNAM UŽITEČNÝCH WEBOVÝCH STRÁNEK 84

C. PŘÍLOHY 85

Dne 1. dubna 2006 došlo k integraci dohledu nad finančním trhem do České národní banky. V této souvislosti vznikla České národní bance nová zákonná povinnost každoročně vypracovávat Zprávu o výkonu dohledu nad finančním trhem a nejpozději do 30. června následujícího roku ji předložit Poslanecké sněmovně, Senátu a vládě k informaci.

Počínaje rokem 2007 tak tato publikace nahrazuje dosavadní dokumenty týkající se regulace a dohledu nad segmenty finančního trhu, které byly v minulosti vydávané Českou národní bankou (zpráva „Bankovní dohled"), Komisí pro cenné papíry („Zpráva o situaci na českém kapitálovém trhu"), Úřadem státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění Ministerstva financí ČR („Zpráva o dohledu nad pojistným trhem a o vývoji tohoto trhu", resp. „Výroční zpráva") a Úřadem pro dohled nad družstevními záložnami („Zpráva o činnosti a hospodaření Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami"). Kromě naplnění zákonné povinnosti je cílem této zprávy také informovat veřejnost o aktivitách v oblasti dohledu nad finančním trhem a o vývoji finančního trhu v předchozím roce.

Zpráva je rozdělena do dvou částí. Část A pojednává o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2006, změnách v právních předpisech ovlivňujících finanční trh, o zavádění nových přístupů ke zvýšení stability a transparentnosti finančního trhu a o mezinárodní spolupráci v oblasti dohledu. Část B popisuje vývoj jednotlivých segmentů finančního trhu (bankovního sektoru, sektoru družstevních záložen, kapitálového trhu a sektoru pojišťoven) v roce 2006. Každá z částí obsahuje stručné shrnutí hlavních závěrů.

V souladu s požadavkem zákona o České národní bance byl návrh této zprávy předložen Výboru pro finanční trh, který využil svého práva a připojil k ní své vyjádření. Zpráva byla projednána a schválena bankovní radou České národní banky dne 14. 6. 2007.

VÝBOR PRO FINANČNÍ TRH

Výbor pro finanční trh (Výbor) vznikl na základě zákona č. 57/2006 Sb., kterým došlo ke sjednocení dohledu nad finančním trhem v České republice do České národní banky,[1] jako poradní orgán bankovní rady ČNB pro oblast dohledu nad finančním trhem. Projednává otázky koncepčního charakteru týkající se regulace a dohledu nad finančním trhem a diskutuje též významné trendy ve vývoji finančního sektoru, jež mají regulatorní aspekt. S ohledem na své složení (je v něm zastoupen „trh i stát") představuje Výbor nezávislé odborné fórum, které poskytuje České národní bance názory či zpětnou vazbu k záležitostem týkajícím se výkonu její funkce orgánu dohledu nad celým tuzemským finančním trhem. Personální obsazení a náplň činnosti Výboru mu zároveň v souladu se zákonem umožňují vystupovat v konzultační roli i ve vztahu k legislativním kompetencím Ministerstva financí v oblasti finančního trhu. Výbor neřeší záležitosti týkající se konkrétních subjektů na finančním trhu.

Členy Výboru jsou:
- předseda Jiří Rusnok, místopředseda Radek Urban (oba zvoleni rozpočtovým výborem Poslanecké sněmovny dne 6. června 2006) a Václav Tomek (zvolen rozpočtovým výborem Poslanecké sněmovny dne 21. února 2007),
- Otakar Schlossberger, finanční arbitr České republiky,
- Milan Šimáček, náměstek ministra financí (nahradil po 2. zasedání Výboru svého předchůdce Tomáše Prouzu), a Klára Cetlová, ředitelka odboru legislativa finančního trhu Ministerstva financí,
- Miroslav Singer, viceguvernér České národní banky (nahradil po 3. zasedání Výboru tehdejší členku bankovní rady Michaelu Erbenovou).

Členové Výboru vykonávají svoji funkci osobně a bezplatně.

I když je podle zákona Výbor oprávněn předkládat v oblasti své působnosti stanoviska a doporučení bankovní radě, případně Ministerstvu financí, i formálně (tj. samostatnými dokumenty), v praxi tak doposud nečinil. Místo toho jsou ze zasedání Výboru vyhotovovány podrobné *minutes* obsahující písemný záznam proběhlé diskuze, názorů jednotlivých členů Výboru a závěrů přijatých Výborem. Tyto *minutes* jsou po schválení všemi členy Výboru postoupeny pro informaci bankovní radě ČNB. Aby byla činnost Výboru transparentní, je také z každého jeho jednání učiněn ještě zápis o hlavních bodech a závěrech diskuze, který je po schválení uveřejněn na internetových stránkách ČNB (http://www.cnb.cz – Dohled nad finančním trhem – Výbor pro finanční trh). Veden zájmem na zvýšení transparentnosti a veřejné odpovědnosti svého jednání rozhodl Výbor na svém posledním zasedání, že napříště bude uveřejňovat na internetu v určitém časovém předstihu i program svého nadcházejícího jednání.

Jak vyplývá ze zápisů z jednání Výboru, projednávané materiály Výbor nejen diskutuje a bere na vědomí, ale někdy též, považuje-li to za žádoucí, adresuje ČNB, Ministerstvu financí nebo oběma institucím doporučení či podněty k provedení určitých aktivit v oblastech jejich kompetencí. Vedle funkce poradně-konzultační má v sobě činnost Výboru i určitý prvek funkce kontrolní. Výboru totiž ČNB předkládá dvakrát ročně informaci o svých hlavních aktivitách v oblasti dohledu nad finančním trhem za uplynulé období. Informaci o své nedávné a probíhající legislativní činnosti předložilo Výboru i Ministerstvo financí a rovněž finanční arbitr podal Výboru zprávu o činnosti za dobu své existence. Vedle toho má ze zákona Výbor povinnost projednat návrh každoroční zprávy ČNB o výkonu dohledu nad finančním trhem před jejím schválením bankovní radou a předložením Poslanecké sněmovně, Senátu a vládě k informaci. Výbor má právo k této zprávě připojit své vyjádření, čehož níže využívá.

Výbor pro finanční trh by se podle zákona měl scházet alespoň dvakrát ročně. Za necelý rok své faktické existence (počítáno od zvolení předsedy a místopředsedy Výboru) se však Výbor pro finanční trh sešel již pětkrát, a to 27. června, 26. září a 28. listopadu 2006, 20. března 2007 a zatím naposledy mimořádně 26. dubna 2007. První jednání Výboru mělo ustavující a seznamující charakter a v jeho rámci Výbor přijal svůj jednací řád. Další zasedání již měla ryze věcný a pracovní obsah. V mezidobí některou méně zásadní agendu Výbor řeší bez osobního jednání prostřednictvím prostředků elektronické komunikace.

Z témat na programu jednání Výboru, vedle výše uvedených informací o činnosti České národní banky, Ministerstva financí a finančního arbitra za uplynulá období, byla zřejmě nejvýznamnější otázka budoucího institucionálního rámce ochrany spotřebitele na tuzemském finančním trhu. Výbor se touto komplexní problematikou zabývá průběžně a v březnu t. r. vyzval Ministerstvo financí, aby společně s ČNB a ve spolupráci s profesními asociacemi sdružujícími účastníky trhu, a případně i jinými státními či samosprávnými organizacemi, připravilo koncepční

1 Právně je postavení Výboru pro finanční trh upraveno v § 45a až 45d zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění zákona č. 57/2006 Sb.

materiál navrhující institucionální zajištění dohledu (kontroly) nad ochranou spotřebitele na finančním trhu a mimosoudního řešení sporů vzniklých mezi klientem a finanční institucí.

Výbor též věnoval pozornost budoucím statutárním cílům dohledu vykonávaného Českou národní bankou. V souvislosti s tím vyjádřil podporu záměru Ministerstva financí připravit ve střednědobém horizontu nový zákon „o dohledu nad finančním trhem", který by jednotně upravoval kompetenčně-procesní aspekty výkonu dohledu nad finančním trhem integrovaného v centrální bance. Vedle legislativního zakotvení cílů dohledu Výbor doporučil České národní bance, aby iniciovala věcnou diskuzi o národní doktríně (vizi) dohledu, regulace a rozvoje finančního trhu, jejíž definování by mohlo přispět ke zvýšení atraktivnosti tuzemského finančního trhu pro investory (institucionální i drobné).

Část svých jednání věnoval Výbor též některým otázkám souvisejícím s probíhající transpozicí evropské směrnice o trzích finančních nástrojů (MiFID) a s přípravou nového zákona o pojišťovnictví. Z této agendy byla nejvíce diskutována problematika budoucího přístupu k regulaci zprostředkovatelů produktů finančních institucí, zejména pojišťovacích a investičních zprostředkovatelů, jichž je dnes na našem trhu zhruba 57 tisíc. Zprostředkovatelé sice nemají závažný význam z hlediska stability finančního systému, nicméně představují značnou část distribuční sítě finančních institucí, a jsou tedy nositeli rizika v jejich vztahu ke klientům. Hrají též určitou společenskou roli v oblasti finančního zabezpečení obyvatelstva a ovlivňují úroveň jeho finanční gramotnosti. Výbor se přiklání k vyšší angažovanosti samoregulačních mechanismů aplikovaných na segment zprostředkovatelů přímo finančními institucemi a profesními asociacemi na úkor snížení ingerence dohledu ČNB.

Zatím naposledy se Výbor operativně sešel k diskuzi nad případnými dopady daňové reformy navržené Ministerstvem financí na určité segmenty finančního sektoru.

Lze konstatovat, že Výbor pro finanční trh se již během prvního roku své činnosti stal užitečnou diskuzní platformou pro koncepční otázky regulace a rozvoje českého finančního trhu, která přes své zákonné zakotvení a zájmově rozdílné personální složení funguje na relativně neformálním, ale kooperativním základě.

Vyjádření Výboru pro finanční trh ke zprávě ČNB o výkonu dohledu nad finančním trhem za rok 2006

Česká národní banka již v počáteční fázi přípravy Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem projednala s Výborem návrh osnovy této zprávy a harmonogram její přípravy. V souladu s učiněnou dohodou dostali členové Výboru k připomínkám návrh části A a následně návrh části B této zprávy. Připomínky členů, které byly především formulačně-stylistické povahy, byly Českou národní bankou zohledněny. Byly zapracovány též připomínky členů směřující k odstranění drobných duplicit vyskytujících se v návrhu zprávy i poznámky, které naopak upozorňovaly na některé neodůvodněné nekonzistentnosti v popisu výsledků jednotlivých sektorů. U několika málo námětů koncepčnějšího charakteru bylo zpracovateli zprávy přislíbeno k nim přihlédnout při přípravě zprávy za rok 2007.

Po seznámení se s loňskými výsledky a dalšími údaji za jednotlivé sektory finančního trhu Výbor konstatuje, že na rozdíl od ostatních, poměrně dobře se vyvíjejících segmentů trhu zpráva ukazuje na horší dynamiku vývoje v sektoru pojišťovnictví, pokud jde o kritérium propojištěnosti (tj. podílu předepsaného pojistného k hrubému domácímu produktu). Podle názoru Výboru je v oblasti životního pojištění tato skutečnost do velké míry podmíněna relativně štědře nastaveným systémem veřejného zdravotního a důchodového pojištění, který nevytváří pro velkou část obyvatelstva významné pobídky k hledání tržních způsobů finančního zajištění pro případ ztráty pracovní produktivity.

Lze tedy shrnout, že Výbor pro finanční trh s vědomím, že konečné znění zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem za rok 2006 musí ještě schválit bankovní rada ČNB, bere návrh této zprávy na vědomí a neuplatňuje vůči jejímu obsahu žádné výhrady.

V Praze dne 7. června 2007
za Výbor pro finanční trh

Ing. Jiří Rusnok
předseda

A. DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM V ROCE 2006

SHRNUTÍ

Nejvýznamnější událostí v oblasti výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2006 bylo institucionální sloučení orgánů dohledu nad finančním trhem do České národní banky (ČNB). Od 1. dubna 2006 je ČNB zodpovědná nejen za výkon bankovního a devizového dohledu, ale také za dohled nad sektory finančního trhu, které byly dříve v působnosti Komise pro cenné papíry, Ministerstva financí a Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami. Integrace dohledu do ČNB vytvořila předpoklady pro lepší využití synergií ve výkonu dohledu nad jednotlivými segmenty finančního trhu, větší sblížení regulatorních pravidel a dohledových postupů a snížení nákladů na jeho výkon.

Na konci roku 2006 podléhalo dohledu ČNB celkem 24 bank a stavebních spořitelen, 20 družstevních záložen, 33 pojišťoven, 13 investičních společností, 11 penzijních fondů, 9 depozitářů, 77 otevřených podílových fondů, 33 nebankovních obchodníků s cennými papíry a téměř 3 000 nebankovních devizových míst. V omezeném rozsahu ČNB dohlížela rovněž 28 zahraničních poboček bank a pojišťoven ze států EU/EHP a jednu nově založenou pobočku pojišťovny ze státu mimo EU/EHP. ČNB také vykonává dohled nad regulovanými trhy (Burza cenných papírů Praha, a. s., a RM-systém, a. s.). Kromě toho ČNB schvaluje dokumenty v souvislosti s novými emisemi cenných papírů (emisní podmínky dluhopisů, prospekty cenných papírů), uděluje souhlasy s uveřejněním nabídek převzetí, souhlasy k uplatnění práva výkupu účastnických cenných papírů, vydává povolení k činnosti makléře a provádí registraci investičních a pojišťovacích zprostředkovatelů.

Změny legislativy týkající se finančního trhu provedené v roce 2006 nebyly, kromě výše uvedeného sjednocení dohledu nad finančním trhem do ČNB na základě zákona č. 57/2006 Sb., zásadního charakteru a souvisely zejména s transpozicí některých evropských směrnic (např. změna zákona o platebním styku, zákona o podnikání na kapitálovém trhu či zákona o dluhopisech). Významnější změnou byla novelizace zákona o kolektivním investování, která přinesla novou úpravu speciálních fondů (nemovitostní fondy a fondy kvalifikovaných investorů). Zásadnější změny legislativy jsou očekávány až v roce 2007 v souvislosti s dokončením implementace nového konceptu kapitálové přiměřenosti Basel II do českého práva, transpozicí směrnice o trzích s finančními nástroji MiFID, vydáním nového zákona o pojišťovnictví či vydáním nového zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Stejně jako v předchozích letech byl praktický výkon dohledu v roce 2006 založen na kombinaci průběžného dohledu regulovaných subjektů na dálku a provádění komplexních či dílčích kontrol na místě. Dohled na dálku pomáhá na základě veškerých dostupných informací vytvářet komplexní obraz o finanční situaci dohlížených subjektů a umožňuje identifikovat potenciální nedostatky a rizika, která jsou výchozím signálem pro provedení kontroly na místě. Při kontrolách na místě je posuzován způsob, jakým kontrolovaný subjekt identifikuje, měří a řídí podstupovaná rizika, a je ověřována účinnost vnitřního kontrolního systému. Významnou oblastí, kterou se dohled na místě v roce 2006 zabýval, bylo prověřování připravovaných pokročilých přístupů k výpočtu kapitálových požadavků v rámci nového konceptu Basel II.

Přistoupením České republiky k Evropské unii v roce 2004 se rozšířila činnost pracovníků ČNB ve výborech a pracovních skupinách Evropské komise a Evropské centrální banky. Po integraci dohledu nad finančním trhem do České národní banky jsou ve spolupráci jednotlivých dohledových sekcí formulována a vůči mezinárodním institucím komunikována jednotná stanoviska ke společné problematice. Významným prvkem dohledové činnosti v roce 2006 byla také výměna informací a spolupráce se zahraničními partnerskými orgány dohledu.

1. SJEDNOCENÍ DOHLEDU NAD FINANČNÍM TRHEM

V únoru 2006 schválil Parlament České republiky zákon o sjednocení dohledu nad finančním trhem (zákon č. 57/2006 Sb., o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem). Na základě tohoto zákona převzala Česká národní banka k 1. dubnu 2006 veškerou agendu Komise pro cenné papíry (KCP), Úřadu státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění Ministerstva financí ČR (ÚDPP) a Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami (ÚDDZ), jež k tomuto dni zanikly.

Při integraci dohledových činností do ČNB byl kladen důraz na zabezpečení kontinuity všech funkcí výkonu dohledu. Bylo zajištěno plné fungování informačních systémů, převzetí zaměstnanců a majetku. Integrace dohledu v roce 2006 proběhla hladce bez negativních dopadů na výkon dohledu a fungování finančního sektoru. Organizační struktura ČNB byla rozšířena o dvě nové sekce. Sekce regulace a dohledu nad pojišťovnami je zodpovědná za dohled, který do konce března 2006 vykonával ÚDPP s výjimkou agendy penzijních fondů. Tato agenda byla přesunuta do sekce regulace a dohledu nad kapitálovým trhem, která převzala agendu KCP. Dohled nad družstevními záložnami byl začleněn do stávající sekce bankovní regulace a dohledu.[2]

Zákonem o sjednocení dohledu nad finančním trhem byl rovněž zřízen Výbor pro finanční trh, který je poradním orgánem bankovní rady ČNB pro oblast dohledu nad finančním trhem. Výbor má sedm členů. Předsedu, místopředsedu a dalšího člena volí rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny na návrh profesních a zájmových organizací sdružujících účastníky finančního trhu. Další členy Výboru tvoří finanční arbitr, jeden člen bankovní rady a dva vedoucí zaměstnanci Ministerstva financí. Výbor sleduje a projednává obecné koncepce, strategie a přístupy k dohledu nad finančním trhem, významné nové trendy na finančním trhu a systémové otázky finančního trhu a výkonu dohledu nad ním, a to vnitrostátní i mezinárodní povahy. Zápisy z jednání Výboru jsou pravidelně uveřejňovány na webové stránce ČNB.

Sloučení všech dohledových institucí do ČNB vytvořilo předpoklady pro využití synergií ve výkonu dohledu nad jednotlivými segmenty finančního trhu, větší sblížení regulatorních pravidel a dohledových postupů a snížení nákladů na jeho výkon. Byly zahájeny práce na sjednocení systému výkaznictví, započalo se s prováděním společných kontrol na místě. Pro realizaci dalších synergií a úspor je však nutné optimálně nastavit vnitřní procesy, které umožní dobrou komunikaci pracovníků dohledu a zefektivnění jejich činnosti. V rámci ČNB již proto byly započaty diskuze o budoucím organizačním uspořádání. Nezbytné bude rovněž provést revizi stávající legislativy finančního trhu s cílem sjednotit pravidla pro podnikání finančních institucí. Příkladem může být příprava vyhlášky o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry vydané v souvislosti s implementací Basel II.

2 Organizační schéma dohledu nad finančním trhem ČNB k 31. 12. 2006 je uvedeno v Příloze 2.

2. LEGISLATIVNÍ ZMĚNY V OBLASTI DOHLEDU NAD FINANČNÍM TRHEM V ROCE 2006

V roce 2006 byly přijaty některé zákony, které změnily a upravily podnikání finančních institucí a dalších osob podléhajících regulaci a dohledu.

2.1 ZMĚNY ZÁKONŮ

Příprava zákonů v oblasti finančního trhu náleží primárně Ministerstvu financí. ČNB spolupracuje na jejich přípravě.

Zákon o České národní bance (č. 6/1993 Sb.)
Nejvýznamnější změnou zákona je skutečnost, že od 1. dubna 2006 přešla odpovědnost za výkon dohledu nad finančním trhem na Českou národní banku. ČNB vykonává dohled nad bankami, pobočkami zahraničních bank (ze zemí mimo Evropský hospodářský prostor) a nad bezpečným fungováním finančního systému. Oproti dosavadnímu stavu tak došlo k rozšíření působnosti České národní banky, která nově dohlíží na spořitelní a úvěrní družstva, instituce a pobočky zahraničních institucí elektronických peněz a jiné osoby vydávající elektronické peníze, obchodníky s cennými papíry, emitenty cenných papírů, centrální depozitář, jiné osoby vedoucí evidenci investičních nástrojů, investiční společnosti, investiční fondy, provozovatele vypořádacích systémů, organizátory trhu s investičními nástroji a další osoby, o nichž tak stanoví zvláštní právní předpisy upravující oblast podnikání na kapitálovém trhu, dále na pojišťovny, zajišťovny, penzijní fondy a další osoby působící v oblasti pojišťovnictví a penzijního připojištění podle zvláštních právních předpisů. Tímto ČNB působí jako jediný tuzemský orgán dohledu finančního sektoru České republiky. ČNB kromě dohledu nad finančním trhem provádí devizovou regulaci a dohled nad nebankovními devizovými subjekty a je odpovědná i za dohled nad platebními systémy.

Zákon o bankách (č. 21/1992 Sb.)
Vydání licence bance nebo pobočce zahraniční banky (ze zemí mimo Evropský hospodářský prostor) a některé záležitosti spojené s fúzí, převodem jmění na společníka či zrušením banky jsou nově plně v působnosti a pravomoci ČNB. Bankám a pobočkám zahraničních bank se stanovují nové povinnosti v souvislosti s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a za účelem udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu. V praxi daná opatření znamenají povinnost bank obezřetně sledovat finanční operace svých klientů, získané informace vyhodnocovat a v případě potřeby je sdělovat příslušným úřadům v ČR i v zahraničí.

Zákon o spořitelních a úvěrních družstvech (č. 87/1995 Sb.)
Spořitelní a úvěrní družstva (SÚD, resp. družstevní záložny) jsou nyní v mnoha aspektech postaveny na roveň bankám, včetně dohledu ze strany ČNB. Uvedenými zákony proto došlo k úpravě podmínek a zpřísnění požadavků na založení, udělení licence, organizaci, řízení (včetně požadavků na odbornou způsobilost osob ve vrcholném vedení) a nabývání kvalifikované účasti na této právnické osobě. Důraz je rovněž kladen na náležitou kapitálovou vybavenost a strukturu kapitálu SÚD a na dodržování pravidel likvidity a obezřetnosti při výkonu činnosti. Plné zapojení do tuzemského platebního systému přináší rovněž nové povinnosti. Obdobně jako u bank a poboček zahraničních bank se aplikují pravidla v souvislosti s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a za účelem udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu.

Zákon o platebním styku (č. 124/2002 Sb.)
V důsledku dokončení transpozice směrnice 2000/46/ES, o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, došlo ke změně pravidel upravujících vydávání a užívání elektronických platebních prostředků a elektronických peněz. Došlo zejména ke zpřesnění okruhu osob, které jsou oprávněny vydávat elektronické peníze, kterými se rozumí peněžitá pohledávka (vklad) vůči vydavateli, jež je uchovávána v elektronickém peněžním prostředku a lze ji použít jako platební prostředek i u jiných osob, než je vydavatel. Zcela novým prvkem je zavedení další kategorie vydavatelů – „institucí elektronických peněz", kterými se rozumí akciové společnosti nebo evropské společnosti se sídlem v ČR, jež vydávají elektronické peníze na základě licence udělené ČNB, a dále zahraničních institucí elektronických peněz, které vykonávají činnost podle zákona o platebním styku na území České republiky na základě jednotné licence. Instituce elektronických peněz (IEP) může kromě své hlavní činnosti provádět pouze činnosti s ní související. IEP nesmí v žádném případě poskytovat úvěry v jakékoli podobě.

Zákon o úpadku (č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon)
Jedná se o zcela nový zákon, který nahradí dosavadní nevyhovující zákon o konkurzu a vyrovnání. Insolvenční zákon zavádí nové pojetí úpadku a způsoby jeho řešení. Ve vztahu k finančnímu sektoru obsahuje speciální ustanovení o úpadku finančních institucí, zejména bank, pojišťoven apod. Uvedené ustanovení je transpozicí směrnice 2001/24/ES, o reorganizaci a likvidaci úvěrových institucí a směrnice 2001/17/ES, o reorganizaci a likvidaci pojišťovacích podniků. Změna spočívá v tom, že úpadek lze na finanční instituci prohlásit až poté, co došlo k pravomocnému odnětí licence nebo povolení. Řešení finančních potíží takovéto právnické osoby je do doby odejmutí licence nebo povolení v ingerenci orgánu dohledu. ČNB získala rovněž pravomoc podat na právnickou osobu, které odňala licenci, návrh na prohlášení úpadku, resp. konkurzu, aniž by byla jejím věřitelem.

Zákon o podnikání na kapitálovém trhu (č. 256/2004 Sb.)
V průběhu roku 2006 byl zákon o podnikání na kapitálovém trhu šestkrát novelizován. Zákonem č. 56/2006 Sb. (tzv. technická novela) byla transponována směrnice o prospektu, dokončena transpozice směrnice o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku a provedeny některé změny týkající se centrálního depozitáře cenných papírů. Tímto zákonem také došlo k přesunutí problematiky smluv o cenných papírech uzavřených na dálku do občanského zákoníku (změna zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech). Další novely vyplývající ze zákona č. 159/2006 Sb. byly omezeného charakteru a přímo souvisely se změnami zákonů o střetu zájmů.

Zákon o kolektivním investování (č. 189/2004 Sb.)
V roce 2006 byl zákon o kolektivním investování novelizován třikrát. Některé změny byly přijaty v souvislosti s integrací dohledu do České národní banky a se zákonem o mezinárodních sankcích. Podstatnou změnu představoval zákon č. 224/2006 Sb., který přinesl novou úpravu speciálních fondů. Zákon se soustředil na vymezení fondů určených pro veřejnost (mezi nimi podstatně novelizované nemovitostní fondy) a fondů určených pro omezený okruh osob (fondy kvalifikovaných investorů).

Zákon o dluhopisech (č. 190/2004 Sb.)
Zákonem č. 56/2006 Sb. byl novelizován zákon o dluhopisech v souvislosti s transpozicí směrnice o prospektu. Novela směřovala mimo jiné k odstranění duplicit při schvalování emisních podmínek dluhopisu a prospektu. Další novela souvisela s integrací dohledu finančního trhu.

Zákon o provádění mezinárodních sankcí (č. 69/2006 Sb.)
S účinností od 1. 4. 2006 došlo k věcnému rozšíření kompetencí dohledu ČNB o dozor nad dodržováním zákona 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí a o dozor nad dodržováním přímo použitelných předpisů Evropských společenství, kterými se provádí společný postoj nebo společná akce přijatá podle ustanovení Smlouvy o Evropské unii o společné zahraniční a bezpečnostní politice. Česká národní banka kontroluje plnění povinností podle tohoto zákona v rámci svých dohledových kompetencí. Při zjištění nedostatků, zejména porušení povinnosti podle tohoto zákona, předá ČNB podklady k sankčnímu řízení ve věcech týkajících se jeho věcné působnosti Ministerstvu průmyslu a obchodu, v ostatních věcech Ministerstvu financí, a dále s nimi na tomto řízení spolupracuje.

2.2 VYDANÉ VYHLÁŠKY A OPATŘENÍ

Vyhláška č. 90/2006 Sb., kterou se stanoví náležitosti žádostí, oznámení a minimální výše finančních zdrojů poskytnutých pobočce zahraniční bankou. Právní předpis nabyl účinnosti 1. dubna 2006 a nahrazuje vyhlášku č. 166/2002 Sb. Vyhláška obsahuje standardně požadovaný okruh informací pro zjištění průhledného a nezávadného původu základního kapitálu, identifikaci akcionáře banky a jeho způsobilosti k výkonu akcionářských práv, okruh informací pro posouzení odborné způsobilosti osob navrhovaných do vedení a pro vyhodnocení záměru a reálnosti činnosti banky apod. Rozsah požadovaných informací je srovnatelný s požadavky uplatňovanými na rozvinutých finančních trzích. Ve vyhlášce jsou promítnuty především změny příslušných zákonů a dosavadní praktické zkušenosti, na jejichž základě se navrhuje zjednodušení postupu při předkládání žádostí o bankovní licenci a o další souhlasy podle zákona o bankách. Novou skutečností je konkretizace minimální výše finančních zdrojů, které zahraniční banka poskytuje své pobočce při jejím zřízení.

Vyhláška č. 272/2006 Sb., kterou se stanoví seznam listin a jejich náležitostí k prokázání odborné způsobilosti a důvěryhodnosti osob zvolených nebo navrhovaných do některých funkcí ve spořitelních a úvěrních družstvech a k prokázání způsobilosti fyzických nebo právnických osob s kvalifikovanou účastí na spořitelních a úvěrních družstvech a členů s dalším členským vkladem k výkonu práv člena.

Právní předpis nabyl účinnosti 7. června 2006 a představuje provedení požadavků stanovených zákonem o spořitelních a úvěrních družstvech. Vyhláška obsahuje již standardně požadovaný seznam listin, které jsou povinny předkládat banky a další osoby v případě posuzování odborné způsobilosti a důvěryhodnosti osob ve vedení těchto subjektů a v případě nabývání kvalifikované účasti na těchto společnostech. Vydáním vyhlášky je naplňován cíl ČNB co nejvíce sladit právní úpravu identických oblastí v příslušných sektorech, tj. pro banky, SÚD, subjekty kapitálového trhu atd., včetně sjednocení požadavků týkajících se dohlížených subjektů.

Vyhláška č. 347/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o finančních konglomerátech. Právní předpis nabyl účinnosti 30. září 2006 a detailněji upravuje metody výpočtu doplňkového požadavku kapitálové přiměřenosti finančního konglomerátu, včetně technických zásad tohoto výpočtu, doplňkové požadavky na koncentraci rizik a na operace v rámci skupiny. Dále konkretizuje podklady pro posouzení důvěryhodnosti a zkušenosti osob ve vedení smíšené finanční holdingové osoby (obdobná úprava jako ve vyhlášce č. 14/2006 Sb., kterou se upravují podklady prokazující důvěryhodnost a zkušenost osob ve vedení finanční holdingové osoby), stanovuje strukturu a lhůty předávání informací pro účely doplňkového dohledu nad finančním konglomerátem. Rovněž upravuje strukturu a způsob zveřejňování informací o celém konglomerátu, které musí regulované osoby z finančního konglomerátu zveřejnit na svých internetových stránkách.

K provedení zákona o platebním styku byly v roce 2006 vydány dvě vyhlášky:

Vyhláška č. 91/2006 Sb., kterou se provádí zákon o platebním styku. Tato vyhláška stanoví náležitosti žádosti o licenci instituce elektronických peněz a upravuje související problematiku, např. náležitosti žádosti o souhlas ČNB s nabytím nebo zvýšením kvalifikované účasti na instituci elektronických peněz.

Vyhláška č. 92/2006 Sb., kterou se stanoví náležitosti žádosti o povolení k vydávání elektronických peněz. Podle § 18a zákona o platebním styku mohou elektronické peníze kromě bank, institucí elektronických peněz a dalších vyjmenovaných subjektů vydávat také jiné osoby na základě povolení ČNB. Tyto jiné osoby většinou vydávají elektronické peníze s určitým omezením (viz § 19 zákona o platebním styku) vedle své hlavní činnosti.

K provedení zákona o podnikání na kapitálovém trhu vydala v roce 2006 Komise pro cenné papíry, a poté od 1. 4. 2006 Česká národní banka, tyto vyhlášky:

Vyhláška č. 58/2006 Sb., o způsobu vedení samostatné evidence investičních nástrojů a evidence navazující na samostatnou evidenci investičních nástrojů, která přinesla podrobnější úpravu způsobu vedení samostatné evidence a evidence navazující na samostatnou evidenci podle § 93 odst. 4 zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

Vyhláška č. 105/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 262/2004 Sb., o pravidlech pro výpočet kapitálové přiměřenosti obchodníka s cennými papíry, který není bankou, na individuálním základě, která dokončila transpozici požadavků evropského práva na kapitálové požadavky poskytovatelů investičních služeb na konsolidovaném základě, a to na základě zmocnění k vydání vyhlášky, jak je přinesla novela zákona č. 56/2006 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu. Nová kapitálová koncepce (Basel II) si nicméně vyžádá další podstatné změny této úpravy.

Vyhláška č. 114/2006 Sb., o poctivé prezentaci investičních doporučení, kterou se do českého právního řádu transponovaly relevantní evropské směrnice, a to směrnice č. 2003/125/ES implementující směrnici č. 2003/6/ES, o zneužívání trhu, pokud jde o poctivou prezentaci investičních doporučení a uveřejňování zájmů a konfliktů zájmů.

Vyhláška č. 605/2006 Sb., o některých informačních povinnostech obchodníka s cennými papíry, kterou se v souvislosti s integrací dohledu nad finančním trhem mění zejména způsob výkaznictví.

K provedení zákona o kolektivním investování byly v návaznosti na novelu zákona z května 2006 a v souvislosti se změnami v regulatorním výkaznictví v rámci integrovaného dohledu České národní banky přijaty vyhlášky:

Vyhláška č. 431/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 270/2004 Sb., o způsobu stanovení reálné hodnoty majetku a závazků fondu kolektivního investování a o způsobu stanovení aktuální hodnoty akcie nebo podílového listu fondu kolektivního investování.

Vyhláška č. 482/2006 Sb., o minimálních náležitostech statutu a povinných náležitostech zjednodušeného statutu fondu kolektivního investování.

Vyhláška č. 603/2006 Sb., o informační povinnosti fondu kolektivního investování a investiční společnosti.

Vyhláška č. 604/2006 Sb., o používání technik a nástrojů k efektivnímu obhospodařování majetku standardního fondu a speciálního fondu, který shromažďuje peněžní prostředky od veřejnosti.

V oblasti pojišťovnictví byly v roce 2006 vydány následující vyhlášky:

Vyhláška č. 96/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 303/2004 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o pojišťovnictví, nabyla účinnosti 1. dubna 2006. Změnami prošla ustanovení týkající se limitů skladby finančního umístění (jednalo se spíše o formulační změny). V reakci na změny v tzv. životní a neživotní směrnici, které přinesla směrnice č. 2002/87/ES, o finančních konglomerátech, byla také novelizována úprava kalkulace upravené míry solventnosti, kterou počítají pojišťovny mající účast v nejméně jedné pojišťovně nebo zajišťovně nebo bance, spořitelním nebo úvěrním družstvu, instituci elektronických peněz nebo obchodníku s cennými papíry. Při kalkulaci jsou do výpočtu nově zahrnovány také účasti holdingové pojišťovny i v jiných finančních institucích než v pojišťovnách nebo zajišťovnách.

Vyhláškou č. 458/2006 Sb., provádějící některá ustanovení zákona o pojišťovnictví, která nabyla účinnosti dnem 1. října 2006, byla provedena technická úprava vyhlášky č. 303/2004 Sb.

Vyhláška č. 40/2006 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí, je novelou vyhlášky č. 582/2004 Sb. Novela obsahuje drobné změny týkající se zkoušek odborné způsobilosti. Do přílohy č. 6 vyhlášky, kterou tvoří seznam vzdělávacích institucí, byly zapsány nové subjekty.

Opatření publikovaná ve Věstníku ČNB

- Opatření č. 1 ze dne 13. ledna 2006, kterým se mění opatření č. 1 ze dne 17. května 2005, stanovující způsob předávání a přejímání dat automatizovaných výkazů předkládaných bankami a pobočkami zahraničních bank České národní bance.
- Opatření č. 2 ze dne 18. dubna 2006, kterým se mění opatření č. 2 ze dne 23. září 2003, kterým se stanoví minimální výše likvidních prostředků a podmínky tvorby povinných minimálních rezerv, ve znění opatření č. 3 ze dne 13. února 2004 a opatření č. 4 ze dne 26. dubna 2004.
- Opatření č. 3 ze dne 25. května 2006, k vnitřnímu řídicímu a kontrolnímu systému instituce elektronických peněz.
- Opatření č. 4 ze dne 25. května 2006, kterým se stanoví požadavky na kapitál instituce elektronických peněz.
- Opatření č. 5 ze dne 25. května 2006, kterým se stanoví povinná investiční aktiva instituce elektronických peněz a podmínky investování do těchto aktiv.
- Opatření č. 6 ze dne 29. června 2006, kterým se stanoví pravidla kapitálové přiměřenosti, angažovanosti a vnitřního řídicího a kontrolního systému spořitelních a úvěrních družstev.
- Opatření č. 7 ze dne 5. prosince 2006 o předkládání výkazů bankami a pobočkami zahraničních bank České národní bance.

2.3 VYDANÁ ÚŘEDNÍ SDĚLENÍ

Úřední sdělení ČNB publikovaná ve Věstníku ČNB

- Úřední sdělení ze dne 16. února 2006 k zahájení neformálního dialogu s ratingovými agenturami v souvislosti s přípravou na zavedení nové kapitálové koncepce Basel II.
- Úřední sdělení ze dne 21. srpna 2006 k některým otázkám § 1 odst. 6 písm. b) a § 8 odst. 2 písm. e) zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.
- Úřední sdělení ze dne 2. listopadu 2006 k opatření ČNB č. 2/2003 Věstníku ČNB, kterým se stanoví minimální výše likvidních prostředků a podmínky tvorby povinných minimálních rezerv, ve znění opatření České národní banky č. 3/2004 Věstníku ČNB, ve znění opatření České národní banky č. 4/2004 Věstníku ČNB a opatření České národní banky č. 2/2006 Věstníku ČNB.

- Úřední sdělení České národní banky ze dne 26. června 2006 o předkládání dokladů o činnosti poboček pojišťoven z jiných členských států EU či EHP a jiných dokladů o činnosti tuzemských pojišťoven a poboček pojišťoven z třetích států.
- Úřední sdělení České národní banky ze dne 18. září 2006 o způsobu zajištění zákonné povinnosti dané § 23 odst. 3 zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- Úřední sdělení České národní banky ze dne 16. října 2006 o vydání Zkušebního řádu pro odborné zkoušky pojišťovacího agenta a pojišťovacího makléře.
- Úřední sdělení České národní banky ze dne 14. srpna 2006 k otázce absolvování odborného kurzu o rozpoznávání platidel podezřelých z padělání nebo pozměňování.

Úřední sdělení je svým charakterem výkladovým stanoviskem nebo doporučením ČNB; nejedná se o právní předpis.

2.4 PŘIPRAVOVANÉ ZMĚNY V REGULACI[3]

Příprava nového zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

V souvislosti s transpozicí směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2005/60/ES ze dne 26. října 2005 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu je připravován nový zákon o prevenci legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, který nahradí současný zákon č. 61/1996 Sb. Předpokládaná účinnost nového zákona je 15. prosince 2007. Nová úprava by měla především zefektivnit opatření v oblasti prevence praní peněz a boje s financováním terorismu a měla by být také dalším krokem ke sladění naší legislativy s doporučeními FATF.[4] Součástí změnového zákona k chystanému novému zákonu proti praní peněz je i podstatná věcná úprava devizového zákona a zákona o platebním styku.

Česká národní banka aktivně spolupracuje na přípravě nového zákona s Ministerstvem financí a připravuje také prováděcí předpis k tomuto zákonu, jehož vydání návrh nového zákona předpokládá.

Příprava nového zákona o pojišťovnictví

V souladu s Dohodou o spolupráci při přípravě návrhů vnitrostátních právních předpisů týkajících se finančního trhu a dalších předpisů, které se dotýkají působnosti Ministerstva financí a ČNB, z 2. května 2006 předložilo MF na konci roku 2006 pracovní návrh nového zákona o pojišťovnictví. Zákonem bude transponována směrnice č. 2005/68/ES, o zajištění. Česká národní banka aktivně spolupracuje na přípravě návrhu s Ministerstvem financí a se zástupci České asociace pojišťoven. Návazně na tvorbu nového zákona začne ČNB v roce 2007 s přípravou prováděcích předpisů k tomuto zákonu, vyplývajících ze zmocňovacích ustanovení zákona (např. k výpočtu disponibilní a požadované míry solventnosti, finančnímu umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy, finitnímu zajištění atd.).

Příprava změn v legislativě penzijního připojištění

Koncem roku 2006 byla ustavena pracovní skupina složená ze zástupců ČNB, MF, APF a MPSV. Cílem legislativních změn má být zejména zvýšení transparentnosti hospodaření penzijních fondů, posílení bezpečnosti jejich vnitřního provozu, standardizace podmínek pro výplatní fázi a zabezpečení adekvátního dohledu nad systémem.

V roce 2006 započaly legislativní práce na dalších vyhláškách nebo jejich změnách, jejichž dokončení se uskuteční v roce 2007:

- návrh vyhlášky o podrobnostech plnění povinností depozitáře fondu kolektivního investování, která obsahuje zejména změny v návaznosti na novelu zákona o kolektivním investování (pravidla pro „jiné opatrování majetku“) a přináší i zjednodušení kontroly u méně významných obchodů fondů;

3 O připravovaných změnách v regulaci souvisejících s Basel II, Solvency II a směrnicí MiFID je pojednáno samostatně v kapitole 3 Nové přístupy ke zvyšování stability a transparentnosti finančního trhu.

4 Financial Action Task Force, mezivládní organizace, která je celosvětově hlavním orgánem činným v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu.

- novela vyhlášky o ochraně proti zneužívání trhu (dílčí změny, zejména v návaznosti na změny terminologie v zákoně);
- návrh vyhlášky o makléřských zkouškách, změna spočívá ve vyjasnění a zmírnění požadavků v případě přijímání pokynů v rámci distribučních sítí, které přinese snížení administrativní zátěže;
- návrh vyhlášky o informačních povinnostech penzijního fondu pro účely dohledu, kterou se závazným způsobem stanoví obsah, forma, způsob a termíny předkládání pravidelných informací penzijními fondy;
- vyhláška, kterou se zrušuje vyhláška č. 121/1998 Sb., kterou se stanoví vzor průkazu státního dozoru nad kapitálovým trhem (vyhláška ztratila po integraci dohledu opodstatnění);
- novela vyhlášky č. 582/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí. Důvodem pro novelu je aktualizace institucí zapsaných v příloze 6 vyhlášky a dále pak změny s cílem odstranit drobné nedostatky zjištěné praktickou aplikací vyhlášky (zejména eliminace administrativní zátěže při komunikaci mezi registrovanými zprostředkovateli a ČNB).

Úplný přehled platných vyhlášek, opatření a úředních sdělení ČNB, které se týkají finančního trhu, je uveřejněn a aktualizován na internetové stránce České národní banky (http://www.cnb.cz – Legislativa).

3. NOVÉ PŘÍSTUPY KE ZVYŠOVÁNÍ STABILITY A TRANSPARENTNOSTI FINANČNÍHO TRHU

3.1 NOVÁ BASILEJSKÁ KAPITÁLOVÁ DOHODA (BASEL II)

Česká národní banka pokračovala v roce 2006 v činnostech souvisejících se zavedením nové kapitálové koncepce označované nejčastěji jako „Basel II". První návrh nové koncepce vypracoval v roce 1999 Basilejský výbor pro bankovní dohled (BCBS),[5] poslední aktualizovanou verzi zveřejnil BCBS v listopadu 2005 pod názvem „Mezinárodní konvergence měření kapitálu a kapitálových standardů" (International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards).

Cílem Basel II je podpora stability finančního systému a konkurenčního prostředí na trhu finančních služeb a také posílení odpovědnosti managementu banky. Klade důraz na přesnější měření rizik a na podporu zlepšování řízení rizik v bankách. Na základě citlivějšího měření rizik mohou banky lépe a efektivněji využít kapitál k jejich pokrytí. Nově se zavádí kapitálový požadavek k operačnímu riziku a kapitálový požadavek k úvěrovému riziku je možno stanovit přesněji. Nová pravidla jsou komplexnější, nabízejí větší škálu možností pro měření podstupovaných rizik a umožní bankám přiblížit interní systémy měření a řízení rizik regulatorním pravidlům a pokrývají nejen riziko banky (na sólo bázi), ale i riziko celé bankovní skupiny na bázi konsolidované.

Basel II je založen na třech základních pilířích. Použité přístupy pro měření rizik a stanovení kapitálového požadavku pro úvěrové, tržní a operační riziko jsou obsaženy v 1. pilíři. V rámci 2. pilíře jsou hodnocena především veškerá významná rizika a dostatečnost kapitálu. Základní princip spočívá v tom, že banka zavede odpovídající vnitřní procesy pro stanovení, průběžné posuzování a udržování svého vnitřně stanoveného kapitálu vzhledem k podstupovanému riziku. Orgán dohledu posoudí tyto procesy a jejich výstupy a má (kromě jiných opatření k nápravě) právo požadovat zvýšení kapitálu nad úroveň kapitálového požadavku stanoveného bankou podle 1. pilíře, tj. nad minimální úroveň odpovídající součtu jednotlivých kapitálových požadavků ke krytí rizik. Limit kapitálové přiměřenosti 8 % hodnoty rizikově vážených aktiv bude nadále považován za absolutní minimum. Ve 3. pilíři je upraveno posílení tržní disciplíny a dosahování transparentnosti trhu prostřednictvím výkaznictví a povinnosti komplexního zveřejňování relevantních informací bankami.

Transformace Basel II do směrnic Evropských společenství

Pro Českou republiku je nadále určující koncepce Basel II v podobě vyplývající z její transformace do komunitárního práva, tj. do evropských směrnic 2006/48/ES[6] a 2006/49/ES.[7] Podstata koncepce zůstává ve směrnicích zachována, v dílčích aspektech se však liší od výchozího dokumentu BCBS a zohledňuje specifika evropského trhu. Po dlouhodobém projednávání byly směrnice schváleny Evropským parlamentem a Radou EU, jejich konečná verze byla uveřejněna v Úředním věstníku EU dne 30. června 2006. Podle závěrečných ustanovení obou směrnic měly členské státy k 31. 12. 2006 přijmout příslušné vnitrostátní právní předpisy pro jejich implementaci a od 1. 1. 2007 tyto předpisy používat. Konečná verze směrnic navázala na předchozí zveřejněné verze, avšak přinesla také doplnění některých věcných změn, které reflektovaly vesměs připomínky bankovní komunity. Jedním ze zásadních rozdílů směrnic oproti Basel II zůstává aplikace na banky, družstevní záložny, obchodníky s cennými papíry a v omezené míře také na instituce elektronických peněz, zatímco dokument BCBS je primárně určen pro mezinárodně aktivní banky.

Implementace konceptu v českém finančním sektoru

Příprava na implementaci Basel II v bankovním sektoru ve formě společného trilaterálního projektu ČNB, České bankovní asociace (ČBA) a Komory auditorů ČR pokračovala v roce 2006 svou závěrečnou, legislativní fází a koncem roku byla po téměř pětileté spolupráci završena. ČNB zároveň úzce spolupracovala s MF na přípravě novel zákonů implementujících Basel II, a to novely zákona o bankách, zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, zá-

5 Basel Committee on Banking Supervision je uznávaným mezinárodním výborem, který vydává doporučení a standardy k různým oblastem výkonu bankovního dohledu. Působí při Bance pro mezinárodní platby (BIS).

6 Directive 2006/48/EC of the European Parliament and of the Council of 14 June 2006 relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions (o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu).

7 Directive 2006/49/EC of the European Parliament and of the Council of 14 June 2006 on the capital adequacy of investment firms and credit institutions (o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí).

kona o platebním styku a zákona o podnikání na kapitálovém trhu. ČNB také připravila návrh související prováděcí vyhlášky ČNB a po integraci dohledu nad finančním trhem ji konzultovala prostřednictvím příslušných asociací s komunitou regulovaných osob (bank, družstevních záložen a obchodníků s cennými papíry). Návrhy novel zákonů byly připraveny s předstihem a v druhé polovině roku 2006 předány do legislativního procesu. Vzhledem k obecnému zpoždění legislativních procesů vlivem politických diskuzí po červnových volbách nabývají v ČR nová pravidla účinnost od 1. 7. 2007. Do té doby postupují regulované osoby podle stávajících pravidel.

Bankovní dohled v roce 2006 užší formou bilaterálně spolupracoval s regulovanými osobami, které hodlají v průběhu roku 2007 přejít na některý ze speciálních, a tedy pokročilejších přístupů pro výpočet kapitálového požadavku. Tyto přístupy vyžadují prověření a následně souhlas odpovědného orgánu dohledu. Jde zejména o přístup založený na interním ratingu pro výpočet kapitálového požadavku k úvěrovému riziku, který bude v případě schválení příslušné žádosti implementovat v roce 2007 celkem pět bank.[8]

Postup prací a přístup České národní banky k implementaci nové kapitálové koncepce Basel II je zveřejněn a pravidelně aktualizován na internetové stránce České národní banky (http://www.cnb.cz – Dohled nad finančním trhem – Bankovní dohled – Basel II).

Mezinárodní spolupráce při zavádění Basel II
Směrnice nově upravují vztahy domovského a hostitelského orgánu dohledu při provádění dohledu nad konsolidačními celky. Předpokládá se mnohem užší mezinárodní spolupráce orgánů dohledu a koordinující úloha orgánu dohledu toho členského státu, ve kterém je umístěna ovládající banka nebo finanční holdingová osoba. Bankovní dohled ČNB realizoval jednání nebo jinou formou komunikoval s relevantními zahraničními orgány dohledu k problematice dělby práce při implementaci Basel II v rámci jednotlivých nadnárodních konsolidačních celků. V případě vybraných celků, v jejichž čele stojí evropská ovládající banka a které požádaly o schválení speciálního přístupu založeného na interním ratingu, byla v roce 2006 konkrétní spolupráce zaměřena na prověřování příslušných požadavků na tento přístup a udělení souhlasu. ČNB, která je v nových podmínkách ve většině případů v postavení hostitelského orgánu, podporuje jednotné chápání pravidel a vzájemnou koordinaci postupů a přechod ke speciálním (pokročilým) přístupům podle Basel II.

Předpokladem dosažení stanovených cílů je aktivní zapojení do mezinárodních institucí. ČNB je zastoupena v pracovní skupině ILG,[9] která působí při Basilejském výboru pro bankovní dohled a zabývá se základními principy bankovního dohledu. Účast ČNB v této skupině zajišťuje přístup k aktuálním informacím a dává možnost vyjadřovat stanoviska k některým otázkám včetně Basel II. ČNB je zapojena i do činnosti příslušných výborů a pracovních skupin působících v rámci evropských struktur,[10] kde získává informace a podílí se na implementaci Basel II v rámci EU.

3.2 SOLVENCY II

Pojišťovací sektor má v zavádění nové kapitálové koncepce na evropské úrovni za bankovním sektorem určité zpoždění. Zatímco legislativa zavádějící Basel II byla na úrovni EU definitivně přijata již v průběhu roku 2006, obdobná směrnice pro evropské pojišťovnictví, označovaná jako Solvency II, se teprve tvoří na základě výzvy Evropské komise a jí vydaného Rámce pro konzultaci o Solvency II[11] novelizovaného naposledy v dubnu 2006. Důležitým krokem při přípravě Solvency II je kodifikace stávajících směrnic pro pojišťovnictví (zejména tzv. životní směrnice, neživotní směrnice, směrnice o zajištění, směrnice o doplňkovém dohledu nad pojišťovnami ve skupině, směrnice o restrukturalizaci a likvidaci pojišťoven atd.) do jednoho konceptu, který bude tvořit základ nové rámcové směrnice.

Základní východiska pro nová pravidla a dohled nad nimi jsou stanovena obdobně jako pro Basel II. Systém bude založen na třech pilířích obdobných jako v bankovním sektoru. Bude obsahovat kvantitativní požadavky, kvalitativní požadavky dohledu a dále vykazování a zveřejňování informací. Kvantitativní požadavky v prvním pilíři určí

8 Podrobně viz Kapitola 4.5 Dohled na místě.
9 International Liaison Group je jedním ze čtyř výborů působících v rámci Basilejského výboru pro bankovní dohled.
10 Podrobně viz Kapitola 5 Mezinárodní spolupráce.
11 Amended Framework for Consultation – MARKT/2515/06, April 2006.

zejména způsob výpočtu technických rezerv a kapitálové požadavky, které budou kalkulovány buď pomocí standardního vzorce, nebo interních modelů schvalovaných dohledem. Druhý pilíř stanoví pravomoci a odpovědnosti dohledu, určí dohledovým orgánům pravidla, podle nichž budou dohlížet jednotlivé subjekty, posuzovat systém vyhodnocování a řízení rizik, vnitřní kontrolní systémy, kvalifikovanost osob ve vedení atd. Na základě zjištění budou přijímána opatření k nápravě, včetně vyššího požadavku na kapitál. V rámci třetího pilíře bude posílena tržní disciplína a transparentnost trhu na základě výkaznictví a povinnosti zveřejňování informací dohlíženými subjekty.

Evropská komise několikrát potvrdila, že návrh tzv. rámcové směrnice bude připraven pro legislativní proces v červenci 2007. Součástí tohoto procesu bude také tvorba tzv. prováděcích opatření k této rámcové směrnici, na jejichž přípravě se bude ČNB podílet v rámci CEIOPS[12] a jeho pracovních skupin. Za předpokladu obvyklého trvání legislativního procesu se přijetí konečné verze směrnice Solvency II může stát jedním z bodů projednávané agendy v období českého předsednictví EU v první polovině roku 2009.

Česká národní banka se na dosavadní přípravě nových pravidel podílela zejména v rámci výboru třetí úrovně CEIOPS, který pro Evropskou komisi na základě její žádosti nebo z vlastní iniciativy vypracoval v roce 2006 řadu technických rad, např. v oblasti kapitálových požadavků, dohledu pojišťovacích skupin, zveřejňování informací atd. ČNB spolupracuje s Ministerstvem financí při přípravě stanovisek k jednání pracovní skupiny Evropské komise pro solventnost, případně EIOPC[13] (výboru druhé úrovně).

Součástí přípravy Solvency II jsou kvantitativní dopadové studie (QIS) prováděné výborem CEIOPS na evropské úrovni. V polovině roku 2006 proběhlo druhé kolo QIS, které se zaměřilo zejména na testování metod výpočtů kapitálových požadavků. Na rozdíl od prvního kola, které se uskutečnilo bez účasti českých pojišťoven, se tentokrát do dopadové studie české subjekty zapojily. Nicméně počet pouhých dvou zúčastněných pojišťoven s tržním podílem necelých 13 % by mohl napovídat tomu, že český pojistný sektor se zatím na nová pravidla, která Solvency II přinese, příliš nepřipravuje. ČNB proto předpokládá intenzivnější spolupráci zejména s Českou asociací pojišťoven v průběhu třetího kola dopadové studie v průběhu dubna až června 2007. Na základě výsledků třetího kola bude ve výboru CEIOPS vypracována konečná podoba standardního vzorce pro výpočet kapitálových požadavků, jehož přijetí je plánováno na počátek roku 2008. Standardní vzorec bude tvořit jedno z prováděcích opatření k rámcové směrnici.

3.3 IMPLEMENTACE MIFID

Směrnice č. 2004/39/ES, o trzích s finančními nástroji (Markets in Financial Instruments Directive, MiFID) nahrazuje směrnici č. 93/22/EHS, o investičních službách (Investment Services Directive). Je směrnicí rámcovou, na kterou navazuje prováděcí úprava. Konkrétně se jedná o nařízení Evropské komise č. 1287/2006 a směrnici č. 2006/73/ES. Povinnost členských států Evropské unie byla transponovat příslušné předpisy do 31. ledna 2007, datum implementace je 1. listopad 2007.

MiFID upravuje zejména podmínky podnikání na kapitálovém trhu. Oproti původní úpravě přichází s novým pojetím finančních nástrojů a investičních služeb, nově upravuje kategorizaci zákazníků a rozsáhle řeší pravidla nejlepšího provedení pokynů zákazníků. MiFID také vymezuje alternativní tržní platformy a rozšiřuje koncept opatření k zajištění transparence trhu. Implementace MiFID vyžaduje zásadní přepracování zákona o podnikání na kapitálovém trhu a prováděcích právních předpisů, změny tuzemských a vybudování celoevropských informačních systémů a úzkou spolupráci s partnerskými dohledovými institucemi evropských zemí.

V rámci projektu implementace MiFID a navazujících prováděcích předpisů podrobila ČNB novou úpravu pečlivé analýze a zpracovala rozbor jednotlivých oblastí, zejména s ohledem na jejich dopad na účastníky kapitálového trhu v České republice. Uvedené rozbory byly využity jak na mezinárodní úrovni při jednáních výboru CESR,[14] tak na národní úrovni při konzultacích materiálů Ministerstva financí, jednáních se zástupci poskytovatelů služeb na

12 Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors (Výbor evropských dohledů v pojišťovnictví a zaměstnaneckém penzijním pojištění).

13 European Insurance and Occupational Pensions Committee (Evropský výbor pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění).

14 Committee of European Securities Regulators (Výbor evropských regulátorů kapitálového trhu).

kapitálovém trhu a zejména přípravě transpozičních vyhlášek. Na úrovni výboru CESR se Česká národní banka též účastní přípravy technického a organizačního zabezpečení společného systému pro výměnu hlášení o transakcích s investičními nástroji přijatými k obchodování na regulovaném trhu.

Podrobnější informace jsou zveřejněny na webové stránce ČNB (http://www.cnb.cz – Legislativa – Kapitálový trh – Materiály k transpozici MiFID)

3.4 CORPORATE GOVERNANCE

Emitenti kótovaných cenných papírů jsou na setkáních a v pokynech k vypracování výročních zpráv ze strany ČNB vyzýváni k přihlášení se ke Kodexu správy a řízení společností založeném na Principech OECD. Přihlášení se ke Kodexu a uvedení odpovídajícího prohlášení do výroční zprávy je však dobrovolné a nemůže být vynucováno; je ve vlastním zájmu společností, neboť zvyšuje důvěru investorů, bank i dalších zainteresovaných stran.

Prohlášení společnosti o míře souladu její správy a řízení s Kodexem začlenilo v roce 2006 do své výroční zprávy za rok 2005 jedenáct z 88 emitentů kótovaných cenných papírů, kteří ji předkládali.

3.5 MEZINÁRODNÍ STANDARDY ÚČETNÍHO VÝKAZNICTVÍ

Rok 2006 byl z hlediska dohledu nad informačními povinnostmi emitentů kótovaných cenných papírů přelomový, neboť poprvé byla plněna povinnost uveřejnění účetních závěrek podle mezinárodních účetních standardů (International Financial Reporting Standards, IFRS). Tato skutečnost však není pro emitenty kótovaných cenných papírů významně zatěžující, neboť byli již dlouhodobě informováni o problematice přechodu na IFRS. V pokynech k vypracování výročních zpráv byli emitenti kótovaných cenných papírů upozorňováni zejména na problémy související s konsolidací. Důraz byl rovněž kladen na popis hospodářské situace k zajištění srovnatelnosti dat za minulá období.

Česká národní banka rovněž spolupracovala s MF na stanovisku k návrhu dalšího postupu v oblasti konvergence GAAP (Generally Accepted Accounting Principles) a IFRS, s cílem dosažení srovnatelnosti národních účetních standardů USA, Japonska a Kanady s IFRS.

4. VÝKON DOHLEDU NAD FINANČNÍM TRHEM V ROCE 2006

4.1 LICENČNÍ, SCHVALOVACÍ A POVOLOVACÍ ČINNOST

Sektor bank a družstevních záložen

Česká národní banka obdržela celkem 33 podnětů k zahájení správních řízení, z toho 14 žádostí od bank a 19 podnětů od družstevních záložen. Pokud jde o instituce elektronických peněz podle zákona č. 124/2002 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů, nebylo vedeno žádné správní řízení. Ve sledovaném období rovněž nebylo s bankami a družstevními záložnami vedeno žádné sankční řízení.

Do konce roku 2006 bylo vydáno celkem 31 správních rozhodnutí, z toho 12 předchozích souhlasů k nabytí kvalifikované účasti na bance, jeden předchozí souhlas regulátora ke smlouvě o prodeji podniku bance, 15 osvědčení způsobilosti pro člena orgánu družstevních záložen, jedna změna licence jejím rozšířením. Jedna žádost o souhlas s vložením dalšího členského vkladu do družstevní záložny byla zamítnuta (včetně rozhodnutí bankovní rady ve 2. stupni). Zbývající správní řízení nebyla ve sledovaném roce zatím ukončena. Jedná se o změnu povolení k některým dalším činnostem pro družstevní záložnu jejím rozšířením a nabytí kvalifikované účasti na bance.

ČNB byla opětovně (zahájeno již v roce 2005) předložena jedna žádost o udělení bankovní licence ze strany zakladatele se sídlem mimo Evropskou unii. Správní řízení bylo ukončeno zamítnutím žádosti, včetně rozhodnutí bankovní rady ve 2. stupni poté, co žadatel do prvostupňového rozhodnutí ČNB podal podle zákona rozklad.

Již v roce 2005 obdržel bankovní dohled ČNB oznámení o zřízení pobočky v režimu jednotné bankovní licence od japonské Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Holland) N.V., která v dubnu 2006 zahájila činnost na území České republiky.

V průběhu sledovaného období využila práva svobody usazování podle evropské legislativy na základě principu jednotné licence v jiném členském státu EU jedna tuzemská banka, a to na území Slovenské republiky (J&T BANKA, a. s.), a čtyři tuzemské družstevní záložny (Fio družstevní záložna, Unibon – spořitelní a úvěrní družstvo, WPB Capital, spořitelní družstvo a Prague Credit Union, spořitelní družstvo), a to na území Slovenské republiky, Polska, Maďarska a Kypru.

Ke konci roku 2006 dohledu bankovního sektoru podléhalo celkem 24 bank a stavebních spořitelen a v omezeném rozsahu 13 poboček zahraničních bank vyvíjejících činnost na tuzemském bankovním trhu. Do působnosti dohledu bankovního sektoru připadlo rovněž 20 družstevních záložen.

Kapitálový trh

V oblasti kolektivního investování a penzijního připojištění bylo v průběhu roku 2006 zahájeno 221 správních řízení, z nichž 140 bylo do konce roku 2006 rozhodnuto. Schvalování vedoucích osob se týkalo 39 rozhodnutí, schválení změn statutů 59 rozhodnutí, povolení k činnosti nové investiční společnosti 6 rozhodnutí, rozšíření povolení investiční společnosti 1 rozhodnutí, povolení k vytvoření podílových fondů 14 rozhodnutí, povolení k nabytí kvalifikované účasti 6 rozhodnutí, ostatních rozhodnutí bylo celkem 15. Vyšší míra rozpracovanosti byla dána především vyšším počtem žádostí o změny statutů podílových fondů, které byly v závěru roku 2006 podány v souvislosti s novelizací příslušné vyhlášky.

V průběhu roku 2006 získaly povolení k činnosti čtyři nové investiční společnosti AMISTA investiční společnost, a. s., AXA investiční společnost, a. s., REICO investiční společnost České spořitelny, a. s. a ORION CAPITAL MANAGEMENT investiční společnost, a. s. Ve dvou případech povolení k činnosti investiční společnosti uděleno nebylo. U dvou žádostí o povolení k činnosti investiční společnosti a jedné žádosti o povolení k činnosti investičního fondu nebylo ve sledovaném období řízení ukončeno. Vstup čtyř nových subjektů do sektoru kolektivního investování souvisel především s novelou zákona o kolektivním investování, která s účinností od konce května 2006 zavedla mimo jiné institut nemovitostních fondů pro veřejnost a institut fondů pro kvalifikované investory. Právě zájem o vytvoření této kategorie fondů (do konce roku 2006 byly povoleny dva podílové fondy kvalifikovaných investorů) generoval primárně požadavek na založení nových investičních společností, které mohou tyto fondy obhospodařovat. Dále bylo vydáno rozhodnutí o povolení fúze dvou penzijních fondů, jednalo se o Hornický penzijní fond Ostrava, a. s. a ČSOB penzijní fond Progres, a. s., člen skupiny ČSOB.

Dohledu nad finančním trhem podléhalo v oblasti kolektivního investování a penzijního připojištění k 31. 12. 2006 celkem 13 investičních společností (aktivně působících nebo s nově uděleným povolením), 11 penzijních fondů, 9 depozitářů a 77 otevřených podílových fondů, z toho 26 standardních.

V oblasti poskytovatelů investičních služeb bylo na počátku roku 2006 evidováno celkem 51 subjektů s povolením k činnosti obchodníka s cennými papíry podle § 5 zákona o podnikání na kapitálovém trhu, z toho bylo 13 bank. V průběhu roku 2006 nebylo uděleno žádné nové povolení k výkonu činnosti obchodníka s cennými papíry, ve dvou případech bylo toto povolení zrušeno a ve třech případech povolení podle platné legislativy zaniklo na základě změny předmětu podnikání. Na konci sledovaného období ČNB evidovala 46 obchodníků s cennými papíry, z toho 13 bank.

V průběhu roku 2006 vydala ČNB v oblasti poskytování investičních služeb celkem 193 prvostupňových rozhodnutí. Dvanáct rozhodnutí se týkalo rozšíření stávajícího povolení k výkonu činnosti obchodníka s cennými papíry a ve třech případech ČNB žádost o rozšíření povolení k činnosti obchodníka s cennými papíry zamítla. Z důvodu zjištění závažných nedostatků při poskytování investičních služeb odejmula ČNB ve dvou případech povolení k činnosti obchodníka s cennými papíry, a to společnosti Americas International Brokers, a. s. a AFIN BROKERS, a. s. Udělení předchozího souhlasu k výkonu funkce vedoucí osoby obchodníka s cennými papíry se týkalo 25 rozhodnutí a ve dvou případech ČNB odmítla tento souhlas udělit. V deseti případech vydala ČNB předchozí nebo následný souhlas k nabytí kvalifikované účasti na obchodníkovi s cennými papíry a ve dvou případech souhlas udělit odmítla. Další rozhodnutí vydaná v oblasti poskytování investičních služeb se převážně týkala vydání či rozšíření případně zrušení povolení k činnosti makléře (95 udělení a rozšíření; 2 odejmutí), registrace investičních zprostředkovatelů (29 zrušení a 2 zamítnutí), schvalování dražebních řádů obchodníků s cennými papíry (4 udělení). Celkem v pěti případech bylo správní řízení zastaveno.

Osob s povolením k činnosti makléře podle § 14 odst. 1 zákona o podnikání na kapitálovém trhu bylo počátkem roku 2006 evidováno 1 790. V průběhu sledovaného období bylo vydáno 70 povolení k činnosti makléře a v jednom případě bylo toto povolení zrušeno. Na konci roku 2006 Česká národní banka evidovala celkem 1 859 osob s povolením k činnosti makléře.

V průběhu sledovaného období ČNB organizovala makléřské zkoušky. Během roku 2006 bylo vypsáno 30 termínů zkoušek, kterých se zúčastnilo 270 osob.

V oblasti regulovaných trhů se v roce 2006 správní řízení týkala zejména Burzy cenných papírů Praha, a. s., organizátora mimoburzovního trhu RM-Systém, a. s. a společnosti UNIVYC, a. s.[15] Povolení k činnosti pražské burzy cenných papírů bylo rozšířeno o možnost obchodovat na burzovním trhu s investičními certifikáty, warranty, finančními a komoditními futures. Povolení k provozování vypořádacího systému pro UNIVYC, a. s. bylo rozšířeno obdobným způsobem. V průběhu sledovaného období byla schválena změna pravidel obchodování na mimoburzovním trhu zavádějící nový způsob obchodování. V závěru roku 2006 požádal RM-Systém, a. s. o změnu pravidel obchodování na mimoburzovním trhu a pravidel vypořádacího systému SVYT[16] v souvislosti se záměrem obchodovat zahraniční cenné papíry. Souhlas s členstvím v představenstvu nebo výkonem funkce ředitele byl udělen ve čtyřech případech, všechny se týkaly mimoburzovního trhu. Prověřovány byly i dopady změny vlastníků organizátora mimoburzovního trhu na jeho zdravé a obezřetné vedení. Rovněž probíhalo řízení o udělení povolení k činnosti centrálního depozitáře cenných papírů.

V oblasti emisí cenných papírů jsou vedeny dva základní typy schvalovacích řízení. Prvním z nich je schvalování dokumentů v souvislosti s novými emisemi cenných papírů, tj. různých kombinací emisních podmínek dluhopisů podle zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, prospektů cenných papírů a jejich kombinací pro účely veřejné nabídky a přijetí cenných papírů k obchodování na regulovaném trhu podle zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu. V případě emisních podmínek dluhopisů se jedná víceméně o formální kontrolu náležitostí tohoto dokumentu. V případě schvalování prospektů cenných papírů se kontroluje plnění podmínek stanovených nařízením Evropské komise č. 809/2004, které stanoví náležitosti prospektu, přičemž se věcně posuzuje dostatečnost informací v něm uvedených, zejména ve vztahu k hospodaření a činnosti emitenta a popisu práv spojených s cenným papírem. V této oblasti bylo v roce 2006 vedeno 79 správních řízení.

15 Univerzální vypořádací centrum.

16 Systém Vypořádání Transakcí.

Druhým typem schvalovacích řízení je udělování souhlasů s uveřejněním nabídek převzetí a dalších veřejných návrhů smluv týkajících se kótovaných účastnických cenných papírů a od září 2005 také udělování předchozích souhlasů s usneseními valných hromad o uplatnění práva výkupu účastnických cenných papírů (tzv. vytěsnění, squeeze-out). V obou případech je těžištěm vedených řízení přezkum ocenění společností a posouzení přiměřenosti nabízené ceny, resp. poskytovaného protiplnění. V těchto řízeních se postupuje podle lhůt s fikcí pozitivního rozhodnutí stanovených obchodním zákoníkem. V oblasti nabídek převzetí bylo v roce 2006 vedeno 21 správních řízení, v oblasti vytěsnění pak 83.

Vedle těchto základních typů řízení bylo v roce 2006 vedeno patnáct řízení ve vztahu k informační povinnosti emitentů kótovaných cenných papírů, zejména řízení ve věci povolení zúžení rozsahu výroční zprávy.

Sektor pojišťoven

Povolovací a schvalovací činnosti podléhaly tuzemské pojišťovny, zajišťovny a pojišťovny z třetích států (státy mimo EU/EHP). V roce 2006 bylo zahájeno 67 správních řízení, z toho bylo ukončeno správním rozhodnutím 63.

Česká národní banka udělila povolení k provozování pojišťovací činnosti pojišťovně z třetího státu prostřednictvím pobočky – švýcarské pojišťovně Elvia Reiseversicherungs-Gesellschaft AG.[17] Jedno správní řízení ve věci žádosti o udělení povolení k provozování pojišťovací činnosti nebylo ukončeno. Třem pojišťovnám bylo uděleno povolení k rozšíření provozované činnosti.

Z celkových 48 správních řízení vedených ve věci žádosti o udělení předchozího souhlasu se změnou člena statutárního nebo dozorčího orgánu a nebo osoby prokuristy byl udělen souhlas pro 91 osob a pro šest osob souhlas udělen nebyl (proti jednomu rozhodnutí byl podán rozklad).

V roce 2006 byl udělen v celkem sedmi případech předchozí souhlas s nabytím nebo zvýšením účasti na vlastnických právech.

Česká národní banka rovněž schválila rozdělení pojišťovny (Česká pojišťovna, a. s.) odštěpením se založením jedné nové nástupnické společnosti, jehož smyslem bylo vyčlenění činností týkajících se spotřebitelského úvěrování. Dvěma pojišťovnám byl udělen časově omezený souhlas s jinou skladbou finančního umístění. Jedné pojišťovně byl schválen způsob rozdělení společných položek životního a neživotního pojištění. Tento souhlas souvisí se souběžným provozováním životního a neživotního pojištění a podmínkou odděleného řízení těchto činností podle ustanovení § 40 zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví.

Na začátku roku 2006 bývalý Úřad státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění ve správním řízení, které bylo zahájeno v roce 2005, identifikoval finanční skupinu PPF jako finanční konglomerát ve smyslu zákona č. 377/2005 Sb. Další správní řízení ve věci určení skupiny jako finančního konglomerátu bylo zahájeno v druhé polovině roku 2006. Správní řízení bylo na žádost společnosti přerušeno.

Ke konci roku 2006 podléhalo dohledu České národní banky celkem 33 tuzemských pojišťoven a Česká kancelář pojistitelů. V omezeném rozsahu podléhalo dohledu ČNB také 15 poboček pojišťoven ze států EU/EHP a jedna nově založená pobočka pojišťovny ze třetího státu – tyto pobočky zasílají ČNB doklady o své činnosti.

Ostatní regulované subjekty

Česká národní banka na základě devizového zákona č. 219/1995 Sb. dozoruje téměř 3 000 nebankovních devizových míst. Do této skupiny patří jak podnikatelé poskytující nákup či prodej cizí měny v hotovosti, tak subjekty zabývající se bezhotovostními obchody s devizovými hodnotami či peněžními službami.

Koncesní listiny ke směnárenské činnosti jsou vydávány místně příslušnými živnostenskými úřady a opravňují podnikatele (fyzické či právnické osoby) pouze k provádění nákupu cizí měny v hotovosti. Před udělením koncesní listiny si živnostenské úřady vyžádají vyjádření ČNB. Nákup cizí měny mohou podnikatelé provozovat pouze v provozovnách a směnárenských automatech, které byly předem schváleny Českou národní bankou. V roce 2006 ČNB

17 Na základě Dohody mezi Evropským hospodářským společenstvím a Švýcarskou konfederací týkající se přímého pojištění jiného než životního (Agreement between the European Economic Community and the Swiss Confederation on direct insurance other than life assurance) z roku 1991 je režim zakládání poboček švýcarských pojišťoven v rámci EHP podobný jako pro evropské pojišťovny zakládající pobočky v ostatních členských státech.

vydala 126 vyjádření k udělení koncesní listiny, vyjádření ke schvalování provozoven bylo vydáno ve 235 případech (z toho bylo sedm záporných). Celkový počet devizových míst s koncesní listinou na konci roku 2006 činil 2 609. Dle údajů dostupných pobočkám ČNB z nich zhruba 60 % vykonávalo směnárenskou činnost. Počet devizových míst je od roku 2002 stabilizovaný, ve srovnání s rokem 2005 došlo k jejich mírnému poklesu, a také k poklesu počtu jejich provozoven, kterých bylo na konci roku 2006 celkem 2 460.

Devizové licence k prodeji cizí měny za českou měnu v hotovosti vydávají pobočky ČNB, ostatní devizové licence jsou vydávány ústředím ČNB. Počet podnikatelů s devizovou licencí se stabilně zvyšuje. V roce 2006 obdržela Česká národní banka 27 žádostí o devizovou licenci. Většina žádostí o devizovou licenci byla ČNB vyřízena kladně, důvod zamítnutí žádostí spočíval v nesplnění podmínek pro vydání devizové licence.[18]

ČNB v roce 2006 udělila celkem 14 povolení k vydávání elektronických peněz podle § 19 zákona o platebním styku. K 31. 12. 2006 tak tímto povolením disponovalo celkem 38 subjektů.[19] Tímto počtem se Česká republika řadí na přední místo mezi státy EU. Převážná většina těchto vydavatelů elektronických peněz jsou dopravci, kteří vydávají čipové karty použitelné k placení jízdného mezi regiony u jiných dopravců. V roce 2006 jedna společnost vydávala elektronické peníze k placení prostřednictvím internetu a jedna tímto způsobem umožňuje zaměstnancům různých firem čerpání peněžních prostředků ze sociálního fondu. Naopak žádný subjekt dosud neprojevil zájem o udělení licence k činnosti instituce elektronických peněz podle § 18b zákona o platebním styku, či o udělení licence k provozování platebního systému.

4.2 NOTIFIKACE

Vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004 otevřel tuzemský finanční trh též dalším subjektům, které mohou využívat svobodu volného pohybu služeb na základě jednotné licence (evropského pasu).[20]

V průběhu roku 2006 ČNB obdržela celkem 479 oznámení zahraničních regulátorů o notifikacích přeshraničního poskytování služeb, z tohoto počtu bylo 32 bank, 78 pojišťoven,[21] 281 fondů kolektivního investování, 4 investiční společnosti, 83 poskytovatelů investičních služeb a jedna instituce elektronických peněz.

Současně byl příslušným orgánům dohledu ze zemí EU/EHP oznámen záměr tří tuzemských pojišťoven provozovat pojišťovací činnost na jejich území na základě svobody dočasně poskytovat své služby.

Celkový přehled přijatých notifikací o přeshraničním poskytování služeb k 31. 12. 2006 zobrazuje následující tabulka.

31. 12. 2006	Banky	Pojišťovny	Fondy	Investiční společnosti	Poskytovatelé investičních služeb	Instituce elektronických peněz
Celkem	137	401[22]	1 271	29	293	2

V oblasti notifikací emisních prospektů obdržela ČNB celkem 52 notifikací od zahraničních regulátorů, v jednom případě byl notifikován prospekt do zahraničí (prospekt akcií ČEZ, a. s. pro účely jejich přijetí k obchodování na regulovaném trhu burzy ve Varšavě).

Během roku 2006 ČNB též obdržela oznámení o úmyslu provozovat činnost na území České republiky v případě 2 060 pojišťovacích zprostředkovatelů s domovským členským státem jiným, než je Česká republika (z toho 1 900 ze SR).

18 Seznam platných a účinných devizových licencí viz http:\\www.cnb.cz – Dohled nad finančním trhem – Devizový dohled – Úplný seznam devizových míst z Registru devizových míst ČNB (čtvrtletní aktualizace).

19 Seznam osob, kterým ČNB vydala povolení k vydávání elektronických peněz, lze nalézt na http:\\www.cnb.cz – Platební styk – Elektronické peníze.

20 Podrobně o jednotné licenci viz http:\\www.cnb.cz – Dohled nad finančním trhem – Bankovní dohled – Výklad ČNB k jednotné bankovní licenci.

21 V pojišťovnictví se takto notifikují nejen samotné pojišťovny, ale také jejich pobočky působící v ostatních státech EU/EHP. Za rok 2006 byl ČNB oznámen zahraničními regulátory úmysl celkem devíti poboček poskytovat služby na území ČR (toto číslo je zahrnuto v celkovém počtu 78 oznámení).

22 Z toho je 79 poboček těchto pojišťoven v EU/EHP.

4.3 REGISTRAČNÍ ČINNOST

V roce 2006 byly zaregistrovány podle § 39 zákona o České národní bance další čtyři reprezentace zahraničních bank a finančních institucí, a to banky Ukrajiny, Litvy, Itálie a Rakouska (Join Stock Commercial Bank „FORUM", AB Bankas SNORAS, Banca Monte dei Paschi di Siena SpA a Capital Bank – GRAWE Gruppe AG), které nepodnikají přímo v oblasti bankovnictví, ale zprostředkovávají a nabízejí služby svých bank na tomto území. Ke konci roku 2006 bylo zaregistrováno v České republice celkem 24 zastoupení zahraničních bank.

Na počátku roku 2006 bylo evidováno celkem 8 387 investičních zprostředkovatelů podle § 30 zákona o podnikání na kapitálovém trhu. V průběhu sledovaného období bylo vydáno 2 273 osvědčení o registraci investičního zprostředkovatele a 32 těchto osvědčení bylo zrušeno. Na konci roku 2006 evidovala ČNB celkem 10 628 investičních zprostředkovatelů.

V roce 2006 bylo zapsáno do registru pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí celkem 12 762 zprostředkovatelů, z toho 121 pojišťovacích agentů a 58 pojišťovacích makléřů. Na žádost dotyčných pojišťovacích zprostředkovatelů bylo ve 424 případech rozhodnuto o zrušení uvedeného zápisu. Registr pojišťovacích zprostředkovatelů je dostupný na internetových stránkách ČNB (http://ispoz.cnb.cz). Ke konci roku 2006 v něm bylo zaregistrováno celkem 50 121 pojišťovacích zprostředkovatelů, z čehož bylo 2 390 zahraničních zprostředkovatelů.

V souvislosti s agendou registrací pojišťovacích zprostředkovatelů zajišťuje ČNB odborné zkoušky pojišťovacího agenta a pojišťovacího makléře. Účelem odborné zkoušky je ověřit, zda uchazeči splňují odbornou způsobilost k výkonu zprostředkovatelské činnosti, pro kterou je stanoven střední nebo vyšší kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. Zkoušek odborné způsobilosti se zúčastnilo celkem 1 732 uchazečů, z nichž 1 713 u zkoušek uspělo.

V průběhu roku 2006 bylo rozhodnuto o zápisu čtyř osob do seznamu odpovědných pojistných matematiků.

Centrální registr úvěrů

Centrální registr úvěrů (CRÚ) spravovaný Českou národní bankou umožňuje od roku 2002 sdílení informací charakterizujících úvěrové zatížení a platební morálku klientů mezi bankami. Rostoucí využití registru v posledních dvou letech dokumentují základní provozní údaje.

Základní statistické údaje k provozu Centrálního registru úvěrů

	31. 12. 2005	31. 12. 2006
Počet uživatelů	1 927	2 284
Počet evidovaných klientů	302 799	356 247
z toho: fyzických osob podnikatelů	184 062	213 704
	(61 %)	(60 %)
právnických osob	118 737	142 543
	(39 %)	(40 %)
Počet aktivních pohledávek	329 123	404 256
Počet dotazů na existenci klienta v CRÚ za rok	256 425	305 919
Počet dotazů na celkové úvěrové zatížení klienta za rok*)	2 214 371	2 388 625
Počet pořízených výpisů pro klienty za rok	133	195

*) Počet obsahuje i úvěrové zatížení vlastních klientů získané prostřednictvím dávkové sestavy, kterou má banka k dispozici po každé aktualizaci.

V polovině roku 2006 byla dokončena II. etapa rozvoje CRÚ a uživatelům byly zpřístupněny nové nástroje, které rozšiřují a zkvalitňují jeho další využití. Jedná se o analytický modul pro práci s agregovanými údaji, nástroj k sestavování ekonomicky spjatých skupin klientů, zjednodušení a zpřehlednění výstupů z úvěrového zatížení klientů a nový pohled na úvěrové zatížení klienta – úvěrový monitor.

Analytický modul CRÚ umožňuje využití agregací z rozsáhlého objemu dat zasílaného bankami do databáze CRÚ širšímu okruhu uživatelů. Při definování statistických výběrů základních ukazatelů, jimiž jsou nesplacený zůstatek pohledávky a jistina a úrok po splatnosti, je možné jako třídicí kritéria zvolit např. období, typ klienta (právnická osoba, fyzická osoba podnikatel), rozlišení mezi rezidentem a nerezidentem, právní formu, ekonomický sektor, zemi, syntetický účet, typ pohledávky, typ úvěru, OKEČ (Odvětvová klasifikace ekonomických činností), stav pohledávky, dny po splatnosti, měnu, typ zajištění. Doplňkovými kritérii jsou pak položky region, počet pracovníků

a obrat z databáze RES (Registr ekonomických subjektů) spravované Českým statistickým úřadem a použité jako podpůrná databáze pro identifikaci klientů v CRÚ. Kromě základních ukazatelů lze využívat rovněž různé propočtové ukazatele jako např. průměrnou výši pohledávky, průměrné hodnoty propočtené na klienta, maximum, minimum apod. Aplikace umožňuje vytvářet časové řady, provádět výběry za celý bankovní sektor nebo stanovené skupiny bank (velké, střední, malé, pobočky zahraničních bank a stavební spořitelny), a v případě bank také za vlastní banku.

Tato nová funkčnost je přímo dostupná analytikům a statistikům z bank i ČNB, na webové stránce nalezne v budoucnu základní charakteristiky bankovního sektoru získané z CRÚ prostřednictvím analytického modulu také veřejnost.

Úvěrový monitor, který byl vytvořen pro rychlou a přesnou orientaci uživatelů, představuje přehled všech úvěrových závazků klienta na časové ose historie registru, vč. grafické indikace výskytu prodlení splátek úvěrových závazků. Tato funkčnost je zavedena především pro uživatele z bank, rychle a přehledně dokumentuje platební morálku klientů.

V rámci CRÚ je k dispozici modul pro tvorbu ekonomicky spjatých skupin klientů (ESSK), který nabízí uživatelům registru úvěrů nástroje a funkčnosti k jednoduchému vytvoření a správě ESSK a jejich členů. Uživatelům CRÚ je umožněno zakládat skupiny, aktualizovat, opravovat, rušit nebo přidat člena do skupiny dané banky. Uživatelům z jednotlivých bank, kterým je tato nová funkce určena, se nabízí přehledný výstup, ve kterém jsou zobrazeny všechny nebo pouze vybrané ESSK dané banky a jejich členové. Za jednotlivé skupiny, případně jednotlivé členy skupiny umožňuje tento modul pro tvorbu ekonomicky spjatých skupin vytvořit vybrané výstupní údaje v rámci aplikací úvěrového zatížení, úvěrového monitoru, vlastních pohledávek, seznamu skupin, ve kterých je klient bankou evidován. Údaje jsou přístupné pouze bance, která skupinu zavedla.

V roce 2007 bude probíhat analýza možností zapojení Centrálního registru úvěrů do projektu mezinárodní výměny dat mezi členskými zeměmi EU. V rámci pracovní skupiny WGCR (Working Group for Credit Registers) vytvořené při BSC ECB[23] bylo konstatováno, že CRÚ spravovaný ČNB splňuje formální požadavky pro zapojení do projektu výměny dat, a to jak z hlediska informačního obsahu registru, tak i technického řešení. Česká bankovní asociace vyjádřila projektu mezinárodní výměny dat podporu.

V současné době se výměny dat účastní Rakousko, Belgie, Francie, Německo, Itálie, Portugalsko a Španělsko. Výměna agregovaných dat o klientech a jejich rozvahových a podrozvahových pohledávkách probíhá pravidelně ve čtvrtletních intervalech. Mimo tuto pravidelnou výměnu dat je umožněno provádět jednorázové dotazy na klienty.

V případě zapojení ČR do tohoto projektu by CRÚ obdržel čtvrtletně aktuální informace o českých klientech obsažené v národních úvěrových registrech členských států zapojených do mezinárodního sdílení dat a do těchto národních registrů by zároveň předával aktuální informace o klientech z těchto zemí uložené v databázi CRÚ. Rovněž by byl povinen poskytnout informace o klientovi CRÚ při jednorázovém dotazu některého ze zapojených úvěrových registrů.

Od svého vzniku byl CRÚ využíván ze strany bank jako nástroj ke snižování úvěrového rizika. Od poloviny roku 2006 poskytuje CRÚ prostřednictvím analytického modulu vhodnou datovou základnu pro analytiky a statistiky z bank i ČNB. Od roku 2007 se údaje z CRÚ také stanou jedním ze zdrojů informací pro činnost bankovního dohledu.

Informace o CRÚ určené pro banky jsou zveřejněny na webové stránce CRÚ a obsahují kompletní metodickou dokumentaci, uživatelskou příručku, operativní informace a kontakty na správu CRÚ. Informace pro veřejnost jsou přístupné na webové stránce České národní banky a mimo základních informací o CRÚ obsahují informace o poskytování výpisů klientům a formulář se žádostí o poskytnutí výpisu z CRÚ.[24] Výpisy jsou poskytovány právnickým osobám a fyzickým osobám podnikatelům, neboť registr sbírá údaje pouze o těchto typech klientů. Informační služby CRÚ (využívání registru bankami, poskytování výpisů z registru) jsou zpoplatněny v souladu

23 Podrobně viz Kapitola 5 Mezinárodní spolupráce.

24 Stránky CRÚ: http://www.cnb.cz – Dohled nad finančním trhem – Bankovní dohled – Centrální registr úvěrů.

s ceníkem ČNB. Souhrnné příjmy ČNB z poplatků v roční výši cca 8,5 mil. Kč pokrývají přímé náklady spojené s provozem CRÚ. Náklady na rozvoj systému a další nepřímé náklady spojené s existencí registru hradí ČNB.

4.4 DOHLED NA DÁLKU

Výkon dohledu na dálku spočívá jednak v průběžném sledování činnosti a hospodaření jednotlivých subjektů působících na finančním trhu a jednak ve vyhodnocování vývoje trhu jako celku včetně jeho dílčích segmentů. Základním zdrojem informací jsou jednotlivými subjekty pravidelně zasílané výkazy a hlášení na individuálním a v některých případech též konsolidovaném základě. Požadovaná frekvence a způsob jejich zasílání do ČNB se dosud mezi jednotlivými segmenty trhu významně liší. V rámci postupující integrace dohledových činností je však snaha o jejich postupné sbližování, a to jak jejich obsahu, tak způsobu reportování do ČNB.

Změna obsahového zaměření výkazů připravovaná pro rok 2007 se týkala především kapitálové přiměřenosti a základních účetních výkazů a výkazů na ně navazujících bank a obchodníků s cennými papíry. Změna byla vyvolána požadavkem na shodu informačních povinností se standardizovaným rámcem doporučeným výborem CEBS[25] v souvislosti s jednotným evropským výkaznictvím FINREP (Financial Reporting) a COREP (Common Reporting). Výkazy byly přizpůsobeny potřebám nové kapitálové koncepce (Basel II) a mezinárodním účetním standardům (IFRS).

Po integraci dohledu nad finančním trhem do ČNB došlo v souvislosti s procesem sjednocení výkaznictví ke konverzi výkazů informační povinnosti do systému používaného ČNB pro stávající vykazující subjekty. Přechod na Systém pro sběr dat od nebankovních subjektů (SDNS) u informační povinnosti fondu kolektivního investování, investiční společnosti a pojišťoven přinesl zjednodušení a zmírnění požadavků na výkazy. Díky systému SDNS obsahujícímu veškeré požadované údaje je umožněn rychlý a snadný přehled o vývoji vybraných finančních ukazatelů nejen za konkrétní subjekty, ale i za daný trh jako celek. Přínosem bylo také zjednodušení struktur vykazovaných dat z oblasti penzijních fondů. Racionalizace sběru dat v oblasti penzijních fondů a přiblížení se struktuře informačních povinností fondů kolektivního investování se projevily již u výkazů zpracovávaných v polovině roku 2006.

Současně probíhaly přípravy k zahájení plnění informační povinnosti obchodníků s cennými papíry prostřednictvím systému SDNS od nebankovních subjektů, v případě bankovních subjektů od 1. 1. 2007 prostřednictvím datového kanálu EDIFACT.[26] K novému způsobu plnění informačních povinností proběhla školení obchodníků s cennými papíry s cílem zajistit hladký přechod mezi současnou a budoucí formou zasílání dat do ČNB.

Kromě pravidelných výkazů jsou k průběžnému hodnocení vývoje subjektů a trhu využívány veškeré další dostupné informace z řady různých zdrojů, např. účetních závěrek, výročních zpráv, auditorských zpráv, informace o zjištěních z kontrol na místě či informačních návštěv, veřejné prezentace a tiskové zprávy subjektů apod. Průběžně se v případě potřeby získání dodatečných informací konají setkání se zástupci dohlížených subjektů.

Dohled na dálku pomáhá vytvářet komplexní obraz o finanční situaci dohlížených subjektů finančního trhu a umožňuje identifikovat potenciální nedostatky a rizika, která jsou výchozím signálem pro provedení kontroly na místě.

4.4.1 Dohled nad bankami, pobočkami zahraničních bank a družstevními záložnami

Základním analytickým nástrojem, který je v rámci bankovního dohledu na dálku využíván, je provádění pravidelných čtvrtletních analýz finanční situace jednotlivých bank a jimi podstupovaných rizik. V měsíční frekvenci je u všech bank sledováno dodržování limitů obezřetného podnikání (například limitů úvěrové angažovanosti či kapitálové přiměřenosti) a dalších obezřetnostních pravidel bank. Měsíčně je rovněž vyhodnocován výstup tzv. signálních informací, což je automatický systém, který pomáhá včas identifikovat případné negativní tendence ve

25 Committee of European Banking Supervisors (Výbor evropských bankovních dohledů).

26 Electronic Data Interchange for Administration, Commerce and Transport.

vývoji jednotlivých bank. Hodnocení poboček zahraničních bank je prováděno v mírně zjednodušeném režimu, což souvisí s omezenou kompetencí ČNB za dohled nad těmito subjekty.[27]

Dohled na dálku využívá při své činnosti automatizovaný systém „Informační centrum bankovního dohledu". Jedná se o v ČNB interně vytvořený nástroj, který umožňuje zobrazování údajů ze všech výkazů a hlášení pro bankovní dohled a poskytuje jednotné standardní výstupní sestavy i možnost vytváření individuálních specifických sestav pro analytické hodnocení jednotlivých bank i bankovního sektoru jako celku. Tato informační podpora umožňuje rychlý přehled o vývoji základních ukazatelů charakterizujících finanční situaci banky, bankovního sektoru a dodržování pravidel obezřetného podnikání.

V roce 2006 se rovněž pokračovalo ve vyhodnocování zpráv auditorů o ověření řídicích a kontrolních systémů bank, včetně systému řízení rizik. Ty jsou významným zdrojem informací o interních systémech v jednotlivých bankách v obdobích, kdy v nich neprobíhá kontrola na místě, která by danou oblast pokrývala. V roce 2006 obdržel bankovní dohled zprávy auditorů o ověření celkem sedmi oblastí řídicího a kontrolního systému u sedmi bank, které vyhodnocovaly stav v těchto bankách k 31. 12. 2005. S jednotlivými bankami a auditorskými společnostmi byla následně uskutečněna jednání k vyhodnocení výsledků těchto ověření. Návazně ČNB obdobným způsobem zadala požadavky na ověření k 31. 12. 2006 týkající se šesti bank. Tato ověření má ČNB k dispozici od prvního čtvrtletí roku 2007.

Kromě pravidelného vyhodnocování finanční situace bank se výkon dohledu na dálku zaměřuje na další aspekty činnosti bank. V roce 2006 bylo vydáno celkem 82 rozhodnutí souvisejících s posouzením odborné způsobilosti a důvěryhodnosti osob navrhovaných na funkce vedoucích zaměstnanců bank, schválením externích auditorů bank, seznamy akcionářů před valnou hromadou, započítáváním podřízeného dluhu do kapitálu banky apod.

V návaznosti na zjištění dohledu na dálku a s využitím výsledků kontrol na místě bylo bankám uloženo celkem 11 opatření k nápravě. Tato opatření spočívala v požadavku na odstranění nedostatků zjištěných v činnosti bank, včetně stanovení termínů k jejich nápravě. Postup bank při odstraňování nedostatků je vždy následně monitorován. Bankovní dohled v roce 2006 nevedl žádné sankční řízení směřující k odnětí licence či pokutě za porušení zákona o bankách. K nápravě eventuelně zjištěných nedostatků v bankách v průběhu kontrol na místě či dohledu na dálku bylo využíváno alternativních a stejně účinných nástrojů, které má bankovní dohled v rámci zákona k dispozici a které vedly k požadovaným korekcím ve smyslu dodržování pravidel obezřetného podnikání bank.

Stále významnějším prvkem dohledové činnosti je spolupráce s regulatorními institucemi z ostatních zemí, které provádějí dohled nad mateřskými bankami majícími své dceřiné banky na území ČR. Česká národní banka má se zahraničními bankovními regulátory uzavřeno osm bilaterálních smluv o spolupráci. Tento počet se v roce 2006 nezměnil, což odráží stabilní akcionářskou strukturu tuzemských bank z pohledu země původu jejich vlastníků. Kromě výměny informací o finanční situaci bank a dalších subjektů z finančních skupin působících v obou zemích se jednání se zahraničními regulátory soustředila především na praktické otázky spojené s implementací nové kapitálové koncepce Basel II.

Kromě hodnocení jednotlivých bank je průběžně analyzován rovněž vývoj bankovního sektoru jako celku, případně jeho jednotlivých segmentů. Dvakrát ročně je pro bankovní radu ČNB zpracovávána informace o vývoji bankovního sektoru, jejíž součástí je vyhotovení tzv. interního ratingu bank, který rozděluje banky do pěti skupin podle jejich finanční situace a kvality managementu. Čtvrtletně jsou na internetových stránkách ČNB zveřejňovány základní ukazatele o hospodaření bankovního sektoru jako celku (http://www.cnb.cz – Dohled nad finančním trhem – Bankovní dohled – Bankovní sektor – Základní ukazatele o bankovním sektoru). Průběžně rovněž probíhá komunikace s řadou subjektů, které se zajímají o vývoj tuzemského bankovního a finančního sektoru (např. různé mezinárodní organizace, ratingové agentury aj.). Ve spolupráci se všemi útvary dohledu v ČNB je každým rokem předložena odborné veřejnosti publikace o výkonu dohledu nad finančním trhem, včetně základní informace o sektorech a analýzy vývoje na jednotlivých trzích.

V souvislosti s integrací dohledových činností převzala ČNB od 1. 4. 2006 rovněž dohled nad sektorem družstevních záložen. V současné době působí na trhu 20 družstevních záložen s platným povolením, jejichž celková

27 Za dohled nad pobočkami zahraničních bank je primárně zodpovědný orgánu dohledu ze země původu banky. ČNB u poboček zahraničních bank ze zemí EU monitoruje především jejich likviditu a sleduje dodržování povinností vyplývajících ze zákona o bankách.

bilanční suma k 31. 12. 2006 činila cca 7 mld. Kč. Bankovní dohled ČNB se v roce 2006 zaměřil na zmapování aktuálního stavu tohoto celého sektoru a vybraných družstevních záložen, řešení významnějších problémů a sblížení postupů při výkonu dohledu nad těmito subjekty s postupy uplatňovanými vůči bankám. V souvislosti s tím byly v roce 2006 postupně zahájeny kontroly na místě v deseti družstevních záložnách.

ČNB v roce 2006 vydala 22 předchozích souhlasů ve věci posouzení splnění podmínek pro výkon funkce člena orgánu družstevní záložny nebo řídicí osoby, ve třech případech schválila auditora pro ověření auditu účetní závěrky a ve třech případech vyžádala opatřením k nápravě odstranění zjištěných nedostatků v činnosti. V jednom případě byla zamítnuta žádost o udělení předchozího souhlasu k vložení dalšího členského vkladu do základního kapitálu družstevní záložny.

4.4.2 Dohled nad subjekty kapitálového trhu

V souvislosti s novelou zákona o kolektivním investování byla zpracována aktualizace metodiky výkonu dohledu v oblasti kolektivního investování a penzijních fondů, a to včetně nové oblasti speciálních fondů nemovitostí a fondů kvalifikovaných investorů. Byl připraven věcný návrh vyhlášky o informačních povinnostech penzijního fondu.

Dohled na dálku v sektoru kolektivního investování a penzijních fondů je do značné míry zatížen řešením agendy související s likvidací nebo konkurzy u přibližně šedesáti subjektů. Vzhledem k tomu, že řada dotazů, ale i stížností od investorů či účastníků penzijního připojištění se týká především těchto subjektů, byla zpracována metodika výkonu dohledu subjektů, kterým již bylo odejmuto povolení k činnosti na finančním trhu.

V neposlední řadě zajišťoval dohled na dálku vedení seznamu nucených správců a likvidátorů, seznamu pravomocných rozhodnutí, seznamu přípustných trhů, evidenci hlášení depozitářů a dále zajišťoval řadu analytických činností souvisejících s kontrolou dat získaných v rámci plnění informačních povinností podle příslušné metodiky.

V oblasti dohledu na dálku nad poskytovateli investičních služeb vykonala ČNB v roce 2006 zejména kontroly makléřů, kontroly kvalifikovaných účastí na obchodnících s cennými papíry, analýzy struktur konsolidačních celků, jejichž součástí jsou obchodníci s cennými papíry, a kontroly plnění dalších informačních povinností obchodníků s cennými papíry.

Obsahem kontrol makléřů bylo ověřování předpokladů (zkoušky, specializace a povolení) jednotlivých makléřů k výkonu odborných obchodních činností podle § 2 vyhlášky č. 259/2004 Sb. Předmětem kontrol bylo rovněž plnění povinností obchodníků s cennými papíry vykonávat odborné obchodní činnosti při poskytování investičních služeb prostřednictvím makléřů.

Předmětem kontrol kvalifikovaných účastí bylo zejména hlášení přímých i nepřímých kvalifikovaných účastí na obchodnících s cennými papíry, kontrola úzkých propojení, jednání ve shodě a ovládání těchto obchodníků s cennými papíry.

Cílem analýz struktur podnikatelských seskupení obchodníků s cennými papíry bylo, ve spojení s výsledky kontroly kvalifikovaných účastí obchodníků s cennými papíry, vymezit jednotlivé konsolidační celky podle § 150 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a kontrolovat plnění nově stanovených informačních povinností podle vyhlášky č. 262/2004 Sb., o pravidlech pro výpočet kapitálové přiměřenosti obchodníka s cennými papíry, který není bankou, na individuálním základě.

Obsahem kontrol plnění informačních povinností byly analýzy dat zasílaných v rámci informační povinnosti se zaměřením zejména na kontrolu údajů z deníků obchodníků s cennými papíry. Data byla využívána zejména pro pravidelná kvalitativně-kvantitativní hodnocení rizikovosti dohlížených subjektů a případného dopadu jejich selhání na stabilitu finančního trhu a svěřený majetek jejich klientů. Vedle pravidelných analýz byla data využívána zejména v souvislosti s dohledem na místě a jinými aktivitami obvykle licenčního charakteru.

Další formou kontroly plnění informačních povinností je ověřování těchto informací v rámci jednotlivých správních řízení, a to zejména licenčních, jejichž předmětem je komplexní posuzování plnění všech předpokladů pro výkon činnosti obchodníka s cennými papíry.

Dohledu na dálku také podléhaly povinnosti emitentů kótovaných cenných papírů, jejich významných akcionářů a vedoucích osob. V rámci dohledu probíhala kontrola zpráv, které emitenti kótovaných cenných papírů uve-

řejňovali a zasílali ČNB v rámci plnění informační povinnosti. Jednalo se o pravidelné pololetní a výroční zprávy a v průběhu roku uveřejňované kurzotvorné (vnitřní) informace. Předmětem dohledu byl každodenní monitoring informací z různých dostupných zdrojů, jejich vyhodnocování a porovnávání s informacemi oficiálně uveřejněnými emitenty kótovaných cenných papírů. Pozornost byla věnována obsahu zákonných náležitostí výročních a pololetních zpráv (včetně zpráv auditorů, zpráv představenstva o činnosti společností či zpráv o vztazích), jejich vnitřní konzistenci a věcnému souladu s informacemi uveřejňovanými v průběhu roku. ČNB ke konci roku 2006 dohlížela 92 emitentů kótovaných cenných papírů.

Dále byl prováděn průběžný dohled plnění povinností vedoucích osob emitentů kótovaných cenných papírů, které jsou povinny informovat ohledně obchodů uskutečněných s cennými papíry emitenta, v jehož orgánech jsou členy. Oznámení o těchto tzv. manažerských obchodech byla uveřejňována na webových stránkách ČNB (http://www.cnb.cz – Dohled nad finančním trhem – Dohled nad kapitálovým trhem – www.sec.cz – Seznamy a přehledy – Manažerské obchody). V roce 2006 bylo zpracováno 95 oznámení. Obdobnou činností byl i dohled nad plněním tzv. oznamovací povinnosti týkající se hlasovacích práv, v jejímž rámci jsou akcionáři emitenta kótovaných cenných papírů povinni hlásit zvýšení popř. snížení svého podílu na hlasovacích právech přes zákonem stanovené limity. V roce 2006 bylo zpracováno celkem 156 oznámení.

Průběžně byla sledována i činnost burzovní komory, burzovních výborů a orgánů Garančního fondu burzy, a to zejména při řešení otázek spojených s rozšířením předmětu burzovního obchodu o investiční certifikáty, warranty a futures a přijímání nových akciových emisí. V rámci pravidelné informační povinnosti byly vyhodnocovány informace zasílané organizátorem mimoburzovního trhu.

Transakce uzavřené na regulovaných trzích byly průběžně monitorovány za účelem zjišťování nestandardních situací při obchodování na kapitálových trzích. V jednom případě bylo podáno trestní oznámení místně příslušnému státnímu zastupitelství a byl informován Finanční analytický útvar MF. Rovněž bylo sledováno dodržování vyhlášky č. 114/2006 Sb., o poctivé prezentaci investičních doporučení. Probíhaly práce na dalším zdokonalení informačního systému pro monitoring kapitálových trhů.

V oblasti sankčních řízení bylo v roce 2006 vedeno 123 správních řízení, z toho bylo 26 řízení pro porušení informační povinnosti emitenta, 24 správních nebo přestupkových řízení pro porušení oznamovací povinnosti o podílech na hlasovacích právech, 16 správních řízení pro porušení povinností při nabídce převzetí, jedno správní řízení pro porušení zákazu manipulace s trhem, jedno správní řízení pro porušení povinnosti oznámit manažerské obchody, jedno správní řízení pro porušení zákazu zneužití vnitřní informace, 5 správních řízení pro porušení povinností subjektů kolektivního investování, 31 správních řízení pro porušení povinností obchodníka s cennými papíry a 18 správních řízení pro porušení povinností investičního zprostředkovatele. V roce 2006 bylo vydáno ve správních nebo přestupkových řízeních 97 rozhodnutí, z toho 20 rozhodnutí o uložení sankce za porušení informační povinnost emitenta, ve třech případech bylo řízení zastaveno, 11 rozhodnutí o uložení sankce za porušení oznamovací povinnosti o podílech na hlasovacích právech, v devíti případech bylo řízení zastaveno, 4 rozhodnutí o uložení sankce za porušení povinností při nabídce převzetí, rovněž ve čtyřech případech bylo řízení zastaveno, jedno rozhodnutí o uložení sankce za porušení zákazu manipulace s trhem, 5 rozhodnutí o zastavení řízení, která byla vedena ve věcech podezření z porušení povinností subjektů kolektivního investování, 17 rozhodnutí o uložení sankce za porušení povinností obchodníka s cennými papíry, z toho v jednom případě bylo odejmuto povolení k činnosti obchodníka s cennými papíry a ve čtyřech případech bylo řízení zastaveno, a 6 rozhodnutí o uložení sankce za porušení povinností investičního zprostředkovatele, ve 12 případech bylo řízení zastaveno.

4.4.3 Dohled nad pojišťovnami

Mezi vykonávané činnosti dohledu ČNB patří kontrola dodržování příslušných právních předpisů ze strany pojišťoven, jejich solventnosti, hospodaření z hlediska splnitelnosti jejich závazků, dále způsobu tvorby a použití technických rezerv a finančního umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy, plnění rozhodnutí vydaných ČNB, rovněž kontrola souladu provozovaných činností s uděleným povolením, způsobu vedení účetních postupů a účinnosti řídicího a kontrolního systému.

Základem dohledu na dálku je pravidelné vyhodnocování finanční situace pojišťoven, včetně dodržování pravidel obezřetného podnikání, a dále ukládání opatření k nápravě v případě zjištění nedostatků. Základní ekonomické ukazatele pojišťoven jsou vyhodnocovány na základě povinně předkládaných výkazů. U pojišťoven, které patří do některé z pojišťovacích skupin, se také vyhodnocují údaje získané v rámci tzv. doplňkového dohledu nad pojišťovnami ve skupině.

Kromě výkazů, které byly ČNB předkládány v zákonem stanovených termínech, byla v rámci rozhodnutí ve správním řízení některým pojišťovnám uložena povinnost předkládat pro účely dohledu výkazy i v jiných než zákonem stanovených termínech, např. měsíčně nebo čtvrtletně. Celkem plnilo v roce 2006 takto uloženou vykazovací povinnost pět pojišťoven, z toho dvěma byla v průběhu roku 2006 tato povinnost zrušena.

Další významné informace pocházejí z auditorských zpráv, které představují cenný zdroj informací zejména v obdobích, kdy v pojišťovně neprobíhá kontrola na místě. V roce 2006 pokračovalo prohlubování vzájemné spolupráce s externími auditory spočívající ve výměně informací a zkušeností v oblasti postupů a metod využívaných oběma stranami při výkonu své činnosti. Při odlišném hodnocení externího auditora a ČNB u konkrétní pojišťovny probíhají jednání za účelem objasnění rozdílných výsledků.

V souladu s nově zaváděnou strategií dohledu založeného na vyhodnocení rizik byly zahájeny činnosti spočívající ve vymezení soustavy ukazatelů finančního zdraví pojišťovny, včetně stanovení kritérií, využívaných pro systém včasného varování. Tento systém by měl sloužit jako jeden ze základních analytických nástrojů pro sledování trendů ve vývoji finanční situace pojišťovny na základě údajů z finančních výkazů, který současně umožní odhalit slabé stránky hospodaření pojišťovny.

V rámci sledování finanční situace pojišťovny jsou postupně implementovány analytické postupy, které pokrývají nejen minulý vývoj a odhalují nejvýznamnější faktory změny finanční situace pojišťovny, ale rovněž pomáhají vytvořit základ pro odhad vývoje finanční situace pojišťovny v budoucnu.

Počínaje rokem 2007 jsou nedílnou součástí výkonu dohledu informační návštěvy u nejvýznamnějších tuzemských pojišťoven, zaměřené na strategii, výměnu informací v oblasti systému řízení rizik i problematiky vnitřního kontrolního systému a implementace principů corporate governance.

4.4.4 Doplňkový dohled nad finančními konglomeráty

Finančními konglomeráty jsou skupiny, v nichž pojišťovny, banky, případně obchodníci s cennými papíry mají významný podíl na veškerých finančních činnostech provozovaných subjekty této skupiny. Součástí výkonu dohledu na dálku je také tzv. doplňkový dohled nad těmito skupinami (podle zákona č. 377/2005 Sb. a vyhlášky č. 347/2006 Sb.).

Na úrovni finančních konglomerátů je doplňkový dohled zaměřen na kapitálovou přiměřenost, transakce uvnitř skupiny, koncentraci rizik, vnitřní řídicí a kontrolní systémy i systémy řízení rizik. Za výkon doplňkového dohledu je primárně odpovědný koordinátor, který sleduje stanovené ukazatele, včetně plnění požadavků týkajících se kapitálové přiměřenosti a systémů řízení rizik, a zabezpečuje spolupráci s ostatními orgány dohledu. V roce 2006 plnila ČNB v jednom případě funkci koordinátora doplňkového dohledu na úrovni finančního konglomerátu.

4.4.5 Dohled nad ostatními regulovanými subjekty

V oblasti výkonu devizového dohledu má ČNB možnost zahájit sankční správní řízení při zjištění porušení devizových předpisů.[28] Je-li podezření z porušení devizových předpisů účastníkovi řízení prokázáno, může být v závislosti na rozsahu, způsobu a době porušení devizových předpisů omezena, pozastavena či odejmuta devizová licence, či může být uložena peněžitá pokuta, a to až do výše 50 mil. Kč. Správní řízení z moci úřední vede ve věcech devizových ústředí ČNB. V roce 2006 ČNB dokončila 13 správních řízení zahájených v roce 2005 a z moci úřední zahájila dalších 33 řízení. Z těchto řízení zahájených v roce 2006 bylo k 31. 12. 2006 vydáno 29 prvoinstančních rozhodnutí a právní moci nabylo 21 rozhodnutí. Ve dvou případech bylo rozhodnuto o vině, avšak upuštěno od uložení peněžité pokuty, ve zbylých případech byla spolu s rozhodnutím o vině uložena též peněžitá sankce. Správní řízení byla vedena jak s devizovými místy, tak s osobami neoprávněně nabízejícími, provádějícími či zprostředkovávajícími obchody s devizovými hodnotami.

U držitelů devizových licencí ČNB rovněž dohlíží na dodržování povinností vyplývajících ze zákona č. 61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a o změně a doplnění souvisejících zákonů a po-

28 Úplný přehled devizových předpisů: http://www.cnb.cz – Dohled nad finančním trhem – Devizový dohled – Platné devizové předpisy.

vinností vyplývajících ze zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí a vybraných přímo použitelných předpisů Evropských společenství.

U vydavatelů elektronických peněz na základě povolení podle § 19 zákona o platebním styku spočívá dohled ČNB ve sledování dodržování podmínek, za nichž bylo vydáno povolení. Zdrojem informací jsou pravidelná půlroční statistická hlášení, případně další informace. Porušení podmínek může ČNB sankcionovat odnětím povolení ve správním řízení. Zkušenosti s jednotlivými firmami jsou dobré a k odnětí povolení z uvedeného důvodu dosud nedošlo.

4.5 DOHLED NA MÍSTĚ

V rámci dohledu na místě provádí Česká národní banka kontroly komplexní a dílčí. Komplexní kontroly jsou zaměřeny na celkovou aktivitu kontrolovaného subjektu. Při kontrolách na místě je prověřováno plnění pravidel obezřetného podnikání bank a finančních subjektů, jejich řádné hospodaření, dále je posuzován způsob identifikace a měření podstupovaných rizik. Pozornost je věnována jak metodám používaným pro měření, hodnocení a sledování rizik, tak rovněž úplnosti, spolehlivosti a aktuálnosti příslušných informací používaných při řízení rizik, a rovněž jednoznačnému vymezení a přidělení pravomoci příslušným útvarům a jednotlivým pracovníkům. V rámci kontrol na místě jsou sledována specifická pravidla obezřetného podnikání na jednotlivých trzích. Důležitou a nedílnou součástí výkonu dohledu na místě je rovněž ověřování účinnosti vnitřního kontrolního systému. Dílčí kontroly jsou zaměřeny pouze na určitou konkrétní oblast činnosti dohlížených subjektů.

Jednotlivé útvary dohledu sestavují pravidelně roční plány kontrolní činnosti, které jsou koncipovány v návaznosti na poznatky dohledu na dálku. Přihlíží se rovněž k době, která uplynula od poslední kontroly na místě, a také k ukazatelům systému hodnocení rizik, pokud je pro daný sektor trhu používán. V úvahu jsou brána i další hlediska, odrážející současný nebo předpokládaný stav dohlíženého subjektu.

4.5.1 Dohled na místě v bankách a družstevních záložnách

Česká národní banka pokračovala v roce 2006 v provádění kontrol na místě v bankách způsobem, který zohledňoval směrnice Evropského parlamentu a rady, závěry a doporučení pracovních orgánů Evropské unie a Basilejského výboru pro bankovní dohled a další uznávané principy a standardy. Plánování jednotlivých kontrol bylo provedeno s přihlédnutím k výsledkům předchozích kontrol a reflektovalo také aktuální vývoj příslušné části finančního trhu.

V průběhu roku 2006 došlo při výkonu dohledu na místě k dalšímu prohloubení spolupráce se zahraničními bankovními dohledy. Tato součinnost se výrazně uplatnila zejména při přípravě a vlastním schvalování pokročilých metod pro výpočet kapitálových požadavků k úvěrovému (IRB, Internal Ratings Based) a operačnímu (AMA, Advanced Measurement Approaches) riziku zaváděných některými bankami a finančními skupinami.

Všechny výše uvedené aspekty jsou průběžně promítány do postupů uplatňovaných při výkonu dohledu na místě. V průběhu roku 2006 byly postupy a hodnotící benchmarky uplatňované Českou národní bankou rovněž prezentovány na odborných fórech v tuzemsku i v zahraničí.

V rámci dohledu nad bankami a družstevními záložnami se v roce 2006 uskutečnilo celkem 17 kontrol na místě, které byly provedeny ve dvou bankách, čtyřech stavebních spořitelnách a deseti družstevních záložnách. Tyto kontroly byly zaměřeny na řízení úvěrového rizika, tržních rizik a operačních rizik, včetně rizik informačních systémů, a dále na oblast předcházení legalizace výnosů z trestné činnosti a na celkové zhodnocení vnitřního řídicího a kontrolního systému bank a družstevních záložen. Předmětem kontrol bylo ověření všech nebo určené množiny výše uvedených oblastí. V jednom případě byla v roce 2006 vykonána specializovaná mimořádná kontrola na místě.

Úroveň podstupovaných rizik úzce souvisí s kvalitou postupů používaných pro identifikaci, měření, hodnocení a sledování rizik. Podstatnou součástí obezřetného podnikání na finančním trhu je také úplnost, spolehlivost a aktuálnost příslušných informací používaných při řízení, a v neposlední řadě také jednoznačné vymezení a přidělení pravomocí příslušným útvarům a pracovníkům banky nebo družstevní záložny. Ověření uvedených hledisek je standardní součástí kontrol na místě.

Důležitým výstupem dohledu na místě bylo i v roce 2006 zhodnocení a ověření funkčnosti systému používaného regulovanými institucemi k přípravě hlášení a výkazů pro bankovní dohled ČNB. Tyto informace slouží jako indikátor stavu jednotlivých institucí a jako takové jsou klíčovým předpokladem účinného a efektivního výkonu dohledu na dálku. Účelem kontrol v této oblasti je ověření postupů spojených s agregací primárních dat a zachování jejich integrity a věcné správnosti v procesu sestavování jednotlivých výkazů.

Kontroly řízení úvěrových rizik

Činnost dohledu na místě v oblasti řízení úvěrového rizika se v roce 2006 zaměřila především na prověřování systémů řízení úvěrových rizik v družstevních záložnách a prověřování IRB systémů řízení úvěrového rizika v bankách.

ČNB poté, co převzala dohled nad činností spořitelních a úvěrních družstev, provedla v deseti z nich kontrolu na místě, při které se zaměřila na prověření adekvátnosti a spolehlivosti systémů řízení úvěrového rizika. Přitom respektovala charakter, rozsah a složitost činnosti družstevních záložen a jejich systémů. Poznatky z těchto kontrol jsou postupně využívány při novelizaci metodiky pro výkon dohledu na místě. V průběhu roku 2006 byl rovněž kontrolován systém řízení úvěrového rizika v jedné stavební spořitelně.

Druhou oblastí, kterou se dohled na místě zabýval, bylo prověřování (validace) IRB systémů řízení úvěrového rizika v bankách. V souvislosti s touto činností byla také průběžně aktualizována metodika dohledu, pomocí níž bude v blízké budoucnosti bankovní dohled jednak ověřovat správnost nastavení a účinnost IRB systémů, ale také provádět výkon dohledu v bankách, které tyto metody zatím nebudou používat.

Kontroly řízení tržních rizik, rizika likvidity a rizik spojených s obchodováním na finančních trzích

Kontroly řízení tržních rizik se týkaly ověření systémů řízení tržních rizik, rizika likvidity, kreditního rizika spojeného s obchodováním na finančních trzích a rizik souvisejících s uzavíráním, zpracováním a vypořádáním obchodů na peněžních a kapitálových trzích.

Cílem kontrol bylo posouzení dostatečnosti organizačního a personálního zabezpečení a vlastních metod řízení vzhledem k regulatorním požadavkům s ohledem na míru podstupovaných rizik a přijatou strategii banky nebo družstevní záložny (obchodní strategie, strategie řízení rizik). Konkrétním předmětem jednotlivých kontrol bylo mimo jiné ověření a posouzení úrovně metod měření rizik, korektnosti vstupních dat a parametrů, dostatečnosti systému limitů, připravenosti pro případ významných změn tržních parametrů, informovanosti vrcholového vedení, dostatečnosti a nezávislosti kontrolních mechanismů, oddělení navzájem neslučitelných funkcí a ověření spolehlivosti systému tvorby výkazů pro ČNB.

V polovině roku 2006 bylo na základě žádosti jedné banky zahájeno posuzování interního modelu pro výpočet kapitálových požadavků k obecnému úrokovému a měnovému riziku. Proces posuzování bude ukončen v roce 2007.

Kromě toho byl v souvislosti s finalizací dokumentu CEBS „Consultation Paper 12 on Stress Testing under the Supervisory Review Process" připraven pracovní skupinou tvořenou ze zástupců ČNB a ČBA průzkum, jehož cílem bylo získání aktuálních informací o stávajících a plánovaných přístupech bank ke stresovému testování vybraných bankovních rizik. Výsledky tohoto průzkumu budou využity jak ČNB ke zkvalitnění výkonu regulace a dohledu nad finančními institucemi, tak samotnými dohlíženými institucemi.

Kontroly řízení operačního rizika, včetně rizik informačních systémů a technologií

Česká národní banka v roce 2006 pokračovala v provádění kontrol v oblasti operačního rizika, které v souvislosti s implementací Basel II a rostoucí rolí operačního rizika v bankovních činnostech zahájila v roce 2005.

Při kontrolách na místě se bankovní dohled primárně zaměřil na plnění platných regulatorních požadavků. Z hlediska systému řízení operačního rizika byl hlavní důraz kladen na způsob, jakým banky a družstevní záložny identifikují rizika ztrát způsobených nedostatky vnitřních procesů, lidským faktorem, systémy, vnějšími událostmi a nedodržováním právních norem. V této souvislosti bylo posuzováno, zda dochází k vyhodnocování příčin rozpoznaných rizik, ke zvážení alternativ použitelných při jejich řízení a k rozhodnutím o konkrétním způsobu řešení. S přihlédnutím k rozsahu a povaze činností kontrolovaných subjektů byla hodnocena adekvátnost přidělených kompetencí a povinností za výše uvedené činnosti řízení operačního rizika. Značná pozornost byla dále věnována zajištění kontinuity provozu a problematice outsourcingu.

Podstatnou součástí kontrol operačního rizika jsou tradičně rizika spojená s informačními systémy a technologiemi. Tato skutečnost souvisí s rostoucím vlivem této oblasti na celkový rizikový profil regulovaných subjektů. V roce 2006 se bankovní dohled opětovně zaměřoval na posouzení systému bezpečnosti informací. Kromě nastavení řídicích a kontrolních procesů bylo posuzováno jejich skutečné promítnutí do konkrétních postupů a opatření v oblasti fyzické, logické a personální bezpečnosti. Bezpečnostní aspekty byly dominantní rovněž při hodnocení oblasti vývoje a provozování informačních systémů. Česká národní banka zvýšila v roce 2006 pozornost věnovanou elektronickému bankovnictví, kdy upozornila na rizika spojená s internetovým bankovnictvím a doplnila postupy pro výkon dohledu na místě.

V oblasti operačního rizika se dohled na místě dále zabýval přípravou na schvalování pokročilých metod pro stanovení kapitálového požadavku k operačnímu riziku (AMA).

Ověření funkčnosti a účinnosti vnitřního řídicího a kontrolního systému (VŘKS)
Kontrola této oblasti je prováděna v rámci komplexní kontroly systémů řízení rizik, přičemž jsou vždy posuzovány prvky VŘKS ve vztahu k řízení jednotlivých rizik jakožto jeho integrální součásti a dále celá oblast VŘKS samostatně jako „internal governance". V rámci kontroly VŘKS jako samostatného celku jsou v příslušné bance či družstevní záložně ověřovány zejména jednotlivé prvky tohoto sytému, a to principy řízení a správy společnosti, zajištění compliance (v pojetí vycházejícím z mezinárodních směrnic, standardů a doporučení, zejména z materiálů BIS – „The compliance function in banks" z dubna 2005 a z doporučení CEBS – Guidelines on the Application of the Supervisory Review Process under Pillar 2 z ledna 2006) a výkon vnitřního auditu.

V oblasti řízení a správy společnosti je kontrola zaměřena především na posouzení organizační struktury banky jako celku, fungování orgánů banky a jejich výborů, vzájemných vazeb a informačních toků mezi nimi. Kontrola dále zahrnuje prověření kontrolního prostředí, včetně nastavení a integrace jednotlivých kontrolních mechanismů do činnosti banky.

V oblasti compliance se kontrola zaměřuje na ověření „systému pro zabezpečení souladu", což zahrnuje sledování změn právních předpisů, zajištění informování o těchto skutečnostech uvnitř banky a zapracování relevantních změn do vnitřní předpisové základny. Další ověřovanou součástí systému jsou parametry vnitřní předpisové základny, zejména její soulad s platnou legislativou, úplnost, srozumitelnost, vzájemný soulad a dodržování ze strany zaměstnanců.

U vnitřního auditu se kontrola zaměřuje především na organizační, metodické a personální zajištění útvaru vnitřního auditu. Jsou hodnoceny předpoklady pro zajištění nezávislého postavení vnitřního auditu v rámci banky, jeho vazby na jednotlivé orgány společnosti i v rámci finanční skupiny. Předmětem kontroly je také analýza rizik a související proces plánování činnosti vnitřního auditu, vlastní auditní činnost, vč. ověření kvality výstupů z jednotlivých auditních akcí a kvalita auditorského spisu. Kontrole podléhá i tzv. systém sledování nápravných opatření, a to zejména s ohledem na skutečnost, zda vedení banky věnuje dostatečnou pozornost nápravě nedostatků identifikovaných vnitřním auditem či jinými subjekty.

Předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti (AML)
Kontrola hodnotí funkčnost a účinnost systému AML.[29] Zaměřuje se zejména na soulad systému banky s požadavky zákona č. 61/1996 Sb. a opatření ČNB, uplatňování adekvátní politiky „poznej svého klienta" a schopnost banky identifikovat a analyzovat podezřelý obchod, včetně jeho oznamování Finančnímu analytickému útvaru MF ve stanovené lhůtě. Kontrola dále prověřuje strategii a vnitřní řídicí a kontrolní systém v této oblasti. V rámci výkonu dohledu v oblasti předcházení legalizace výnosů z trestné činnosti ČNB spolupracuje s Finančním analytickým útvarem Ministerstva financí ČR.

Implementace Basel II z pohledu speciálních metod pro stanovení kapitálových požadavků
Podle nové koncepce výpočtu kapitálové přiměřenosti ve znění směrnic EU 2006/48/EC a 2006/49/EC (Basel II) je bankám umožněno použít pro výpočet kapitálového požadavku pokročilé přístupy založené na matematických modelech, a to k úvěrovému riziku (IRB) od roku 2007 a k operačnímu riziku (AMA) od roku 2008.

29 Anti-Money Laundering.

Týmy, které byly zřízeny za účelem prověřování pokročilých metod, pokračovaly v průběhu roku 2006 v jednáních s bankami, které projevily zájem o používání přístupu IRB nebo AMA v roce 2007 nebo později. Součástí práce obou pracovních týmů byla průběžná komunikace se zahraničními orgány bankovního dohledu v oblasti společného postupu při ověřování pokročilých přístupů v nadnárodních bankovních skupinách. V roce 2006 se uskutečnilo několik jednání zaměřených na tuto problematiku, intenzivní jednání pokračují i v roce 2007.

Intenzivní předvalidační[30] jednání k přístupu IRB se týkala čtyř bank, přístupem AMA se pracovníci ČNB zabývali ve třech bankách. Na základě žádostí zahraničních regulátorů dvou mateřských bank, které ovládají banky v ČR, se fáze předvalidace IRB přístupu v těchto případech posunula do fáze vlastní validace. Tyto procesy by měly vyústit ve schválení používání modelu k výpočtu kapitálové přiměřenosti ve dvou nadnárodních skupinách. Příslušné banky budou moci modely využívat pro vykazování kapitálové přiměřenosti až po přijetí novely zákona o bankách implementující Basel II a vydání příslušné prováděcí vyhlášky.

Zahraniční technická pomoc
Stejně jako v předchozích letech poskytla ČNB i v roce 2006 technickou pomoc zahraničním regulátorům. V rámci projektu zastřešovaného americkou neziskovou organizací Financial Services Volunteers Corps. předali dva pracovníci sekce bankovní regulace a dohledu své zkušenosti z oblasti operačního rizika pracovníkům bankovního dohledu Maroka.

4.5.2 Dohled na místě v institucích kapitálového trhu

V oblasti kolektivního investování a penzijních fondů byly v roce 2006 zahájeny celkem čtyři kontroly vnitřního provozu investičních společností (ve třech případech byl do 31. 12. 2006 vydán i protokol o kontrole). Předmětem kontrol byla zejména identifikace případných nedostatků v plnění pravidel obezřetného podnikání a pravidel organizace vnitřního provozu investiční společnosti, zejména v oblasti vnitřní předpisové základny, investičního procesu a procesu realizace obchodů s investičními nástroji nebo jinými majetkovými hodnotami, procesu vydávání, evidence a zpětného odkupování cenných papírů fondu kolektivního investování, pravidel rekonciliace, procesu oceňování majetku v podílových fondech, fungování systému vnitřní kontroly, kontrolních a bezpečnostních opatření pro zpracování a evidenci dat a postupů k omezení možnosti střetu zájmů. V rozsahu pověření ke kontrole nebyla zjištěna žádná závažná porušení právních předpisů. Nezávažné nedostatky byly v průběhu kontrol s kontrolovanými subjekty diskutovány a napravovány již v průběhu kontrolního řízení, případně na základě stanovených časových harmonogramů.

V roce 2006 byly ukončeny bez závažných zjištění dvě kontroly depozitářů, zahájené již zaniklou Komisí pro cenné papíry. Kontroly byly zaměřeny zejména na rizikové ohodnocení činnosti depozitářů. Rizikové ohodnocení činnosti depozitářů je nezbytným podkladem pro stanovení priorit a cílů v kontrolní činnosti z důvodu jejich nezastupitelné a primární funkce v dohledu nad činností investičních společností a investičních fondů, neboť depozitář je z titulu svých oprávnění a povinností schopen aktivně ex ante zasáhnout v případě potencionálních porušení povinností spojených s obhospodařováním majetku v podílových fondech. V jednom případě byla zahájena kontrola depozitáře v průběhu sledovaného období a do konce roku 2006 byl vydán protokol o kontrole bez závažných kontrolních zjištění.

Dále bylo zahájeno celkem pět kontrol zaměřených na rizikové ohodnocení penzijních fondů a na dodržování pravidel pro svěření obhospodařování majetku třetím osobám a pravidel pro výpočet reálné hodnoty majetku. Ve dvou případech byly identifikovány nedostatky ve smlouvách o obhospodařování majetku penzijního fondu. Již v průběhu kontrolních řízení byl s kontrolovanými osobami dohodnut harmonogram postupu novace, resp. uzavření nového znění těchto smluv tak, aby plně respektovaly právní úpravu účinnou od 1. 4. 2006.

V oblasti poskytovatelů investičních služeb bylo v roce 2006 zahájeno pět kontrol na místě (čtyři u obchodníků s cennými papíry a jedna u investičního zprostředkovatele). Jednalo se o kontroly komplexní, případně zaměřené na dodržování pravidel obezřetného poskytování investičních služeb (zejména administrativní a účetní postupy, systém vnitřní kontroly, systém řízení finančních rizik a řízení likvidity) a pravidel jednání se zákazníky. Kontroly byly

30 Jedná se o předběžné neformální prověřování pokročilých metod výpočtu kapitálových požadavků před tím, než banka, resp. finanční skupina jako celek podá žádost o používání těchto metod pro regulatorní účely.

zaměřeny jednak na subjekty, kde již v minulosti byla provedena kontrola, při které byly zjištěny nedostatky, a jednak byly kontrolovány subjekty, kde dosud kontrola vykonána nebyla. Cílem bylo úplné zmapování dohlížených subjektů na finančním trhu v oblasti poskytovatelů investičních služeb.

Kontroly, na rozdíl od minulých období, neodhalily v sektoru kapitálového trhu žádné akutní problémy, i když byla konstatována i závažnější porušení právních předpisů. Bylo zjištěno mnoho nedostatků formálního rázu, mnohde docházelo k nedodržování vlastní předpisové základny obchodníka s cennými papíry. Objevily se též problémy týkající se evidence majetku zákazníků a způsobu provádění rekonciliací mezi faktickým stavem majetku zákazníků a stavem vykazovaným v obchodním systému obchodníka. Častým nedostatkem byla nízká účinnost vnitřního kontrolního systému.

Byly dokončovány i úkony navazující na státní kontroly zahájené v předchozím období. Jednalo se zejména o dokončení pěti řízení o námitkách, včetně následného vynucování nápravných opatření a udělování sankcí. Na základě zjištění přetrvávajících závažných nedostatků a současně podnětů klientů při poskytování investičních služeb došlo k odejmutí licence obchodníka s cennými papíry společnosti AFIN BROKERS, a. s.

V rámci dohledu na místě byla u organizátora mimoburzovního trhu RM-Systém, a. s. provedena kontrola zaměřená na fungování systému opatření k odhalování tržní manipulace a zneužití vnitřní informace. Výsledkem kontroly byly požadavky na úpravy a rozšíření systému, které byly postupně realizovány.

Dohledu na místě podléhaly rovněž povinnosti, které vyplývají samotným emitentům kótovaných cenných papírů, resp. jejich akcionářům z příslušných ustanovení obchodního zákoníku v souvislosti s problematikou nabídek převzetí a veřejných návrhů smluv týkajících se kótovaných cenných papírů. Jednalo se především o dohled nad řádným uveřejněním a průběhem nabídky převzetí s ohledem na základní principy stanovené v obchodním zákoníku.

4.5.3 Dohled na místě v pojišťovnách

Při výkonu dohledu na místě zaměřila Česká národní banka v roce 2006 svoji pozornost zejména na oblast finančního umístění a tvorby a použití technických rezerv. V oblasti finančního umístění ČNB sleduje a prověřuje dostatečnost finančního umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy. Velký důraz je kladen na kvalitu ostatního finančního umístění (tzv. volných aktiv), jež dohlížené subjekty nezahrnují do seznamů aktiv k vytvořeným technickým rezervám. Kvalita, výše a správné ocenění reálnou hodnotou tohoto finančního umístění je významným faktorem signalizujícím zdravou a finančně stabilní pojišťovnu. V rámci kontroly technických rezerv se ČNB zaměřuje na prověření způsobu tvorby a použití technických rezerv, které kontrolované subjekty vytvářejí, a jejich dostatečnou výši. Na základě vybraného kontrolního vzorku pojistných událostí je posuzována kvalita procesů souvisejících s likvidací pojistných událostí. Pozornost je rovněž věnována způsobu a kvalitě přenosu dat z provozních do účetních systémů pojišťoven.

Na počátku roku 2006 Česká národní banka ukončila dvě kontroly na místě, které byly zahájeny v roce 2005. Nově zahájila celkem 11 kontrol, z čehož byl zástupcům devíti kontrolovaných subjektů předán protokol o kontrole do konce roku 2006, zbývající protokoly byly dopracovány a předány počátkem roku 2007.

Při kontrolách prováděných v roce 2006 byly zjištěny nejčastěji nedostatky vyplývající z nedodržení některých ustanovení zákona o účetnictví (neocenění finančního umístění reálnou hodnotou, nezaúčtování všech skutečností, které jsou předmětem účetnictví, příp. zaúčtování do jiného období, než se kterým tyto skutečnosti věcně a časově souvisí, neprovedení inventarizace majetku a závazků v souladu s požadavky zákona), zákona o pojišťovnictví (neobezřetné chování dohlížených subjektů v rámci výkonu jejich činností, nedostatečná výše tvorby technických rezerv, nerespektování zásady likvidity finančního umístění, absence vnitřního předpisu upravujícího činnost odpovědného pojistného matematika) a dále nedostatky plynoucí z nedodržování vlastních směrnic (zejména jejich nedostatečná nebo chybná úprava, nesoulad s platnou legislativou a nezajištění dostatečných vnitřních kontrolních prvků).

Z celkového počtu ukončených kontrol obdržela ČNB proti znění protokolu o kontrole námitky dvou kontrolovaných subjektů. O námitkách bylo rozhodnuto na počátku roku 2007. V ostatních případech dohlížené subjekty nevyužily svého práva podat námitky a o přijatých opatřeních a způsobu odstranění nedostatků, včetně stanovení termínů k jejich nápravě, Českou národní banku písemně informovaly. Plnění přijatých opatření bylo v průběhu roku sledováno a pokračuje i v roce 2007.

V roce 2006 nezahájila ČNB žádné správní řízení ve věci uložení opatření k odstranění nedostatků. Tato skutečnost byla ovlivněna jednak tím, že kontrolní zjištění nebyla natolik závažná, že by byla ohrožena finanční stabilita a splnitelnost závazků kontrolovaných subjektů, a dále tím, že v tomto období ještě nebylo ukončeno řízení o námitkách kontrolovaných osob.

4.5.4 Dohled na místě v ostatních regulovaných subjektech

Výkon devizové kontroly na místě provádí ČNB prostřednictvím svých poboček. Cílem kontroly je efektivně prověřit veškeré činnosti vykonávané konkrétním nebankovním devizovým místem i jednotlivé provozovny. Celkem bylo v oblasti devizového dohledu v roce 2006 provedeno 489 kontrol na místě, z toho v 393 případech bylo konstatováno porušování právních předpisů.

Pro dohled na místě u osob, které vydávají elektronické peníze podle § 19 zákona o platebním styku, nemá ČNB zákonné oprávnění.

5. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

5.1 SPOLUPRÁCE V RÁMCI STRUKTUR EVROPSKÉ KOMISE

EBC

Bankovní dohled stejně jako v minulých letech spolupracoval s Ministerstvem financí prostřednictvím technického experta při přípravě a účasti na jednáních výboru druhé úrovně Lamfalussyho procesu – Evropského bankovního výboru (EBC).[31]

Výbor pokračoval v projektech z roku 2006, které se týkaly zejména problematiky přeshraničních fúzí a akvizic, velkých angažovaností, vlastních fondů, systémů pojištění vkladů a regulace institucí elektronických peněz. Ve většině případů ve spolupráci s CEBS je zkoumána současná regulace a praxe s cílem navrhnout případné změny regulace ve smyslu jejího zjednodušení, transparentnosti a konvergence napříč finančními sektory.

Konkrétní výsledky v roce 2006:
- návrh úpravy sektorových směrnic v oblasti podmínek pro nabývání majetkových účastí na regulovaných finančních subjektech;
- projednání první zprávy o prověřování velkých angažovaností a rozhodnutí o pokračování projektu i v roce 2007 se zaměřením na zkvalitnění a zjednodušení regulace, konzistentnost aplikace v členských zemích EU a reporting;
- prověření složení vlastních fondů v členských zemích EU a rozhodnutí o pokračování projektu se zaměřením na hybridní formy kapitálu a způsob jejich zahrnování do kapitálu pro regulatorní účely.

V případě návrhů na revizi regulatorní úpravy v oblasti institucí elektronických peněz Česká republika požádala o řešení problematiky hybridních emitentů, např. poskytovatelů telefonických služeb. Nesouhlasila se záměrem převedení institucí bez licence na licencované subjekty na základě využití výjimek směrnice.

V roce 2007 bude novým projektem prověřování oblasti řízení likvidity s ohledem na kritiku regulace likvidity ze strany účastníků finančního trhu, zejména skutečnosti, že nejednotnost požadavků regulátorů na řízení likvidity ztěžuje aplikaci vhodných metod a vede k vyšším nákladům. Navrhuje se identifikovat problémy a analyzovat stávající regulatorní praxi.

V roce 2006 nominoval bankovní dohled ČNB svého zástupce do nově založené skupiny Evropské Komise „Capital Requirements Transposition Group“, která se zabývá výklady nových směrnic kapitálové přiměřenosti.

CEBS

Výbor evropských bankovních supervizorů (CEBS), v němž má ČNB svého zástupce, usiluje o docílení lepší regulace, konvergence v přístupech k regulaci a dohledové praxi, o zlepšení spolupráce v případě přeshraničních bankovních krizí. Výbor v roce 2006 vydal celkem deset doporučení ke specifickým oblastem vyplývajícím z nových směrnic zavádějících koncept nové kapitálové přiměřenosti, která byla připravena ve třech stálých pracovních skupinách (Group de Contact, Expert Group on Capital Requirements a Expert Group on Financial Information). Rovněž v těchto pracovních skupinách má ČNB své zástupce. Doporučení se týkají oblasti finančního výkaznictví a kapitálové přiměřenosti, stresového testování, rizika koncentrace, outsourcingu, úrokového rizika bankovní knihy, ověřování pokročilých metod výpočtu kapitálových požadavků, přeshraniční spolupráce dohledových institucí, výkonu bankovního dohledu a uznávání ratingových agentur.

Doporučení byla průběžně interně vyhodnocována z hlediska využití pro upřesnění nebo rozšíření existujícího regulatorního rámce či vytvoření nových předpisů. V bankovním dohledu jsou převažující formou implementace doporučení CEBS úřední sdělení, kterými ČNB zpřesňuje požadavky na regulované subjekty a vyjadřuje svá očekávání.

31 European Banking Committee je poradním výborem Evropské komise v oblasti bankovnictví.

V roce 2006 pokračoval CEBS ve spolupráci s BSC[32] na přípravě doporučení, která by přispěla ke zlepšení spolupráce jednotlivých evropských regulátorů a centrálních bank při řešení krizí na finančních trzích a sblížení postupů při řešení těchto krizí mezi jednotlivými zeměmi. Při přípravě pravidel bylo využito rovněž poznatků z mezinárodního krizového simulačního cvičení, které se uskutečnilo v dubnu 2006. Konečné znění doporučení bylo oběma výbory schváleno v březnu 2007.

Další důležitou agendou CEBS byla rovněž dotazníková šetření prováděná v souvislosti s žádostmi o radu Evropské komise. Šetření se týkala zejména připravované úpravy podmínek pro nabývání majetkových účastí na regulovaných subjektech, praxe bank a dohledových institucí v oblasti velkých angažovaností, obezřetnostních pravidel pro obchodování s komoditami, definice vlastních fondů a existující regulace vlastních fondů.

V roce 2006 byly položeny organizační základy změny hlavní orientace CEBS od vydávání doporučení k vytváření konvergenčního dohledového rámce. Byl zahájen projekt „operational networking" s cílem identifikovat a zabývat se praktickými otázkami vyplývajícími ze zavádění směrnice Basel II a vydaných doporučení CEBS. Součástí tohoto projektu jsou semináře a případové studie, kterých se účastní rovněž zástupci ČNB. Spolu se změnou orientace se mění i používané prostředky. Do budoucna bude pozornost zaměřena na hodnocení zavádění vydaných doporučení CEBS v praxi bank a dohledových institucí. V této souvislosti budou více využívána dotazníková šetření. Uvažuje se také o vytvoření katalogu obsahujícího praktické odpovědi orgánů dohledu ve speciálních oblastech (např. prověřování pokročilých přístupů řízení rizik), souboru s nejčastěji pokládanými otázkami a fungování diskuzních fór. Již v roce 2006 začala pracovat diskuzní skupina expertů NOVI (Network on Validation), v níž má ČNB dva zástupce.

CESR

ČNB úzce spolupracovala s Výborem evropských regulátorů cenných papírů (CESR), v němž má ČNB své zástupce ve všech jeho klíčových pracovních skupinách. Aktivně se účastní práce operativních skupin CESR-Fin (účetnictví a audit) a CESR-Pol (integrita trhu). V rámci těchto skupin pracují v podskupinách European Enforcers Coordination Sessions a Surveillance and Intelligence. Podílí se i na práci dalších expertních skupin CESR. V souvislosti se zaváděním nové směrnice o trzích finančních nástrojů (MiFID) jde zejména o expertní skupinu třetí úrovně k MiFID. V oblasti kolektivního investování se účastní expertní skupiny Investment Management. Práce CESR v oblasti informačních technologií probíhají ve spolupráci s útvarem informatiky ve skupině CESR-Tech, která zavádí některá ustanovení evropských právních předpisů mající vliv na tuto oblast. Současná činnost souvisí zejména se zaváděním povinnosti vzájemné výměny hlášení obchodů mezi orgány dohledu, tzv. projekt TREM. ČNB se též účastní práce skupiny Review Panel, který má na starosti sledování dodržování standardů a doporučení, jež schvaluje CESR.

Hlavní oblasti spolupráce s CESR byly v roce 2006 soustředěny v operativních skupinách:

Operativní skupina CESR-Fin koordinovala práci členů CESR v oblasti účetnictví a auditu. Podporovala spolupráci v oblasti zavádění mezinárodních standardů účetního výkaznictví. CESR-Fin prohlubovala i spolupráci s orgány dohledu třetích zemí. Hlavním celoročním úkolem skupiny byla podpora aplikace mezinárodních účetních standardů v EU prostřednictvím měsíčních koordinačních setkání v rámci European Enforcers Coordination Sessions.

Operativní skupina CESR-Pol koordinovala práci členů CESR v oblasti sledování integrity trhu a výměny informací mezi regulátory. CESR-Pol zřídila pracovní skupiny na podporu užší spolupráce a zajištění konzistentní a efektivní aplikace klíčových evropských směrnic. Jedna ze skupin, Surveillance and Intelligence Group, začala fungovat jako fórum pro výměnu zkušeností jednotlivých regulátorů spojených s případy možného zneužívání trhu. CESR-Pol zahájila rovněž činnost dočasných skupin (Urgent Issues Groups) pro případ společných šetření konkrétních případů narušení integrity trhu.

Novou expertní skupinu MiFID Level 3 Expert Group zřídil CESR v souvislosti s implementací klíčových právních předpisů v oblasti kapitálového trhu. Skupina začala pracovat na sbližování každodenní aplikace výše uvedených právních předpisů do praxe a zřídila pracovní podskupiny MiFID Markets a MiFID Intermediaries. Ve dru-

32 Viz Kapitola 5.2 Spolupráce v rámci struktur ECB.

hé polovině roku 2006 skupina připravila konzultační materiál k jednotnému evropskému pasu poskytovatelů investičních služeb a pracovala na přípravě dalších konzultačních materiálů spojených s implementací MiFID.

Expertní skupina ke kolektivnímu investování v polovině roku 2006 zveřejnila pravidla umožňující jednodušší notifikaci tzv. UCITS[33] fondů. Ve druhé polovině tohoto roku skupina jednala o zprávách tří expertních skupin zřízených Evropskou komisí, které si daly za cíl navrhnout doporučení k zefektivnění trhu kolektivního investování a řešit problematiku hedge fondů a fondů soukromého kapitálu. Koncem roku 2006 skupina zaslala Evropské komisi svá vyjádření k dané problematice.

Expertní skupina k prospektu v průběhu roku 2006 řešila specifické problémy s implementací právní úpravy prospektu. V červenci 2006 skupina zveřejnila doporučení pro účastníky trhu, která obsahují společné odpovědi orgánů dohledu na otázky spojené s přípravou prospektu s cílem poskytnout účastníkům trhu větší jistoty a rychlé odpovědi na dotazy. Ve druhé polovině roku 2006 začala tato skupina pracovat na analýze praktického fungování právní úpravy prospektu.

Novou expertní skupinu CESR-Tech zřídil CESR v květnu 2006, zaměří se především na IT projekty vyplývající z evropských právních předpisů (např. mechanismus vzájemného hlášení obchodů mezi orgány dohledu).

CESR dále zřídil skupinu Econet, která sdružuje především ekonomické experty členských institucí. Za účelem zmapovat, jaké dopady mají na účastníky trhu doporučení vydávaná výborem CESR, připravila na sklonku roku 2006 skupina Econet metodiku pro provádění analýz těchto dopadů. Tato aktivita představuje podporu politiky Evropské komise k zajištění tzv. lepší regulace finančního trhu.

V polovině roku 2006 CESR předložil Výboru pro finanční služby (FSC),[34] který tvoří politickou platformu pro diskuzi zástupců ministerstev financí EU, podrobnou zprávu, obsahující konkrétní kroky CESR ke sbližování praxe výkonu dohledu v EU. CESR v průběhu roku 2006 jednal i o společných školících programech a stážích zaměstnanců dohledů. Důraz byl kladen na harmonizaci regulatorních opatření, stejně tak jako na aplikaci doporučení a standardů, které CESR vydává. Dodržováním těchto doporučení, jakož i mapováním pravomocí orgánů dohledu v rámci konkrétních evropských směrnic se zabývá za tímto účelem vytvořený Review Panel.

CEIOPS

V poněkud odlišné situaci než ostatní dva výbory tzv. třetí úrovně je CEIOPS. Zatímco v bankovnictví a v oblasti kapitálových trhů byla již nová evropská legislativa přijata (Basel II, MiFID) a výbory orgánů dohledu se již věnují tvorbě a zavádění doporučení rozvádějící jednotlivé oblasti těchto směrnic, tak v oblasti pojišťovnictví je stěžejní směrnice teprve připravována. Na přípravě směrnice Solvency II se podíleli i zástupci ČNB v pracovních skupinách pro pilíř 1, pilíř 3 a v pracovní skupině pro otázky pojišťovacích skupin.

CEIOPS doručil v roce 2006 Evropské komisi finální odpovědi na třetí vlnu tzv. žádostí o radu (Call for Advice) týkající se vhodných forem kapitálu, spolupráce mezi dohledovými orgány, poskytování informací dohledu a zveřejňování informací, procykličnosti a malých pojišťoven. Na základě dalších dotazů Komise, a také z vlastní iniciativy CEIOPS, byly vypracovány další rady v oblasti požadavků na vnitřní vyhodnocení rizik a kapitálových požadavků, harmonizovaných pravomocí dohledu, dohledu skupin, vykazování a zveřejňování informací atd. V roce 2006 bylo také provedeno druhé kolo dopadové studie QIS 2, na jehož základě bylo dále rozpracováno počítání kapitálových požadavků pomocí standardního vzorce.

CEIOPS se kromě vypracování technických rad také připravuje na přijetí a uplatňování nových pravidel. Na základě požadavků svých členů připravil první z řady seminářů určených pro inspektory pojišťoven, jehož se účastnili zástupci ČNB, kteří budou dodržování nových předpisů kontrolovat.

33 Undertakings for Collective Investment in Transferrable Securities (subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů).

34 Financial Services Committee (Výbor pro finanční služby). Výbor vznikl v roce 2003 rozhodnutím Rady EU. Do oblasti činnosti FSC patří strategické záležitosti integrace finančního trhu v EU, finanční stabilita a krizové řízení, regulatorní a dozorové uspořádání, mezinárodní spolupráce a další problematiky evropských finančních trhů.

CEIOPS pravidelně vyhodnocuje podmínky panující na evropském pojistném trhu a pro tyto účely sbírá data od svých členů. Dvakrát ročně publikuje zprávu o vývoji a finanční stabilitě v sektoru pojišťovnictví, která je zasílána dalším evropským institucím a orgánům (např. FSC, EFC).

Dalšími tématy, kterými se CEIOPS zabýval, bylo prohloubení spolupráce a výměna informací o pojišťovacích zprostředkovatelích poskytujících služby na základě jednotné licence, a to na základě tzv. Lucemburského protokolu. Obdobný protokol upravující spolupráci a výměnu informací byl také přijat pro zaměstnanecké penzijní fondy (tzv. Budapešťský protokol).

Spolupráce mezi CEBS, CESR a CEIOPS

Na základě dohody z roku 2005 o spolupráci mezi třemi výbory třetí úrovně (někdy označovanými jako 3L3) – CEBS, CESR a CEIOPS – se v loňském roce prohloubila spolupráce mezi těmito výbory. Na základě společné iniciativy CEBS a CEIOPS vznikl zatímní výbor třetí úrovně pro finanční konglomeráty (Interim Working Committee on Financial Conglomerates), který vypracoval obsáhlou studii porovnávající podmínky pro používání různých forem kapitálu stanovené evropskými sektorovými předpisy. ČNB má v tomto výboru rovněž svého zástupce. V roce 2007 se skupina bude zabývat regulací a praktickým dohledem nad meziskupinovými transakcemi a rizikem koncentrace v rámci konglomerátů v členských zemích. Ve druhém pololetí roku 2006 se 3L3 výbory také zaměřily na porovnání substitučních produktů dostupných na finančních trzích. Vzhledem k integraci dohledu nad finančním trhem do ČNB je umožněna efektivnější komunikace mezi zástupci ČNB ve výše zmíněných výborech, na jejímž základě jsou koordinovány společné postoje k průřezovým oblastem.

5.2 SPOLUPRÁCE V RÁMCI STRUKTUR EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY

ČNB má své zástupce ve Výboru bankovních supervizorů (BSC) a v pracovních skupinách makroekonomických analýz (WGMA) a rozvoje bankovnictví (WGBD).[35] Bankovní dohled ČNB má od roku 2006 zástupce také v pracovní skupině k problematice registru úvěrů (WGCR).

Aktivity BSC byly v roce 2006 zaměřeny na analýzy oblasti řízení likvidity, hlavní rizika z hlediska budoucího vývoje největších bank, hodnocení finanční stability, konjunkturálního a strukturálního vývoje evropského bankovního systému. Zvláštní pozornost byla věnována spolupráci při řešení přeshraničních bankovních krizí. V dubnu 2006 se tři zástupci ČNB a MF účastnili prvního velkého krizového cvičení, jehož úkolem bylo prověřit schopnost kooperace centrálních bank, dohledových institucí a ministerstev financí na modelovém případu. Podobná cvičení se budou v budoucnu opakovat.

Pracovní skupina k problematice registrů úvěrů pro země plánující propojení s existujícími registry v zemích EU pořádala seminář, na kterém byly prezentovány jednotlivé systémy. ČNB po splnění nezbytných legislativních a technických předpokladů v horizontu dvou až tří let propojení akceptuje.

5.3 SPOLUPRÁCE V RÁMCI BASILEJSKÉHO VÝBORU PRO BANKOVNÍ DOHLED (BCBS)

ČNB se prostřednictvím svých zástupců stejně jako v předchozích letech účastnila práce v Core Principles Liaison Group (CPLG) a ve Working Group on Capital (WGC). Rok 2006 byl ve znamení dokončování znění novelizovaných základních principů pro efektivní bankovní dohled (tzv. Core Principles), které by měly být v souladu s nejlepší mezinárodní praxí. Novelizovaná pravidla byla schválena a oficiálně vyhlášena při příležitosti mezinárodní konference supervizorů v Mexiku v říjnu 2006. Novelizované principy, jejichž počet (25) zůstává stejný, zohledňují rozvoj služeb v bankovním sektoru, odstraňují duplicity a přibližují se k ostatním mezinárodním standardům.

WGC zaměřovala svou činnost na některé zásadní otázky nového konceptu kapitálové přiměřenosti Basel II (např. národní diskrece, zásady spolupráce mezi domácím a hostitelským dohledem).

35 Banking Supervision Committee (BSC), Working Group on Macroprudential Analysis (WGMA), Working Group on Development in Banking (WGBD).

5.4 SPOLUPRÁCE V RÁMCI SKUPINY BANKOVNÍCH DOHLEDŮ STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPY (BSCEE)

ČNB je i nadále členem skupiny bankovních dohledů zemí střední a východní Evropy (BSCEE) a účastní se jejích aktivit. V roce 2006 byly uspořádány dva odborné semináře a výroční konference v Černé Hoře. Skupina založená před 16 lety má celkem 19 členů. Devět účastnických zemí (vč. Bulharska a Rumunska) nebylo ke konci roku 2006 členem EU.

5.5 SPOLUPRÁCE V RÁMCI MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE KOMISÍ PRO CENNÉ PAPÍRY (IOSCO)

Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry (IOSCO) vznikla v roce 1983. Její vizí je vzájemná spolupráce při podpoře vysokých standardů regulace s cílem udržet spravedlivý, efektivní a finančně zdravý kapitálový trh. ČNB je v ní zastoupena útvarem regulace a dohledu nad kapitálovým trhem, který se účastní prací zejména v European Regional Committee a Emerging Markets Committee.

Během roku probíhala jednání s IOSCO ve věci přistoupení ČNB k Mnohostranné dohodě o spolupráci. Verifikační komise IOSCO se rozhodla doporučit, aby ČNB byla přizvána k podpisu Mnohostranné dohody o spolupráci, která založí rámec spolupráce s ostatními signatáři dohody – členy IOSCO (34 signatářů). Dohoda nahradí dosavadní dvoustranné smlouvy o spolupráci.

5.6 SPOLUPRÁCE V RÁMCI MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE DOHLEDŮ NAD PENZIJNÍMI FONDY (IOPS)

Bankovní rada ČNB na svém zasedání dne 14. 12. 2006 schválila členství ČNB v IOPS s účinností od 1. 1. 2007. Mezi očekávané přínosy členství pro ČNB patří zejména účast na činnosti jeho pracovních skupin zabývajících se otázkami souvisejícími s dohledem nad penzijními fondy, možnost podílet se na tvorbě celosvětových standardů v oblasti regulace a dohledu nad penzijními fondy, výměna informací a zkušeností při řešení otázek, které jsou společné pro orgány dohledu nad penzijními fondy.

5.7 SPOLUPRÁCE V RÁMCI MEZINÁRODNÍ ASOCIACE POJIŠŤOVACÍCH DOHLEDŮ (IAIS)

ČNB částečně omezila účast na jednání pracovních výborů a podvýborů této asociace pojišťoven, nicméně i v roce 2006 aktivně sledovala práce na jednotlivých standardech a doporučeních.

5.8 SPOLUPRÁCE S PARTNERSKÝMI ORGÁNY DOHLEDU

Spolupráce s partnerskými bankovními dohledy byla zaměřena na výměnu informací o bankách a dalších subjektech z finančních skupin působících v obou zemích, dále na rozdělení úkolů mezi domácím a hostitelským bankovním dohledem při prověřování modelů používaných k výpočtu kapitálových požadavků podle Basel II a vzájemné informování o pokroku při těchto prověřováních. Z celkem 11 pracovních jednání měla čtyři multilaterální charakter (setkání zainteresovaných orgánů dohledu nad skupinou organizoval domácí bankovní dohled).

Formální základnou pro širší spolupráci zůstávají dohody o spolupráci, tzv. Memoranda of Understanding (MoU). Výměna informací je stále více zaměřována na výměnu zkušeností mezi experty, zejména v souvislosti se zaváděním nového kapitálového konceptu (Basel II).

V rámci dohledu nad kapitálovým trhem také probíhala průběžná spolupráce se zahraničními orgány dohledu a regulace kapitálového trhu, zejména členských států EU. Probíhaly notifikační procedury, výměna informací o dozorovaných subjektech a dvoustranná výměna zkušeností. Dále byly zahraničním subjektům i jednotlivcům poskytovány základní informace o regulaci, legislativě a struktuře českého kapitálového trhu.

Na konci listopadu 2006 uzavřela ČNB Memorandum of Understanding se švýcarským dohledem v pojišťovnictví. Toto memorandum týkající se výměny informací a spolupráce při doplňkovém dohledu nad pojišťovnami ve skupině bylo vytvořeno výborem CEIOPS a se švýcarskou stranou ho uzavřeli všichni členové tohoto výboru. Memorandum se tak připojilo k ostatním dohodám, které bývalý Úřad státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění uzavřel v minulosti s německým, slovenským, polským a rakouským orgánem dohledu v pojišťovnictví.

V doplňkovém dohledu nad pojišťovnami ve skupině se ČNB účastnila několika jednání tzv. koordinačních výborů, které organizovaly orgány ze zemí, jejichž pojišťovny mají na českém trhu významný podíl (Rakousko, Nizozemsko). Společné postupy pro současný doplňkový dohled jsou tvořeny v pracovní skupině CEIOPS pro dohled nad pojišťovnami ve skupině, v níž má ČNB svého zástupce. Vzájemná spolupráce s partnerskými orgány dohledu byla rovněž posílena při doplňkovém dohledu nad finančními konglomeráty, ať už byl v roli koordinátora partnerský orgán, nebo ČNB. Jednalo se zejména o určování finančních konglomerátů a konzultace metod výpočtu doplňkového požadavku kapitálové přiměřenosti u těchto finančních skupin.

V průběhu druhého pololetí roku 2006 pokračovala výměna statistických informací o výkonech pojišťoven realizovaných na základě svobody volně poskytovat služby (zahrnující údaje o výši předepsaného pojistného, nákladů na pojistná plnění a vyplacených provizích) s dohledovými orgány EU/EHP. Ke konci roku 2006 byly k dispozici údaje za rok 2005 ze 14 států EU/EHP.

B. VÝVOJ FINANČNÍHO TRHU V ROCE 2006

SHRNUTÍ

Vývoj finančního trhu v České republice v roce 2006 lze hodnotit pozitivně. Nebyly zaznamenány žádné vážnější události, které by ohrozily jeho stabilitu a bezpečné fungování. Rovněž pro většinu jeho účastníků byl rok 2006 ve znamení stabilního vývoje. V hospodaření jednotlivých finančních institucí se pozitivně projevila příznivá makroekonomická situace.

Struktura bankovního sektoru České republiky je z hlediska počtu bank i jejich vlastnictví již několik let stabilní. Na konci roku 2006 působilo v tuzemském bankovním sektoru celkem 24 bank a 13 poboček zahraničních bank. Oproti předchozímu roku došlo pouze ke zvýšení počtu poboček o jeden subjekt. Na území ČR mohlo ke konci roku 2006 poskytovat bankovní služby rovněž 137 bank z členských zemí EU, které oznámily tuto činnost ČNB v rámci volného pohybu služeb. V průběhu roku 2006 obdržela ČNB celkem 33 těchto oznámení. Přibližně 97 % aktiv bankovního sektoru je přímo či nepřímo kontrolováno zahraničními subjekty.

V roce 2006 pokračoval dynamický růst objemu úvěrů poskytnutých obyvatelstvu i nefinančním podnikům. Úvěry nefinančním podnikům vzrostly v roce 2006 o 21,0 % na 635,3 mld. Kč a úvěry obyvatelstvu o 30,4 % na 494,9 mld. Kč. V případě obyvatelstva se růst týkal především hypotečních a jiných úvěrů na bydlení, které se zvýšily o 32,5 % na 371,3 mld. Kč. Úvěry na bydlení tvořily na konci roku 2006 již rovné tři čtvrtiny veškerých úvěrů poskytnutých obyvatelstvu. Spotřebitelské úvěry vzrostly o 22,8 % na 109,2 mld. Kč.

Z hlediska podstupovaných rizik nedošlo v bankovním sektoru v roce 2006 k žádným zásadním změnám. Úvěrové riziko zůstává nadále hlavním rizikem a v důsledku růstu objemu poskytnutých úvěrů se jeho význam dále zvyšuje. Klasifikované pohledávky za klienty vykázaly meziroční nárůst o 23,6 % na 154,4 mld. Kč, to však bylo způsobeno především zvýšením nejméně rizikové kategorie, tj. sledovanými úvěry o 29,6 % na 100,9 mld. Kč. Objem ohrožených úvěrů se zvýšil o 13,7 % na 53,5 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že jejich relativní přírůstek byl nižší než přírůstek celého úvěrového portfolia, došlo v roce 2006 k poklesu podílu ohrožených úvěrů na celkových úvěrech ze 4,4 % na 4,1 %.

Tuzemské banky se nadále zaměřují v zásadě jen na domácí trh, což se projevuje v relativně nízkém podílu operací s nerezidenty i nízkém podílu cizoměnových aktivit. Operace na zahraničních trzích jsou většinou prováděny jiným subjektem z finanční skupiny, do které patří tuzemská banka. V oblasti cenných papírů směřují investice bank především do státních, bankovních a v menší míře i do korporátních dluhopisů, objemy držených akcií či podílových listů jsou zanedbatelné. Otevřené pozice z derivátových operací bývají minimální. Sofistikovanější transakce jsou prováděny spíše na úrovni mateřských bank, které k tomu mají potřebné zázemí a lepší přístup na rozsáhlejší trhy.

Ukazatel kapitálové přiměřenosti bankovního sektoru v roce 2006 poklesl o 0,45 procentního bodu na 11,41 % v důsledku vyššího růstu kapitálových požadavků (především v souvislosti s růstem úvěrového portfolia) oproti růstu regulatorního kapitálu. Další důvod lze spatřovat v tom, že kapitál bankovního sektoru byl v roce 2006 ve srovnání s předchozími lety méně navýšen o nerozdělené zisky. Důvodem byly vysoké výplaty dividend u některých bank. I přesto, že několik bank přijalo podřízený dluh či emitovalo podřízené dluhopisy, které patří do složky Tier 2, dominuje v kapitálu bankovního sektoru složka Tier 1 s cca 85% podílem na celkovém regulatorním kapitálu.

Dosažený hospodářský výsledek bankovního sektoru České republiky odráží relativně dobrou výkonnost celé ekonomiky v roce 2006. Bankovní sektor vytvořil v roce 2006 nekonsolidovaný čistý zisk ve výši 37,9 mld. Kč. V meziročním srovnání to sice představuje snížení o 1,2 mld. Kč (3,1 %), to je však dáno zejména vyšší vykázanou daní z příjmů.[36] Úroveň zisku před zdaněním byla téměř totožná jako v roce 2005. V souvislosti s růstem objemu poskytnutých úvěrů v posledních letech výrazně narostl úrokový zisk, což však bylo na druhou stranu částečně vyrovnáno zvýšením správních nákladů a vyšší čistou tvorbou rezerv a opravných položek. Vliv jednorázových mimořádných výnosů byl roce 2006 oproti roku 2005 výrazně nižší.

36 Důvodem je vyšší vykázaná odložená daň. Splatná daň z příjmů naopak vlivem snížení daňové sazby meziročně mírně poklesla.

Sektor družstevních záložen byl na konci roku 2006 tvořen 20 činnými družstevními záložnami. Tento počet se ve srovnání s rokem 2005 nezměnil. Počet členů družstevních záložen se v průběhu roku 2006 zvýšil z 30 611 na 42 451, tedy přibližně o 39 %.

Sektor družstevních záložen zaznamenal v posledních letech poměrně rychlý nárůst, přičemž jen za rok 2006 došlo k nárůstu aktiv tohoto sektoru o téměř 70 % na 7,0 mld. Kč. Sektor jako celek vykázal v roce 2006 zisk ve výši cca 84 mil. Kč, což ve srovnání s rokem 2005 představuje více jak dvojnásobnou hodnotu.

Situaci na **českém kapitálovém trhu** v roce 2006 lze rovněž celkově hodnotit kladně. Pro většinu jeho účastníků rok 2006 proběhl bez závažných změn a dramatických událostí. Významným rysem byla intenzivní příprava zainteresovaných subjektů na změny, které se uskuteční v roce 2007 v souvislosti se zavedením Basel II a implementací MiFID. Počet subjektů ze zemí EU působících v oblasti kapitálového trhu, které notifikovaly svůj zájem o aktivitu v ČR, v průběhu roku významně rostl.

Objem obchodování na obou regulovaných trzích, burze i mimoburzovním trhu organizovaném RM-Systémem, v porovnání s rokem 2005 poklesl. Na burze o cca 8 %, na hodnotu 1 447,8 mld. Kč z 1 574,4 mld. Kč. Objem obchodů na mimoburzovním trhu organizovaném RM-Systémem ve srovnání s rokem 2005 poklesl z 6,6 mld. Kč na 3,9 mld. Kč, tj. o téměř 41 %. Na obou trzích však růst cen zaznamenaly jejich hlavní indexy. Index PX Burzy cenných papírů Praha stoupl z hodnoty 1 473,0 bodů v závěru roku 2005 na 1 588,9 bodu koncem roku 2006, tedy o 7,8 %. Ještě vyšší růst o 9,7 % zaznamenal index PK 30 RM-Systému, který z hodnoty 2 364,9 bodu vzrostl na 2 595,3 bodu. V červenci 2006 udělila ČNB Burze cenných papírů Praha, a. s. povolení na obchodování s novými typy investičních nástrojů, z nichž investiční certifikáty a warranty se na trhu objevily ve 4. čtvrtletí 2006.

Počet obchodníků s cennými papíry s povolením uděleným ČNB i v roce 2006 dále klesal až na hodnotu 46. V průběhu roku 2006 nebylo uděleno žádné nové povolení k výkonu činnosti obchodníka s cennými papíry, ve dvou případech bylo povolení zrušeno a ve třech případech povolení zaniklo na základě změny předmětu podnikání. K 31. 12. 2006 bylo evidováno celkem 436 zahraničních subjektů (z toho 143 bank a 293 nebankovních subjektů) s možností poskytovat na území ČR služby obchodníka na základě jednotné evropské licence. Z tohoto počtu poskytovalo 12 zahraničních subjektů investiční služby prostřednictvím pobočky. Obchodníci s cennými papíry měli k 31. 12. 2006 uzavřeno se zákazníky 1 149 tisíc smluv, z toho aktivních bylo cca 180 tisíc. Objem zákaznického majetku dosáhl hodnoty 991 mld. Kč a objem prostředků obhospodařovaných v rámci správy individuálních portfolií činil cca 325 mld. Kč.

V oblasti kolektivního investování působilo na konci roku 2006 celkem 13 investičních společností s povolením ČNB, které obhospodařovaly 77 otevřených podílových fondů. Počet zahraničních subjektů kolektivního investování nabízejících své produkty v ČR zaznamenal další nárůst, a to na 58 společností s 1 282 fondy a podfondy. Subjekty s povolením ČNB koncem roku 2006 v podílových fondech spravovaly 156,2 mld. Kč.

Počet 11 penzijních fondů se v průběhu roku 2006 nezměnil. Hodnota celkových jimi spravovaných aktiv ke konci roku 2006 dosáhla 145,9 mld. Kč, což představuje nárůst oproti minulému roku o 22,5 mld. Kč. Počet účastníků penzijního připojištění na konci roku 2006 činil 3,6 mil. osob.

V oblasti emisí cenných papírů vykonávala ČNB dohled nad 92 emitenty kótovaných cenných papírů, přičemž v osmi případech se jednalo o zahraniční subjekty. Během roku 2006 bylo vydáno celkem 51 emisí dluhopisů, z toho 17 emisí kótovaných a 34 emisí nekótovaných dluhopisů. Ve sledovaném období ČNB vedla 16 správních řízení z oblasti nabídek převzetí, resp. veřejných návrhů smluv o koupi akcií. V souvislosti s tzv. vytěsněním či squeeze-out v roce 2006 ČNB vydala 79 rozhodnutí. V 52 případech byl udělen souhlas, ve 22 případech ČNB předchozí souhlas neudělila a 5 správních řízení bylo zastaveno z důvodu zpětvzetí žádosti. Během roku 2006 využilo tzv. jednotného pasu 29 zahraničních subjektů (cenné papíry tří emitentů byly na základě notifikace přijaty k obchodování na regulovaném trhu), celkem bylo notifikováno 63 prospektů, základních prospektů a dodatků prospektů. ČNB notifikovala do zahraničí jeden prospekt.

Na pojistném trhu České republiky v roce 2006 působilo 33 tuzemských pojišťoven, jejich počet se stabilizoval na úrovni roku 2004. Z hlediska vlastnické struktury tuzemských pojišťoven převažuje zahraniční vlastnictví, podíl zahraničního kapitálu na celkovém základním kapitálu tuzemských pojišťoven se postupně zvyšuje. Počet poboček zahraničních pojišťoven se zvýšil z 12 na 16 a rovněž narostl počet pojišťoven z jiných členských států EU nebo EHP, které projevily zájem působit na českém pojistném trhu na základě svobody dočasně poskytovat služby, na celkem 401 subjekt, což přispívá k růstu konkurence.

Hrubé předepsané pojistné dosáhlo v roce 2006 hodnoty 122,1 mld. Kč a vzrostlo pouze o 4,3 %, což je potvrzením tendence z let 2005 a 2004, kdy došlo k významnému snížení tempa růstu ve srovnání s lety 1996 až 2003. Dynamika růstu byla vyšší v životním pojištění. V roce 2006 vzrostl předpis životního pojištění o 5,1 %, zatímco v předchozím roce činil růst pouze 1,7 %. V neživotním pojištění bylo tempo růstu naopak nižší než v roce 2005 a dosáhlo 3,8 %. Podíl životního pojištění na celkovém předepsaném pojistném se mírně zvýšil na 38,7 %. Jelikož hrubý domácí produkt rostl od roku 2004 rychleji než předpis pojistného, propojištěnost měřená podílem předepsaného pojistného na HDP klesala od roku 2004 každoročně o 0,1 procentního bodu na 3,8 % v roce 2006.

Pravděpodobnou příčinou poměrně nízkého růstu předpisu u životního pojištění byl příklon domácností k pořizování alternativních finančních produktů, jakými jsou např. stavební spoření, penzijní připojištění, podílové listy nebo investice do nemovitostí financované prostřednictvím hypoték. U neživotního pojištění pak lze mezi pravděpodobné důvody zařadit především velkou konkurenci samotných pojišťoven umocněnou volným poskytováním služeb v rámci členských zemí EU a EHP, která vedla ke stagnaci sazeb pojistného.

Český pojistný trh je vysoce koncentrovaný. Podíl tří největších pojišťoven na předepsaném pojistném přesahuje 62 %, koncentrace však vlivem sílící konkurence postupně klesá. Trh je více koncentrovaný v odvětví neživotního pojištění.

Na trhu životního pojištění dynamicky roste investiční životní pojištění, jehož podíl se meziročně zvýšil o 7,2 procentního bodu na 24,0 % především na úkor tradičního pojištění pro případ smrti nebo dožití, jehož podíl činil 58,7 % a nadále na trhu převažuje. Na trhu neživotního pojištění je nejvýznamnějším odvětvím pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla s podílem 30,0 %, následováno pojištěním škod na majetku (23,9 %) a pojištěním škod na pozemních vozidlech (havarijní pojištění), jehož podíl byl 20,7 %. V roce 2006 zaznamenalo nejvyšší růst pojištění úvěru.

Celkové náklady na pojistná plnění se meziročně zvýšily o 5,9 % a představovaly 56,7 mld. Kč. Náklady na pojistná plnění v neživotním pojištění vzrostly o 12,0 % zejména v důsledku několika živelních kalamit v prvním pololetí roku 2006, které však neměly výraznější negativní dopad na hospodaření pojišťoven.

Bilanční suma pojišťoven vzrostla v porovnání s rokem 2005 o 4,0 % na 322,9 mld. Kč. Růst aktiv byl nižší než v minulých letech, kdy se pohyboval okolo 10 %, především vlivem transakcí souvisejících s prodejem podílů v ovládaných osobách. Nejvýznamnější položkou aktiv jsou dluhové cenné papíry, které meziročně vzrostly o 16,6 % a jejich podíl na celkových aktivech činil téměř 60 %. Na pasivní straně bilance zaujímají podíl více než 73 % technické rezervy, které se zvýšily o 11,2 %.

Dobré hospodaření pojišťoven potvrzuje dosažený čistý zisk, který oproti roku 2005 vzrostl o 82,1 % na 14,6 mld. Kč, což je absolutně nejlepší hospodářský výsledek v historii českého pojistného trhu. Zisk se zvýšil v odvětví životního i neživotního pojištění a byl rovněž významně ovlivněn i jednorázovými výnosy z prodeje majetkových účastí.

METODICKÁ POZNÁMKA

Údaje v části B Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem vycházejí především z výkazů, které jednotlivé regulované subjekty v souladu s příslušnými právními předpisy pravidelně předkládají ČNB pro účely dohledu. Pro dokreslení situace jsou v některých pasážích použity i další informace s uvedením příslušného zdroje. Velká část výkazů pro ČNB je založena na účetních datech jednotlivých subjektů, a odráží tak jimi používané účetní postupy. Od 1. ledna 2005 používají emitenti cenných papírů registrovaných na regulovaném trhu cenných papírů v členských státech Evropské unie pro účtování a sestavení účetní závěrky mezinárodní účetní standardy (označované jako IAS nebo IFRS) upravené právem Evropských společenství. Řada regulovaných subjektů tak na základě této povinnosti sestavuje své účetní závěrky podle IAS/IFRS, ostatní postupují nadále dle českých účetních standardů. Lze však konstatovat, že v případě bank a některých jiných regulovaných finančních institucí jsou účetních postupy podle českých účetních standardů nastaveny téměř shodně s postupy dle IAS/IFRS.[37]

Srovnatelnost údajů mezi roky 2005 a 2004 je v případě vybraných položek a ukazatelů ovlivněna revizí některých mezinárodních standardů finančního výkaznictví (zejména IAS 39) účinnou od 1. ledna 2005. Srovnatelnost hodnot mezi roky 2006 a 2005 již nebyla účetními změnami významněji ovlivněna.

V údajích za konec roku 2006 jsou již částečně zohledněny výsledky externích auditů jednotlivých subjektů. Nelze však vyloučit, že dojde ještě k některým dílčím změnám proti údajům uváděným v této publikaci, ty by však neměly ovlivnit naznačené vývojové trendy.

V kapitole 2 pojednávající o vývoji bankovního sektoru jsou kromě údajů z výkazů zasílaných do ČNB pro účely dohledu použita rovněž data z výkazů zasílaných pro účely měnové statistiky. Jedná se zejména o údaje o sektorové struktuře úvěrů a vkladů a klasifikaci úvěrů z pohledu sektorového členění,[38] které nejsou ve výkazech pro bankovní dohled obsaženy. Výkazy pro účely měnové statistiky však mají odlišnou metodiku sestavování, proto nejsou některé hodnoty včetně poměrových ukazatelů zcela srovnatelné s hodnotami a ukazateli, které pocházejí z výkazů pro účely bankovního dohledu. Nejvýznamnějším rozdílem je skutečnost, že výkazy pro účely bankovního dohledu oproti výkazům pro účely měnové statistiky zahrnují také údaje o zahraničních pobočkách tuzemských bank, tj. vztahují se k bankám jako celku.[39] Veškeré ve zprávě uváděné údaje jsou pouze za komerční banky, tj. nezahrnují ČNB.

Ukazatele za český pojistný trh, uvedené v kapitole 5, neobsahují hodnoty týkající se činnosti České kanceláře pojistitelů. Údaje v této kapitole se vztahují k tuzemským pojišťovnám jako celku, tj. jsou včetně jejich zahraničních poboček.

37 Určitou výjimkou jsou účetní postupy pojišťoven. Pouze jedna pojišťovna (Česká pojišťovna, a. s.) účtuje dle IAS/IFRS. Z důvodu srovnatelnosti však byly údaje za celý pojistný trh uvedeny ve struktuře a obsahu daném českými účetními standardy.

38 Konkrétně se jedná o kapitoly 2.3.1 a 2.3.2, údaje o sektorovém členění vkladů v kapitole 2.3.4 a údaje o klasifikaci pohledávek z pohledu sektorového členění v kapitole 2.4.1.

39 Podrobnější informace lze nalézt na http://www.cnb.cz – Statistika – Měnová a bankovní statistika – Často kladené dotazy k měnové a bankovní statistice.

1. EKONOMICKÉ PROSTŘEDÍ V ROCE 2006[40]

Rok 2006 byl z pohledu makroekonomického vývoje v České republice velmi příznivý, což se pozitivně projevilo i v hospodaření institucí podnikajících na finančním trhu ČR. Ekonomický růst již delší dobu vykazuje vyšší hodnoty než v původních zemích Evropské unie před rozšířením a je rovněž vyšší než v Německu, které je dlouhodobě naším největším obchodním partnerem. Hrubý domácí produkt dosáhl hodnoty 3 204,1 mld. Kč v běžných cenách. Meziroční 6,1% reálný růst HDP byl stejný jako v roce 2005.

Růst hrubého domácího produktu byl v roce 2006 tažen především spotřebou domácností, fixními investicemi a zásobami. Příspěvek zahraničního obchodu k růstu HDP se v roce 2006 snížil. Exportní aktivita souvisela zejména s exportní a investiční činností v zemích Evropské unie. Pozitivně se projevovaly produkční kapacity vzniklé na základě přímých zahraničních investic.

Inflace byla v roce 2006 ve srovnání s rokem předcházejícím o 0,6 procentního bodu vyšší a v průměru činila 2,5 %. V 1. až 3. čtvrtletí se inflace pohybovala v blízkosti inflačního cíle ČNB ve výši 3 % a ve 4. čtvrtletí se výrazně snížila pod hladinu 2 %. Cenový vývoj byl v průběhu roku ovlivněn zejména pohybem regulovaných cen (cen elektřiny, tepla a zemního plynu pro domácnosti).

V roce 2006 pokračoval trend posilování kurzu koruny vůči euru i americkému dolaru. V těchto měnách jsou realizovány rozhodující toky vývozů a dovozů. Pevnější kurz koruny zlevňoval ceny většiny dovážených komodit, a tím přispíval k nízké úrovni inflace. Z průměrné roční hodnoty 29,78 Kč za euro v roce 2005 koruna posílila na 28,34 Kč za euro v roce 2006. Průměrný kurz koruny vůči dolaru meziročně posílil z 23,95 Kč za USD již na 22,61 Kč za jeden USD.

Příznivý makroekonomický vývoj nezabránil zvýšení schodku běžného účtu platební bilance v poměru k hrubému domácímu produktu o 1,6 procentního bodu na 4,2 % HDP, což představuje 133,8 mld. Kč. Důvodem bylo především vyšší záporné saldo bilance výnosů a též záporné saldo bilance běžných převodů. Finanční účet platební bilance skončil v roce 2006 přebytkem ve výši 111,6 mld. Kč. Tento přebytek se však meziročně snížil. Jeho hlavní částí byl nadále přebytek bilance přímých investic.

V roce 2006 se pozvolna zlepšovala i situace na trhu práce. Dlouhodobá nezaměstnanost poklesla na průměrnou hodnotu 3,9 %. V jednotlivých měsících roku 2006 trh práce ovlivňovaly sezonní faktory. Míra registrované nezaměstnanosti podle stávající metodiky se snížila a v průměru činila 8,1 %. Průměrné měsíční nominální mzdy se meziročně zvýšily o 6,5 %, což bylo o 1,3 procentního bodu více než v předcházejícím roce. Průměrné reálné mzdy se v meziročním srovnání zvýšily o 3,9 %, ve srovnání s rokem 2005 je tempo jejich růstu vyšší o 0,7 procentního bodu. Souhrnná produktivita práce rostla rychleji než reálné mzdy.

I přes robustní ekonomický růst výše deficitu státního rozpočtu v roce 2006 dosáhla 97,6 mld. Kč, což představuje 3,0 % HDP. Podíl veřejného dluhu na HDP se však v roce 2006 výrazněji nezměnil, když na jeho konci činil 30,4 %.

Česká národní banka v průběhu roku 2006 (v červenci a v září) zvýšila základní úrokové sazby, v obou případech o 0,25 procentního bodu. Měnověpolitická rozhodnutí vycházela ze sestavených prognóz vývoje české ekonomiky a inflace a výhledu zahraničního ekonomického vývoje, se kterými byl konzistentní postupný růst úrokových sazeb. Zvýšení domácích základních úrokových sazeb se týkalo dvoutýdenní repo sazby z počáteční úrovně 2,0 % na hodnotu 2,5 %, diskontní sazba se zvýšila z výchozí hodnoty 1,0 % na 1,5 % a lombardní sazba se zvýšila z 3,0 % na 3,5 %.

40 Údaje obsažené v této kapitole vycházejí z dat ČSÚ dostupných v květnu 2007.

2. VÝVOJ BANKOVNÍHO SEKTORU

2.1 STRUKTURA BANKOVNÍHO SEKTORU

K 31. 12. 2006 tvořilo bankovní sektor ČR celkem 24 bank a 13 poboček zahraničních bank. Oproti předchozímu roku došlo ke zvýšení počtu o jeden subjekt – pobočku zahraniční banky v režimu jednotné bankovní licence Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Holland) N.V. Prague Branch, která zahájila činnost v květnu 2006. Českomoravská hypoteční banka změnila svůj název a od 1. 1. 2006 vystupuje jako Hypoteční banka.

Tab. II.1
Podíl jednotlivých skupin bank na celkové bilanční sumě
(v %, banky s licencí k danému datu)

	2004	2005	2006
BANKY CELKEM	100,0	100,0	100,0
v tom:			
velké banky	59,8	61,2	59,8
střední banky	15,9	15,1	16,2
malé banky	2,3	2,0	2,3
pobočky zahraničních bank	10,0	9,5	9,2
stavební spořitelny	12,0	12,2	12,5

V roce 2006 se v zásadě nezměnilo tradiční rozdělení bankovních subjektů do pěti základních skupin.[41] Skupina čtyř velkých bank nadále tvoří hlavní část tuzemského bankovního trhu, byť se podíl jejich aktiv na aktivech celého bankovního sektoru v roce 2006 mírně snížil pod úroveň 60 %.

V celosvětovém i evropském měřítku dochází ke konsolidaci bankovních skupin a tento proces se dotýká také bankovního sektoru v České republice. V důsledku fúze mateřských bank začal v roce 2006 proces sloučení HVB Bank a Živnostenské banky. V důsledku změny majitele eBanky bylo v minulém roce také rozhodnuto o spojení této banky s tuzemskou Raiffeisenbank.

Na území ČR mohlo ke konci roku 2006 poskytovat bankovní služby rovněž 137 bank z členských zemí EU, které oznámily tuto činnost ČNB v rámci volného pohybu služeb (bez založení pobočky) podle článku 21 směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2000/12/ES. O rozsahu takto poskytovaných přeshraničních bankovních služeb však nemá ČNB přehled, neboť na tyto aktivity se, obdobně jako v řadě jiných zemí EU, nevztahuje vykazovací povinnost a nespadají pod výkon dohledu ČNB. Počet bank, které oznámily poskytování přeshraničních služeb v ČR, vzrostl v roce 2006 o 33, naopak dvě banky oznámily ukončení této činnosti.

Banky se sídlem v ČR mohou rovněž poskytovat bankovní služby v ostatních zemích EU. V roce 2006 však žádná tuzemská banka neoznámila ČNB svůj záměr tak učinit. V předchozích letech to byla pouze Komerční banka a GE Money Bank, které oznámily poskytování přeshraničních služeb na území Slovenska. Své zahraniční pobočky v zemích EU mají dvě banky se sídlem v ČR (ČSOB a J&T BANKA).

2.1.1 Vlastnická struktura bankovního sektoru

Graf II.1
Vlastnická struktura bank
(v %)

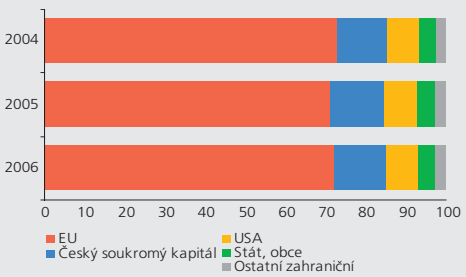

Vlastnická struktura bank působících v České republice se v roce 2006 zásadněji nezměnila. Na celkovém základním kapitálu sektoru převažuje zahraniční kapitál s přímým podílem 82,6 % (tj. přímý podíl na bance vykonává právnická osoba registrovaná v zahraničí), přičemž meziročně došlo k jeho zvýšení o 0,5 procentního bodu. Z právního hlediska platí, že zahraniční kapitál převažuje v 16 bankách, v devíti z nich je jeho zastoupení výlučné. Akcionáři převážně českého původu jsou zastoupeni celkem v osmi bankách, z toho kapitál pouze českého původu zůstává v pěti bankách (Hypoteční banka, J&T BANKA, Modrá pyramida a dvě státem kontrolované banky se zvláštním určením na podporu exportu a podnikání – Česká exportní banka a Českomoravská záruční a rozvojová banka).

41 Skupiny bank pro analytické účely jsou definovány takto: velké banky (objem aktiv větší než 100 mld. Kč), střední banky (aktiva mezi 20 a 100 mld. Kč), malé banky (aktiva pod 20 mld. Kč), skupina stavebních spořitelen a skupina poboček zahraničních bank. Rozdělení bank do skupin je uvedeno v Příloze 3. Blíže viz také http://www.cnb.cz – Dohled nad finančním trhem – Bankovní dohled – Bankovní sektor - Základní ukazatele o bankovním sektoru – Metodika.

Zahraniční vlastníci kontrolují přímo i nepřímo 97,0 % celkové bilanční sumy sektoru.[42] Vlastníci ze zemí EU převažují, na konci roku 2006 byl jejich podíl na zahraničním vlastnictví sektoru stabilizovaný a činil 87,2 %. Všichni vlastníci čtyř velkých bank jsou původem ze zemí EU. Subjekty původem z USA vlastní dvě střední banky (GE Money Bank, Citibank). Pouze jedna malá banka vykazovala k 31. 12. 2006 vlastníky z jiného teritoria (IC Banka). Z hlediska příslušnosti k jednotlivým zemím EU je struktura vlastníků nadále diverzifikovaná. Nejvyšší podíl (39,5 %) na základním kapitálu tuzemských bank mají i nadále akcionáři z Rakouska.

2.1.2 Pracovníci a obchodní místa

K 31. 12. 2006 bylo v bankovním sektoru zaměstnáno 38 232 osob (počet všech zaměstnanců bankovního sektoru bez ohledu na velikost jejich pracovních úvazků), což je o 692 více než v roce předchozím. Poprvé od roku 1998 tak bankovní sektor vykázal meziroční nárůst zaměstnanců (v roce 1996 pracovalo v tuzemském bankovnictví rekordních téměř 51 tis. osob). Zatímco skupina velkých bank jako celek v loňském roce pokračovala ve snižování počtu zaměstnanců a na konci roku 2006 zaměstnávala o 145 zaměstnanců méně než o rok dříve, střední banky zaznamenaly nárůst o 605 zaměstnanců, malé banky o 149 a pobočky zahraničních bank o 83 zaměstnanců. Celkový počet zaměstnanců stavebních spořitelen se v roce 2006 nezměnil.

Na rozdíl od vývoje počtu zaměstnanců se počet obchodních míst zvyšuje pravidelně již od roku 2003. V roce 2006 přibylo na území České republiky 52 nových obchodních míst a jejich počet dosáhl 1 877. Kromě skupiny malých bank zaznamenaly vzrůstající počet poboček všechny skupiny bank. Růstový potenciál podnikání v bankovnictví a snaha bank o rozšiřování nabídky služeb tak vede ke zvyšování prodejních míst. Na druhou stranu se banky snaží o racionalizaci svých činností a obchodní místa jsou zřizována tam, kde je možno docílit maximální efektivity prodeje produktů a služeb. Tomu odpovídá i charakter těchto obchodních míst a rozsah jimi nabízených služeb.

Ke konci roku 2006 připadalo na jedno obchodní místo v tuzemsku zhruba 5,5 tis. obyvatel ČR, což je v meziročním srovnání nepatrný pokles. Kromě rezidentů jsou však v obchodních sítích bank obsluhováni rovněž klienti přihlášení k přechodnému pobytu v ČR a ostatní klienti, zejména turisté a návštěvníci ČR. Produktivita měřená velikostí bilanční sumy obhospodařované jedním pracovníkem roste, na konci roku 2006 dosáhla hodnoty 82,4 mil. Kč, meziročně se zvýšila o 4,6 %.

2.1.3 Elektronické bankovnictví

K bankovním účtům si klienti zpravidla zřizují alespoň jednu z forem elektronického přístupu k účtu – prostřednictvím platební karty, telefonu nebo počítače. Tento trend je mimo jiné podporován rostoucím počtem bankomatů, vysokou penetrací mobilních telefonů v ČR a zvyšujícími se možnostmi připojení k internetu, včetně klesajících cen za toto připojení. Z celkového počtu více než 7 mil. účtů obyvatelstva bylo ke konci roku 2006 jenom 14,6 % zřízeno zcela bez elektronické obsluhy. Pomocí telefonu bylo možné provádět transakce na 37,3 % účtů, prostřednictvím PC na 33,5 %. Aktuálně se banky soustřeďují spolu s rozšiřující se nabídkou produktů elektronického bankovnictví ve větší míře na zvýšení jejich bezpečnosti a ochrany klienta. Příkladem může být rozšiřování čipových karet či zavádění nových prvků autorizace transakcí prováděných prostřednictvím internetového bankovnictví.

42 Jedná se o podíl celkových aktiv bank, které jsou kontrolované zahraničními subjekty (tj. zahraniční akcionáři drží přímo či nepřímo alespoň 50 % akcií banky), na celkové bilanční sumě bankovního sektoru.

Graf II.2
Původ kapitálu
(v %, banky s licencí k 31.12. 2006)

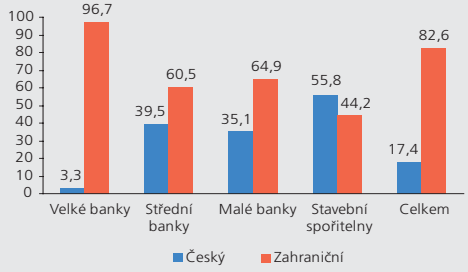

Graf II.3
Vývoj počtu zaměstnanců a počtu poboček

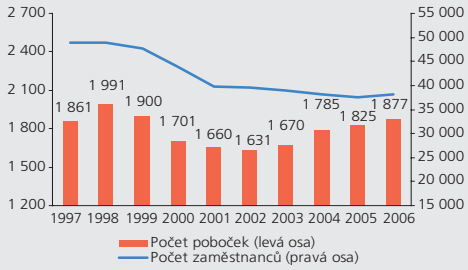

Tab. II.2
Počet pracovníků a obchodních míst v bank. sektoru v ČR
(banky s licencí k danému datu)

	2004	2005	2006
Počet pracovníků	38 160	37 540	38 232
Počet obchodních míst	1 785	1 825	1 877
Počet pracovníků			
na 1 banku	1 090	1 043	1 033
na 1 obchodní místo	21,4	20,6	20,4
Počet obyvatel			
na 1 banku (tis.)	292,0	284,8	278,0
na 1 obchod. místo (tis.)	5,7	5,6	5,5
na 1 pracovníka	267,8	273,1	269,1

Tab. II.3
Elektronické bankovnictví
(banky s licencí k danému datu)

	2004	2005	2006
Počet sítí bankomatů	4	4	4
Počet bankomatů	2 750	3 005	3 281
Počet vydaných platebních karet (v tis.)			
celkem	6 576	7 428	8 181
debetní karty	6 174	6 556	6 824
kreditní karty	402	872	1 357
Běžné a vkladové účty (domácnosti-obyvatelstvo, v tis.)			
celkem	6 683	7 135	7 563
s vydanými platebními kartami	4 889	5 289	5 523
s přístupem přes PC	1 736	2 400	2 537
s přístupem přes telefon	2 291	2 713	2 824
bez elektronické obsluhy	1 302	1 142	1 106

Počty bankomatů se každým rokem zvyšují přibližně o 10 %. Začaly se prosazovat kreditní karty, jejichž meziroční nárůst ke konci roku 2006 přesáhl 50 %, částečně i vlivem stále nižší výchozí základny. Pravidelně se zvyšuje počet emitovaných mezinárodních platebních karet, banky jich vydaly ke konci roku 2006 více než 7 mil. ks.

2.2 HOSPODÁŘSKÉ VÝSLEDKY BANKOVNÍHO SEKTORU

2.2.1 Zisk z finanční činnosti a zisk z ostatních provozních činností

Stabilní hospodaření bank je v delším období podmíněno především průběžnou tvorbou zisku z finanční činnosti, tj. dosahováním zisku z hlavních bankovních činností. Ten by měl být alespoň tak velký, aby pokryl jednak provozní náklady banky a jednak náklady, které bankám vznikají v důsledku podstupovaných bankovních rizik.

Zisk z finanční činnosti se v roce 2006 zvýšil o rekordních 7,9 mld. Kč (7,3 %) a dosáhl hodnoty 116,8 mld. Kč. Meziroční růst zaznamenala většina bankovních subjektů působících v tuzemsku. V jednotlivých skupinách bank se jednalo o různá tempa růstu, ve skupině velkých bank byl přírůstek 5,3 % (4,1 mld. Kč), ve středních bankách 13,6 % (2,6 mld. Kč), malé banky navýšily o 10,8 % (0,3 mld. Kč), pobočky zahraničních bank o 9,2 % (0,4 mld. Kč) a stavební spořitelny zvýšily hodnotu zisku z finanční činnosti o 8,9 % (0,5 mld. Kč).

Z jednotlivých kategorií zisku z finanční činnosti v roce 2006 rostl i nadále nejvýznamněji úrokový zisk, meziročně se zvýšil o 8,3 mld. Kč (13,0 %) na celkových 72,4 mld. Kč. Úrokový zisk představuje již téměř 62 % celkového zisku z finanční činnosti.

Růst úrokového zisku je ovlivněn zejména pokračujícím růstem úroků inkasovaných od tzv. ostatních klientů (tj. bez úroků inkasovaných od bank a vládních institucí). Meziroční zvýšení o 11,3 mld. Kč (21,0 %) na 65,1 mld. Kč je důsledkem trvající úvěrové expanze bank. Podíl úroků dosažených od těchto ostatních klientů na celkových úrokových výnosech bankovního sektoru již tvoří 52,1 % (pro srovnání v roce 2004 to bylo 45,3 %). Naopak z důvodu pokračujícího snižování angažovanosti bankovního sektoru vůči vládním institucím (především ČKA) představují úrokové výnosy od těchto institucí nižší hodnoty (meziroční pokles o 0,6 mld. Kč na 3,2 mld. Kč). Jejich podíl na celkových úrokových výnosech sektoru již klesl pod 3 % na konci roku 2006. Úroky z dluhových cenných papírů v aktivech bank dosáhly 25,5 mld. Kč, což je o 8,3 % více než v roce 2005. Vlivem růstu objemu klientských depozit a mírného zvýšení úrokových sazeb v roce 2006 vzrostly i úrokové náklady o 21,9 %. Úrokové rozpětí se meziročně téměř nezměnilo, na konci roku 2006 činilo 2,31 %. Čistá úroková marže vzrostla o 9 bazických bodů na 2,51 %.

Zisk z poplatků a provizí se v roce 2006 zvýšil o 1,1 mld. Kč (3,5 %) na 32,9 mld. Kč. I když se jedná o mírně vyšší meziroční přírůstek než v roce 2005, oproti předchozím letům se tempo růstu zisku z poplatků a provizí výrazně zpomalilo, v letech 2001 až 2004 nabývalo hodnoty od 12,0 % do 18,9 % (nárůst o 2,7 až 4,9 mld. Kč). Některé banky dokonce v roce 2006 vykázaly nižší zisk z poplatků a provizí než v roce 2005.[43] Důvodem je zejména konkurenční boj na

Tab. II.4
Hospodářské výsledky bankovního sektoru
(v mil. Kč)

	2004	2005	2006
ZISK Z FINANČNÍ ČINNOSTI	103 486	108 957	116 836
z toho:			
úrokový zisk	59 760	64 044	72 370
výnosy z akcií a podílů	1 369	2 189	1 676
zisk z poplatků a provizí	31 326	31 834	32 944
zisk z finančních operací	11 031	10 890	9 847
ZISK/ZTRÁTA Z OSTATNÍCH PROVOZNÍCH ČINNOSTÍ	932	4 935	2 242
SPRÁVNÍ NÁKLADY	48 819	51 630	55 665
ODPISY, TVORBA A POUŽITÍ R a OP	10 274	13 065	14 368
ZISK/ZTRÁTA Z BĚŽNÉ ČINNOSTI	45 366	49 272	49 158
ZISK/ZTRÁTA Z MIMOŘ. ČINNOSTI	-10	10	8
HRUBÝ ZISK	45 355	49 273	49 166
Daň z příjmů	12 503	9 847	11 241
Podíl na HV dceřiných a přidruž. spol.	41	76	114
ČISTÝ ZISK	32 852	39 426	37 925

Graf II.4
Struktura zisku z finanční činnosti podle druhu zisku
(v %)

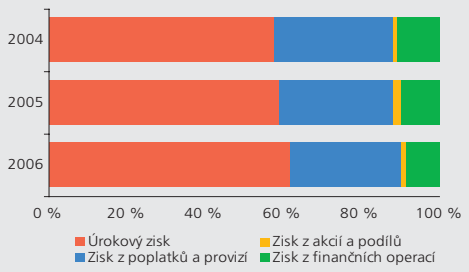

Graf II.5
Úrokové rozpětí
(v %)

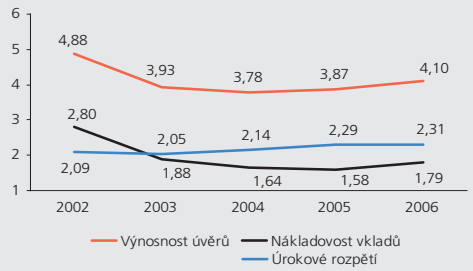

43 Jedná se například o stavební spořitelny, u kterých se stále projevuje vliv nových pravidel stavebního spoření, která byla zavedena od 1. 1. 2004. Počet smluv o stavebním spoření ve fázi spoření tak stále klesá (v roce 2006 o 276 tisíc na 5 298 tisíc).

trhu a velký zájem médií a veřejnosti o téma poplatků, což bankám neumožňuje příliš zvyšovat ceny za své služby. Růst poplatkových výnosů je tak tažen především rostoucím počtem transakcí. Téměř polovinu výnosů tvořily poplatky a provize z platebního styku, nicméně oproti růstu v předchozím obdobím došlo v roce 2006 k jejich mírnému poklesu o 0,9 % na 19,5 mld. Kč. Vysoká úvěrová aktivita bankovního sektoru se projevuje v rostoucím objemu poplatkových výnosů z úvěrových činností, které se zvýšily o 14,1 % na 7,6 mld. Kč. Díky tomu, že roste obliba kolektivního investování a penzijního připojištění, roste i objem poplatků z operací s cennými papíry a poplatků z ostatních finančních operací (jde zejména o poplatky spojené s prodejem produktů nebankovních finančních institucí, jako jsou podílové listy, penzijní fondy, pojištění atd.).

Výnosy z akcií a podílů se meziročně snížily o 513,9 mil. Kč (23,4 %) a k 31. 12. 2006 činily 1,7 mld. Kč. Z této částky připadá 96,7 % na skupinu velkých bank a je tvořena především dividendami přijatými od dceřiných a přidružených společností. Meziroční pokles hodnoty ukazatele v roce 2006 je ovlivněn především mimořádnou dividendou, kterou obdržela jedna z velkých bank v roce 2005.

Zisk z finančních operací se ve srovnání s koncem roku 2005 meziročně snížil o 1,0 mld. Kč (9,3 %) a měl hodnotu 9,8 mld. Kč. Jeho nejvýznamnější složkou je nadále zisk z devizových operací (9,3 mld. Kč), jenž je tvořen především ziskem z obchodování s cizími měnami (výnosy ze spreadů v kurzovních lístcích bank).

Zisk z ostatních provozních činností poklesl v průběhu roku 2006 o více než polovinu na hodnotu 2,2 mld. Kč. V této položce jsou zachyceny zejména výnosy z jednorázových specifických operací, jako jsou prodeje majetkových účastí bank, prodeje investičního majetku, výsledky právních sporů atd. Objem těchto mimořádných výnosů byl v roce 2006 ve srovnání s předchozím rokem výrazně nižší. Na straně nákladů je nejvýznamnější položkou příspěvek do Fondu pojištění vkladů, který se meziročně prakticky nezměnil a dosáhl hodnoty 1,5 mld. Kč.

2.2.2 Správní náklady, odpisy, tvorba a použití opravných položek

Správní náklady bankovního sektoru dosáhly v roce 2006 celkové výše 55,7 mld. Kč. V meziročním srovnání to představuje nárůst o 3,9 mld. Kč (7,5 %). Podíl správních nákladů na zisku z finanční činnosti se téměř nezměnil a k 31. 12. 2006 představoval 47,6 %. Nejvýznamnější nárůst se projevil u celkových nákladů na zaměstnance, které se zvýšily o 2,8 mld. Kč (10,7 %) na 29,0 mld. Kč. Náklady na zaměstnance tvoří 52,1 % celkových správních nákladů bankovního sektoru. Průměrné roční personální náklady na jednoho zaměstnance se ke konci roku 2006 zvýšily o 10,5 % na 773 tisíc Kč.[44]

Odpisy a tvorba opravných položek a rezerv se v průběhu roku 2006 zvýšily o 1,3 mld. Kč (9,9 %) a dosáhly hodnoty 14,4 mld. Kč. Odpisy a tvorba opravných položek k hmotnému a nehmotnému majetku činily 10,1 mld. Kč, tato položka je v posledních třech letech poměrně stabilní.

Odpisy a tvorba opravných položek k pohledávkám a podrozvahovým nástrojům v roce 2006 činily v čisté hodnotě 5,4 mld. Kč. Ve srovnání s rokem 2005 tak došlo k výraznému navýšení o 4,4 mld. Kč. V souvislosti s trvalým růstem úvěrového portfolia se ve struktuře tvorby a rozpouštění opravných položek, rezerv a odpisů pohledávek projevila vyšší čistá tvorba opravných položek k úvěrům. Důvodem je jak

44 Počítáno z průměrného přepočteného stavu zaměstnanců v roce 2006 (jedná se o průměrný počet zaměstnanců v daném roce přepočtený na celé pracovní úvazky). Náklady na zaměstnance zahrnují zejména mzdy a sociální a zdravotní pojištění, zahrnují se však rovněž příspěvky zaměstnavatele na stravování, lékařskou péči, penzijní připojištění apod.).

menší rozpouštění rezerv v porovnání s roky 2005 a především 2004 (v důsledku povinného rozpouštění dříve vytvořených rezerv[45]), tak i vyšší tvorba opravných položek k pohledávkám v souvislosti s růstem klasifikovaných úvěrů.[46]

2.2.3 Čistý zisk

Zisk bankovního sektoru před zdaněním (hrubý zisk) dosáhl v roce 2006 hodnoty 49,2 mld. Kč, což je ve srovnání s rokem 2005 (49,3 mld. Kč) jen mírně nižší hodnota. Struktura jeho tvorby se ale v roce 2006 změnila – významně vzrostl úrokový zisk, což však bylo na druhou stranu vyrovnáno nárůstem správních nákladů a vyšší čistou tvorbou rezerv a opravných položek. V hospodářském výsledku se v roce 2006 oproti roku 2005 méně projevily jednorázové výnosy ze specifických operací.

Čistý zisk bankovního sektoru v meziročním srovnání poklesl o 1,2 mld. Kč (3,1 %) a k 31. 12. 2006 dosáhl hodnoty 37,9 mld. Kč (oproti 39,1 mld. Kč na konci roku 2005). Rozdíl je dán vyšší vykázanou daní z příjmů (11,2 mld. Kč v roce 2006 oproti 10,1 mld. Kč v roce 2005). Splatná daň z příjmů sice vlivem snížení daňové sazby meziročně mírně poklesla, v roce 2006 však vzrostla vykázaná odložená daň.[47]

Ve skupině velkých bank došlo k meziročnímu poklesu čistého zisku. I přes celkový pokles však skupina velkých bank vyprodukovala 72,7 % čistého zisku celého bankovního sektoru (v roce 2005 tento podíl činil 74,5 %). Nižší zisky byly zaznamenány také u skupiny středních a malých bank, naopak pobočky zahraničních bank a stavební spořitelny zisk zvýšily. Celkem dvě banky a tři pobočky zahraničních bank vykázaly v roce 2006 ztrátu.

2.2.4 Rentabilita, efektivnost a produktivita

V důsledku poklesu čistého zisku a zvýšení kapitálu (viz kap. 2.5) se v roce 2006 snížily hodnoty takto měřené rentability. Rentabilita kapitálu Tier 1 (RoE) dosáhla v roce 2006 hodnoty 22,5 %, což je o 2,7 procentního bodu méně než v roce 2005. K poklesu ukazatele došlo u všech skupin bank, jedinou výjimku tvořily stavební spořitelny, které zaznamenaly meziroční zvýšení o 3,4 procentního bodu na 25,8 %. Skupina velkých bank dosáhla hodnoty RoE 25,5 %, což v meziročním srovnání znamená pokles o 3,3 procentního bodu. Skupina středních bank vykázala hodnotu 13,4 % a skupina malých bank 6,9 %.

Ukazatel rentability aktiv se v roce 2006 snížil o 0,14 procentního bodu na 1,23 %. Nejvyšší hodnotu 1,46 % dosahuje stále skupina velkých bank, střední banky vykázaly 1,21 %. Ukazatel rentability aktiv ostatních bank měl hodnotu menší než 1 %.

Hodnota poměru vynaložených správních nákladů vůči dosaženému zisku z finanční činnosti se meziročně téměř nezměnila, ke konci roku 2006 činila 47,6 %. Nejnižší hodnoty dosáhla skupina stavebních spořitelen (42,8 %) a skupina velkých bank (45,1 %).

Graf II.6
Ukazatel RoE u jednotlivých skupin bank
(v %)

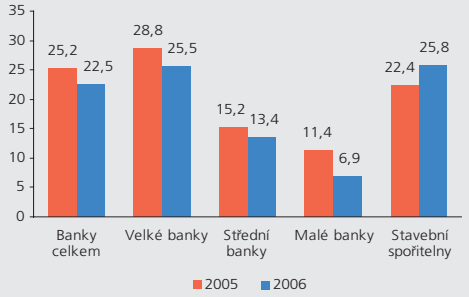

Graf II.7
Poměr zisku k aktivům
(v %)

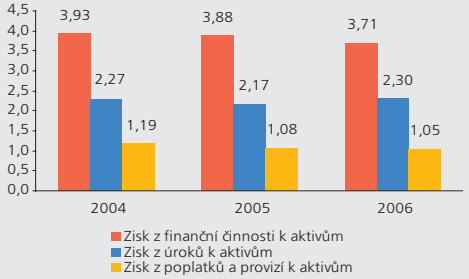

45 Podle novely zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů z roku 2002 byly banky povinny použít všeobecné rezervy vytvořené před rokem 2002 ke krytí ztrát z odpisů a postoupení pohledávek a ke krytí ztrát z poskytnutých záruk. Nepoužité rezervy byly banky povinny rozpustit ve prospěch výnosů tak, aby jejich zůstatek za každé zdaňovací období počínaje rokem 2002 snížily nejméně o 25 % zůstatku k 31. 12. 2001, a tím dosáhly jejich úplného zrušení nejpozději k 31. 12. 2005. Tato legislativní úprava souvisela s přibližováním českých účetních postupů k mezinárodním účetním standardům.

46 Podrobněji o kvalitě úvěrového portfolia pojednává kapitola 2.4.1.

47 Zatímco v roce 2005 bankovní sektor jako celek vykázal výnos z odložené daně ve výši 480,3 mil. Kč, v roce 2006 to byl náklad ve výši 481,9 mil. Kč.

Čistý zisk na zaměstnance poklesl o 4,9 % na 991,9 tis. Kč. Naopak v důsledku významného růstu zisku z finanční činnosti došlo k růstu poměru zisku z finanční činnosti připadajícího na jednoho zaměstnance o 5,3 % na 3,0 mil. Kč. Objem bilanční sumy na zaměstnance se zvýšil o 4,6 % a měl hodnotu 82,4 mil. Kč.

2.3 AKTIVITY BANKOVNÍHO SEKTORU

Objem aktiv bankovního sektoru v průběhu roku 2006 vzrostl o 197,4 mld. Kč (6,6 %) na hodnotu 3 151,8 mld. Kč. V porovnání s rokem 2005 (meziroční růst aktiv o 318,8 mld. Kč, resp. 12,1 %) se tempo růstu aktiv výrazně snížilo. Nižší tempo růstu zaznamenaly zejména velké banky, které navýšily svá aktiva o 4,1 % (75,3 mld. Kč), naopak významněji vzrostla bilanční suma malým bankám (23,7 %, resp. 13,8 mld. Kč) a středním bankám (14,5 %, resp. 64,9 mld. Kč). Stavební spořitelny zvýšily svá aktiva o 9,1 % (32,8 mld. Kč) a pobočky zahraničních bank o 3,8 % (10,6 mld. Kč). V důsledku nižšího tempa růstu aktiv ve skupině velkých bank došlo na konci roku 2006 ke snížení jejich podílu na aktivech bankovního sektoru mírně pod 60 %. Herfindahlův index počítaný z celkových aktiv bankovního sektoru se snížil na hodnotu 0,110 (oproti 0,115 v roce 2005), což indikuje mírné zvýšení konkurence v bankovním sektoru.[48] Podíl aktiv tří největších bank na aktivech celého bankovního sektoru se meziročně snížil z 55,6 % na 54,3 %.

Ve struktuře aktiv bankovního sektoru je významný 20,2% pokles angažovanosti na mezibankovním trhu. Ke konci roku 2006 došlo ve srovnání s koncem roku 2005 ke snížení objemu transakcí s ČNB (repo operace)[49] i k poklesu angažovanosti mezi samotnými komerčními bankami. Naopak pokračoval výrazný růst pohledávek za klienty. Při pokračujícím poklesu angažovanosti vůči vládním institucím (-25,4 %) vzestupný trend opět vykázaly pohledávky za ostatními klienty, jejichž hodnota se zvýšila o 24,8 %.

2.3.1 Vývoj úvěrového portfolia bankovního sektoru (z pohledu sektorového členění)[50]

V roce 2006 se zvýšily celkové pohledávky tuzemských bank za klienty o 234,6 mld. Kč (19,9 %) na 1 413,2 mld. Kč, což představuje proti předcházejícím letům výrazně vyšší přírůstek. V roce 2005 se objem pohledávek meziročně zvýšil o 168,2 mld. Kč, v roce 2004 o 59,5 mld. Kč.

Vyšší objem úvěrů poskytly svým klientům všechny skupiny bank. Skupina velkých bank zvýšila meziročně objem úvěrů o 123,2 mld. Kč (o 18,2 %) a skupina středních bank o 62,2 mld. Kč (o 22,1 mld. Kč). Především skupina velkých bank byla v roce 2005 ovlivněna poklesem angažovanosti vůči vládním institucím, v loňském roce byl

TAB. II.5
Aktiva bankovního sektoru
(v čisté hodnotě, mld. Kč)

	2004	2005	2006	Struktura 2006 v %
AKTIVA CELKEM	2 636	2 955	3 152	100,0
Pokladní hotovost a vklady u emisních bank	58	55	69	2,2
CP přijímané ČNB k refinanc.	292	335	386	12,3
Pohledávky za bankami	825	920	734	23,3
Pohledávky za klienty	1 074	1 174	1 424	45,2
Dluhové cenné papíry	209	277	312	9,9
Akcie a podílové listy	10	12	13	0,4
Účasti	19	36	46	1,4
Hmotný a nehmotný majetek	52	49	47	1,5
Ostatní aktiva rozvahová	93	94	118	3,7
Náklady a příjmy příštích období	3	4	3	0,1

GRAF II.8
Koncentrace bankovního sektoru
(k 31.12.2006; v %)

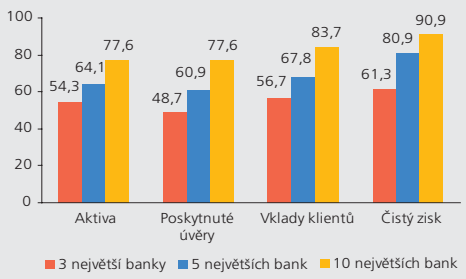

TAB. II.6
Sektorové členění pohledávek

	Objem v mld. Kč			Změna v % oproti
	2004	2005	2006	2005
CELKEM	1 010	1 179	1 413	19,9
A. REZIDENTI	969	1 119	1 339	19,7
nefinanční podniky	460	525	635	21,0
finanční instituce	81	97	99	2,6
vládní instituce	115	81	68	-17,0
domácnosti	312	413	531	28,6
živnosti	29	33	36	7,7
obyvatelstvo	283	380	495	30,4
neziskové instituce sloužící domácnostem	2	2	6	176,7
B. NEREZIDENTI	41	60	74	24,0

48 Herfindahlův index (HI) je součtem čtverců tržních podílů jednotlivých subjektů působících na daném trhu. Nabývá hodnot mezi 0 a 1, přičemž čím více se hodnota blíží nule, tím je menší koncentrace, resp. silnější konkurence na trhu.

49 V případě repo operací s ČNB se však jednalo zejména o mimořádný výkyv, kdy v prosinci 2006 některé banky vykázaly ve srovnání s předchozími měsíci výrazně nižší objemy prostředků deponovaných u ČNB. Průměrný zůstatek prostředků, které měl bankovní sektor na konci jednotlivých měsíců uložené v ČNB ve formě repo operací, se v roce 2006 ve srovnání s předchozím rokem mírně zvýšil (o 10,7 mld. Kč na 497,7 mld. Kč).

50 Pro účely zpracování této kapitoly byly použity údaje z výkazů, které banky předkládají v rámci vykazování měnové statistiky. Tyto výkazy na rozdíl od výkazů pro účely bankovního dohledu používají odlišnou metodiku, proto nejsou některé výsledné hodnoty (např. celkový objem poskytnutých úvěrů) zcela srovnatelné s údaji v jiných částech textu. Podrobněji viz http://www.cnb.cz – Statistika – Měnová a bankovní statistika – Často kladené dotazy k měnové a bankovní statistice. Vývoj úvěrového portfolia z pohledu jeho kvality (rizikovosti) je obsahem kapitoly 2.4.1 Úvěrové riziko.

Graf II.9
Vývoj sektorové struktury úvěrového portfolia
(v mld. Kč)

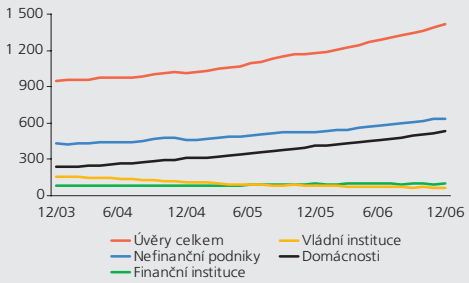

Graf II.10
Struktura úvěrů podle ekonomických sektorů
(k 31. 12. 2006, v %)

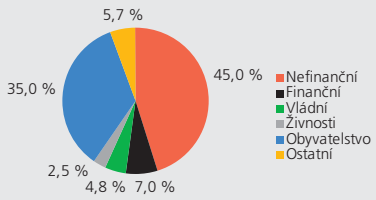

Tab. II.7
Úvěry obyvatelstvu podle časového a druhového hlediska

	Objem v mld. Kč			Změna v % oproti
	2004	2005	2006	2005
ÚVĚRY A POHLEDÁVKY CELKEM	283	380	495	30,4
z toho:				
krátkodobé	17	21	24	16,6
střednědobé	49	47	40	16,3
dlouhodobé	218	311	431	38,4
z toho:				
úvěry na bydlení	209	280	371	32,5
spotřebitelské úvěry, vč. debetních zůstatků na běžných účtech	68	89	109	22,8
ostatní	6	10	14	37,5

tento vliv již podstatně menší. Pobočky zahraničních bank poskytly o 28,5 mld. Kč (32,3 %) více klientských úvěrů, dařilo se také stavebním spořitelnám, které zaznamenaly nárůst úvěrového portfolia o 28,1 mld. Kč (25,8 %) a skupina malých bank navýšila úvěry o 8,9 mld. Kč (28,2 %).

Dynamický vývoj úvěrového portfolia v roce 2006 vykazovaly jak úvěry poskytnuté domácnostem, tak úvěry podnikové sféře. Pohledávky za domácnostmi v roce 2006 vzrostly o 117,9 mld. Kč (28,6 %) na 530,8 mld. Kč a za poslední dva roky se zvýšil jejich podíl na celkových úvěrech z 30,9 % na 37,6 %. Sektor nefinančních podniků v loňském roce přidal 110,0 mld. Kč (21,0 %) na 635,3 mld. Kč a ve struktuře pohledávek představuje 45,0 % (v posledních dvou letech stabilní hodnota). Významný růst byl v roce 2006 vykázán především u úvěrů soukromým podnikům tuzemských majitelů a menší přírůstek pak u privátních podniků zahraničních vlastníků. Z jednotlivých typů úvěrů poskytnutých nefinančním podnikům jsou nadále nejvýznamnější investiční úvěry (s podílem 38,9 %), které v roce 2006 vykázaly také největší absolutní přírůstek.

Naopak pokračující pokles angažovanosti vykazují vládní instituce. Objem pohledávek za vládními institucemi se snížil o 13,8 mld. Kč (17,0 %) na 67,6 mld. Kč a týkal se především poklesu angažovanosti vůči České konsolidační agentuře – závazky ČKA vůči bankovnímu sektoru se vloni snížily z 22,1 mld. Kč na 5,4 mld. Kč (pro srovnání – ještě k 31. 12. 2004 tyto závazky činily 49,3 mld. Kč). Pohledávky vůči místním vládním institucím pokračovaly v roce 2006 ve svém mírném růstu (+13,6 % na 31,1 mld. Kč).

2.3.2 Úvěry obyvatelstvu[51]

Zadlužení obyvatelstva u tuzemských bank se v roce 2006 zvýšilo o dalších 115,3 mld. Kč (meziročně o 30,4 %). Již tradičně nejvíce rostly hypoteční úvěry na bydlení, které se v průběhu roku zvýšily o 71,5 mld. Kč a tvoří již 48,2 % veškerých úvěrů poskytnutých obyvatelstvu (oproti 44,0 % na konci roku 2005). Z údajů uvedených v tabulce II.7 je zřejmý i další trend spočívající v nárůstu dlouhodobých úvěrů, jejichž poměrné zastoupení se zvýšilo od roku 2004, kdy hodnota činila 76,9 %, na 87,1 % na konci roku 2006.

Úvěry na bydlení[52] tvořily na konci roku 2006 celkem 75,0 % veškerých úvěrů poskytnutých obyvatelstvu. Meziročně se tento podíl zvýšil o 1,2 procentního bodu. Příčiny této úvěrové expanze lze i nadále spatřovat především v přetrvávající nízké úrovni úrokových sazeb, v preferování bydlení v bytech a domech v osobním nebo družstevním vlastnictví před nájemním bydlením, v silné poptávce generace „baby boomu“ ze 70. let minulého století a také v diskuzích, jež podporují očekávání o možném zvýšení sazby DPH na stavební práce pro bytové účely.

Celkové úvěry poskytnuté stavebními spořitelnami[53] se zvýšily o rekordních 27,4 mld. Kč na 135,5 mld. Kč. Tento růst se příznivě projevil i v relativním ukazateli poměru objemu úvěrů k naspořené částce, který se zvýšil z 32,8 % na 37,6 %. Přesto je tento poměr i nadále nízký. Důvodem jsou mimo jiné změny při poskytování státní podpory stavebního spoření platné od 1. 1. 2004. V roce 2003 klienti

51 V této kapitole jsou popisovány úvěry do sektoru obyvatelstva – rezidentům ČR. Sektor obyvatelstva je podskupinou sektoru domácností. Kromě obyvatelstva se do domácností řadí také živnosti.

52 Úvěry na bydlení kromě hypotečních úvěrů dále zahrnují úvěry ze stavebního spoření (standardní a překlenovací) a spotřebitelské úvěry na nemovitosti.

53 V tabulce II.8 jsou zahrnuty i úvěry poskytnuté stavebními spořitelnami, které mají charakter hypotečního úvěru (tj. jsou zajištěny zástavním právem k nemovitosti).

stavebního spoření uzavřeli rekordní množství smluv o stavebním spoření v pro ně příznivějších podmínkách. Tyto smlouvy jsou nyní ve fázi spoření a lze očekávat, že v budoucnosti klienti projeví zájem o poskytnutí úvěrů. Průměrná výše nově poskytovaných úvěrů stavebními spořitelnami se v roce 2006 zvýšila z 210 tisíc Kč na 295 tisíc Kč.

Spotřebitelské úvěry (včetně debetních zůstatků na běžných účtech) v roce 2006 vzrostly o 20,3 mld. Kč na 109,2 mld. Kč. Meziroční přírůstek spotřebitelských úvěrů v absolutní hodnotě byl v roce 2006 ve srovnání s rokem 2005 (21,0 mld. Kč) jen mírně nižší. Vzhledem k vyšší základně se roční tempo růstu v relativním vyjádření snížilo ze 30,8 % na 22,8 %.

TAB. II.8
Základní ukazatele stavebního spoření
(v mld. Kč)

	2004	2005	2006	Změna v % oproti 2005
Naspořená částka	287	329	360	9,4
Úvěry celkem	84	108	135	25,3
z toho:				
ze stavebního spoření	29	32	35	10,5
překlenovací	55	76	100	31,5
Úvěry celkem / naspořená částka (%)	29,3	32,8	37,6	14,6

2.3.3 Vývoj dalších položek aktiv

Druhou objemově nejvýznamnější položkou aktiv zůstávají pohledávky za bankami, jejichž výše na konci roku 2006 činila 734,2 mld. Kč. Z této částky připadá na pohledávky za ČNB celkem 330,1 mld. Kč. Jde především o pohledávky vyplývající z repo operací s ČNB. Pohledávky mezi samotnými obchodními bankami na konci roku 2006 činily 404,1 mld. Kč. Obě složky pohledávek za bankami jsou mezi jednotlivými měsíci poměrně značně proměnlivé.

Objem cenných papírů bez majetkových účastí se zvýšil o 87,9 mld. Kč (14,1 %) a dosáhl hodnoty 710,9 mld. Kč. Z této hodnoty představují 64,5 % cenné papíry vydané vládními institucemi (státní dluhopisy, dluhopisy státních institucí, municipalit atd.). Naprostá většina cenných papírů je v držení velkých bank (62,3 %) a stavebních spořitelen (30,3 %).

Hodnota dluhopisů vydaných ostatními subjekty (bankovní a korporátní dluhopisy) se zvýšila o 18,0 % na celkovou hodnotu 235,9 mld. Kč. I zde dominuje skupina velkých bank, která měla ke konci roku 2006 v držení dluhopisy v hodnotě 188,9 mld. Kč a stavební spořitelny měly ve svých portfoliích dluhopisy za 33,9 mld. Kč. Na nevýznamných 910,2 mil. Kč poklesl objem cenných papírů zajištěných aktivy.

Hodnota majetkových účastí se v bankovním sektoru v průběhu roku 2006 zvýšila o 9,3 mld. Kč na 45,6 mld. Kč. Naprostá většina této částky připadá na skupinu velkých bank.

TAB. II.9
Pasiva bankovního sektoru

	Objem v mld. Kč			Struktura
	2004	2005	2006	2006 v %
PASIVA CELKEM	2 636	2 955	3 151	100,0
Závazky vůči bankám	361	410	348	11,0
Závazky vůči klientům	1 732	1 919	2 102	66,7
Závazky z dluhových CP	215	262	279	8,9
Ostatní pasíva	108	114	146	4,6
Podřízené závazky	8	12	26	0,8
Oceňovací rozdíly	3	7	6	0,2
Vlastní zdroje	209	231	245	7,8
z toho:				
základní kapitál	70	70	71	2,3
nerozdělený zisk z předch. let	42	58	67	2,1
zisk za účetní období	33	39	38	1,2

2.3.4 Zdroje bankovního sektoru

Závazky vyplývající z klientských vkladů se v roce 2006 zvýšily o 182,7 mld. Kč a přesáhly hodnotu dvou bilionů, když činily 2 102,2 mld. Kč. Celkový objem vkladů vládních institucí se v tomto období téměř nezměnil, veškerý přírůstek vkladů připadá na depozita ostatních klientů. Klienti z důvodu přetrvávajících nízkých úrokových sazeb nadále preferovali vklady na běžné účty, které vykázaly téměř dvojnásobný přírůstek oproti termínovaným vkladům. Téměř polovinu nových vkladů, resp. 88,5 mld. Kč, získaly velké banky. Skupina středních bank navýšila klientská depozita o 35,3 mld. Kč a stavební spořitelny mají klientské vklady vyšší o 30,1 mld. Kč.

Z údajů měnové statistiky byla zpracována struktura celkových vkladů tuzemského bankovního sektoru podle jednotlivých sektorů (tabulka II.10 a graf II.11). Podíly sektorů se významně nemění, vklady obyvatelstva zaujímají mírně nadpoloviční podíl na celkových vkladech, nefinanční podniky se podílejí zhruba jednou čtvrtinou (meziročně nepatrný nárůst podílu ve výši jednoho procentního bodu), vládní instituce se prezentují téměř 8 % a finanční instituce méně než 5 %.

TAB. II.10
Sektorové členění klientských vkladů

	Objem v mld. Kč			Změna v % oproti
	2004	2005	2006	2005
CELKEM	1 669	1 850	2 025	9,4
A. REZIDENTI	1 634	1 800	1 973	9,6
nefinanční podniky	384	448	520	16,2
finanční instituce	78	94	91	-3,1
vládní instituce	125	158	161	1,9
domácnosti	1 019	1 077	1 175	9,1
živnosti	67	70	91	30,4
obyvatelstvo	953	1 007	1 084	7,6
neziskové instituce sloužící domácnostem	28	24	27	14,1
B. NEREZIDENTI	35	51	52	3,3

Závazky vůči bankám se snížily o 61,3 mld. Kč na 348,3 mld. Kč. Pokles na mezibankovním trhu se projevil u všech skupin bank. Závazky z dluhových cenných

Graf II.11
Struktura vkladů podle ekonomického sektoru
(k 31. 12. 2006, v %)

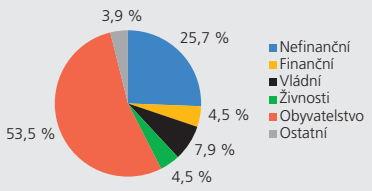

Tab. II.11
Struktura podrozvahy bankovního sektoru

	Objem v mld. Kč		
	2004	2005	2006
VYBRANÁ PODROZVAHOVÁ AKTIVA	4 642	5 000	6 663
z toho:			
poskytnuté přísliby a záruky	486	583	686
poskytnuté zástavy	8	2	3
pohledávky ze spotových operací	59	55	64
pohledávky z pevných termín. operací	3 773	3 863	5 148
pohledávky z opčních operací	197	374	628
odepsané pohledávky	42	40	40
hodnoty předané do úschovy, správy a k uložení	78	83	95
VYBRANÁ PODROZVAHOVÁ PASIVA	6 304	6 717	8 639
z toho:			
přijaté přísliby a záruky	299	311	341
přijaté zástavy	1 199	1 159	1 222
závazky ze spotových operací	60	55	63
závazky z pevných termín. operací	3 745	3 843	5 119
závazky z opčních operací	195	373	628
hodnoty převzaté k obhospodařování	26	30	36
hodnoty převzaté do úschovy, správy a k uložení	780	945	1 231
ČISTÁ POZICE			
ZE SPOTOVÝCH OPERACÍ	-0,6	-0,3	0,8
ČISTÁ POZICE Z PEVNÝCH TERMÍN. OPERACÍ	27,8	20,0	29,1
ČISTÁ POZICE Z OPCÍ	1,7	0,3	-0,1

papírů se zvýšily o 16,8 mld. Kč na 278,7 mld. Kč. Největší růst byl zaznamenán u hypotečních zástavních lisů, jejichž objem se v roce 2006 zvýšil o 31,5 mld. Kč na 153,3 mld. Kč a ve struktuře závazků z dluhových cenných papírů tak již tvoří více než 50 % jejich objemu. K poklesu o 12,4 mld. Kč naopak došlo u emitovaných krátkodobých směnek, které jsou bankami nabízeny jako depozitní nástroje určené pro velké klienty.

Vlastní zdroje bankovního sektoru nadále rostou zejména v důsledku ponechávání částí dosahovaných zisků v bilancích bank ve formě nerozděleného zisku minulých období a rezervních fondů. S ohledem na vysoké výplaty dividend akcionářům v roce 2006 (rozdělení zisku z roku 2005), které provedly některé velké banky a stavební spořitelny, byl však přírůstek nerozděleného zisku v roce 2006 ve srovnání s rokem 2005 méně než poloviční.[54]

2.3.5 Podrozvahové operace

V roce 2006 pokračoval růst celkového objemu podrozvahy, především v důsledku dalšího zvyšování objemu derivátových operací. Derivátové obchody zahrnují transakce prováděné pro klienty, pro účely vlastního obchodování bank a zajišťovací obchody k uzavření otevřených pozic bank ve vztahu k podstupovaným rizikům. Největší podíl představují obchody s úrokovými nástroji (úrokové swapy a forwardy), menší pak operace s měnovými nástroji. Pouze minimálně se banky angažují v obchodech s komoditními, akciovými a úvěrovými deriváty. Objemově nejvýznamnější položkou jsou pohledávky/závazky z pevných termínovaných operací, které se shodně zvýšily o více než 33 %, rovněž se však zvýšil objem operací s opčními nástroji.

Čistá pozice z pevných termínovaných operací se v nominální hodnotě[55] zvýšila o 9,2 mld. Kč na 29,1 mld. Kč. Její hodnota však mezi jednotlivými měsíci kolísá, například v pololetí roku 2006 činila 49,3 mld. Kč. Čistá reálná hodnota derivátů (rozvahová položka, která lépe vyjadřuje potenciální míru rizik derivátových operací) se nadále udržuje na nízkých hodnotách.

2.4. RIZIKA BANKOVNÍHO PODNIKÁNÍ

2.4.1 Úvěrové riziko

Úvěrové riziko bylo v českém bankovním sektoru vždy jednoznačně nejvýznamnějším druhem podstupovaného rizika. Tuzemské banky provedly v minulých letech (mnohdy za účasti státu a jeho institucí) významné očištění svých bilancí od špatných úvěrů. Tento proces byl v zásadě ukončen v roce 2003, kdy banky vykázaly také dosud nejnižší objem klasifikovaných úvěrů. V souvislosti s významným růstem úvěrového portfolia bank v posledních letech dochází od roku 2004 již k opětovnému mírnému růstu objemu klasifikovaných úvěrů. Pro hodnocení vývoje úvěrového rizika je však důležité, že tento absolutní růst není doprovázen zvyšováním podílu klasifikovaných úvěrů na celkových úvěrech a že se zvyšování objemu klasifikovaných úvěrů promítá zejména do nejméně rizikové kategorie sledovaných úvěrů. V příznivém vývoji úvěrového portfolia se odráží také relativně dobrá ekonomická situace v ČR.

54 Více o vývoji vlastních zdrojů, podřízeného dluhu a rezerv bankovního sektoru lze nalézt v části 2.5 Kapitálová přiměřenost.

55 Rozdíl mezi nominální hodnotou pohledávek a závazků z pevných termínovaných operací.

Bankovní sektor ČR vykázal k 31. 12. 2006 klasifikované pohledávky za klienty (tj. bez klasifikovaných pohledávek za bankami) ve výši 154,4 mld. Kč, což ve srovnání s koncem roku 2005 znamená přírůstek o 29,5 mld. Kč (23,6 %). Vzhledem k tomu, že tento relativní přírůstek byl mírně vyšší než relativní nárůst celého úvěrového portfolia, došlo k nepatrnému zvýšení podílu klasifikovaných úvěrů na celkových úvěrech[56] (z 11,6 % na 11,9 %).

Naprostou většinu z celkového přírůstku klasifikovaných úvěrů představuje zvýšení nejméně rizikové kategorie, kterou jsou sledované úvěry (nárůst o 29,6 %). Tento vývoj však podstatně ovlivnila změna interních metodik pro klasifikaci pohledávek, při kterých došlo k přesunům některých pohledávek mezi jednotlivými kategoriemi úvěrů, zejména ze standardních do sledovaných. Řada bank naopak vykázala v této kategorii úvěrů absolutní pokles.

Hodnota ohrožených úvěrů[57] se v roce 2006 zvýšila o 13,7 % a dosáhla 53,6 mld. Kč, nejvíce v kategorii nestandardních úvěrů (zvýšení o 16,6 %) a ztrátových (o 12,2 %). Vzhledem k tomu, že tento relativní přírůstek byl nižší než přírůstek celého úvěrového portfolia, došlo v roce 2006 k poklesu podílu ohrožených úvěrů na celkových úvěrech z 4,4 % na 4,1 %.

Růst ohrožených úvěrů v jednotlivých skupinách bank byl rozdílný. Ve velkých bankách se zvýšila hodnota ohrožených úvěrů o 3,5 mld. Kč (12,8 %), ve skupině středních bank o 2,2 mld. Kč (15,3 %), v malých bankách rostly tyto úvěry o 87,9 mil. Kč (8,2 %), stavební spořitelny navýšily meziročně 256,0 mil. Kč (11,4 %) a pobočky zahraničních bank zvýšily jejich hodnotu o 382,0 mil. Kč (21 %). Podíly ohrožených úvěrů na celkových úvěrech k 31. 12. 2006 činily u velkých bank 4,6 %, středních bank 5,0 %, malých bank 2,9 % a u stavebních spořitelen 1,8 %, resp. 1,9 % vykazovaly pobočky zahraničních bank

Při řešení klasifikovaných úvěrů v roce 2006 nadále převažovalo jejich splácení standardním způsobem a překlasifikace do kategorie standardních úvěrů z důvodu zlepšené ekonomické situace dlužníků (v součtu téměř 96 % z veškerých úbytků klasifikovaných úvěrů v průběhu roku 2006). Odepsány byly pohledávky ve výši 3,1 mld. Kč, jiným subjektům byly prodány pohledávky ve výši 1,05 mld. Kč, poskytnutím nového úvěru bylo řešeno 643,7 mil. Kč klasifikovaných pohledávek a realizací zajištění byly bankám splaceny pohledávky ve výši 181,3 mil. Kč.

Od roku 2005 mohou banky pro určité typy úvěrů (zejména v oblasti retailového bankovnictví) používat pro výpočet opravných položek portfoliový přístup.[58] Objem portfoliově posuzovaných pohledávek na konci roku 2006 činil 149,7 mld. Kč, přičemž meziročně se zvýšil o téměř 30 %. Podíl portfoliově posuzovaných úvěrů na celkovém objemu klientských úvěrů k 31. 12. 2006 činil 10,3 %. K portfoliově hodnoceným pohledávkám byly vytvořeny opravné položky ve výši 697,6 mil. Kč, což představuje 0,05 % celkového objemu pohledávek za klienty.

Ke konci roku 2006 mají banky k jednotlivě hodnoceným pohledávkám vytvořeny opravné položky ve výši 32,1 mld. Kč, což je méně, než činí objem vážených klasifi-

TAB. II.12
Klasifikace pohledávek za klienty (bez bank), brutto
(v mld. Kč)

	Objem			Změna v % oproti
	2004	2005	2006	2005
POHLEDÁVKY ZA KLIENTY CELKEM	1 100	1 198	1 448	20,9
A. POHLEDÁVKY HODNOCENÉ JEDNOTLIVĚ	1 097	1 082	1 298	20,0
standardní	981	957	1 144	19,6
klasifikované	115	125	154	23,6
sledované	71	78	101	29,6
ohrožené	44	47	54	13,7
nestandardní	19	18	21	16,6
pochybné	5	8	8	10,9
ztrátové	19	21	24	12,2
B. POHLEDÁVKY HODNOCENÉ PORTFOLIOVĚ	3	116	150	29,0
Vážené klasifikované pohledávky	26	30	34	13,0
Vytvořené opravné položky k úvěrům hodnoceným jednotlivě	30	30	32	7,4
Vytvořené opravné položky k úvěrům hodnoceným portfoliově	0,3	0,6	0,7	15,2
Podíl klasifikovaných úvěrů na úvěrech celkem (hodnocených jednotlivě, v %)	10,5	11,6	11,9	x
Podíl ohrožených úvěrů na úvěrech celkem (hodnocených jednotlivě, v %)	4,0	4,4	4,1	x

GRAF II.12
Kvalita úvěrového portfolia
(klientské úvěry hodnocené jednotlivě, v mld. Kč)

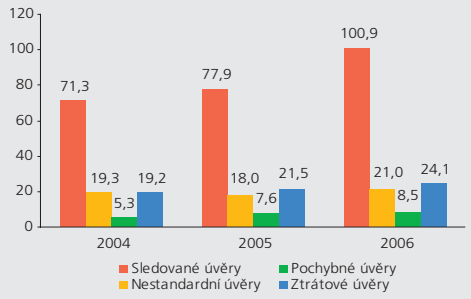

56 V celkovém objemu úvěrů jsou zahrnuty pouze jednotlivě hodnocené pohledávky (tj. nejsou zahrnuty portfoliově posuzované úvěry).

57 Ohrožené úvěry (non-performing loans) jsou klasifikované úvěry bez zahrnutí nejméně rizikové kategorie sledovaných úvěrů. Jedná se (kromě jiného) o všechny úvěry nad 90 dnů po splatnosti.

58 Blíže viz opatření ČNB č. 9/2002, kterým se stanoví pravidla pro posuzování pohledávek z finančních činností, tvorbu opravných položek a rezerv a pravidla pro nabývání některých druhů aktiv, v platném znění.

Tab. II.13
Klasifikované úvěry podle sektorů k 31. 12. 2006

	Objem v mld. Kč			Změna v % oproti
	2004	2005	2006	2005
KLASIFIKOVANÉ ÚVĚRY CELKEM	118,6	121,4	142,3	17,2
nefinanční podniky	86,6	83,3	99,4	19,3
finanční instituce	2,0	2,3	3,5	51,2
vládní instituce	1,1	1,4	1,4	-5,1
domácnosti	22,0	25,8	29,8	15,7
z toho:				
živnosti	6,7	6,5	6,5	0,4
obyvatelstvo	15,3	19,3	23,3	20,9
z toho:				
úvěry na bydlení	7,4	9,6	11,7	21,6
hypoteční úvěry	3,7	5,1	6,6	30,3
spotřebitelské úvěry	7,5	9,1	10,3	14,2
ostatní	0,5	0,6	1,2	111,7
neziskové instituce sloužící domácnostem	0,2	0,1	0,1	94,5
nerezidenti	6,7	8,5	8,1	-4,3

Graf II.13
Struktura klasifikovaných úvěrů nefinančním podnikům k 31. 12. 2006

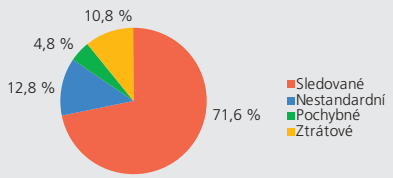

Graf II.14
Struktura klasifikovaných úvěrů obyvatelstvu k 31. 12. 2006

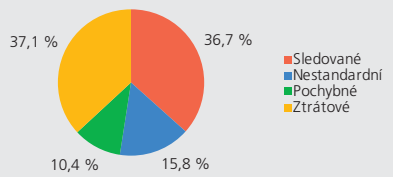

kovaných úvěrů[59] (33,5 mld. Kč). Banky však kromě opravných položek disponují přijatým kvalitním zajištěním (zástavy, ručení apod.). Od ledna 2005 stanovují banky výši opravných položek podle metody, jakou používají pro vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky. Banky účtující podle IFRS tak vycházejí při stanovení opravné položky k pohledávce z odhadu budoucích očekávaných peněžních toků z této pohledávky (nebo jejího zajištění). Metodu stanovování opravných položek pomocí koeficientů příslušné kategorie klasifikovaných úvěrů nadále používají banky účtující podle českých účetních předpisů.

Z klasifikace pohledávek z pohledu sektorového členění (viz tabulka II.13) je zřejmé, že hlavní nárůst klasifikovaných pohledávek připadá na nefinanční podniky (zvýšení o 19,3 % na 99,4 mld. Kč). Vlivem výrazného nárůstu objemu úvěrů poskytnutých nefinančním podnikům (o 21,0 %) však došlo k mírnému snížení relativního podílu klasifikovaných pohledávek na celkovém objemu těchto pohledávek, a to konkrétně z 15,9 % na 15,6 %. Naprostou většinu klasifikovaných úvěrů nefinančním podnikům představuje nejméně riziková kategorie sledovaných úvěrů. Ohrožené úvěry nefinančním podnikům k 31. 12. 2006 činily 28,3 mld. Kč.

Klasifikované úvěry obyvatelstvu se v roce 2006 zvýšily o 20,9 % na 23,3 mld. Kč. Jejich podíl na celkovém objemu úvěrů obyvatelstvu však v důsledku významného růstu celého úvěrového portfolia poklesl z 5,1 % na 4,7 %. V klientském segmentu obyvatelstva se zvýšení klasifikovaných úvěrů týkalo všech druhů úvěrů, nejvíce pak hypoték (růst o 1,5 mld. Kč, 30,3 %). Ohrožené úvěry obyvatelstvu k 31. 12. 2006 činily 14,7 mld. Kč.

Klasifikované pohledávky za jinými bankami ke konci roku 2006 dosáhly 2,0 mld. Kč (z toho 1,3 mld. Kč byly úvěry sledované), což v meziročním srovnání znamená pokles o 0,8 mld. Kč.

Klasifikované pohledávky za vládními institucemi se udržují na nízkých hodnotách (přibližně 2 % z celkového objemu pohledávek poskytnutých vládním institucím). Jejich naprostá většina je vykazována v kategorii sledovaných úvěrů a jedná se především o pohledávky za obcemi.

2.4.2 Měnové riziko

Expozice tuzemského bankovního sektoru vůči měnovému riziku je nadále omezená. Absolutní výše cizoměnových aktiv i pasiv bankovního sektoru se v roce 2006 téměř nezměnila, na jeho konci činila 660,3 mld. Kč (aktiva), resp. 532,2 mld. Kč (pasiva). Jejich podíl na celkových aktivech bankovního sektoru mírně poklesl o 1,5 procentního bodu na 20,4 % v případě aktiv, resp. o 1,7 procentního bodu na 16,9 % v případě pasiv. Vývoj cizoměnových aktiv a pasiv (rozvahových i podrozvahových) má v čase obdobný průběh a nedochází k výraznějšímu otevírání čisté devizové pozice.

Ve struktuře cizoměnových aktiv došlo k meziročnímu snížení objemu pohledávek za bankami o 105,8 mld. Kč (pokles o 32,7 %) na 217,7 mld. Kč, naproti tomu nárůst o 70,0 mld. Kč (34,3 %) na 238,8 mld. Kč vykázaly cizoměnové pohledávky za klienty. Objem cizoměnových dluhopisů v držení bankovního sektoru se v roce 2006 zvýšil jen nepatrně o 4,5 mld. Kč na 122,9 mld. Kč.

Ve struktuře cizoměnových pasiv bankovního sektoru ČR došlo k obdobnému vývoji jako na aktivní straně, tj. došlo k poklesu závazků vůči bankám (o 51,2 mld. Kč na

59 Klasifikované pohledávky vážené rizikovou vahou příslušnou pro danou kategorii pohledávek (sledované úvěry 1 %, nestandardní 20 %, pochybné 50 % a ztrátové 100 %).

191,4 mld. Kč) a naproti tomu k mírnému nárůstu cizoměnových vkladů klientů (o 28,6 mld. Kč na 270,6 mld. Kč).

Podíly cizoměnových podrozvahových aktiv a pasiv na celkové podrozvaze se v roce 2006 zvýšily o 3,1 procentního bodu na 32,8 %, resp. o 1,7 procentního bodu na 30,4 %. Důvodem byly zejména cizoměnové derivátové operace. Ani v podrozvaze však nedochází ke zvětšování otevřené pozice.

Nejvyšší otevřenou měnovou pozici vykazoval k 31. 12. 2006 tuzemský bankovní sektor vůči SKK ve výši 1,6 mld. Kč (krátká pozice), což představuje 0,8 % celkového regulatorního kapitálu (tj. kapitálu bank upraveného podle pravidel o kapitálové přiměřenosti – viz kapitola 2.5). Druhá nejvyšší je otevřená pozice vůči EUR (dlouhá 1,2 mld. Kč) a třetí k USD (krátká 954,5 mil. Kč). V meziročním srovnání nedošlo u těchto hodnot k významnějším posunům.

Graf II.15
Podíl cizích měn v rozvaze a podrozvaze bankovního sektoru
(v %)

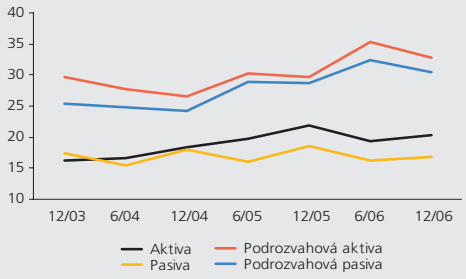

2.4.3 Teritoriální riziko (riziko země)

Lokální charakter tuzemských bank se odráží také v relativně nízkém a stabilním podílu operací s nerezidenty. Jejich vývoj koresponduje s vývojem cizoměnových položek, vzhledem k tomu, že přibližně 68 % nerezidentských aktiv je denominováno v cizí měně. K 31. 12. 2006 dosahovala nerezidentská aktiva 689,1 mld. Kč, tj. 21,2 % celkových aktiv bankovního sektoru. Ve srovnání s koncem roku 2005 se jedná o mírný pokles o 35,9 mld. Kč. Nerezidentská pasiva vykázala také mírný pokles o 14,9 mld. Kč na 404,3 mld. Kč v tomto časovém období.

Ve struktuře nerezidentských aktiv převažují pohledávky za bankami, jejichž hodnota činí 289,0 mld. Kč, a to i přes jejich meziroční pokles o 115,4 mld. Kč. Pohledávky za klienty – nerezidenty naopak vzrostly o 35,9 mld. Kč na 121,5 mld. Kč. Nerezidentské dluhopisy v držení tuzemských bank ke konci roku 2006 činily 172,6 mld. Kč (meziroční nárůst o 12,3 mld. Kč). Vklady klientů – nerezidentů dosáhly hodnoty 103,5 mld. Kč (zvýšení o 8,6 mld. Kč).

Graf II.16
Podíl nerezidentských operací v rozvaze a podrozvaze bankovního sektoru
(v %)

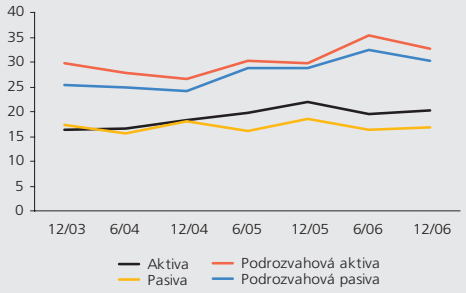

V tabulce II.14 je obsažen přehled deseti zemí, v nichž je největší angažovanost tuzemského bankovního sektoru měřená objemem celkových aktiv. Tato struktura se v posledních třech pololetích téměř neměnila, s výjimkou posledního místa tabulky, kde se střídá USA a Lucembursko. Kromě USA se ve všech případech jedná o země EU. Velikost expozice vůči těmto deseti zemím přitom představuje 78,9 % celkové angažovanosti vůči zahraniční. Angažovanost vůči Slovensku meziročně poklesla o 47,1 mld. Kč především z důvodu nižšího objemu pohledávek za bankami, naopak úvěry slovenským klientům v roce 2006 pokračovaly v růstu. Téměř totožný je seznam zemí, vůči kterým mají tuzemské banky největší závazky.[60] K 31. 12. 2006 vykazoval bankovní sektor ČR nejvyšší otevřenou čistou pozici (tj. rozdíl mezi aktivními a pasivními operacemi) vůči Slovensku (kladná pozice 72,6 mld. Kč), Nizozemsku (kladná pozice 40 mld. Kč) a Německu (kladná pozice 29,7 mld. Kč).

Tab. II.14
Deset zemí s největší angažovaností bankovního sektoru ČR k 31. 12. 2006
(v mld. Kč)

	Aktiva celkem	Pohledávky za bankami	Pohledávky za klienty	Dluhopisy
Slovensko	148,8	18,1	58,0	28,5
Německo	92,0	62,8	3,0	15,6
Velká Británie	66,5	30,3	2,3	13,0
Nizozemsko	59,3	32,7	5,6	17,9
Rakousko	39,0	23,4	1,9	2,8
Francie	33,8	17,6	5,0	4,2
Belgie	32,7	15,2	3,9	0,0
Itálie	26,5	8,2	1,9	16,3
Řecko	23,3	1,9	0,1	21,2
USA	21,8	7,5	1,1	10,5

2.4.4 Riziko likvidity

Likvidita tuzemského bankovního sektoru je nadále velmi dobrá, a to i přes mírné zhoršení některých dílčích ukazatelů likvidity. V meziročním srovnání došlo k částečnému snížení objemu rychle likvidních aktiv[61] o 14,7 mld. Kč (o 1,6 %) na

60 V případě pasivních operací není na seznamu deseti největších zemí pouze Itálie, místo ní se tam dostává Irsko.

61 Rychle likvidní aktiva tvoří položky: pokladní hodnoty, vklady u centrálních bank, státní pokladniční poukázky a obdobné dluhopisy emitované státem a emisními bankami, běžné účty u jiných bank a úvěry jiným bankám splatné do 24 hodin.

Tab. II.15
Vybrané ukazatele likvidity

	2004	2005	2006
Rychle likvidní aktiva (RLA) celkem (mld. Kč)	864	948	934
RLA celkem / aktiva celkem (v %)	32,8	32,1	29,6
RLA / vklady klientů celkem (v %)	49,9	49,4	44,4
Kumulativní netto rozv. pozice do 3 měsíců bez 80 % neterm. vkladů (v %)	-1,8	-3,4	-7,6
Pozice na mezibankovním trhu (mld. Kč)	40	78	56
pohledávky za bankami	401	459	404
závazky vůči bankám	361	381	348
Krytí úvěrů primárními zdroji (v %)	161,3	163,5	147,6
Podíl netermínovaných vkladů na vkladech celkem vč. bank (v %)	43,5	44,2	47,1
Podíl hodnoty term. vkladů > 100 mil. Kč na celkovém objemu vkladů (v %)	18,8	21,1	18,8

Graf II.17
Rychle likvidní aktiva
(v mld. Kč, v %)

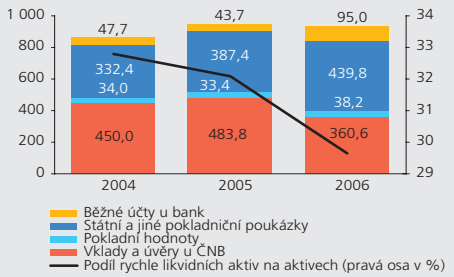

Tab. II.16
Struktura kapitálu bankovního sektoru
(v mld. Kč)

	2004	2005	2006
A. TIER 1	141	160	172
Splacený ZK zapsaný v OR	70	69	70
Splacené emisní ážio	11	13	14
Povinné rezervní fondy	26	27	28
Ostatní rezervní fondy (neúčelové)	5	5	6
Nerozdělený zisk z předch. období	41	57	66
Odečitatelné položky od Tier 1	12	12	12
Goodwill	3	3	3
Nehmotný majetek jiný než goodwill	9	9	9
B. TIER 2	9	11	29
Odečitatelné položky	4	4	5
C. TIER 3	0	0	0
KAPITÁL CELKEM	147	167	196

933,6 mld. Kč a poklesu jejich podílu na celkových aktivech, zejména v důsledku rostoucí bilanční sumy bankovního sektoru. Za poklesem rychle likvidních aktiv stojí především významný pokles objemu prostředků uložených u ČNB, resp. NBS (meziroční pokles o 123,2 mld. Kč). Ostatní položky rychle likvidních aktiv naopak vykázaly mírný nárůst. Jedná se zejména o prostředky uložené na běžných účtech u jiných bank, které se zvýšily o 51,3 mld. Kč. Objem státních pokladničních poukázek a státních dluhopisů vzrostl o 40,4 mld. Kč. Tuzemský bankovní sektor jako celek vystupuje na mezibankovním trhu nadále v pozici čistého věřitele. Objem pohledávek za bankami převyšuje závazky vůči bankám o 55,8 mld. Kč.

2.5 KAPITÁLOVÁ PŘIMĚŘENOST

Kapitálová přiměřenost má v bankovní regulaci a dohledu nezastupitelný význam. Obecně se kapitálovou přiměřeností rozumí poměr kapitálu a rizik, kterým je daný subjekt vystaven. Tento poměr by měl být dostatečně velký, aby kapitál pokryl případné ztráty plynoucí z aktivit subjektu, neboli aby tyto ztráty nesli vlastníci kapitálu, a nikoli věřitelé subjektu. Kapitálovou přiměřenost lze teoreticky spočítat pro jakýkoliv subjekt. Praktický význam má však při regulaci těch subjektů, které při své činnosti využívají velké množství cizích zdrojů vzhledem ke zdrojům vlastním. Při výpočtu kapitálové přiměřenosti je nejsložitější určit, jak velkému riziku je subjekt vystaven. Zjištění velikosti kapitálu je již snazší, nicméně i zde se můžeme u některých položek dostat do problému, zda jsou již kapitálem, či nikoliv. Proto je koncept kapitálové přiměřenosti předmětem neustálého vývoje a zpřesňování, dochází k zahrnování dalších druhů podstupovaných rizik do jejího výpočtu apod. To bylo také důvodem vydání nové koncepce kapitálové přiměřenosti, označované jako Basel II.[62] Jejím cílem je umožnit přesnější měření podstupovaných úvěrových rizik (především pomocí vlastních modelů bank) a zahrnout do výpočtu kapitálové přiměřenosti operační riziko.

Celkový regulatorní kapitál bankovního sektoru (tj. kapitál upravený pro účely výpočtu kapitálové přiměřenosti) vzrostl v roce 2006 o 28,6 mld. Kč (o 17,1 %) na 195,7 mld. Kč. Důvodem bylo jednak ponechání části zisku z roku 2005 v kapitálu bank ve formě nerozděleného zisku či rezervních fondů (součást Tier 1) a jednak přijetí podřízených dluhů, resp. vydání podřízených dluhopisů u pěti bank (součást Tier 2).

Z celkového zisku bankovního sektoru ve výši 39,4 mld. Kč, který sektor vyprodukoval v roce 2005, banky vyplatily na dividendách 23,6 mld. Kč a v kapitálu ponechaly 13,9 mld. Kč (z toho 12,0 mld. Kč ve formě nerozděleného zisku a 1,9 mld. Kč představuje příděl do rezervních fondů).[63] Některé banky však vyplácely dividendy i z nerozděleného zisku z předchozích let, a to v celkové výši 3,8 mld. Kč. Celkový objem nerozděleného zisku započítávaného do kapitálu bank se tak v roce 2006 zvýšil o 8,2 mld. Kč, zatímco ve stejném období roku 2005 byl zvýšen o více než 17 mld. Kč.

Složka kapitálu Tier 2 v roce 2006 vzrostla o 17,2 mld. Kč na 28,5 mld. Kč, zejména v důsledku přijatých podřízených dluhů v celkové výši 14,7 mld. Kč. Větší růst vykázala také položka ostatní kapitálové fondy, což souvisí s navyšováním základního kapitálu u dvou bank.[64] Banky v roce 2005 dokončily povinné zrušení všeobecných

62 Podrobně viz Část A, kap. 3.1.

63 Rozdíl (1,9 mld. Kč) tvoří příděly do sociálních a dalších fondů, které nejsou započítávány do regulatorního kapitálu.

64 V této položce obě banky vykázaly zvýšení základního kapitálu, které bylo odsouhlaseno valnými hromadami, a prostředky byly připsány na účty bank. Na účet základního kapitálu budou tyto částky převedeny k okamžiku zápisu zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku.

rezerv na standardní úvěry, proto se již tato položka v jejich kapitálu nevyskytuje. Podíl složky Tier 2 na celkovém regulatorním kapitálu se v roce 2006 zvýšil o 7,8 % na 14,6 %.

Kapitál Tier 3 nadále není v tuzemském bankovním sektoru využíván.[65]

Celkové kapitálové požadavky v bankovním sektoru v roce 2006 vzrostly o 24,4 mld. Kč (21,6 %) na 137,2 mld. Kč. Zvýšení bylo způsobeno především pokračujícím růstem kapitálového požadavku k úvěrovému riziku bankovního portfolia, který představuje téměř 93 % celkového kapitálového požadavku. Stejně jako v předchozích obdobích je důvodem úvěrová expanze bank, která se projevuje růstem aktiv se 100% a 50% rizikovou vahou.[66] Celkový objem rizikově vážených aktiv bankovního portfolia v roce 2006 vzrostl o 367,8 mld. Kč (22,9 %) na 1 977,3 mld. Kč. Růst jejich podílu na celkových aktivech se však již zpomalil, v průběhu celého roku 2006 se tento podíl udržoval pod 55% hranicí.

Kapitálový požadavek ke krytí rizik obchodního portfolia se v roce 2006 (zejména v jeho druhém pololetí) zvýšil o 1,3 mld. Kč na 9,9 mld. Kč, a to především z důvodu růstu kapitálového požadavku k obecnému úrokovému riziku, který je nejvýznamnější složkou kapitálového požadavku k obchodnímu portfoliu. K 31. 12. 2006 představoval 46,8 % celkového kapitálového požadavku obchodního portfolia.

V důsledku rychlejšího růstu kapitálových požadavků než regulatorního kapitálu došlo v roce 2006 k meziročnímu snížení ukazatele kapitálové přiměřenosti bankovního sektoru o 0,45 procentního bodu na celkovou hodnotu 11,41 % na konci tohoto roku. Pokles kapitálové přiměřenosti vykázaly všechny skupiny bank, nejvíce pak malé banky.[67]

Požadované minimum kapitálové přiměřenosti ve výši 8 % v průběhu celého roku 2006 splňovaly všechny banky. Kapitálovou přiměřenost nižší než 10 % vykázalo ke konci roku 2006 celkem deset bank, tento počet se meziročně zvýšil o čtyři banky.

Tab. II.17
Kapitálové požadavky a kapitálová přiměřenost bankovního sektoru
(v mld. Kč, resp. %)

	2004	2005	2006
KAPITÁLOVÉ POŽADAVKY CELKEM	94	113	137
Kapitálový požadavek A			
- bankovní portfolio	86	105	127
Kapitálový požadavek B			
- obchodní portfolio	7	8	10
KAPITÁLOVÁ PŘIMĚŘENOST (v %)	12,55	11,86	11,41

Graf II.18
Rizikově vážená aktiva bankovního portfolia

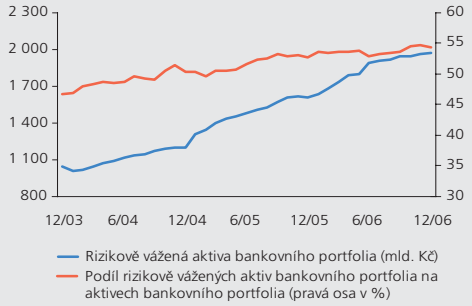

65 Kapitál Tier 3 představuje podřízený dluh s minimální pevnou lhůtou splatnosti dva roky.

66 Riziková váha 50 % přísluší hypotečním úvěrům poskytnutým fyzickým osobám zajištěným rezidenční nemovitostí.

67 Snížení kapitálové přiměřenosti vykázaly všechny banky této skupiny. Důvodem je pouze minimální růst kapitálu skupiny malých bank v roce 2006 (zvýšení o 3,2 %) oproti kapitálovým požadavkům, které se zvýšily o 34,8 %.

3. VYVOJ SEKTORU DRUŽSTEVNÍCH ZÁLOŽEN

3.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA SEKTORU DRUŽSTEVNÍCH ZÁLOŽEN

Tab. III.1
Počet DZ a jejich členů

	2004	2005	2006
Počet činných družstevních záložen	33	20	20
Počet členů	19 077	30 611	42 451

Sektor družstevních záložen (DZ či záložny) byl na konci roku 2006 tvořen 20 činnými družstevními záložnami. Tento počet se ve srovnání s rokem 2005 nezměnil. Objem aktiv sektoru družstevních záložen dosáhl k 31. 12. 2006 téměř 7 mld. Kč, což představuje přibližně 0,1 % aktiv celého finančního sektoru. Počet členů družstevních záložen se v průběhu roku 2006 zvýšil z 30 611 na 42 451, tedy přibližně o 39 %.

Družstevní forma podnikání předurčuje ve srovnání s bankami určitá specifika sektoru. Družstevní záložny vykonávají činnosti pro své členy.[68] Jedná se zejména o přijímání vkladů a poskytování úvěrů. Kapitál družstva je tvořen členskými vklady, a to jak základními členskými vklady, tak případně i dalšími členskými vklady.

Graf III.1
Vývoj základních ukazatelů sektoru DZ
(v mil. Kč)

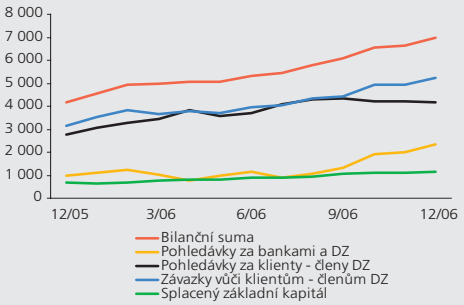

Stejně jako banky musejí také družstevní záložny dodržovat regulatorní limity a pravidla obezřetného podnikání. Základními limity jsou kromě požadavku na minimální kapitál (35 mil. Kč) také limity kapitálové přiměřenosti (8 %), angažovanosti (20 %, 25 %, 800 % kapitálu)[69] a limity likvidity. V souvislosti s probíhající implementací Basel II a evropských směrnic v rámci ČR se na družstevní záložny jako na kreditní instituce vztahují také některé kvalitativní regulatorní požadavky (např. v oblasti vnitřních řídicích a kontrolních systémů a systémů řízení rizik).

V souladu se zákonem o spořitelních a úvěrních družstvech (dále ZSÚD)[70] schvaluje ČNB některé kroky družstevních záložen. Jedná se například o schvalování osob do orgánů družstevní záložny (představenstvo, úvěrová komise a kontrolní komise), resp. jmenovaných řídících osob, schvalování auditora, dalších členských vkladů, kvalifikovaných účastí, podřízeného dluhu apod.

V případě, že by důsledkem vložení dalšího členského vkladu do základního kapitálu převýšil podíl člena na základním kapitálu 5 %, tak jeho vložení podléhá předchozímu souhlasu ČNB. Předchozímu souhlasu ČNB podléhá také nabytí kvalifikované účasti na družstevní záložně (při dosažení podílu alespoň 10 % základního kapitálu nebo hlasovacích práv), resp. při zvýšení kvalifikované účasti tak, že dosáhne alespoň limitů 20 %, 33 % nebo 50 %.

3.2 VÝVOJ SEKTORU DRUŽSTEVNÍCH ZÁLOŽEN V ROCE 2006

Graf III.2
Koncentrace sektoru družstevních záložen
(k 31.12.2006; v %)

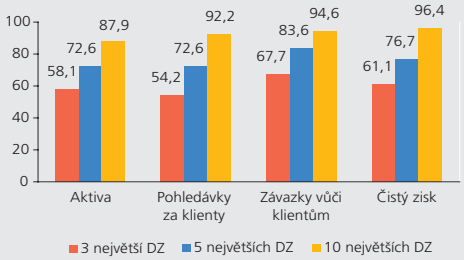

Sektor družstevních záložen zaznamenal v posledních letech poměrně rychlý nárůst, přičemž jen za rok 2006 došlo k nárůstu aktiv tohoto sektoru o téměř 70 % (z 4,2 mld. Kč v roce 2005 na 7,0 mld. Kč v roce 2006). Růst aktiv je patrný zejména u čtyř největších družstevních záložen, jejichž aktiva se v úhrnu jen za poslední rok přibližně zdvojnásobila.

68 Výlučně za účelem zajištění činností pro své členy jsou DZ dále oprávněny také mj. ukládat vklady v DZ a bankách či přijímat úvěry od DZ a bank. Členstvím v DZ není podmíněn ani výkon činností DZ pro stát a jeho organizační složky a další veřejné instituce dle § 3 odst. 5 ZSÚD, tyto činnosti však zatím nejsou objemově významné.

69 Uvedené limity kapitálové přiměřenosti a angažovanosti byly zavedeny od 1. 8. 2006 opatřením ČNB, předtím byly v platnosti odlišné limity stanovené vyhláškami Ministerstva financí.

70 Zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Míra koncentrace sektoru DZ je vyšší než v případě bank. Aktiva tří největších DZ představovala ke konci roku 2006 celkem 58,1 % aktiv tohoto sektoru, na pět největších záložen pak připadalo 72,6 % celkových aktiv sektoru. Herfindahlův index počítaný z celkových aktiv DZ se v roce 2006 zvýšil z hodnoty 0,108 na 0,148, což indikuje výrazné zvýšení koncentrace tohoto sektoru.

Hlavním položkou aktiv jsou u naprosté většiny družstevních záložen pohledávky za klienty – členy družstevních záložen. Tato položka představovala ke konci roku 2006 v průměru téměř 60 % aktiv a je spojena s jednou z hlavních aktivit družstevních záložen, a to poskytováním úvěrů. Jejich objem vzrostl v roce 2006 o 50,8 % z 2,8 mld. Kč na 4,2 mld. Kč. Druhou nejvýznamnější položkou aktiv rozvahy jsou pohledávky za bankami a družstevními záložnami (cca 33 % rozvahy). Ostatní položky aktiv jsou již řádově méně významné.

Dominantní položkou pasiv družstevních záložen jsou závazky vůči klientům – členům družstevních záložen, které představovaly ke konci roku 2006 v průměru téměř 75 % pasiv. Jejich objem v roce 2006 vzrostl o 66,1 % z 3,1 mld. Kč na 5,2 mld. Kč. Druhou nejvýznamnější položkou pasivní strany rozvahy je základní kapitál (18,3 % rozvahy), který je tvořen základními a dalšími členskými vklady. V případě některých družstevních záložen nebyla část základního kapitálu splacena. Další položky pasiv nejsou již objemově významné.

Sektor DZ jako celek vykázal v roce 2006 zisk ve výši 84,1 mil. Kč, což ve srovnání s rokem 2005 představuje více jak dvojnásobnou hodnotu. Hlavní část výnosů družstevních záložen je generována v úrokové oblasti, která souvisí s poskytováním úvěrů. Obdobně také hlavní část nákladů připadá na placené úroky klientům, což souvisí s přijímáním vkladů jako hlavního zdroje financování aktivit družstevních záložen. Čisté výnosy z poplatků a provizí jsou doplňkovým zdrojem zisku. Na konci roku 2006 bylo z celkového počtu 20 družstevních záložen celkem 17 ziskových, tři vykázaly ztrátu. V roce 2005 bylo ziskových 18 družstevních záložen, dvě vykázaly ztrátu.

Klasifikace pohledávek a tvorby opravných položek a rezerv družstevních záložen je upravena vyhláškou ministerstva financí[71] od roku 2005. Z tohoto důvodu jsou prezentované údaje za tuto oblast uváděny pouze za roky 2005 a 2006. Z údajů, které jsou vykazovány ze strany jednotlivých družstevních záložen, vyplývá, že úroveň klasifikovaných pohledávek je dosud relativně nízká. Objem vykázaných klasifikovaných pohledávek ke konci roku 2006 činil 112,2 mil. Kč, což představuje zhruba 1,7 % celkového objemu pohledávek DZ.

Regulatorní kapitál družstevních záložen a jeho struktura jsou upraveny odlišným způsobem než kapitál bank. Kapitál DZ se dle § 8 ZSÚD skládá ze součtu splaceného základního kapitálu, rizikového fondu, rezervního fondu, ostatních fondů tvořených ze zisku a nerozděleného zisku předchozích let, sníženého o neuhrazenou ztrátu minulých let, ztrátu běžného účetního období a nehmotný majetek, přičemž v zákonem stanoveném rozsahu a při splnění stanovených kritérií lze do kapitálu zahrnout také uhrazovací povinnost a podřízený dluh.

Stejně jako v případě bank je výše regulatorního kapitálu východiskem pro regulatorní limity, které jsou od něho odvozeny. V předchozích letech došlo u požadavku na kapitál družstevních záložen k jeho zvýšení na stávajících zákonem požadovaných 35 mil.Kč. Ke konci roku 2006 činil kapitál celého sektoru družstevních záložen celkem 1 203,3 mil. Kč.

71 Vyhláška Ministerstva financí č. 319 ze dne 29. července 2005, kterou se stanoví pravidla pro klasifikaci pohledávek a tvorbu opravných položek a rezerv spořitelních a úvěrních družstev.

TAB. III.2
Struktura aktiv DZ
(v mil. Kč)

	2004	2005	2006
Aktiva celkem	2 146	4 190	6 977
Pokladní hotovost a vklady u ČNB	112	105	189
Pohledávky za bankami a DZ	453	982	2 335
Pohledávky za klienty - členy DZ	1 337	2 756	4 155
Dluhové CP	31	35	0
Nehmotný majetek	6	4	3
Hmotný majetek	85	79	106
Pohledávky za upsaný zákl. kapitál	50	152	120

TAB. III.3
Závazky a vlastní kapitál DZ
(v mil. Kč)

	2004	2005	2006
Pasiva celkem	2 146	4 190	6 977
Závazky vůči bankám	62	130	288
Závazky vůči klientům - členům DZ	1 525	3 146	5 224
Rezervy	6	1	1
Základní kapitál	480	815	1 279
v tom Splacený základní kapitál	418	662	1 159
Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	11	25	40
Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta z předchozího období	-2	-6	8
Zisk nebo ztráta za účetní období	18	39	84

TAB. III.4
Hospodářské výsledky sektoru DZ
(v mil. Kč)

	2004	2005	2006
Výnosy z úroků a podobné výnosy	150	276	498
Náklady na úroky a podobné náklady	94	164	267
Výnosy z poplatků a provizí	55	51	56
Náklady na poplatky a provize	36	30	40
Ostatní provozní výnosy	25	30	126
Ostatní provozní náklady	14	20	131
Správní náklady	59	91	118
Odpisy, tvorba a použití rezerv a opravných položek k invest. majetku	3	1	18
Rozpuštění opr. položek a rezerv k pohledávkám a zárukám, výnosy z dříve odepsaných pohledávek	2	17	1
Odpisy, tvorba a použití opravných položek a rezerv k pohledávkám a zárukám	4	26	11
Daň z příjmů	3	5	12
Zisk nebo ztráta za účetní období	18	39	84

TAB. III.5
Klasifikace pohledávek DZ
(pohledávky za klienty a za bankami, v mil.Kč)

	12/2005	6/2006	12/2006
Pohledávky celkem	2 525	4 220	6 514
z toho:			
standardní pohledávky	2 436	4 130	6 402
sledované pohledávky	48	21	31
nestandardní pohledávky	29	44	59
pochybné pohledávky	3	17	6
ztrátové pohledávky	9	7	16
Součet stejnorodých standardních pohledávek portfolií	214	501	0
Součet portfolií pohledávek vyžadujících pozornost	2	3	0
Součet opravných položek	13	12	21
Podíl klasifikovaných pohledávek k celkovému objemu	3,32 %	1,96 %	1,72 %

4. VÝVOJ NA KAPITÁLOVÉM TRHU

4.1 OBLAST POSKYTOVATELŮ INVESTIČNÍCH SLUŽEB

4.1.1 Důležité události v oblasti poskytování investičních služeb

Sektor poskytovatelů investičních služeb byl v roce 2006 stabilní, nedoznal zásadních změn s výjimkou přetrvávajícího nárůstu počtu subjektů s registrací investičního zprostředkovatele a zahraničních subjektů s oprávněním poskytovat investiční služby na základě jednotné evropské licence.

Mezi významné činnosti roku 2006 lze zařadit zejména soustavnou přípravu na klíčové změny související zejména se zavedením regulatorního rámce pro uplatňování nových pravidel obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry (Basel II) a implementaci směrnice č. 2004/39/ES, o trzích s finančními nástroji (MiFID).

ČNB připravila podklad pro vládní návrh zákona o změně některých zákonů v souvislosti se stanovením kapitálových požadavků na banky, spořitelní a úvěrní družstva, obchodníky s cennými papíry a na instituce elektronických peněz a návrh prováděcího předpisu, kterým se transponují do národní legislativy novely evropských směrnic o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry.[72] Připravena, a s účinností od 1. 1. 2007 schválena, byla vyhláška ČNB č. 605/2006 Sb., o některých informačních povinnostech obchodníka s cennými papíry, která nově zavádí povinnost obchodníků s cennými papíry plnit některé informační povinnosti prostřednictvím internetového rozhraní Systému pro sběr dat od nebankovních subjektů ČNB, v případě bankovních subjektů prostřednictvím datového kanálu EDIFACT. V této souvislosti byly vyprojektovány příslušné výkazy k jednotlivým informačním povinnostem a vybaveny metodickým popisem všech datových souborů, datových oblastí, informačních prvků a dimenzionálních parametrů.

4.1.2 Obchodníci s cennými papíry

Na počátku roku 2006 mělo povolení k obchodování s cennými papíry udělené ČNB 51 obchodníků s cennými papíry, přičemž 38 z nich byly nebankovní subjekty a ve 13 případech se jednalo o banky. Na konci sledovaného období se celkový počet obchodníků snížil na 46, přičemž ve 33 případech se jednalo o subjekty nebankovní a ve 13 případech o banky.

V průběhu roku 2006 nebylo uděleno žádné nové povolení k výkonu činnosti obchodníka s cennými papíry, ve dvou případech toto povolení bylo zrušeno a ve třech případech toto povolení podle platné legislativy zaniklo na základě změny předmětu podnikání.

Subjektů využívajících možnosti poskytovat investiční služby na území České republiky bez umístění organizační složky na základě jednotné evropské licence bylo počátkem roku 2006 evidováno celkem 210. V průběhu roku 2006 ČNB sdělila celkem 81 zahraničním nebankovním subjektům, které zamýšlely poskytovat investiční služby na území České republiky bez organizační složky, a dalším 2 subjektům,

Graf IV.1
Počet obchodníků s cennými papíry
(stav ke konci období)

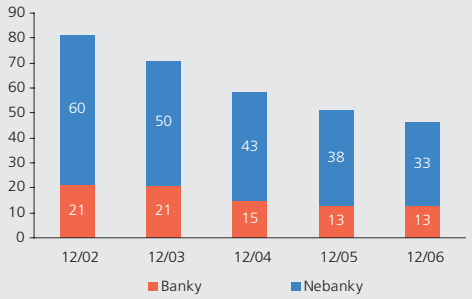

Graf IV.2
Počet zahraničních subjektů oprávněných poskytovat investiční služby v ČR na základě jednotné evropské licence
(stav ke konci období)

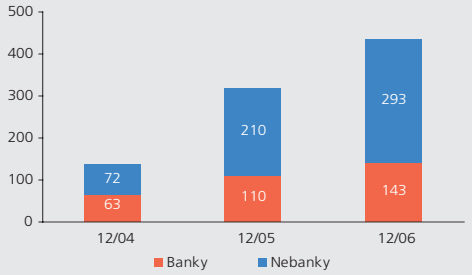

72 Transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/49/ES o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí.

které zamýšlely poskytovat investiční služby prostřednictvím organizační složky, jejich informační povinnosti a pravidla jednání se zákazníky. K 31. 12. 2006 ČNB evidovala celkem 436 subjektů (z toho 143 bank a 293 nebankovních subjektů) s možností poskytovat na území ČR služby obchodníka na základě jednotné evropské licence. Z tohoto počtu poskytovalo 12 zahraničních subjektů investiční služby prostřednictvím pobočky.

V roce 2006 uskutečnili obchodníci s cennými papíry[73] obchody pro zákazníky v celkovém objemu 419 304 mld. Kč, přičemž obchody s akciemi byly uskutečněny v objemu 3 415 mld. Kč, obchody s dluhopisy v objemu 2 341 mld. Kč, obchody s deriváty[74] v objemu 411 776 mld. Kč, obchody s instrumenty peněžního trhu v objemu 978 mld. Kč a obchody s podílovými listy v objemu 795 mld. Kč.

Koncentraci obchodů pro zákazníky (bez derivátů) vyjadřuje graf IV.4. Mezi prvními třemi obchodníky je jediný nebankovní subjekt, mezi prvními pěti dva nebankovní obchodníci a v první desítce se nacházejí čtyři nebankovní subjekty.

Během sledovaného období obchodníci s cennými papíry dále zrealizovali obchody na vlastní účet v celkovém objemu 55 499 mld. Kč, z toho 2 247 mld. Kč představovaly obchody s akciemi a 2 505 mld. Kč obchody s dluhopisy, 39 955 mld. Kč připadlo na obchody s deriváty a 10 792 mld. Kč na obchody s instrumenty peněžního trhu.

Obchodníci s cennými papíry měli k 31. 12. 2006 uzavřeno se zákazníky 1 149 tisíc smluv, z toho aktivních bylo cca 180 tisíc. Objem zákaznického majetku dosáhl hodnoty 991 mld. Kč. Objem prostředků obhospodařovaných v rámci správy individuálních portfolií činil k 31. 12. 2006 cca 325 mld. Kč.

K 31. 12. 2006 činila celková hodnota vlastního kapitálu nebankovních obchodníků s cennými papíry 3 772 mil. Kč, přičemž nejvyšší počet obchodníků se vyskytoval v intervalu mezi 20 – 50 mil. Kč a nad 100 mil. Kč. Podrobnější členění obchodníků podle výše vlastního kapitálu zachycuje graf IV.6.

4.1.3 Ostatní dozorované subjekty – investiční zprostředkovatelé a makléři

Na počátku roku 2006 evidovala ČNB 8 387 investičních zprostředkovatelů. V průběhu sledovaného období ČNB vydala 2 273 osvědčení o registraci investičního zprostředkovatele, 32 osvědčení bylo odebráno nebo zaniklo. Ke konci roku 2006 bylo evidováno 10 628 převážně fyzických osob s registrací investičního zprostředkovatele.

V průběhu roku 2006 ČNB dále vydala 70 povolení k činnosti makléře a v jednom případě toto povolení zrušila. Na konci sledovaného období ČNB evidovala celkem 1 859 osob s povolením k činnosti makléře. V roce 2006 bylo organizováno 30 termínů makléřských zkoušek, kterých se zúčastnilo 270 osob.

Graf IV.3
Struktura spotových obchodů pro zákazníky (komisionářský a obstaravatelský vztah)
(k 31.12.2006)

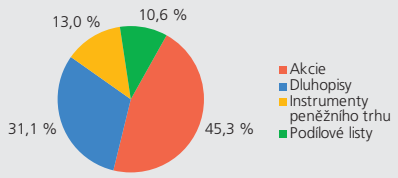

Graf IV.4
Podíl na spotových obchodech pro zákazníky (komisionářský a obstaravatelský vztah)
(v %, k 31.12.2006)

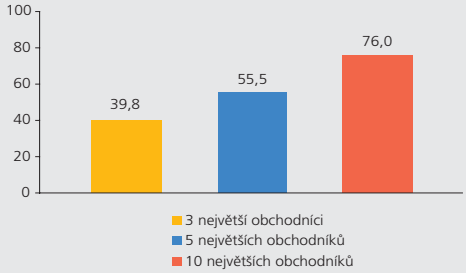

Graf IV.5
Struktura spotových obchodů na vlastní účet
(k 31.12.2006)

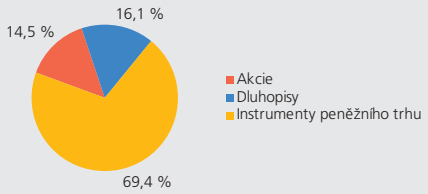

Graf IV.6
Rozdělení obchodníků s cennými papíry podle výše vlastního kapitálu
(stav k 31.12.2006)

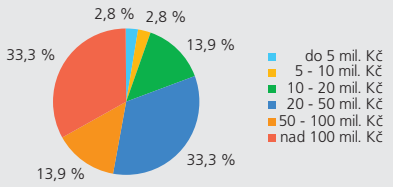

73 Subjekty s povolením ČNB a pobočky subjektů se sídlem v jiném členském státě EU, oprávněné poskytovat v ČR investiční služby.

74 Objemy derivátových obchodů jsou vykazovány v nominálních cenách podkladových aktiv.

Graf IV.7
Podíl investičních společností na trhu podle objemu obhospodařovaných prostředků v podílových fondech
(v %, k 31.12.2006)

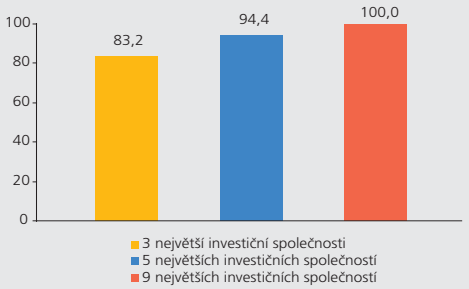

Graf IV.8
Struktura notifikovaných zahraničních (pod)fondů v režimu evropského pasu podle zemí
(k 31.12.2006)

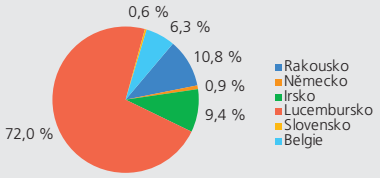

Graf IV.9
Umístění finančních prostředků v otevřených podílových fondech
(k 31.12.2006)

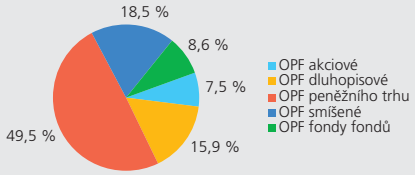

Tab. IV.1
Objem finančních prostředků v otevřených podílových fondech
(k 31.12 daného roku, v mil. Kč)

	2004	2005	2006
OPF akciové	4 863	7 760	11 656
OPF dluhopisové	21 912	26 842	24 831
OPF peněžního trhu	63 088	78 041	77 339
OPF smíšené	22 488	23 767	28 949
OPF fondy fondů	459	6 330	13 450
OPF CELKEM	112 810	142 740	156 225

4.2 OBLAST KOLEKTIVNÍHO INVESTOVÁNÍ

4.2.1 Důležité události v oblasti kolektivního investování

Dne 26. 5. 2006 vstoupila v účinnost novela zákona o kolektivním investování, která mj. zavedla institut nemovitostních fondů pro veřejnost a institut fondů pro kvalifikované investory. V souvislosti s výše uvedenou novelou ČNB vedla ve druhé polovině roku 2006 zvýšený počet správních řízení k žádostem o udělení povolení k činnosti investiční společnosti od subjektů, které mají zájem obhospodařovat výše uvedené fondy. V posledním čtvrtletí roku 2006 ČNB obdržela první žádost o udělení povolení k činnosti nemovitostního investičního fondu pro kvalifikované investory a první žádost o udělení povolení k vytvoření speciálního fondu nemovitostí určeného pro veřejnost.

4.2.2 Přehled subjektů působících v oblasti kolektivního investování

Na počátku roku 2006 nepůsobil na českém kapitálovém trhu na základě povolení ČNB žádný aktivní investiční fond (vyjma investičních fondů v likvidaci nebo v konkurzu). Počet aktivních investičních společností (tj. vyjma investičních společností v likvidaci nebo v konkurzu či po odnětí povolení) činil 9, tyto společnosti obhospodařovaly 65 otevřených podílových fondů. Současně v této oblasti působilo 53 zahraničních subjektů kolektivního investování s 1 038 zahraničními fondy a podfondy,[75] z toho 1 025 na základě jednotného evropské licence. Ke konci sledovaného období zůstal počet aktivně působících investičních fondů i nadále nulový. Počet aktivně působících investičních společností se zvýšil na 13, ty obhospodařovaly 77 otevřených podílových fondů. Počet zahraničních subjektů kolektivního investování zaznamenal také nárůst, a to na 58 společností s 1 282 fondy a podfondy, přičemž 1 271 fondů a podfondů v ČR působilo na základě jednotné evropské licence a 11 jako zahraniční speciální fond.

Během sledovaného období získaly povolení čtyři nové investiční společnosti, Amista investiční společnost, a. s., AXA investiční společnost, a. s., Reico investiční společnost České spořitelny, a. s. a Orion Capital Management investiční společnost, a. s. Povolení k obhospodařování majetku zákazníka bylo uděleno Investiční společnosti České spořitelny, a. s. Ve dvou případech povolení k činnosti investiční společnosti uděleno nebylo.

V průběhu roku 2006 bylo vydáno 14 povolení k vytvoření otevřených podílových fondů.[76] Povolení k vytvoření podílového fondu bylo v jednom případě odejmuto na vlastní žádost a v jednom případě bylo vydáno rozhodnutí o povolení sloučení podílových fondů.

V roce 2006 provedlo notifikaci 281 nových zahraničních fondů a podfondů v režimu evropského pasu, přičemž ve stejném období ukončilo své působení 35 zahraničních fondů a podfondů v režimu evropského pasu. K 31. 12. 2006 bylo notifikováno v ČR celkem 1271 zahraničních fondů a podfondů v režimu evropského pasu obhospodařovaných nebo působících v rámci 58 subjektů ze 6 zemí. Počet fondů a podfondů, které fakticky veřejně nabízejí své cenné papíry, je však nižší. Zahraničních investičních společností, které notifikovaly poskytování služeb na území ČR v režimu jednotné licence k 31. 12. 2006, bylo 29.

75 Účetně oddělená část majetku fondu kolektivního investování.

76 Z toho 3 standardní a 11 speciálních fondů, z nich dva fondy kvalifikovaných investorů.

4.2.3 Objem majetku obhospodařovaného tuzemskými subjekty kolektivního investování

Ve sledovaném období došlo ke zvýšení objemu finančních prostředků v otevřených podílových fondech o 13,5 mld. Kč na hodnotu 156,2 mld. Kč. Kladné čisté prodeje otevřených podílových fondů dosáhly za rok 2006 hodnoty 9,1 mld. Kč. Průměrné zhodnocení prostředků ve fondech kolektivního investování v roce 2006 činilo 3,1 %.

4.3 PENZIJNÍ FONDY

4.3.1 Důležité události v oblasti penzijního připojištění

Penzijní fondy patřily ke skupině finančních institucí, u nichž došlo v důsledku integrace ke snížení administrativní zátěže v souvislosti s procesem sjednocení výkaznictví. Již v polovině roku 2006 začaly penzijní fondy zasílat data prostřednictvím internetového rozhraní Systému pro sběr dat od nebankovních subjektů ČNB, a to jak pro účely statistické, tak i pro účely výkonu dohledu. Došlo tím k odstranění některých duplicit, které se ve výkazech penzijních fondů vyskytovaly před integrací orgánů dohledu.

V souvislosti s některými návrhy na legislativní změny v této oblasti byla koncem roku 2006 při Ministerstvu financí ustanovena pracovní skupina, která má za úkol připravit novelu zákona o penzijním připojištění spočívající zejména v oddělení majetku akcionářů penzijních fondů od prostředků evidovaných ve prospěch účastníků penzijního připojištění. Změna v postavení účastníků z věřitelů na majitele má významně přispět ke zvýšení transparentnosti hospodaření penzijních fondů, zejména má být vyřešena otázka nákladů na smlouvy o penzijním připojištění.

V roce 2006 dále probíhal projekt Světové banky, který se týkal hodnocení úrovně řízení penzijních fondů v ČR.

4.3.2 Počet licencovaných subjektů

Na trhu penzijního připojištění působilo na počátku roku 2006 celkem 11 aktivních penzijních fondů (vyjma penzijních fondů v likvidaci nebo v konkurzu). Počet aktivních penzijních fondů se v průběhu roku nezměnil.

4.3.3 Licenční a povolovací činnost – významná rozhodnutí

V říjnu 2006 ČNB udělila souhlas s fúzí Hornického penzijního fondu Ostrava, a. s., s ČSOB Penzijním fondem Progres, a. s., členem skupiny ČSOB.

4.3.4 Struktura aktiv a pasiv penzijních fondů

Hodnota celkových aktiv spravovaných penzijními fondy ke konci roku 2006 dosáhla 145,9 mld. Kč, což představuje nárůst oproti stejnému období minulého roku o 22,5 mld. Kč. Hospodářský výsledek meziročně klesl o 0,5 mld. Kč na 4,1 mld. Kč. Roční účetní zhodnocení aktiv v sektoru penzijních fondů dosáhlo hodnoty 2,6 %.

Vývoj aktiv a hospodářského výsledku penzijních fondů za posledních pět let je patrný z grafu IV.13. Koncentrace v sektoru penzijních fondů podle celkových aktiv je poměrně vysoká a v uplynulých letech nedoznala podstatných změn. Vývoj za poslední tři roky ukazuje graf IV.14. Umístění prostředků penzijních fondů investovaných do jednotlivých forem aktiv zachycuje graf IV.15.

Graf IV.10
Vývoj umístění finančních prostředků v otevřených podílových fondech ke konci období

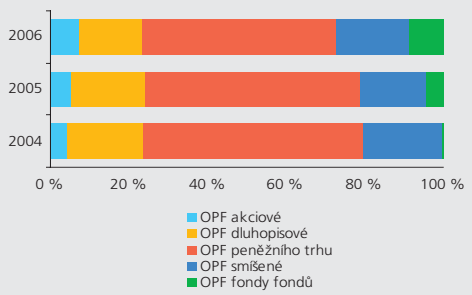

Graf IV.11
Vývoj objemu majetku v domácích a zahraničních fondech veřejně nabízených v ČR
(v mld. Kč,stav ke konci období, pramen: AFAM)

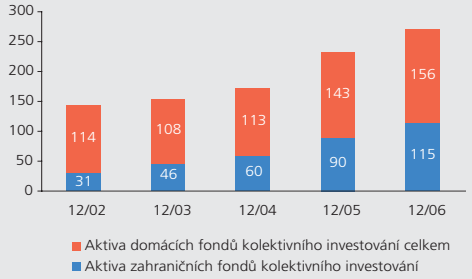

Graf IV.12
Rozdělení podle typu fondů
(k 31.12.2006, pramen: AFAM)

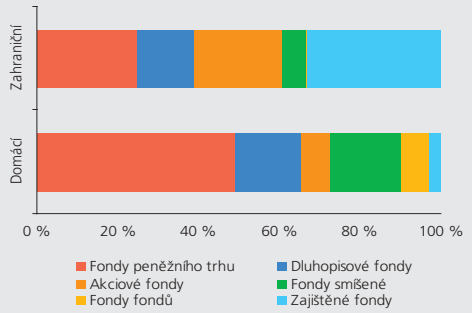

Graf IV.13
Celková aktiva a hospodářský výsledek penzijních fondů
(stav ke konci období, v mld. Kč)

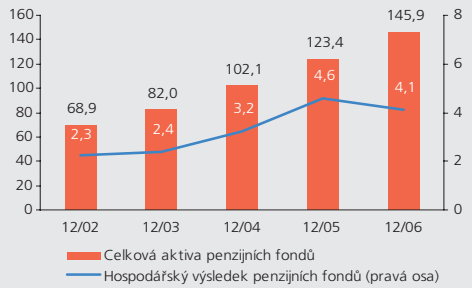

Graf IV.14
Koncentrace v sektoru penzijních fondů podle výše aktiv
(v %, stav ke konci období)

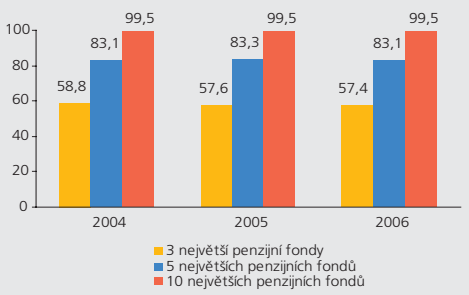

Graf IV.15
Struktura aktiv penzijních fondů
(k 31.12.2006)

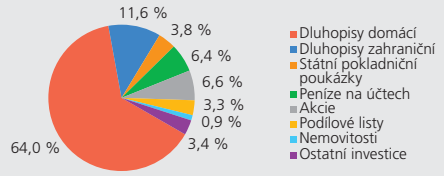

Graf IV.16
Prostředky evidované ve prospěch účastníků penzijního připojištění
(v mld. Kč, stav ke konci období)

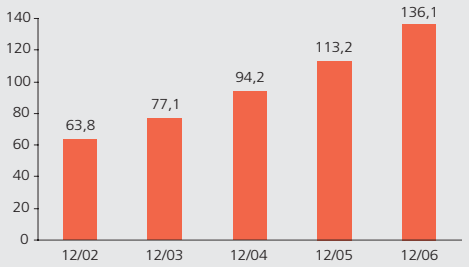

Graf IV.17
Počet účastníků penzijního připojištění
(v tis. účastníků, stav ke konci období)

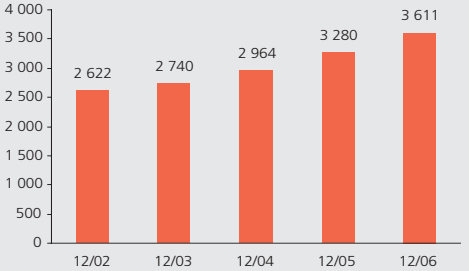

4.3.5 Objem prostředků účastníků penzijního připojištění

Objem prostředků účastníků penzijního připojištění, tj. úložky účastníků včetně státních příspěvků, příspěvků zaměstnavatelů účastníků a souvisejících výnosů, ke konci roku 2006 činil 136,1 mld. Kč. V porovnání s rokem 2005 jde o nárůst ve výši 22,9 mld. Kč. Průměrný objem prostředků připadajících na jednoho účastníka tak vzrostl z 34,5 tis. Kč na 37,7 tis. Kč. Počet osob, které mají uzavřeno penzijní připojištění ke konci roku 2006, činil 3,6 mil.

4.4 REGULOVANÉ TRHY

4.4.1 Důležité události v oblasti obchodování na regulovaných trzích

K datu 20. 3. 2006 byl ukončen výpočet burzovních indexů PX 50 a PX-D. Jejich nástupcem se stal index PX, který ve svém vývoji spojitě navázal na vývoj indexu PX 50.

ČNB udělila dne 18. 7. 2006 Burze cenných papírů Praha, a. s. povolení na obchodování s novými typy investičních nástrojů. Rozšířená licence nově dovoluje burze organizovat obchodování s investičními certifikáty, opčními listy, jinými tuzemskými cennými papíry, se kterými může být spojeno obdobné právo, a zahraničními cennými papíry nesoucími podobná práva (warranty). Nové povolení rovněž rozšiřuje škálu podkladových aktiv pro obchodování s futures.

Dne 4. 10. 2006 bylo na oficiálním volném trhu Burzy cenných papírů Praha, a. s. zahájeno obchodování s investičními certifikáty. Při zahájení se obchodovalo se dvěma investičními certifikáty emitovanými Raiffeisen Centrobank AG. Na konci roku 2006 se na burze obchodovalo celkem sedm investičních certifikátů, z toho šest indexových a jeden turbo certifikát. Dne 11. 12. 2006 burza zahájila na oficiálním volném trhu obchodování s warranty. První obchodovaný warrant vydala společnost ECM Real Estate Investments A.G.

Dne 5. 10. 2006 zahájila Burza cenných papírů Praha, a. s. obchodování s futures kontrakty na burzovní index PX. Tyto finanční instrumenty jsou obchodovány na regulovaném speciálním trhu burzy. Pro obchodování s futures je využito prostředí obchodního segmentu SPAD.

Burza cenných papírů Praha, a. s. zahájila 7. 12. 2006 obchodování s nově vydanou emisí akcií společnosti ECM Real Estate Investments A.G. na hlavním trhu burzy a 18. 12. 2006 obchodování s nově vydanou emisí akcií společnosti Pegas Nonwovens na hlavním trhu burzy.

4.4.2 Obchodování na regulovaných trzích

Tržní kapitalizace cenných papírů obchodovaných na regulovaných trzích zaznamenala meziroční nárůst jak na trhu Burzy cenných papírů Praha, a. s., tak na mimoburzovním trhu organizovaném společností RM-Systém, a. s. K 31. 12. 2006 dosáhla tržní kapitalizace akciových titulů na burze 1 592,0 mld. Kč, což v porovnání s koncem roku 2005 představuje nárůst o 19,6 %. Počet obchodovaných akcií na tomto trhu klesl z 39 na 32. Též se snížil objem obchodů s akciemi, a to z 1 041,2 na 848,9 mld. Kč.

Počet dluhopisových emisí obchodovaných na burze se zvýšil v porovnání s předchozím rokem o 14 na 110. Celkový objem obchodů s dluhopisy stoupl oproti roku 2005 o 12,3 %, a to z 533,2 na 598,9 mld. Kč. Vývoj počtu emisí obchodovaných na burze od roku 2000 obsahuje graf IV.18.

Tržní kapitalizace akcií obchodovaných na trhu RM-S vzrostla o 12,4 % na hodnotu 1 621,9 mld. Kč. Počet obchodovaných akciových emisí na trhu RM-S během sledovaného období klesl ze 70 na 53, tedy o 24,3 %. Výraznější pokles zaznamenal objem obchodů, a to z 5,4 na 3,7 mld. Kč.

Na trhu RM-S představoval objem obchodů s dluhopisy zanedbatelnou hodnotu, i když zde bylo registrováno 54 emisí. Objem uskutečněných obchodů s dluhopisy na trhu RM-S klesl z 1,1 na 0,2 mld. Kč.

Podíl trhu RM-S na celkovém objemu obchodů uskutečněných na regulovaných trzích trvale klesá. Už v roce 2003 se tento podíl snížil pod 1 %, v roce 2005 byl 0,4 % a v roce 2006 se při celkovém poklesu objemu obchodů dále snížil na 0,3 %. Význam jednotlivých trhů s cennými papíry z hlediska objemu obchodů na regulovaných trzích zachycuje graf IV.19.

V porovnání s předchozím rokem došlo ke snížení celkového objemu obchodů na regulovaných trzích o 129,3 mld. Kč. Oproti situaci v minulých letech, kdy se podíl obchodů s dluhopisy na celkovém objemu obchodů snižoval, došlo k obratu a podíl vzrostl z 33,8 % na 41,3 %, v absolutním vyjádření celkem o 64,6 mld. Kč. Objem obchodů s akciemi se snížil o 192,3 mld. Kč s odpovídajícím poklesem podílu o 7,5 %.

Na trhu dluhopisů měla burza téměř stoprocentní podíl na obchodech, které byly uskutečněny na regulovaných trzích. Tyto údaje jsou obsaženy v tabulce IV.2, vývoj objemu obchodů s jednotlivými druhy cenných papírů od roku 2000 pak zachycuje graf IV.20.

Protože v bázích indexů obou trhů mají rozhodující váhu stejné tituly, je jejich celkový vývoj obdobný a výkyvy vývoje korespondují. Index PX Burzy cenných papírů Praha z hodnoty 1473,0 bodů v závěru roku 2005 stoupl na 1588,9 bodu koncem roku 2006, tedy o 7,8 %. Ještě vyšší růst o 9,7 % zaznamenal index PK 30 RM-S, který z hodnoty 2364,9 bodů vzrostl na závěrečných 2595,3 bodu. Vývoj burzovního indexu PX, mimoburzovního indexu PK 30 a celkový objem obchodů na regulovaných trzích je patrný z grafu IV.21.

Graf IV.22 porovnává velikost změny burzovních indexů kapitálových trhů od roku 2001. Index PX vzrostl za toto období o 360 %, což je hodnota srovnatelná s ostatními burzami střední a východní Evropy.

4.4.3 Transakce uskutečňované mimo regulované trhy

Objem transakcí s cennými papíry, které byly v roce 2006 uskutečněny mimo regulované trhy,[77] dosáhl hodnoty 3 182,5 mld. Kč. Oproti předchozímu roku došlo k nárůstu o 23,2 %. Objem transakcí uskutečněných v SCP trvale klesal, v roce 2006 dosáhl dokonce nejnižší hodnoty za celou dobu existence SCP, a to 2,6 mld. Kč. Oproti tomu objem transakcí vypořádaných prostřednictvím společnosti UNIVYC nadále postupně rostl, a to z hodnoty 2 568,9 na 3 179,9 mld. Kč. Vývoj objemu transakcí realizovaných mimo regulovaný trh za posledních pět let zachycuje graf IV.23.

Struktura transakcí uskutečněných mimo regulovaný trh z hlediska podílu jednotlivých druhů cenných papírů odpovídá i poměrům na regulovaném trhu. Zatímco na

77 Transakce uskutečněné mimo regulované trhy jsou ty, kdy u převodu cenných papírů uskutečněných ve Středisku cenných papírů protistrany uvedou cenu, za kterou je převod uskutečněn. U transakcí v UNIVYC potom uskutečněné obchodní převody a neobchodní transakce s převodem peněz.

Graf IV.18
Počet emisí na burze
(stav ke konci období)

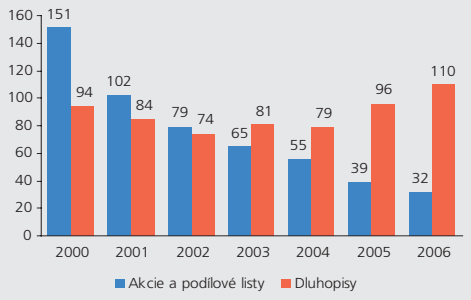

Graf IV.19
Objem obchodů na regulovaných trzích
(v mld. Kč)

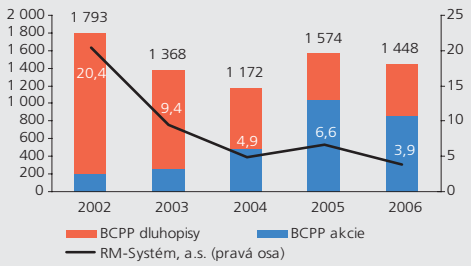

Tab. IV.2
Objemy transakcí s jednotlivými druhy cenných papírů na BCPP a RM-S v roce 2006

	Akcie	Dluhopisy v mld. Kč	Celkem
BCPP	848,9	598,9	1 447,8
RM-S	3,7	0,2	3,9
Celkem	852,6	599,1	1 451,7
		v %	
BCPP	99,6	100,0	99,7
RM-S	0,4	0,0	0,3
Celkem	100,0	100,0	100,0

Graf IV.20
Vývoj objemu obchodů s akciemi, podílovými listy a dluhopisy na regulovaných trzích
(v mld. Kč)

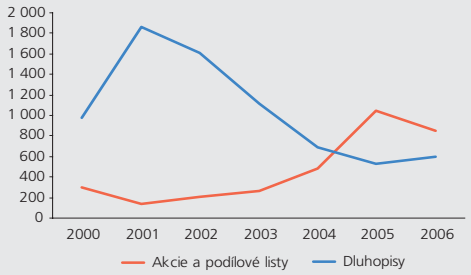

Graf IV.21
Vývoj objemu obchodů na regulovaných trzích; Vývoj indexů PX a PK 30
(objem obchodů v mld Kč)

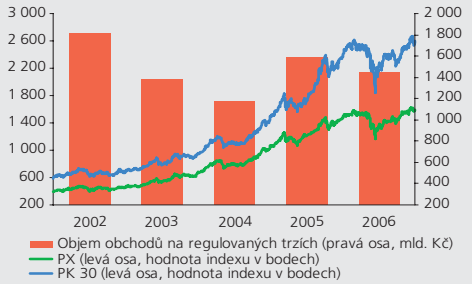

Graf IV.22
Změna burzovních indexů od roku 2001
(2001=100 %, pramen: Eurostat)

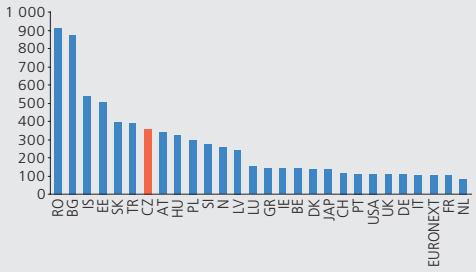

Graf IV.23
Objem transakcí uskutečněných mimo regulované trhy
(v mld. Kč)

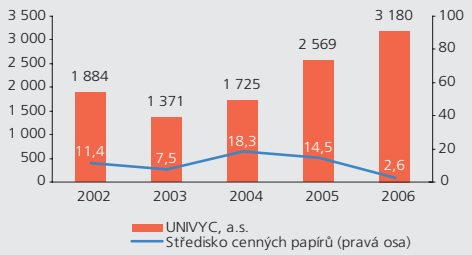

Tab. IV.3
Objemy obchodů s jednotlivými druhy cenných papírů v SCP a UNIVYC v roce 2006

	Akcie	Dluhopisy v mld. Kč	Celkem
UNIVYC	1 891,3	1 288,6	3 179,9
SCP	2,1	0,5	2,6
Celkem	1 893,4	1 289,1	3 182,5
		v %	
UNIVYC	99,9	100,0	99,9
SCP	0,1	0,0	0,1
Celkem	100,0	100,0	100,0

regulovaném trhu je podíl akcií na celkovém objemu uskutečněných obchodů 58,7 %, na transakcích uskutečněných mimo regulovaný trh se akcie podílejí 59,4 %. Tak jako na regulovaném trhu dominuje burza, mimo regulovaný trh hrají hlavní roli obchody dohodnuté bilaterálně a vypořádané prostřednictvím UNIVYC. Podíl SCP je okrajový. Tyto údaje obsahuje tabulka IV.3.

4.5 OBLAST EMISÍ CENNÝCH PAPÍRŮ

4.5.1 Důležité události v oblasti emisí cenných papírů

V roce 2006 došlo k tzv. technické novele zákona o podnikání na kapitálovém trhu, jejímž cílem byla mimo jiné transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/71/ES ze dne 4. 11. 2003 o prospektu, který má být zveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování, a o změně směrnice 2001/34/ES. Základní změnou bylo především zavedení tzv. jednotného pasu pro emitenty.[78] Novela rovněž zrušila stávající rozdělení na prospekt a užší prospekt, změnila jazykovou úpravu prospektu a zavedla větší variabilitu prospektů pro různé druhy cenných papírů. Stávající vyhláška č. 263/2004 Sb., o minimálních náležitostech prospektu cenného papíru a užšího prospektu cenného papíru, byla nahrazena přímým účinkem nařízení Komise (ES) č. 809/2004 z 29. 4. 2004, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/71/ES, pokud jde o údaje obsažené v prospektech, úpravu prospektů, uvádění údajů ve formě odkazu, zveřejňování prospektů a šíření inzerátů.

Ve sledovaném období využilo tzv. jednotného pasu 29 zahraničních subjektů (z toho cenné papíry 3 emitentů byly na základě notifikace přijaty k obchodování na regulovaném trhu), přičemž ČNB bylo notifikováno celkem 63 prospektů, základních prospektů a dodatků prospektů. ČNB notifikovala do zahraničí 1 prospekt.

4.5.2 Nové emise

V roce 2006 bylo vydáno celkem 51 emisí dluhopisů, z toho 17 emisí kótovaných dluhopisů v celkovém objemu 36,3 mld. Kč a 34 emisí nekótovaných dluhopisů.

4.5.3 Veřejně nabízené nekótované cenné papíry

V roce 2006 schválila ČNB prospekty pro veřejnou nabídku 5 emisí nekótovaných akcií z důvodu zvyšování základního kapitálu. ČNB rovněž schválila 20 emisních podmínek nekótovaných a veřejně nenabízených dluhopisů. V 14 případech byla uskutečněna veřejná nabídka nekótovaných dluhopisů a hypotečních zástavních listů. Strukturu kótovaných investičních instrumentů ke konci roku znázorňuje graf IV.25.

4.5.4 Emitenti kótovaných cenných papírů

K 31. 12. 2006 vykonávala ČNB dohled nad 92 emitenty kótovaných cenných papírů, přičemž v 8 případech se jednalo o zahraniční subjekty.

V roce 2006 probíhaly i nadále kontroly výročních zpráv a pololetních zpráv emitentů kótovaných cenných papírů. V rámci kontrol výročních zpráv za rok 2005 byly prověřeny informace od celkem 89 emitentů. Přestože byl na počátku roku 2006

78 Prospekt schválený v jednom členském státě EU je platný i v dalších členských státech EU.

vydán metodický návod k požadovanému obsahu výroční zprávy, nejčastějším nedostatkem výročních zpráv byl nedostatečný popis principů odměňování vedoucích osob a členů dozorčích rad, chybné členění odměn auditorům a nedostatečný odkaz na účtování v souladu s IFRS/IAS. V rámci kontrol pololetních zpráv za 1. pololetí 2006 byly vyhodnocovány informace od celkem 88 emitentů. Největšími nedostatky pololetních zpráv bylo uvedení chybných srovnávacích období v účetních výkazech a nedostatečný popis činnosti emitenta za uplynulé pololetí. Emitenti byli na nedostatky ve výročních i pololetních zprávách upozorněni, v jednom případě bylo zahájeno správní řízení.

ČNB v roce 2006 povolila po posouzení konkrétních okolností celkem 3 emitentům plnit informační povinnosti na území ČR v anglickém jazyce. Ve všech případech se jednalo o emitenty se sídlem v zahraničí.

ČNB dále v roce 2006 vedla celkem 12 správních řízení k žádostem emitentů kótovaných cenných papírů, kteří mají povinnost sestavovat účetní závěrku i konsolidovanou účetní závěrku, o povolení uveřejnit ve výroční zprávě pouze jednu z nich. ČNB posuzuje, zda výroční zpráva, která bude obsahovat pouze jednu účetní závěrku (resp. konsolidovanou účetní závěrku) bude i nadále poskytovat investorům věrný a poctivý obraz finanční situace, podnikatelské činnosti a hospodářských výsledků emitenta. Kromě jednoho případu ČNB vyhověla všem žadatelům.

4.5.5 Nabídky převzetí, veřejné návrhy smluv o koupi akcií

ČNB ve sledovaném období vedla 16 správních řízení z oblasti nabídek převzetí, resp. veřejných návrhů smluv o koupi akcií, z toho

- ve 13 případech se jednalo o povinnou nabídku převzetí, z toho
  - v 1 případě šlo o kombinaci povinné nabídky převzetí a nabídky na odkoupení, byl udělen souhlas,
  - ve 12 případech šlo pouze o nabídku převzetí, z toho v 7 případech byl udělen souhlas, ve 3 případech byla nabídka převzetí zakázána a ve 2 případech bylo správní řízení zastaveno z důvodu zpětvzetí žádosti,
- v 1 případě se jednalo o veřejný návrh smlouvy týkající se kótovaných účastnických cenných papírů, byl udělen souhlas,
- v 1 případě se jednalo o dobrovolnou nabídku převzetí týkající se kótovaných cenných papírů, tato nabídka převzetí byla zakázána,
- v 1 případě se jednalo o žádost o rozhodnutí o zániku povinnosti učinit nabídku převzetí, která však byla shledána bezpředmětnou a řízení bylo tudíž zastaveno.

V souvislosti se snahou o maximální míru informovanosti akcionářů oprávněných k přijetí nabídek převzetí je zveřejněn a denně aktualizován, zatím z důvodu zachování kontinuity na webových stránkách www.sec.cz, oddíl Nabídky převzetí. Obsahem tohoto oddílu je přehled emisí akcií, u nichž aktuálně probíhá nebo již proběhla nabídka převzetí uveřejněná se souhlasem ČNB. Z přehledu má investorská veřejnost možnost zjistit, kdo nabízí odkoupení účastnických cenných papírů, za jakou cenu, od kdy do kdy je nabídka závazná a z jakého důvodu navrhovatel nabídku činí. Na základě denně aktualizovaných údajů mohou případní zájemci na nabídku včas reagovat.

4.5.6 Právo výkupu účastnických cenných papírů

Institut práva výkupu účastnických cenných papírů (tzv. vytěsnění či squeeze-out) umožňuje, aby valná hromada společnosti rozhodla o přechodu všech ostatních účastnických cenných papírů na hlavního akcionáře. Podmínkou pro přijetí předmětného usnesení valné hromady je předchozí souhlas ČNB s výší protiplnění navrhovaného hlavním akcionářem. ČNB v rámci řízení o udělení souhlasu podrobně zkoumá znalecký posudek z hlediska způsobilosti doložit přiměřenost protiplnění

Graf IV.24
Domicily notifikovaných prospektů
(k 31.12.2006)

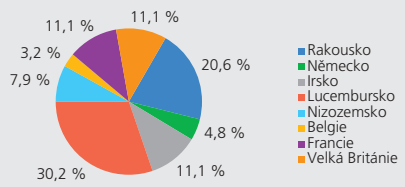

Graf IV.25
Kótované investiční instrumenty
(k 31.12.2006)

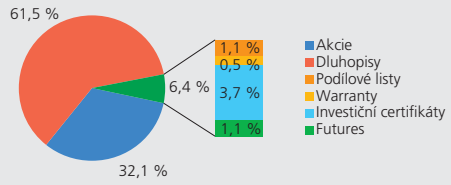

pro minoritní akcionáře. V této souvislosti ČNB v roce 2006 obdržela 77 žádostí o předchozí souhlas a vydala 79 rozhodnutí (byla dokončena některá řízení započatá ještě v roce 2005), z toho

- v 52 případech byl udělen souhlas (zpravidla až po předchozí výzvě k doplnění žádosti),
- v 22 případech ČNB předchozí souhlas neudělila (v šesti případech byl proti tomuto rozhodnutí podán rozklad, všechna rozhodnutí však byla ve druhém stupni potvrzena),
- 5 správních řízení bylo zastaveno z důvodu zpětvzetí žádosti.

5. VÝVOJ NA POJISTNÉM TRHU

5.1 POČET POJIŠŤOVEN NA POJISTNÉM TRHU

Počet pojišťoven se sídlem v České republice (tuzemských pojišťoven) se oproti minulému roku nezměnil. Na českém pojistném trhu k 31. 12. 2006 působilo 33 tuzemských pojišťoven. Do počtu tuzemských pojišťoven není zahrnuta Česká kancelář pojistitelů (ČKP).[79]

Tuzemské pojišťovny pokračovaly v rozšiřování své činnosti v zahraničí. V roce 2006 provozovala Winterthur pojišťovna, a. s.[80] pojišťovací činnost prostřednictvím svých poboček na Slovensku a v Norsku a 14 tuzemských pojišťoven bylo oprávněno provozovat pojišťovací činnost v jiných členských státech EU nebo EHP na základě svobody dočasně poskytovat služby.

V roce 2006 nadále pokračoval zájem pojišťoven z jiných členských států EU či EHP a ze třetích států provozovat v České republice pojišťovací činnost prostřednictvím svých poboček nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby.[81] V porovnání s minulým rokem se zvýšil počet poboček z jiných členských států EU o 3 pobočky. V průběhu roku 2006 se nově notifikovaly Österreichische Hagelversicherung – Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit, organizační složka, Deutscher Ring Lebensversicherungs-AG, pobočka pro Českou republiku, AIG EUROPE, S.A., pobočka pro Českou republiku, HDI Hannover Versicherung AG, organizační složka a svoji činnost ukončila Gothaer Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft, organizační složka pro Českou republiku. Povolení k provozování pojišťovací činnosti prostřednictvím pobočky bylo dále uděleno švýcarské pojišťovně Elvia Reiseversicherungs-Gesellschaft AG. K 31. 12. 2006 tak působilo na českém pojistném trhu 15 poboček pojišťoven z jiných členských států EU a 1 pobočka pojišťovny ze třetího státu.

Záměr provozovat pojišťovací činnost na území České republiky na základě svobody dočasně poskytovat služby oznámilo k 31. 12. 2006 celkem 401 pojišťoven a poboček pojišťoven z jiných členských států EU nebo EHP. Jejich počet se v porovnání s koncem roku 2005 zvýšil o 73. Největší zájem provozovat pojišťovací činnost na českém pojistném trhu projevily pojišťovny a pobočky pojišťoven z Velké Británie a z Irska. Počet pojišťoven a poboček pojišťoven v členění dle jednotlivých členských států je uveden v Příloze 5. Aktuální seznam pojišťoven oprávněných provozovat pojišťovací činnost na základě svobody dočasně poskytovat služby je umístěn na webových stránkách ČNB.

Pojišťovny působící na českém pojistném trhu byly pro potřeby analýzy rozděleny v závislosti na tom, zda se jedná o tuzemské pojišťovny nebo o pobočky pojišťoven, a dle jejich podílu na celkovém předepsaném pojistném do následujících skupin: velké pojišťovny, střední pojišťovny, malé pojišťovny a pobočky pojišťoven. Zařazení jednotlivých pojišťoven do skupin je uvedeno v Příloze 4.

TAB. V.1
Struktura trhu podle zaměření pojišťoven

	2004	2005	2006
POČET TUZEMSKÝCH POJIŠŤOVEN	33	33	33
z toho:			
neživotní	15	15	15
životní	2	3	3
se smíšenou činností	16	15	15
POČET POBOČEK POJIŠŤOVEN Z EU A TŘETÍCH STÁTŮ	7	12	16
z toho:			
neživotní	6	8	11
životní	1	2	3
se smíšenou činností	0	2	2
POČET POJIŠŤOVEN CELKEM a)	40	45	49
z toho:			
neživotní	21	23	26
životní	3	5	6
se smíšenou činností	16	17	17

a) bez pojišťoven z členských států působících v ČR na základě svobody dočasně poskytovat služby

GRAF V.1
Počet pojišťoven v jednotlivých skupinách

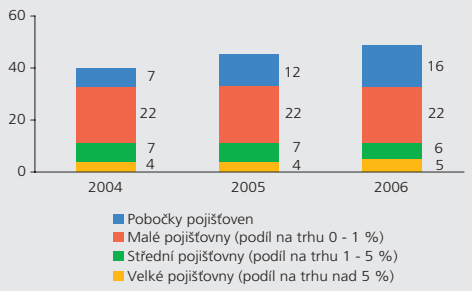

79 ČKP je profesní organizací pojistitelů, kterým bylo uděleno povolení k provozování pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Činnost ČKP je dána zákonem č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů, a mezi její hlavní úkoly patří např. provozování hraničního pojištění nebo garantování a poskytování plnění za škodu na zdraví nebo usmrcením způsobenou provozem nezjištěného vozidla, za kterou odpovídá nezjištěná osoba, plnění za škodu způsobenou provozem vozidla bez pojištění odpovědnosti a dalších typů plnění stanovených výše uvedeným zákonem. Podrobnější informace o činnosti a hospodaření ČKP jsou k dispozici na webové stránce www.ckp.cz.

80 Od 15. 3. 2007 AXA životní pojišťovna a. s.

81 Provozování činnosti na základě svobody dočasně poskytovat služby se týká pouze pojišťoven a poboček pojišťoven z jiných členských států EU nebo EHP.

Skupinu velkých pojišťoven tvoří pět největších tuzemských pojišťoven, jejichž tržní podíl měřený celkovým předepsaným pojistným přesahuje 5% hranici na českém pojistném trhu. S výjimkou České pojišťovny, která patří do největší české finanční skupiny PPF, jsou ostatní velké pojišťovny součástí významných mezinárodních pojišťovacích a finančních skupin. Velké pojišťovny nabízejí široké spektrum pojistných produktů jak v oblasti životního, tak i neživotního pojištění. Kromě jedné pojišťovny je u velkých pojišťoven z hlediska předepsaného pojistného významnější neživotní pojištění.

Do skupiny středních pojišťoven patří šest tuzemských pojišťoven s tržním podílem mezi 1 a 5 %. U čtyř středních pojišťoven převažuje zahraniční majetková účast, u dvou pojišťoven je významnější tuzemský kapitál. Čtyři pojišťovny se zaměřují především na produkty životního pojištění, zatímco u dvou pojišťoven se na předepsaném pojistném více podílí neživotní pojištění.

Skupina malé pojišťovny zahrnuje 22 tuzemských pojišťoven s tržním podílem nižším než jedno procento. Z hlediska vlastnické struktury převládá u 11 malých pojišťoven zahraniční kapitál a u 11 pojišťoven je rozhodující podíl tuzemského kapitálu. Produktová nabídka je u malých pojišťoven užší, malé pojišťovny se soustřeďují především na specializované pojistné produkty, jako je např. pojištění úvěru, cestovní pojištění, pojištění právní ochrany nebo investiční životní pojištění v oblasti životního pojištění.

Ve skupině pobočky pojišťoven má specifické postavení Nationale-Nederlanden životní pojišťovna,[82] která se specializuje na produkty životního pojištění a dle výše předepsaného pojistného zaujímá třetí místo na českém trhu životního pojištění. Většina ostatních poboček se zaměřuje především na produkty neživotního pojištění týkající se průmyslových a podnikatelských rizik.

V porovnání s předchozím rokem došlo v roce 2006 k přesunu Generali Pojišťovny, a. s. ze skupiny středních pojišťoven do velkých pojišťoven vlivem významného nárůstu jejího tržního podílu. Rovněž můžeme pozorovat více než dvojnásobný nárůst počtu ve skupině poboček pojišťoven oproti roku 2004. Ukazatele týkající se skupin pojišťoven uvedené v dalších kapitolách vycházejí za roky 2005 a 2004 z počtu pojišťoven v jednotlivých skupinách v roce 2006.

5.2 VLASTNICKÁ STRUKTURA TUZEMSKÝCH POJIŠŤOVEN

Na českém pojistném trhu převažuje zahraniční vlastnictví tuzemských pojišťoven. Z celkového počtu 33 pojišťoven bylo k 31. 12. 2006 u 16 subjektů 100% zastoupení zahraničního kapitálu a ve 4 subjektech zahraniční kapitál převažoval. Do pojišťoven s rozhodující zahraniční majetkovou účastí je zařazena i Česká pojišťovna, a. s., jejíž kapitál je českého původu, sídlo jejího přímého akcionáře je však registrováno v Nizozemsku. V porovnání s předchozím rokem se zvýšil počet pojišťoven s rozhodující zahraniční majetkovou účastí ze zemí EU na 18 subjektů v důsledku nabytí účasti společnosti AXA S.A. na Winterthur pojišťovně, a. s. U 12 pojišťoven byly 100% vlastníkem české subjekty.

Celková výše základního kapitálu se v porovnání s rokem 2005 zvýšila o 6,3 %. Na celkové výši základního kapitálu se nejvýznamněji podíleli tuzemští akcionáři, jejichž podíl činil 30,1 %, dále následovali akcionáři z Rakouska a Nizozemska. Na výši účasti tuzemských akcionářů představoval podíl státu 24,3 % a na celkovém

Graf V.2
Vlastnická struktura tuzemských pojišťoven

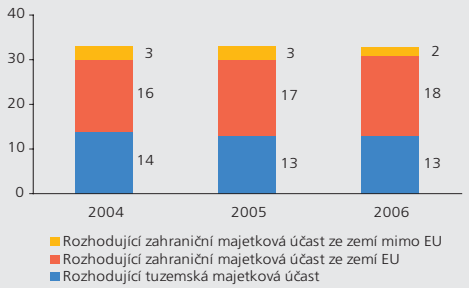

Tab. V.2
Vlastnická struktura tuzemských pojišťoven dle podílu na základním kapitálu k 31. 12. 2006

STÁT	VÝŠE ÚČASTI (v tis. Kč)	PODÍL NA CELKOVÉM ZK (v %)
Česká republika	5 329 589	30,1
Rakousko	4 536 264	25,6
Nizozemsko[a)]	4 439 000	25,0
Belgie	1 174 300	6,6
Francie	789 512	4,4
Velká Británie	495 916	2,8
USA	370 000	2,1
Německo	350 100	2,0
Slovinsko	189 000	1,1
Dánsko	55 500	0,3
KAPITÁL CELKEM	17 729 181	100,0

a) včetně přímého akcionáře České pojišťovny, a. s.

Graf V.3
Původ kapitálu tuzemských pojišťoven k 31. 12. 2006
(v %)

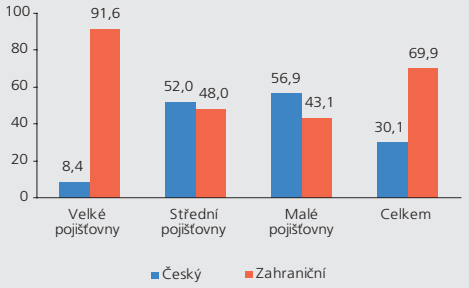

82 Od 3. 1. 2007 ING Životní pojišťovna N.V., pobočka pro Českou republiku.

základním kapitálu se stát podílel 7,3 %. Stát je vlastnicky zastoupen v Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a. s. specializující se na pojištění vývozních rizik. Podíl zahraničního kapitálu na celkovém základním kapitálu se proti roku 2005 zvýšil o 1,9 procentního bodu na úroveň 69,9 %.

Zahraniční vlastnictví významně převažuje ve skupině velkých pojišťoven, kde dosahuje 91,6% podíl na základním kapitálu. Naproti tomu ve skupinách středních a malých pojišťoven je mírně významnější český kapitál, který ve skupině středních pojišťoven představoval 52,0% a ve skupině malých pojišťoven 56,9% podíl na základním kapitálu.

5.3 VÝVOJ PŘEDEPSANÉHO POJISTNÉHO

Základním ukazatelem zachycujícím vývoj pojistného trhu je růst hrubého předepsaného pojistného (předepsané pojistné). V porovnání s rokem 2005 vzrostlo celkové předepsané pojistné o 4,3 % na 122,1 mld. Kč, tempo růstu bylo o 0,3 procentního bodu vyšší než v předchozím roce. Vyšší dynamiku zaznamenalo životní pojištění, u kterého se zvýšilo předepsané pojistné o 5,1 % na 47,2 mld. Kč, zatímco v roce 2005 dosáhlo růstu pouze 1,7 %. Důvodem vyššího tempa růstu oproti předchozímu roku bylo zastavení poklesu jednorázově placeného pojistného a zvýšení běžně placeného pojistného o 6,7 %.

V neživotním pojištění byl naopak růst předepsaného pojistného nižší než v minulém roce a dosáhl pouze 3,8 %, oproti nárůstu 5,5 % v roce 2005. Celkový předpis pojistného v neživotním pojištění představoval 74,9 mld. Kč. Snížení tempa růstu v neživotním pojištění je způsobeno vysokou konkurencí na českém pojistném trhu, která tlačí na pokles sazeb pojistného, a rovněž uzavíráním pojistných smluv týkajících se zejména pojištění průmyslu a podnikatelů mimo český pojistný trh u pojišťoven z jiných členských států EU nebo EHP působících zde na základě svobody dočasně poskytovat služby. Podíl pojišťoven, které v České republice realizovaly obchody na základě práva dočasně poskytovat služby, činil za rok 2005 podle dosud neúplných údajů (chybí 4 menší země) 1,0 % na celkovém pojistném předepsaném tuzemskými pojišťovnami v daném roce, a dosáhl hodnoty 1,2 mld. Kč. Rozhodující podíl této částky připadá na neživotní pojištění. Přestože údaje za rok 2006 dosud nejsou k dispozici, lze očekávat zvýšení rozsahu a významu této formy poskytování služeb.

Podíl životního pojištění na celkovém předepsaném pojistném se zvýšil o 0,3 procentního bodu na 38,7 %, nadále je však pod úrovní roku 2004, kdy byl tento podíl nejvyšší (39,3 %).

Zejména v neživotním pojištění je značná část předepsaného pojistného dále postupována zajistitelům. Výše pojistného postoupeného zajistitelům se v neživotním pojištění meziročně snížila o 13,6 % na 23,5 mld. Kč, což představovalo 31,4% podíl na předepsaném pojistném. V životním pojištění činilo pojistné postoupené zajistitelům 1,3 mld. Kč a na celkovém předepsaném pojistném životního pojištění se podílelo necelými 3 %. Pojišťovny využívají zajištění ke snížení rizika plynoucího z možnosti vzniku velkých škod, které by mohly ohrozit finanční stabilitu pojišťoven.

Podíl pojistného předepsaného velkými pojišťovnami na celkovém předepsaném pojistném v roce 2006 činil 74,2 % a oproti předchozímu roku se snížil o 2,4 procentního bodu. Podíl velkých pojišťoven je významnější na trhu neživotního pojištění, kde činil 83,5 %, zatímco na trhu životního pojištění představoval pouze 59,3 % a poklesl zde o 4 procentní body. Podíl středních pojišťoven na celkovém předepsaném pojistném se zvýšil o 1,6 procentního bodu na 14,8 % a v oblasti životního pojištění vzrostl o 3,8 procentního bodu na 25,2 %. Pobočky pojišťoven mají především zásluhou Nationale-Nederlanden životní pojišťovny významný podíl

Graf V.4
Hrubé předepsané pojistné
(v mld. Kč)

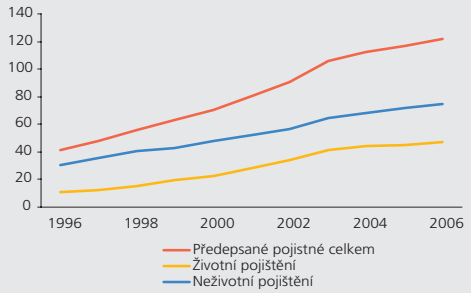

Graf V.5
Podíl životního a neživotního pojištění na celkovém předepsaném pojistném

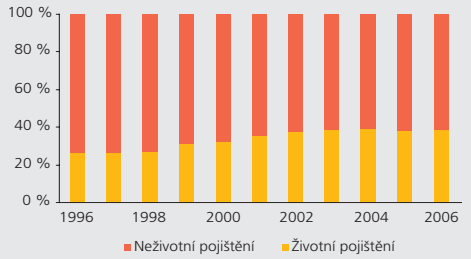

Tab. V.3
Předepsané pojistné členěné dle skupin pojišťoven

	Výše v mil. Kč			Podíl v %		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
PŘEDEPSANÉ POJISTNÉ CELKEM	112 566	117 077	122 090	100,0	100,0	100,0
Velké pojišťovny	85 166	89 657	90 530	75,7	76,6	74,2
Střední pojišťovny	16 477	15 464	18 076	14,6	13,2	14,8
Malé pojišťovny	5 095	5 717	6 732	4,5	4,9	5,5
Pobočky pojišťoven	5 828	6 239	6 751	5,2	5,3	5,5
PŘEDEPSANÉ POJISTNÉ – NEŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	68 365	72 123	74 857	100,0	100,0	100,0
Velké pojišťovny	57 491	61 178	62 511	84,1	84,8	83,5
Střední pojišťovny	6 288	5 865	6 187	9,2	8,1	8,3
Malé pojišťovny	4 083	4 440	5 347	6,0	6,2	7,1
Pobočky pojišťoven	503	640	812	0,7	0,9	1,1
PŘEDEPSANÉ POJISTNÉ – ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	44 201	44 954	47 233	100,0	100,0	100,0
Velké pojišťovny	27 675	28 479	28 019	62,6	63,3	59,3
Střední pojišťovny	10 189	9 599	11 890	23,1	21,4	25,2
Malé pojišťovny	1 012	1 277	1 385	2,3	2,8	2,9
Pobočky pojišťoven	5 325	5 599	5 939	12,0	12,5	12,6

Graf V.6
Podíl odvětví životního pojištění na předepsaném pojistném

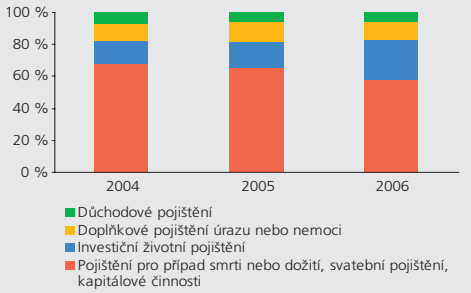

Tab. V.4
Předepsané pojistné dle odvětví pojištění

Odvětví pojištění	Výše v mil. Kč 2004	2005	2006	Změna v % 2006/2005
ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ CELKEM	44 201	44 954	47 264	5,1
Pojištění pro případ smrti nebo dožití, svatební pojištění, kapitálové činnosti	30 125	29 490	27 684	-6,1
Důchodové pojištění	3 247	2 779	2 799	0,7
Investiční životní pojištění	6 052	7 550	11 357	50,4
Doplňkové pojištění úrazu nebo nemoci	4 777	5 135	5 424	5,6
NEŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ CELKEM	68 365	72 123	74 857	3,8
Pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla	21 155	21 994	22 454	2,1
Pojištění škod na majetku	16 931	17 626	17 864	1,4
Pojištění škod na pozemních vozidlech (havarijní pojištění)	14 370	15 322	15 507	1,2
Všeobecné pojištění odpovědnosti za škodu a)	8 402	9 291	9 723	4,7
Pojištění úrazu a nemoci	2 916	3 140	3 338	6,3
Ostatní neživotní pojištění	4 591	4 750	5 971	25,7

a) včetně zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání

Graf V.7
Podíl odvětví neživotního pojištění na předepsaném pojistném

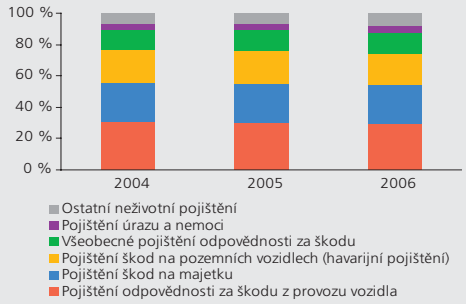

Tab. V.5
Celková propojištěnost v České republice

	Výše v mld. Kč 2004	2005	2006	Změna v % 2006/2005
Předepsané pojistné	113	117	122	4,3
HDP (v běžných cenách)	2 781	2 970	3 204	7,9
		v %		
Předepsané pojistné/HDP	4,0	3,9	3,8	x

Graf V.8
Podíl předepsaného pojistného na hrubém domácím produktu
(v %)

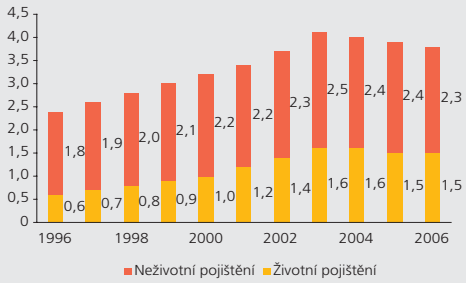

na předepsaném pojistném v životním pojištění, který v roce 2006 představoval 12,6 %.

Na trhu životního pojištění nadále převažují tradiční produkty jako je pojištění pro případ smrti, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti nebo pojištění prostředků na výživu dětí (svatební pojištění), jejich podíl na předepsaném pojistném životního pojištění se však postupně snižuje. Dynamicky roste zejména pojištění spojené s investičním fondem (investiční životní pojištění), jehož růst v roce 2006 činil 50,4 %. Podíl investičního životního pojištění na předepsaném pojistném životního pojištění se od roku 2004 zvýšil o více než 10 procentních bodů na 24 % především na úkor tradičních produktů životního pojištění. Na rozdíl od nich si v investičním životním pojištění může klient zvolit, kam bude dle preferované investiční strategie investována spořící část pojistného, investiční riziko však u tohoto produktu nese pojistník, a nikoliv pojišťovna.

Na trhu neživotního pojištění je nejvýznamnějším odvětvím pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla (POPV), jehož podíl na předepsaném pojistném neživotního pojištění v roce 2006 představoval 30,0 %. Předepsané pojistné v POPV se oproti předchozímu roku zvýšilo o 2,1 %. Mezi další významná odvětví neživotního pojištění patří pojištění škod na majetku a pojištění škod na pozemních vozidlech (havarijní pojištění), které se na celkovém pojistném v neživotním pojištění podílely 23,9 %, resp. 20,7 %. V roce 2006 vzrostlo předepsané pojistné nejvíce u ostatních odvětví neživotního pojištění o 25,7 % zejména v důsledku výrazného nárůstu pojistného v pojištění úvěru o více než 80 %. S výjimkou pojištění úrazu a nemoci a všeobecného pojištění odpovědnosti byl růst pojistného u dalších odvětví neživotních pojištění nižší než růst celého trhu neživotního pojištění a jejich podíl na předepsaném pojistném neživotního pojištění se mírně snížil.

Významným ukazatelem vypovídajícím o rozvinutosti pojistného trhu je celková propojištěnost, měřená jako podíl předepsaného pojistného na HDP. V roce 2006 došlo k opětnému snížení podílu předepsaného pojistného na HDP o 0,1 procentního bodu na 3,8 %. Celková propojištěnost nepřetržitě klesá od roku 2004, a prohlubuje se tak rozdíl oproti starým státům EU. Propojištěnost v České republice je v porovnání s průměrem EU zhruba poloviční.

Koncentrace pojistného trhu měřená předepsaným pojistným je vysoká, postupně se však vlivem sílící konkurence snižuje. Celkový tržní podíl tří největších pojišťoven na trhu se v roce 2006 oproti předchozímu roku snížil o 3,4 procentního bodu. Trh je koncentrovanější v oblasti neživotního pojištění, tržní podíl tří největších pojišťoven se však meziročně více snížil v životním pojištění (o 5,5 procentního bodu) než v neživotním pojištění (pokles o 2,1 procentního bodu). Tržní podíl deseti největších pojišťoven na pojistném trhu se v roce 2006 zvýšil o 0,2 procentního bodu, zatímco na trhu neživotního pojištění poklesl o 0,7 procentního bodu a ke snížení o 0,8 procentního bodu došlo i na trhu životního pojištění.

5.4 VÝVOJ NÁKLADŮ NA POJISTNÁ PLNĚNÍ

Celkové náklady na pojistná plnění[83] v roce 2006 činily 56,7 mld. Kč a meziročně se zvýšily o 5,9 %. Nárůst celkových nákladů na pojistná plnění byl způsoben zvýšením nákladů na pojistná plnění v neživotním pojištění o 12,0 %, zatímco v životním pojištění náklady na pojistná plnění klesly o 4,5 %. Výše nákladů na pojistná plnění v neživotním pojištění byla ovlivněna živelními událostmi v průběhu roku 2006, kdy vlivem dlouhé a tuhé zimy došlo k velkému množství pojistných událostí způso-

83 Náklady na pojistná plnění jsou uvedeny v hrubé výši včetně podílu zajistitelů.

bených tíhou sněhu a následné tání sněhu bylo příčinou březnových povodní, po kterých následovaly květnové a červnové záplavy z přívalových dešťů. Počet nahlášených pojistných událostí souvisejících s živelními kalamitami přesáhl 95 tisíc, což výrazně převýšilo jejich obvyklé počty z minulých let. Celková hodnota nákladů na pojistná plnění v důsledku kalamitních událostí byla odhadována na 3,3 mld. Kč,[84] což však nemělo výraznější negativní dopad na hospodaření pojišťoven. Podíl zajistitelů na uvedených škodách byl relativně nízký vzhledem k tomu, že škody způsobené tíhou sněhu nebyly často zajištěny a u ostatních kalamitních událostí nebylo většinou dosaženo souhrnné minimální výše škod, od které jsou zajistitelé smluvně zavázáni podílet se na krytí jednotlivých rizik.

Podíl zajistitelů na nákladech na pojistná plnění představoval v roce 2006 v neživotním pojištění celkem 9,3 mld. Kč, což tvořilo 24,7 % nákladů na pojistná plnění, a meziročně se snížil o 6,9 %. V životním pojištění se zajistitelé podíleli na nákladech na pojistná plnění pouze 325 mil. Kč a jejich podíl se oproti roku 2005 snížil o 30,0 % na 1,7 % nákladů na pojistná plnění.

Podíl skupiny velkých pojišťoven na celkových nákladech na pojistná plnění meziročně klesl o 1,9 procentního bodu na 81,8 %, pokles byl významnější u nákladů v životním pojištění, kde došlo ke snížení o 6,5 procentního bodu na 69,1 %. V neživotním pojištění činil podíl nákladů na pojistná plnění 88,1 % a snížil se pouze o 0,2 procentního bodu. U velkých pojišťoven je podíl na nákladech na pojistná plnění vyšší než podíl na předepsaném pojistném, zejména v životním pojištění, kde převyšuje podíl nákladů na pojistná plnění podíl předepsaného pojistného téměř o 10 procentních bodů. U ostatních skupin pojišťoven je podíl nákladů na pojistná plnění nižší nebo srovnatelný s podílem na předepsaném pojistném.

5.5 AKTIVA POJIŠŤOVEN

Celková bilanční suma pojišťoven k 31. 12. 2006 dosáhla 322,9 mld. Kč a meziročně vzrostla o 4 %. Tempo růstu bilanční sumy pojišťoven se oproti předchozímu roku snížilo o 5,2 procentního bodu. Vývoj celkových aktiv pojišťoven byl ovlivněn zejména vývojem ve skupině velkých pojišťoven, jejichž bilanční aktiva poklesla o 0,5 % z důvodu transakcí souvisejících s prodejem podílů v ovládaných osobách. Podíl skupiny velkých pojišťoven na celkových aktivech se tak snížil o 2,9 procentního bodu na 65,5 %. Celková bilanční suma rostla u všech ostatních skupin pojišťoven, nejvíce u skupiny středních pojišťoven o 19,1 %.

Z hlediska zaměření pojišťoven se na celkové výši aktiv nejvíce podílely pojišťovny se smíšenou činností, jejichž podíl v porovnání s rokem 2005 poklesl o 0,8 procentního bodu na 82,7 %, podíl na celkových aktivech se naopak zvýšil u neživotních pojišťoven o 0,1 procentního bodu na 6,1 % a u životních pojišťoven o 0,7 procentního bodu na 11,2 %.

Nejvýznamnější položkou aktiv v bilanci pojišťoven je finanční umístění (investice),[85] které k 31. 12. 2006 představovalo 84,3 % celkových aktiv, meziročně se podíl finančního umístění snížil o 1,3 procentního bodu v důsledku výrazného snížení majetkových účastí v ovládaných osobách. Z položek finančního umístění jsou v aktivech pojišťoven nejvíce zastoupeny dluhové cenné papíry, jejichž hodnota se oproti roku 2005 zvýšila o 16,6 % a jejich podíl na celkových aktivech vzrostl o 6,4 procentního bodu na 59,4 %. U akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým

Graf V.9
Koncentrace na trhu dle předepsaného pojistného k 31. 12. 2006
(v %)

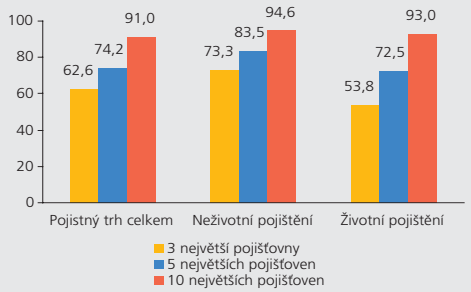

Tab. V.6
Náklady na pojistná plnění členěné dle skupin pojišťoven

	Výše v mil. Kč 2004	2005	2006	Podíl v % 2006
NÁKLADY NA POJISTNÁ PLNĚNÍ CELKEM	58 357	53 560	56 736	100,0
Velké pojišťovny	49 766	44 811	46 415	81,8
Střední pojišťovny	4 934	4 744	5 856	10,3
Malé pojišťovny	1 829	1 837	1 936	3,4
Pobočky pojišťoven	1 828	2 168	2 529	4,5
NÁKLADY NA POJISTNÁ PLNĚNÍ – NEŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	34 914	33 830	37 899	100,0
Velké pojišťovny	30 908	29 887	33 392	88,1
Střední pojišťovny	2 276	2 271	2 724	7,2
Malé pojišťovny	1 661	1 626	1 664	4,4
Pobočky pojišťoven	69	46	118	0,3
NÁKLADY NA POJISTNÁ PLNĚNÍ – ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	23 443	19 730	18 837	100,0
Velké pojišťovny	18 858	14 924	13 023	69,1
Střední pojišťovny	2 658	2 473	3 131	16,6
Malé pojišťovny	168	211	272	1,5
Pobočky pojišťoven	1 759	2 122	2 411	12,8

Graf V.10
Náklady na pojistné plnění
(v mld. Kč)

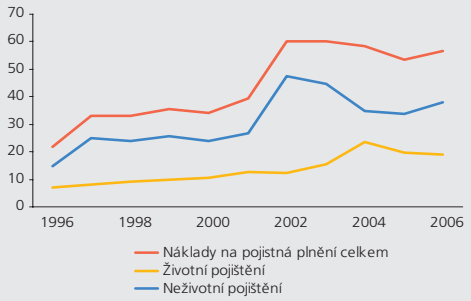

Tab. V.7
Podíl jednotlivých skupin pojišťoven na celkových aktivech

	Výše v mil. Kč 2004	2005	2006	Podíl v % 2006
AKTIVA CELKEM	284 335	310 511	322 858	100,0
Velké pojišťovny	197 277	212 473	211 335	65,5
Střední pojišťovny	39 347	44 782	53 356	16,5
Malé pojišťovny	20 072	22 333	24 257	7,5
Pobočky pojišťoven	27 639	30 923	33 910	10,5

84 Zdroj Česká asociace pojišťoven.

85 Finanční umístění (investice) je definováno odlišně než finanční umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy. Finanční umístění (investice) nezahrnuje pohledávky za zajišťovnami.

Graf V.11
Podíl pojišťoven na celkových aktivech dle jejich zaměření

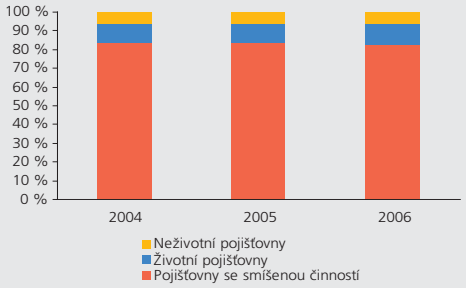

Tab. V.8
Struktura aktiv pojišťoven

	Výše v mil. Kč			Podíl v %
	2004	2005	2006	2006
AKTIVA CELKEM	284 335	310 511	322 858	100,0
Finanční umístění (investice)	246 828	265 917	272 017	84,3
v tom:				
nemovitosti	10 533	9 315	8 766	2,7
majetkové účasti	24 674	25 980	10 818	3,4
akcie a ostatní cenné papíry s proměnlivým výnosem	26 694	33 102	30 434	9,4
dluhové cenné papíry	151 791	164 473	191 826	59,4
depozita u finančních institucí	27 174	27 730	26 378	8,2
jiné finanční umístění	5 962	5 317	3 794	1,2
Finanční umístění životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník	7 737	12 420	18 580	5,7
Dlužníci (pohledávky)	16 842	18 951	18 470	5,7
Ostatní aktiva	12 928	13 223	13 792	4,3

Graf V.12
Finanční umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy

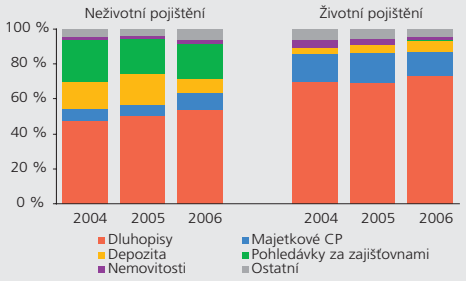

Tab. V.9
Struktura pasiv pojišťoven

	Výše v mil. Kč			Podíl v %
	2004	2005	2006	2006
PASIVA CELKEM	284 335	310 511	322 858	100,0
Vlastní kapitál	53 308	57 466	58 147	18,0
Technické rezervy[a)]	181 957	200 511	217 871	67,5
Technická rezerva životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník[a)]	7 544	12 053	18 546	5,8
Věřitelé (závazky)	26 539	26 874	18 833	5,8
Ostatní pasiva	14 987	13 607	9 462	2,9

a) čistá výše

výnosem došlo meziročně k poklesu jejich výše o 8,1 % a ke snížení jejich podílu na celkových aktivech o 1,2 procentního bodu na 9,4 %. V souvislosti s rostoucím zájmem o investiční životní pojištění vzrostla výše finančního umístění životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník, o 49,6 % a podíl této položky na celkových aktivech se zvýšil o 1,7 procentního bodu na 5,7 %.

Z důvodu zabezpečení splnitelnosti závazků pojišťoven stanoví zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů, přípustnou skladbu finančního umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy, a pojišťovny musí zároveň splňovat limity pro jednotlivé položky skladby finančního umístění určené prováděcí vyhláškou č. 303/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jelikož jsou technické rezervy vztahující se k životnímu pojištění dlouhodobé povahy, převažují ve skladbě finančního umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy životního pojištění, především dluhopisy s delší dobou splatnosti a rovněž je zde větší zastoupení akcií a podílových listů. Naproti tomu je finanční umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy neživotního pojištění, více tvořeno likvidnějšími položkami finančního umístění, jako jsou depozita nebo pokladniční poukázky a dále jsou zde významně zastoupeny pohledávky za zajišťovnami včetně podílu zajistitelů na technických rezervách.

Ve skladbě finančního umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy neživotního pojištění, převažují dluhopisy – jejich podíl vzrostl o 3,5 procentního bodu na 53,9 %. K výraznému poklesu podílu na finančním umístění o 9,2 procentního bodu na 8,4 % došlo u depozit, podíl se naopak zvýšil u majetkových cenných papírů, nemovitostí a ostatního finančního umístění. Podíl pohledávek za zajišťovnami se snížil o 0,1 procentního bodu na 20,0 %.

Ve skladbě finančního umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy životního pojištění, rovněž dominují dluhopisy s nárůstem podílu o 3,6 procentního bodu na 73,5 %. Podíl ostatních položek finančního umístění se vyvíjel opačným směrem než u finančního umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy neživotního pojištění – u depozit vzrostl a snížil se u ostatních položek finančního umístění. Finanční umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy životního pojištění, také zahrnuje položky finančního umístění životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník.

5.6 PASIVA POJIŠŤOVEN

Ve struktuře pasiv pojišťoven jsou nejvýznamnější položkou technické rezervy, které představují budoucí závazky pojišťoven vyplývající z pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, jejichž plnění je pravděpodobné nebo jisté, ale nejistá je jejich výše nebo okamžik, ke kterému vzniknou. Druhy technických rezerv a jejich tvorba a čerpání jsou stanoveny zákonem č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů, a prováděcí vyhláškou č. 303/2004 Sb., ve znění předchozích předpisů. Technické rezervy se vykazují v hrubé výši včetně podílu zajistitelů na technických rezervách a v čisté výši po odečtení podílu zajistitelů. V roce 2006 se podíl čisté výše technických rezerv (bez rezervy životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník) na celkových pasivech meziročně zvýšil o 2,9 procentního bodu na 67,5 %. Adekvátně s růstem finančního umístění životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník, vzrostl o 1,9 procentního bodu na 5,8 % i podíl rezervy životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník, na celkových pasivech.

Vlastní kapitál se na celkových pasivech pojišťoven podílel 18,0 % a v porovnání s předchozím rokem klesl jeho podíl o 0,5 procentního bodu. Nízký růst vlastního kapitálu o 1,2 % byl způsoben především snížením nerozděleného zisku minulých účetních období o téměř 50 % v důsledku výplaty dividend zejména ve skupině

velkých pojišťoven. Nejvýznamnější složkou vlastního kapitálu je základní kapitál, jehož podíl na vlastním kapitálu postupně roste a ke konci roku 2006 dosáhl 30,5 %.

Oproti roku 2005 došlo k poklesu položky věřitelé (závazky) o 29,9 %, jejíž podíl na celkových pasivech činil 5,8 %. Uvedený pokles byl zapříčiněn výrazným snížením závazků z operací zajištění a ostatních závazků. Ke snížení podílu ostatních pasiv na celkových pasivech o 1,5 procentního bodu na 2,9 % přispěla zejména úhrada podřízených pasiv a rovněž podstatný pokles depozit při pasivním zajištění.

Celková hrubá výše technických rezerv včetně rezervy životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník, vzrostla k 31. 12. 2006 meziročně o 9,0 % na 259,7 mld. Kč. Tempo růstu rezerv se oproti předchozímu období snížilo, v životním pojištění se hrubá výše technických rezerv zvýšila o 10,8 %, zatímco v neživotním pojištění došlo k nárůstu o 4,7 %. Celková čistá výše technických rezerv rostla rychleji než hrubá výše jak v životním, tak i neživotním pojištění v důsledku snížení podílu zajistitelů na technických rezervách. Růst celkové čisté výše technických rezerv činil 11,2 %, v životním pojištění 12,2 % a v neživotním pojištění 7,9 %.

Podobně jako u předepsaného pojistného a u nákladů na pojistná plnění se podíl skupiny velkých pojišťoven na celkové čisté výši technických rezerv postupně snižuje, ke konci roku 2006 byl nižší o 1,3 procentního bodu a činil 67,4 %. Zatímco se podíl velkých pojišťoven na čisté výši technických rezerv neživotního pojištění mírně zvýšil o 0,6 procentního bodu na 81,1 %, v oblasti životního pojištění došlo k poklesu podílu čisté výše technických rezerv o 1,7 procentního bodu na 63,4 %. Podíl skupiny velkých pojišťoven na celkové čisté výši technických rezerv a na čisté výši technických rezerv neživotního pojištění byl nižší než podíl na předepsaném pojistném, v životním pojištění naopak dosáhly velké pojišťovny vyššího podílu na čisté výši technických rezerv. U skupiny středních pojišťoven se zvýšil podíl na čisté výši technických rezerv životního i neživotního pojištění.

Z hlediska zaměření pojišťoven představoval v roce 2006 podíl neživotních pojišťoven na celkové čisté výši technických rezerv neživotního pojištění 9,3 % a v porovnání s předchozím rokem se snížil o 1,5 procentního bodu na úkor pojišťoven se smíšenou činností. Na celkové čisté výši rezerv životního pojištění se podílely životní pojišťovny 15 % a jejich podíl oproti roku 2005 klesl o 0,1 procentního bodu.

5.7 VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ

V roce 2006 dosáhly tuzemské pojišťovny a pobočky pojišťoven souhrnného čistého zisku 14,6 mld. Kč, což představovalo nejlepší dosažený hospodářský výsledek za celou historii českého pojistného trhu. Meziročně se čistý zisk zvýšil o 82,1 %. K rekordnímu celkovému čistému zisku přispěl nárůst kladného výsledku technického účtu[86] k životnímu pojištění o 78,6 % na 7,9 mld. Kč a rovněž zvýšení kladného výsledku technického účtu k neživotnímu pojištění o 38,8 % na 5,3 mld. Kč. Hospodářský výsledek byl významně ovlivněn jednorázovými výnosy z prodeje majetkových účastí ve skupině velkých pojišťoven.[87]

86 Výkaz zisků a ztráty pojišťoven je dle provozované činnosti členěn na technický účet k neživotnímu pojištění, technický účet k životnímu pojištění a netechnický účet, na kterém se účtuje o nákladech a výnosech, které nelze přiřadit k životnímu nebo neživotnímu pojištění.

87 Významný vliv měly zejména u České pojišťovny, a. s. jednorázové výnosy z prodeje eBanky a podílu ve stavební spořitelně Modrá pyramida.

TAB. V.10
Technické rezervy

	Výše v mil. Kč 2004	2005	2006	Změna v % 2006/2005
HRUBÁ VÝŠE TECHNICKÝCH REZERV CELKEM	211 979	238 373	259 765	9,0
z toho:				
neživotní pojištění	65 897	72 448	75 855	4,7
životní pojištění	146 082	165 925	183 910	10,8
ČISTÁ VÝŠE TECHNICKÝCH REZERV CELKEM	189 502	212 564	236 416	11,2
z toho:				
neživotní pojištění	45 714	49 599	53 492	7,8
životní pojištění	143 788	162 965	182 924	12,2

GRAF V.13
Čistá výše technických rezerv
(v mil. Kč)

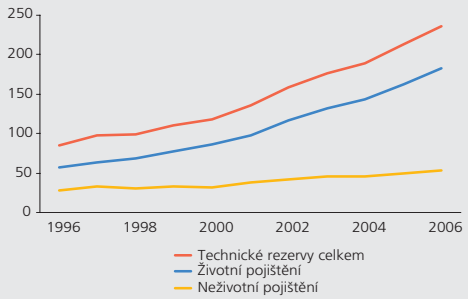

TAB. V.11
Čistá výše technických rezerv v členění dle skupin pojišťoven

	Výše v mil. Kč 2004	2005	2006	Podíl v % 2006
ČISTÁ VÝŠE TECHNICKÝCH REZERV CELKEM	189 502	212 564	236 416	100,0
Velké pojišťovny	134 132	146 004	159 307	67,4
Střední pojišťovny	28 389	35 899	43 774	18,5
Malé pojišťovny	6 929	7 878	8 233	3,5
Pobočky pojišťoven	20 052	22 783	25 103	10,6
ČISTÁ VÝŠE TECHNICKÝCH REZERV NEŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	45 714	49 599	53 492	100,0
Velké pojišťovny	37 931	39 945	43 361	81,1
Střední pojišťovny	2 467	3 983	4 771	8,9
Malé pojišťovny	5 163	5 399	5 106	9,5
Pobočky pojišťoven	153	272	254	0,5
ČISTÁ VÝŠE TECHNICKÝCH REZERV ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	143 788	162 965	182 924	100,0
Velké pojišťovny	96 201	106 059	115 946	63,4
Střední pojišťovny	25 922	31 916	39 002	21,3
Malé pojišťovny	1 766	2 479	3 126	1,7
Pobočky pojišťoven	19 899	22 511	24 849	13,6

TAB. V.12
Čistá výše technických rezerv v členění dle zaměření pojišťoven

Pojišťovny provozující	Čistá výše TR v neživotním pojištění v mil. Kč 2004	2005	2006
neživotní pojištění	5 069	5 378	4 970
smíšenou činnost	40 645	44 221	48 522
CELKEM	45 714	49 599	53 492
Pojišťovny provozující	**Čistá výše TR v životním pojištění v mil. Kč 2004**	**2005**	**2006**
životní pojištění	21 325	24 574	27 479
smíšenou činnost	122 463	138 391	155 445
CELKEM	143 788	162 965	182 924

Graf V.14
Hospodářské výsledky pojišťoven
(v mld. Kč)

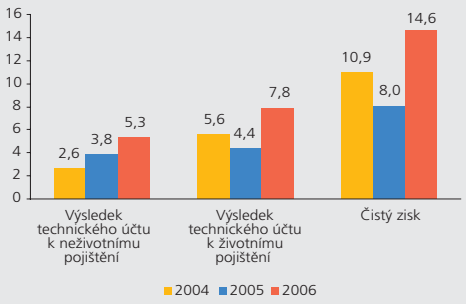

Tab. V.13
Hospodářský výsledek dle jednotlivých skupin pojišťoven

	Výše v mil. Kč			Podíl v %
	2004	2005	2006	2006
ČISTÝ ZISK CELKEM	10 934	8 021	14 608	100,0
Velké pojišťovny	6 322	6 366	11 215	76,8
Střední pojišťovny	2 840	711	1 190	8,1
Malé pojišťovny	1 031	119	1 232	8,4
Pobočky pojišťoven	741	825	971	6,7

Tab. V.14
Vybrané ukazatele ziskovosti a efektivnosti v %

	2004	2005	2006
Čistý zisk k aktivům (RoA)	3,8	2,6	4,5
Čistý zisk k vlastnímu kapitálu (RoE)	20,5	14,0	25,1
Čistý zisk k zaslouženému pojistnému	12,9	9,2	15,2
NEŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ			
Výsledek technického účtu k neživotnímu pojištění k zaslouženému pojistnému	6,2	8,6	10,7
Náklady na pojistná plnění, vč. změny stavu TR k zaslouženému pojistnému	56,7	61,3	58,9
Čistá výše provozních nákladů k zaslouženému pojistnému	30,8	25,2	26,3
Pořizovací náklady na pojistné smlouvy k zaslouženému pojistnému	23,6	21,6	21,3
Správní režie k zaslouženému pojistnému	18,5	17,5	16,9
ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ			
Výsledek technického účtu k životnímu pojištění k zaslouženému pojistnému	13,4	10,3	17,0
Náklady na pojistná plnění, vč. změny stavu TR k zaslouženému pojistnému	55,5	45,3	40,1
Čistá výše provozních nákladů k zaslouženému pojistnému	22,3	23,2	22,9
Pořizovací náklady na pojistné smlouvy k zaslouženému pojistnému	13,6	14,6	14,3
Správní režie k zaslouženému pojistnému	9,6	10,3	10,5

Tab. V.15
Souhrnná solventnost – neživotní pojištění (v mil. Kč)

	2004	2005	2006
DMS	25 113	29 760	30 936
PMS	7 546	7 696	8 400

DMS – disponibilní míra solventnosti PMS – požadovaná míra solventnosti

Tab. V.16
Souhrnná solventnost – životní pojištění (v mil. Kč)

	2004	2005	2006
DMS	21 137	23 970	24 785
PMS	6 424	7 004	7 883

DMS – disponibilní míra solventnosti PMS – požadovaná míra solventnosti

V porovnání s rokem 2005 vzrostl čistý zisk u všech skupin pojišťoven, nejvýrazněji u malých pojišťoven, jejichž podíl na celkovém hospodářském výsledku se meziročně zvýšil o 6,9 procentního bodu na 8,4 %. Čistý zisk u skupiny velkých pojišťoven rostl o 76,2 %, jejich podíl na celkovém zisku se však snížil o 2,6 procentního bodu na 76,8 %.

Vzhledem k dosaženým hospodářským výsledkům pojišťoven vykázaly také meziroční zlepšení ukazatele ziskovosti a efektivnosti. Poměr čistého zisku k vlastnímu kapitálu se v porovnání s předchozím rokem zvýšil o 11,1 procentního bodu na 25,1 % a poměr čistého zisku k zaslouženému pojistnému[88] vzrostl o 6,0 procentních bodů na 15,2 %.

V oblasti neživotního pojištění činil poměr výsledku technického účtu k neživotnímu pojištění k zaslouženému pojistnému 10,7 % a meziročně vzrostl o 2,1 procentního bodu. Poměr nákladů na pojistná plnění, včetně změny stavu technických rezerv k zaslouženému pojistnému se snížil o 2,4 procentního bodu, a naopak o 1,1 procentního bodu vzrostl poměr čisté výše provozních nákladů k zaslouženému pojistnému především vlivem poklesu provizí od zajišťovatelů a podílů na ziscích plynoucích ze zajištění.

V oblasti životního pojištění se poměr výsledku technického účtu k životnímu pojištění k zaslouženému pojistnému oproti roku 2005 zvýšil o 6,7 procentního bodu na 17,0 %. Poměr nákladů na pojistná plnění, včetně změny stavu technických rezerv k zaslouženému pojistnému, klesl o 5,2 procentního bodu a k mírnému snížení o 0,3 procentního bodu došlo rovněž u poměru čisté výše provozních nákladů k zaslouženému pojistnému.

5.8 SOLVENTNOST POJIŠŤOVEN

Solventností se rozumí schopnost pojišťovny trvale dostát všem svým závazkům z pojišťovací činnosti. Od pojišťoven je proto vyžadováno, aby po celou dobu své činnosti disponovaly vlastními zdroji nejméně ve výši požadované míry solventnosti. Konkrétní postupy výpočtu solventnosti jsou upraveny ve vyhlášce č. 303/2004 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů. Tato vyhláška stanoví, jaké položky jsou přípustné pro zahrnutí do vlastních zdrojů pojišťovny, a to včetně případných omezení vztahujících se k výpočtu solventnosti. V podstatě je tak definováno složení regulatorního kapitálu pojišťovny, který je označován jako disponibilní míra solventnosti (DMS). Vyhláška dále stanoví algoritmus výpočtu požadované míry solventnosti (PMS), tj. ve své podstatě kapitálového požadavku. Pro splnění zákonné povinnosti je tudíž nezbytné, aby DMS pojišťovny byla nejméně rovna PMS. Důležitým regulatorním požadavkem obsaženým ve vyhlášce je rovněž oddělený výpočet solventnosti pro životní a neživotní pojištění. V případě pojišťoven se smíšenou činností je proto nezbytné provést dva samostatné výpočty, přičemž způsob jejich provedení je též obsažen v citované vyhlášce.

Tabulky V.15 a V.16 ukazují vývoj souhrnné disponibilní a požadované míry solventnosti všech tuzemských pojišťoven v posledních třech letech zvlášť v životním a neživotním pojištění. Souhrnná disponibilní míra solventnosti převyšuje souhrnnou požadovanou míru solventnosti ve všech sledovaných letech více než trojnásobně.

88 Zasloužené pojistné a náklady na pojistná plnění včetně změny stavu technických rezerv jsou očištěny od zajištění.

Tabulky V.17 a V.18 znázorňují počty pojišťoven podle procentuálního poměru disponibilní a požadované míry solventnosti v členění na neživotní a životní pojištění. Solventnost smíšených pojišťoven je promítnuta do tabulek pro životní, resp. neživotní pojištění. Ve sledovaném období 2004 – 2006 všechny pojišťovny vykázaly disponibilní míru solventnosti převyšující požadovanou míru solventnosti. Se zohledněním minimální hodnoty garančního fondu[89] – pojišťovny jsou nuceny držet vlastní zdroje nad jeho úrovní – však v roce 2005 jedna pojišťovna dostatečnou solventnost nevykázala.[90] Následně však splnila požadavek na disponibilní míru solventnosti navýšením kapitálových fondů. Za povšimnutí stojí, že převážná většina vykázaných poměrů DMS a PMS v neživotním pojištění se koncentruje do pásma nad 500 %, zatímco u životního pojištění je rozdělení rovnoměrnější. V pásmu nad 500 % jsou zastoupeny zejména malé neživotní pojišťovny. Skupina malých pojišťoven vykazuje relativně malý objem předepsaného pojistného, resp. nákladů na pojistná plnění vztaženo k výši jejich vlastního kapitálu oproti velkým a středně velkým pojišťovnám. Za rok 2006 již všechny tuzemské pojišťovny vykázaly hodnotu disponibilní míry solventnosti nad úrovní minimálního garančního fondu.

Tab. V.17
Poměr disponibilní a požadované míry solventnosti – neživotní pojištění

Počet pojišťoven	2004	2005	2006
méně než 100 %	0	1	0
100 % až 150 %	4	1	2
150 % až 200 %	2	2	2
200 % až 250 %	3	3	2
250 % až 300 %	1	1	2
300 % až 400 %	3	2	2
400 % až 500 %	2	3	2
více než 500 %	15	17	18
CELKEM	30	30	30

Tab. V.18
Poměr disponibilní a požadované míry solventnosti – životní pojištění

Počet pojišťoven	2004	2005	2006
méně než 100 %	0	0	0
100 % až 150 %	4	4	3
150 % až 200 %	1	1	1
200 % až 250 %	4	2	2
250 % až 300 %	1	2	3
300 % až 400 %	2	2	3
400 % až 500 %	1	3	2
více než 500 %	4	4	4
CELKEM	17	18	18

89 Garanční fond je zákonem č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů, definován jako jedna třetina požadované míry solventnosti a zároveň nesmí být nižší, než zákonem stanovené hodnoty (limity) dle typu provozované činnosti (rozsahu povolených pojistných odvětví).

90 Pojišťovna nevyužila přechodného ustanovení Čl.II odst. 6 zákona 39/2004 Sb. a nepožádala orgán dohledu o prodloužení lhůty pro použití § 22 odst. 2 zákona 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, v platném znění. Počínaje rokem 2005 zákon stanovil významně vyšší hodnotu garančního fondu, která dodatečně ovlivnila výpočet solventnosti. Pojišťovna následně splnila solventnost navýšením kapitálových fondů.

ABS	Asset backed securities
AFAM	Asociace fondů a asset managementu ČR
AMA	Advanced Measurement Approaches
AML	Anti-Money Laundering, praní špinavých peněz
APF	Asociace penzijních fondů
BCBS	Basel Committee on Banking Supervision, Basilejský výbor pro bankovní dohled
BIS	Bank for International Settlements, Banka pro mezinárodní platby
BSC	Banking Supervision Committee, Výbor bankovních supervizorů
BSCEE	Skupina bankovních dohledů střední a východní Evropy
burza	BCPP, Burza cenných papírů Praha, a. s.
CDO	collateralized debt obligations
CEA	Comité Européen des Assurances, Asociace evropských pojišťoven a zajišťoven
CEBS	Committee of European Banking Supervisors, Výbor evropských bankovních supervizorů
CEIOPS	Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors, Výbor evropských dohledů v pojišťovnictví a zaměstnaneckém penzijním pojištění
CESR	Committee of European Securities Regulators, Výbor evropských regulátorů cenných papírů
CESR-Fin	pracovní skupina pro účetnictví a audit (pracovní skupina CESR)
CESR-Pol	pracovní skupina pro integritu trhu (pracovní skupina CESR)
CESR-Tech	expertní skupina na IT projekty (expertní skupina CESR)
COREP	Common Reporting
CP	cenný papír
CPLG	Core Principles Liaison Group
CRÚ	Centrální registr úvěrů
ČBA	Česká bankovní asociace
ČKA	Česká konsolidační agentura
ČKP	Česká kancelář pojistitelů
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	daň z přidané hodnoty
DZ	družstevní záložny, kampeličky
EBC	European Banking Committee, Evropský bankovní výbor
EC/ES	European Community, Evropská společenství
ECB	European Central Bank, Evropská centrální banka
ECONET	Financial Economists Network (expertní skupina CESR)
EDIFACT	Electronic Data Interchange for Administration, Commerce and Transport
EEA/EHP	European Economic Area, Evropský hospodářský prostor
EEC/EHS	European Economic Community, Evropské hospodářské společenství
EFC	Economic and Financial Committee, Hospodářský a finanční výbor
EIOPC	European Insurance and Occupational Pensions Committee, Evropský výbor pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní připojištění
ESSK	ekonomicky spjaté skupiny klientů
EU	Evropská unie
EUR	euro
FATF	Financial Action Task Force
FINREP	Financial Reporting
FSC	Financial Services Committee, Výbor pro finanční služby
FSI	Financial Stability Institute, Institut finanční stability
GAAP	Generally Accepted Accounting Principles (všeobecně uznávané účetní standardy)
HDP	hrubý domácí produkt
HI	Herfindahl Index (measuring concentration)
HV	hospodářský výsledek
HZL	hypoteční zástavní list
IAIS	International Association of Insurance Supervisors, Mezinárodní asociace pojišťovacích dohledů
IEP	Instituce elektronických peněz
IFRS/IAS	International Financial Reporting Standards, International Accounting Standards, Mezinárodní standardy účetního výkaznictví/Mezinárodní účetní standardy

ILG	International Liaison Group
IMF/MMF	International Monetary Fund, Mezinárodní měnový fond
IOPS	International Organization of Pension Supervisors, Mezinárodní organizace orgánů dohledu nad penzijními fondy a plány
IOSCO	International Organization of Securities Commissions, Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry
IRB	Internal Ratings Based
KCP	Komise pro cenné papíry
Kč	koruna česká
ks	kus
MF	Ministerstvo financí ČR
MiFID	Markets in Financial Instruments Directive (směrnice o trzích s finančními nástroji)
mil.	milion
mld.	miliarda
MoU	Memorandum of Understanding, dohoda o spolupráci
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NBS	Národná banka Slovenska
NOVI	Network on Validation Issues, diskuzní skupina expertů
OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OP	opravné položky
OPF	otevřený podílový fond
OR	obchodní rejstřík
PC	personal computer (osobní počítač)
PCK	pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře
POPV	pojištění odpovědnosti za provoz motorových vozidel
PX	akciové indexy, PX-50 (50 titulů), PX-D (6-7 emisí)
QIS	Quantitative Impact Study, kvantitativní dopadová studie
RES	Registr ekonomických subjektů
RLA	rychle likvidní aktiva
RM-S	RM-Systém, a. s., organizátor mimoburzovního trhu
RoA	Return on Assets
RoE	Return on Equity
Sb.	Sbírka zákonů
SCP	Středisko cenných papírů
SDNS	Systém pro sběr dat od nebankovních subjektů
SKK	slovenská koruna
SPAD	Systém pro podporu trhu akcií a dluhopisů
SR	Slovenská republika
SÚD	Spořitelní a úvěrní družstva, resp. družstevní záložny
SVYT	Systém vypořádání transakcí
tis.	tisíc
TR	technické rezervy
TREM	Transaction Reporting Exchange Mechanism (projekt pro vzájemnou výměnu hlášení obchodů mezi orgány dohledu)
UCITS	Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities (subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů)
ÚDDZ	Úřad pro dohled nad družstevními záložnami
ÚDPP	Úřad státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění
UNIVYC	Univerzální vypořádací centrum
USA	United States of America
USD	dolar americký
VŘKS	vnitřní řídicí a kontrolní systém
WB	World Bank, Světová banka
WGC	Working Group on Capital
WGCR	Working Group on Credit Registers, pracovní skupina k problematice registru úvěrů
WGDB	Working Group on Developments in Banking, pracovní skupina rozvoje bankovnictví
WGMA	Working Group on Macroprudential Analysis, pracovní skupina makroekonomických analýz
ZK	základní kapitál
ZSÚD	Zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech

Česká národní banka	www.cnb.cz

1. DOMÁCÍ

Asociace českých pojišťovacích makléřů	www.acpm.cz
Asociace družstevních záložen	www.asociacedz.cz
Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců ČR	www.afiz.cz
Asociace fondů a asset managementu ČR	www.afamcr.cz
Asociace penzijních fondů ČR	www.apfcr.cz
Asociace pro kapitálový trh	www.akatcr.cz
Burza cenných papírů Praha, a. s.	www.pse.cz
Czechinvest	www.czechinvest.cz
Česká asociace obchodníků s cennými papíry	www.caocp.cz
Česká bankovní asociace	www.czech-ba.cz
ČR – oficiální stránka České republiky	www.czech.cz
Česká asociace pojišťoven	www.cap.cz
Česká kancelář pojistitelů	www.ckp.cz
Česká komora samostatných likvidátorů pojistných událostí	www.ckslpu.com
Česká společnost aktuárů	www.actuaria.cz
Český statistický úřad	www.czso.cz
Finanční arbitr České republiky	www.finarbitr.cz
Fond pojištění vkladů	www.fpv.cz
Garanční fond obchodníků s cennými papíry	www.gfo.cz
Komora auditorů České republiky	www.kacr.cz
Komora samostatných likvidátorů pojistných událostí	www.kslpu.cz
Ministerstvo financí ČR	www.mfcr.cz
RM-Systém, a. s.	www.rms.cz
Středisko cenných papírů	www.scp.cz
UNIVYC	www.univyc.cz

2. ZAHRANIČNÍ

Asociace evropských pojišťoven a zajišťoven	www.cea.assur.org
Bank for International Settlements	www.bis.org
Committee of European Banking Supervisors	www.c-ebs.org
Committtee of European Securities Regulators	www.cesr-eu.org
European Central Bank	www.ecb.int
European Commission	www.ec.europa.eu
European Fund and Asset Management Association	www.efama.org
Evropská komise, vrchní ředitelství pro vnitřní trh	ec.europa.eu/internal_market
Eurostat	ec.europa.eu/eurostat
The Federation of European Securities Exchange	www.fese.be
International Capital Market Association	www.icma-group.org
International Monetary Fund	www.imf.org
The International Organization of Securities Commission	www.iosco.org
Mezinárodní asociace pojistných dohledů	www.iaisweb.org
Organisation for Economic Co-operation and Development	www.oecd.org
Výbor evr. dohledů v pojišťov. a zaměstnaneckém penzij. poj.	www.ceiops.org
World Bank	www.worldbank.org
World Federation of Exchanges	www.world-exchanges.org

SEZNAM PŘÍLOH

1. Základní ukazatele měnového a hospodářského vývoje České republiky
2. Organizační schéma dohledu nad finančním trhem České národní banky
3. Rozdělení bank do skupin
4. Rozdělení pojišťoven do skupin
5. Počet zahraničních finančních subjektů poskytujících finanční služby v ČR v rámci volného pohybu služeb (bez založení pobočky) k 31. 12. 2006
6. Rozvaha bankovního sektoru
7. Výkaz zisku a ztráty bankovního sektoru
8. Rozvaha sektoru pojišťoven
9. Výkaz zisku a ztráty sektoru pojišťoven
10. Rozvaha sektoru penzijních fondů
11. Výsledovka penzijních fondů
12. Výsledovka investičních společností
13. Rozvaha investičních společností
14. Přehled pojišťoven se sídlem v České republice s povolenými odvětvími k 31. 12. 2006
15. Přehled poboček pojišťoven ze států EU a ze třetích států s povolenými odvětvími k 31. 12. 2006
16. Přehled odvětví a skupin pojištění
17. Nově emitované kótované dluhopisy v roce 2006 (v Kč)
18. Emise / tranše kótovaných akcií v roce 2006
19. Přijaté emise kótovaných investičních certifikátů k 31. 12. 2006
20. Schválené dluhopisové programy a základní prospekty v roce 2006 (v Kč)
21. Veřejně nabízené nekótované akcie (v Kč)
22. Povinná nabídka převzetí z důvodu ovládnutí cílové společnosti nebo dosažení 2/3 nebo 3/4 podílu na hlasovacích právech cílové společnosti
23. Povinná nabídka převzetí v kombinaci s nabídkou na odkoupení
24. Uplatnění práva výkupu účastnických cenných papírů
25. Žádost o rozhodnutí o zániku povinnosti učinit nabídku převzetí
26. Dobrovolná nabídka převzetí
27. Veřejný návrh smlouvy v souvislosti s rozhodnutím valné hromady navrhovatele o vyřazení akcií z obchodování na oficiálním trhu

Příloha 1

Základní ukazatele měnového a hospodářského vývoje České republiky

		2002	2003	2004	2005	2006
Hrubý domácí produkt [1) 2)]	Objem (mld. Kč)	2 285,5	2 367,8	2 467,6	2 617,6	2 776,4
	Přírůstek (%)	1,9	3,6	4,2	6,1	6,1
Outputy - přírůstek v % [2)]	Průmysl	2,7	5,8	9,9	8,1	10,3
	Stavebnictví	-3,5	11,2	4,5	3,7	9,8
Ceny [3)]	Míra inflace (%)	1,8	0,1	2,8	1,9	2,5
Nezaměstnanost [4)]	Míra nezaměstnanosti (%)	9,15	9,9	9,19	8,97	8,13
Zahraniční obchod	Vývoz (mld. Kč, běžné ceny)	1 254,9	1 370,9	1 722,7	1 868,6	2 141,1
	Dovoz (mld. Kč, běžné ceny)	1 325,7	1 440,7	1 749,1	1 830,0	2 093,8
	Saldo (mld. Kč, běžné ceny)	-70,8	-69,8	-26,4	38,6	47,3
Průměrné mzdy [2)]	Nominální (%)	7,3	6,6	6,6	5,2	6,5
	Reálné (%)	5,4	6,5	3,7	3,2	3,9
Platební bilance	Běžný účet (mld. Kč)	-136,4	-160,6	-167,3	-77,1	-133,8
	Finanční účet (mld. Kč)	347,8	157,1	183,7	154,8	111,6
Kurzy devizového trhu [5)]	Kč/USD	32,74	28,23	25,7	23,95	22,61
	Kč/EUR	30,81	31,84	31,9	29,78	28,34
Průměrná úroková míra	7 denní	3,61	2,30	2,23	1,97	2,18
z mezibankovních vkladů	3 měsíční	3,55	2,28	2,36	2,01	2,30
(PRIBOR) (%) [5)]	6 měsíční	3,56	2,28	2,48	2,05	2,42
Diskontní sazba	(%) [6)]	1,75	1,00	1,50	1,00	1,50
Lombardní sazba	(%) [6)]	3,75	3,00	3,50	3,00	3,50
2T repo sazba	(%) [6)]	2,75	2,00	2,50	2,00	2,50
Index kapitálového trhu PX [6)]		460,7	659,1	1 032,0	1 473,0	1 447,5

Pramen: ČSÚ (makroekonomické ukazatele), ČNB
1) Ve stálých cenách roku 2000
2) Přírůstek v % proti stejnému období minulého roku
3) Míra inflace, průměr
4) Průměrná míra registrované nezaměstnanosti, od roku 2004 podle stávající metodiky
5) Roční průměry z měsíčních průměrů
6) Stav ke konci období; Indexy pražské burzy PX 50 a PX-D jsou od 20. března 2006 nahrazeny jediným indexem s názvem PX. Výpočet obou původních indexů byl ukončen v pátek 17. března 2006. Nový hlavní index PX spojitě navázal na vývoj indexu PX 50, od kterého přebírá rovněž jeho historii.

Příloha 2

Organizační schéma dohledu nad finančním trhem České národní banky
k 31. 12. 2006

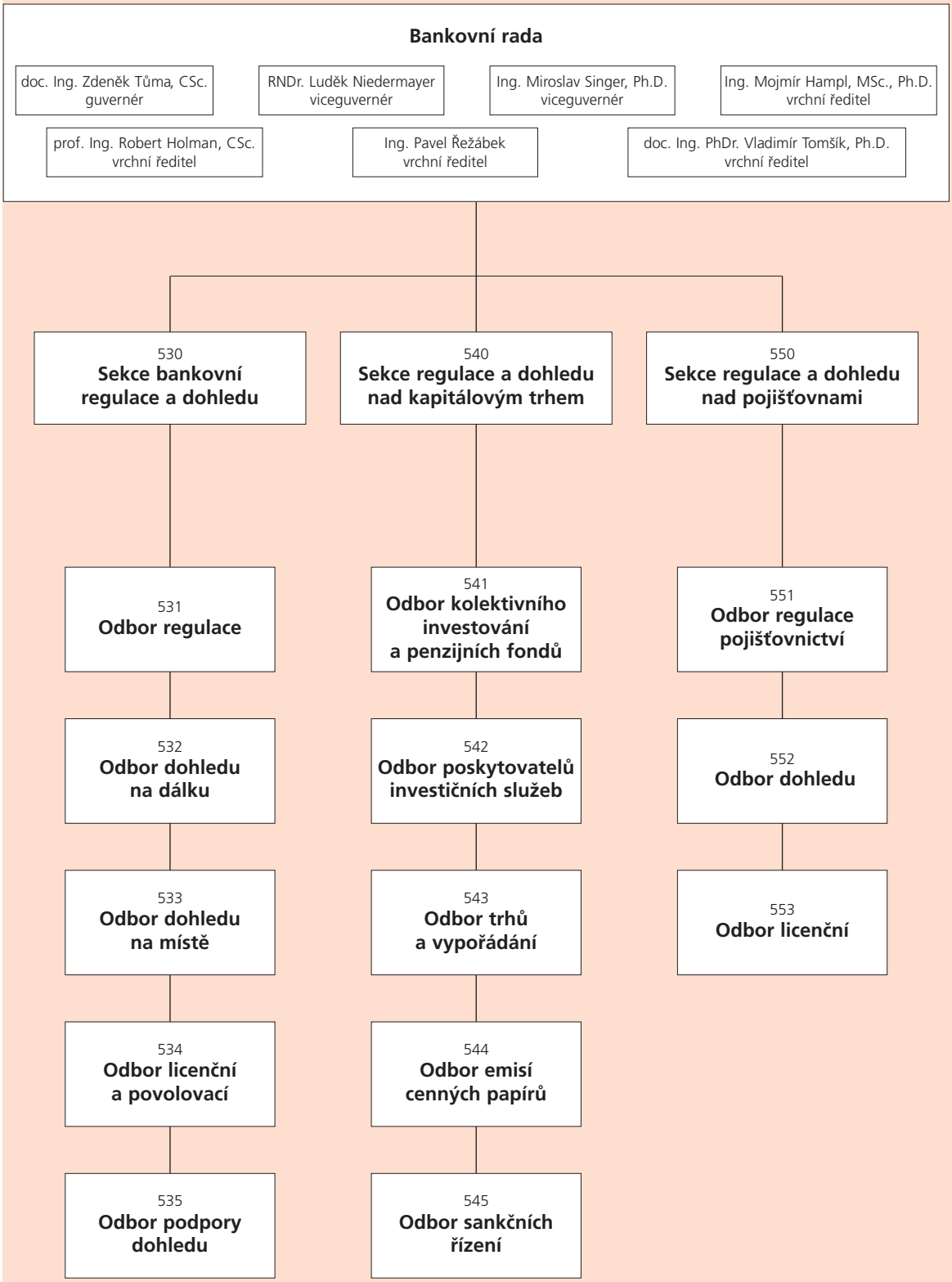

Příloha 3

Rozdělení bank do skupin

(k 31. 12. 2006)

I.	**Velké banky**	**IV.**	**Pobočky zahraničních bank**
1.	Česká spořitelna, a.s.	1.	ABN AMRO Bank N.V.
2.	Československá obchodní banka, a.s.	2.	Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Holland) N.V. Prague Branch, organizační složka
3.	HVB Bank Czech Republic a.s.	3.	CALYON S.A., organizační složka
4.	Komerční banka, a.s.	4.	COMMERZBANK Aktiegesellschaft, pobočka Praha
		5.	Deutsche Bank Aktiengesellschaft Filiale Prag, organizační složka
II.	**Střední banky**	6.	Fortis Bank SA/NV, pobočka Česká republika
1.	BAWAG Bank CZ a.s.	7.	HSBC Bank plc – pobočka Praha
2.	Citibank a.s.	8.	ING Bank N.V.
3.	Česká exportní banka, a.s.	9.	Oberbank AG pobočka Česká republika
4.	Hypoteční banka, a.s.	10.	PRIVAT BANK AG der Raiffeisenlandesbank Oberösterreich, pobočka Česká
5.	Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.		republika
6.	GE Money Bank, a.s.	11.	Raiffeisenbank im Stiftland eG pobočka Cheb, odštěpný závod
7.	Raiffeisenbank a.s.	12.	Všeobecná úverová banka a.s., pobočka Praha
8.	Volksbank CZ, a.s.	13.	Waldviertler Sparkasse von 1842 AG
9.	Živnostenská banka, a.s.		
		V.	**Stavební spořitelny**
III.	**Malé banky**	1.	Českomoravská stavební spořitelna, a.s.
1.	eBanka, a.s.	2.	HYPO stavební spořitelna a.s.
2.	IC Banka, a.s.	3.	Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s.
3.	J&T BANKA, a.s.	4.	Raiffeisen stavební spořitelna a.s.
4.	PPF banka a.s.	5.	Stavební spořitelna České spořitelny, a.s.
5.	Wüstenrot hypoteční banka a.s.	6.	Wüstenrot – stavební spořitelna a.s.

Příloha 4

Rozdělení pojišťoven do skupin

(k 31. 12. 2006)

I. Velké pojišťovny

1. Allianz pojišťovna, a.s.
2. Česká pojišťovna a.s.
3. ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB
4. Generali Pojišťovna a.s.
5. Kooperativa, pojišťovna, a.s.

II. Střední pojišťovny

1. Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.
2. Komerční pojišťovna, a.s.
3. Pojišťovna České spořitelny, a.s.
4. PRVNÍ AMERICKO – ČESKÁ POJIŠŤOVNA, a.s., angl. FIRST AMERICAN CZECH INSURANCE COMPANY
5. UNIQA pojišťovna, a.s.
6. Winterthur pojišťovna, a.s. [a)]

III. Malé pojišťovny

1. AEGON Pojišťovna, a. s.
2. AIG CZECH REPUBLIC pojišťovna, a.s.
3. Aviva životní pojišťovna, a.s.
4. Cestovní pojišťovna ADRIA Way družstvo
5. Česká pojišťovna ZDRAVÍ a.s.
6. D.A.S. pojišťovna právní ochrany, a.s.
7. Euler Hermes Čescob, úvěrová pojišťovna, a.s.
8. Evropská Cestovní Pojišťovna, a.s.
9. Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.
10. HALALI, všeobecná pojišťovna, a.s.
11. Hasičská vzájemná pojišťovna a.s.
12. Komerční úvěrová pojišťovna EGAP, a.s.
13. MAXIMA pojišťovna, a.s.
14. Nationale-Nederlanden pojišťovna, a.s. [b)]
15. POJIŠŤOVNA CARDIF PRO VITA, a.s.
16. Pojišťovna Slavia a.s.
17. Pojišťovna VZP, a.s.
18. Servisní pojišťovna a.s.
19. Triglav pojišťovna, a.s.
20. VICTORIA VOLKSBANKEN pojišťovna, a.s.
21. Vitalitas pojišťovna, a.s.
22. Wüstenrot, životní pojišťovna, a.s.

IV. Pobočky zahraničních pojišťoven

1. AIG EUROPE, S.A., pobočka pro Českou republiku
2. Atradius Credit Insurace N. V., organizační složka
3. CG Car-Garantie Versicherungs-Aktiengesellschaft organizační složka pro Českou republiku
4. Coface Austria Kreditversicherung AG [c)]
5. Deutscher Ring Lebensversicherungs-AG, pobočka pro Českou republiku
6. Elvia Reiseversicherungs – Gesellschaft AG – organizační složka
7. Erste n.oe. Brandschaden – Versicherungsaktiengesellschaft organizační složka pro ČR
8. GERLING – Konzern Všeobecná pojišťovací akciová společnost – organizační složka
9. HDI Hannover Versicherung AG, organizační složka
10. HDI Industrie Versicherung AG, organizační složka
11. ING Životná poisťovňa, a.s., pobočka pro Českou republiku
12. Nationale-Nederlanden životní pojišťovna [d)]
13. Österreichische Hagelversicherung - Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit, organizační složka
14. QBE poisťovňa, a.s., pobočka
15. Wüstenrot pojišťovna, pobočka pro Českou republiku
16. XL INSURANCE COMPANY LIMITED, organizační složka

---

a) od 15. 3. 2007 AXA životní pojišťovna a.s.
b) od 3. 1. 2007 ING pojišťovna, a.s.
c) ke dni 29. 3. 2007 pojišťovna nebyla zapsána v obchodním rejstříku
d) od 1. 1. 2007 ING Životní pojišťovna N.V., pobočka pro Českou republiku

Příloha 5

Počet zahraničních finančních subjektů poskytujících finanční služby v ČR v rámci volného pohybu služeb (bez založení pobočky) k 31. 12. 2006

Domovský stát sídla finančního subjektu	Celkový počet				
	Banky	Pojišťovny	Fondy	Investiční společnosti	Nebankovní poskytovatelé investičních služeb
Belgie	1	10	80	1	-
Dánsko	1	8	-	-	1
Estonsko	-	2	-	-	-
Finsko	3	6	-	-	1
Francie	13	29	-	1	6
Gibraltar	1	4	-	-	-
Irsko	7	67	119	-	6
Island	1	-	-	-	-
Itálie	3	20	-	-	-
Kypr	2	-	-	-	9
Lichtenštejnsko	1	7	-	-	-
Litva	1	3	-	-	-
Lotyšsko	-	1	-	-	-
Lucembursko	6	18	915	10	2
Maďarsko	4	6	-	1	-
Malta	1	2	-	-	1
Německo	25	27	12	5	6
Nizozemsko	6	24	-	-	16
Norsko	1	-	-	-	2
Polsko	1	11	-	-	-
Rakousko	32	24	138	8	16
Řecko	-	-	-	-	1
Slovensko	2	9	7	2	5
Slovinsko	-	3	-	-	1
Španělsko	1	2	-	-	-
Švédsko	1	14	-	1	-
Velká Británie	27	104	-	-	220
Celkem	**141**	**401**	**1271**	**29**	**293**

Příloha 6

Rozvaha bankovního sektoru

(včetně poboček zahraničních bank, údaje v tis. Kč)

	31. 12. 2004	31. 12. 2005	31. 12. 2006		
	Údaj kompenzovaný o opravné položky a oprávky	Údaj kompenzovaný o opravné položky a oprávky	Údaj nekompenzovaný o opravné položky a oprávky	Opravné položky a oprávky	Údaj kompenzovaný o opravné položky a oprávky
Rozvahová aktiva celkem	2 635 554 490	2 954 369 396	3 245 769 017	93 957 681	3 151 811 336
Pokladní hotovost a vklady u centrálních bank	58 060 613	55 201 438	68 613 117		68 613 117
Státní bezkuponové dluhopisy a ostatní CP přijímané centrální bankou k refinancování	291 597 048	334 585 134	385 928 713		385 928 713
CP vydané vládními institucemi přijímané centrálními bankami k refinancování	272 625 299	330 780 643	369 918 625		369 918 625
Ostatní CP přijímané centrálními bankami k refinancování	18 971 749	3 804 491	16 010 088		16 010 088
Pohledávky za bankami	825 454 622	919 850 776	734 230 273	24 650	734 205 623
Pohledávky za bankami splatné na požádání	50 728 537	46 503 438	99 635 471		99 635 471
Ostatní pohledávky za bankami	774 726 080	873 347 343	634 594 804	24 650	634 570 154
Ostatní pohledávky za centrálními bankami	424 503 010	460 812 175	330 078 611	0	330 078 611
Ostatní pohledávky za jinými bankami	350 223 066	412 535 168	304 516 193	24 650	304 491 543
Pohledávky za klienty	1 073 857 898	1 174 356 307	1 457 184 592	32 801 904	1 424 382 688
Pohledávky za klienty splatné na požádání	10 712 950	13 113 529	18 682 025		18 682 025
Ostatní pohledávky za klienty	1 063 144 944	1 161 242 776	1 438 502 565	32 801 904	1 405 700 661
Dluhové cenné papíry	208 649 720	276 919 321	311 784 281	0	311 784 281
Dluhové cenné papíry vydané vládními institucemi	60 424 919	72 453 590	73 180 978	0	73 180 978
Dluhové cenné papíry vydané ostatními subjekty	148 224 800	204 465 730	238 603 302	0	238 603 302
Akcie, podílové listy, ostatní podíly	10 391 740	11 503 372	13 159 448	0	13 159 448
Účasti s podstatným vlivem	2 263 721	3 664 527	3 823 268	457 800	3 365 468
Účasti s rozhodujícím vlivem	16 338 797	32 623 062	42 639 097	426 516	42 212 581
Dlouhodobý nehmotný majetek	11 822 231	11 940 831	30 755 364	18 452 765	12 302 599
Dlouhodobý hmotný majetek	40 570 735	37 000 164	75 358 456	41 068 295	34 290 161
Ostatní aktiva rozvahová	93 140 071	93 360 177	119 280 630	725 749	118 554 881
Náklady a příjmy příštích období	3 407 296	3 364 282	3 011 765		3 011 765
Rozvahová pasiva celkem	2 635 554 491	2 954 369 397			3 151 811 336
Závazky vůči bankám	361 134 450	409 690 637			348 351 979
Závazky vůči bankám splatné na požádání	65 186 762	65 812 694			72 821 586
Ostatní závazky vůči bankám	295 947 685	343 877 943			275 530 395
Závazky vůči klientům	1 731 849 574	1 919 558 608			2 102 219 092
Závazky vůči klientům splatné na požádání	844 625 179	960 792 243			1 080 651 930
Ostatní závazky vůči klientům	887 224 392	958 766 367			1 021 567 166
Závazky z dluhových cenných papírů	214 619 119	262 046 499			278 719 585
Emitované dluhové cenné papíry	201 466 318	247 935 040			267 743 673
Ostatní závazky z dluhových cenných papírů	13 152 801	14 111 459			10 975 912
Ostatní pasiva rozvahová	107 876 189	113 818 285			146 401 131
Výnosy a výdaje příštích období	4 130 146	4 666 275			5 046 216
Rezervy	16 519 843	12 764 018			11 023 215
Podřízené závazky	8 158 411	11 995 624			26 294 794
Základní kapitál	70 415 961	69 820 010			70 582 596
Emisní ážio	11 296 451	12 929 645			13 588 498
Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	31 104 920	31 998 661			34 036 007
Kapitálové fondy	525 399	1 079 012			4 234 516
Oceňovací rozdíly	2 886 473	6 815 182			6 109 041
Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta z předchozích období	42 185 237	58 047 741			67 279 535
Zisk nebo ztráta za účetní období	32 852 319	39 139 200			37 925 131

Příloha 7

Výkaz zisku a ztráty bankovního sektoru

(včetně poboček zahraničních bank, údaje v tis. Kč)

	31. 12. 2004	31. 12. 2005	31. 12. 2006
Výnosy z úroků a podobné výnosy	102 644 223	107 143 638	124 921 782
Výnosy z úroků z dluhových cenných papírů	23 645 131	23 533 133	25 496 911
Ostatní úrokové výnosy	72 925 513	77 898 780	92 837 342
Zisk ze zajišťovacích úrokových derivátů	6 073 579	5 711 721	6 587 526
Náklady na úroky a podobné náklady	42 884 712	43 100 408	52 551 961
Náklady na úroky z emitovaných dluhových cenných papírů	5 404 977	4 886 054	7 289 615
Náklady na úroky z krátkých prodejů dluhových cenných papírů	185 993	229 551	243 192
Ostatní úrokové náklady	33 199 219	34 209 159	40 388 282
Ztráta ze zajišťovacích úrokových derivátů	4 094 525	3 775 641	4 630 869
Čisté úrokové výnosy	59 759 512	64 043 228	72 369 820
Výnosy z akcií a podílů	1 369 107	2 189 410	1 675 508
Výnosy z poplatků a provizí	38 085 392	38 899 100	41 252 027
Poplatky a provize z úvěrových činností	6 715 563	6 645 822	7 589 210
Poplatky a provize z platebního styku	19 234 838	19 681 798	19 507 477
Poplatky a provize z operací s cennými papíry	323 068	483 679	679 899
Poplatky a provize z devizových operací	254 536	1 165 476	1 487 011
Poplatky a provize z operací s CP a deriváty pro zákazníky	999 162	1 374 803	1 626 772
Poplatky a provize za poradenskou činnost	39 160	139 100	88 883
Poplatky a provize z ostatních finančních činností	10 519 064	9 408 416	10 272 780
Náklady na poplatky a provize	6 759 608	7 068 140	8 308 075
Poplatky a provize na úvěrové činnosti	489 096	710 281	934 798
Poplatky a provize na platební styk	2 042 731	1 306 956	1 701 871
Poplatky a provize na operace s cennými papíry	202 274	268 020	322 579
Poplatky a provize na devizové operace	44 533	51 106	47 538
Poplatky a provize na operace s CP a deriváty pro zákazníky	286 022	143 948	141 211
Poplatky a provize na ostatní finanční činnosti	3 694 952	4 587 828	5 160 077
Čisté výnosy z poplatků a provizí	31 325 779	31 830 958	32 943 951
Čistý zisk nebo ztráta z finančních operací	11 031 335	10 854 434	9 846 870
Zisk (ztráta) z finan. činností s finan. nástroji k obchodování	9 354 601	10 245 147	9 442 518
Zisk (ztráta) z finan. činností s CP k prodeji a drženými do splatnosti	1 676 733	609 288	404 351
Ostatní provozní výnosy	5 148 692	7 610 223	6 124 512
Výnosy z finančního leasingu	11 655	0	0
Zisky z převodu účastí s rozhodujícím vlivem	917 358	189 654	104 681
Zisky z převodu účastí s podstatným vlivem	22 178	5 260	62 000
Výnosy z převodu hmotného a nehmotného majetku	1 273 918	2 191 628	3 157 215
Zisky z převodu dluh. CP poříz. v primár. emisích neurč. k obch.	320 087	5 007	153 040
Zisky z převodu pohledávek jiných než k obchodování	311 718	213 923	157 735
Jiné provozní výnosy	2 291 778	5 004 747	2 489 845

Výkaz zisku a ztráty bankovního sektoru (pokračování)
(včetně poboček zahraničních bank, údaje v tis. Kč)

	31. 12. 2004	31. 12. 2005	31. 12. 2006
Ostatní provozní náklady	4 216 318	2 477 438	3 882 600
Příspěvky do Fondu pojištění vkladů	2 759 690	1 483 667	1 531 941
Příspěvky do Garančního fondu obchodníků s cennými papíry	23 102	18 297	40 155
Jiné provozní náklady	1 433 528	975 472	2 310 504
Správní náklady	48 819 031	51 785 559	55 665 153
Náklady na zaměstnance	24 544 499	26 223 481	29 036 458
Ostatní správní náklady	24 274 531	25 562 073	26 628 699
Rozpuštění OP a rezerv k dlouhodob. hmot. a nehmotném majetku	207 174	684 024	214 333
Odpisy, tvorba a použití rezerv a OP k dlouhodobému hmotnému a nehmotnému majetku	10 439 485	11 793 941	10 109 565
Rozpuštění OP a rezerv k pohledávkám a vybraným podrozvah. nástrojům, výnosy z dříve odepsaných pohl.	16 187 071	16 427 596	14 544 524
Odpisy, tvorba a použití OP a rezerv k pohledávkám a vybraným podrozvahovým nástrojům	16 616 426	17 033 626	19 963 447
Rozpuštění opravných položek k účastem s rozhodujícím a podstatným vlivem	1 383 642	764 463	2 398
Ztráty z převodu účastí s rozhodujícím a podstatným vlivem, tvorba a použití OP	858 744	472 668	8 324
Rozpuštění ostatních rezerv pro nepotřebnost	845 224	982 093	789 380
Tvorba a použití ostatních rezerv	982 828	2 627 853	-162 281
Podíly na zisku (ztrátě) účastí s rozhodujícím nebo podstatným vlivem	40 964	76 074	113 576
Zisk nebo ztráta za účetní období z běžné činnosti před zdaněním	45 365 660	49 271 420	49 158 056
Mimořádné výnosy	2 811	1 365	7 651
Mimořádné náklady	12 992	383	0
Zisk nebo ztráta za účetní období z mimořádné činnosti před zdaněním	-10 181	982	7 651
Daň z příjmů	12 503 162	10 133 202	11 240 578
Zisk nebo ztráta za účetní období po zdanění	32 852 319	39 139 200	37 925 131

Příloha 8

Rozvaha sektoru pojišťoven

(celkem bez České kanceláře pojistitelů, údaje v tis. Kč)

	31. 12. 2004	31. 12. 2005	31. 12. 2006		
	Údaj kompenzovaný o opravné položky a oprávky	Údaj kompenzovaný o opravné položky a oprávky	Údaj nekompenzovaný o opravné položky a oprávky	Opravné položky a oprávky	Údaj kompenzovaný o opravné položky a oprávky
Aktiva celkem	284 334 732	310 511 484	344 736 979	21 878 687	322 858 294
Pohledávky za upsaný základní kapitál	40 000	300 000	0	0	0
Dlouhodobý nehmotný majetek	4 192 874	4 294 501	9 416 148	5 816 331	3 599 817
Zřizovací výdaje	1 524	6 600	32 254	27 348	4 906
Goodwill	2 506 967	2 289 222	3 589 288	2 002 725	1 586 563
Finanční umístění (investice)	246 828 463	265 917 108	272 087 231	70 559	272 016 672
Pozemky a stavby (nemovitosti)	10 533 258	9 314 767	8 782 691	16 359	8 766 332
Provozní nemovitosti	3 388 346	2 800 847	2 861 210	7 843	2 853 367
Finanční umístění v podnikatelských seskupeních	24 674 050	25 980 388	10 819 924	1 700	10 818 224
Podíly v ovládaných osobách	18 674 180	22 056 890	9 627 084	1 700	9 625 384
Dluhové cenné papíry vydané ovládanými osobami a půjčky těmto osobám	4 876 436	2 853 368	228 844	0	228 844
Podíly s podstatným vlivem	1 123 434	1 070 130	963 192	0	963 192
Dluhové CP vydané osobami, ve kterých má účetní jednotka podstatný vliv	0	0	804	0	804
Jiná finanční umístění	211 617 748	230 599 203	252 391 382	52 500	252 338 882
Akcie a ostatní cenné papíry s proměnlivým výnosem, ostatní podíly	26 694 293	33 101 576	30 486 060	52 000	30 434 060
Dluhové cenné papíry	151 791 151	164 473 173	191 826 476	0	191 826 476
Finanční umístění v investičních sdruženích	361 473	273 847	459 082	0	459 082
Ostatní půjčky	4 569 514	4 488 918	2 058 041	500	2 057 541
Depozita u finančních institucí	27 174 419	27 730 481	26 377 835	0	26 377 835
Ostatní finanční umístění	1 026 898	531 208	1 183 890	0	1 183 890
Depozita při aktivním zajištění	3 407	22 750	93 235	0	93 235
Finanční umístění životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník	7 737 291	12 419 621	18 579 751	0	18 579 751
Dlužníci	16 841 682	18 951 359	30 024 687	11 555 183	18 469 504
Pohledávky z operací přímého pojištění	8 093 642	8 317 389	13 541 462	3 834 590	9 706 873
Pojistníci	7 789 960	8 083 280	12 936 600	3 492 506	9 444 094
Zprostředkovatelé	303 682	234 108	604 861	342 083	262 778
Pohledávky z operací zajištění	5 239 189	6 897 050	4 438 907	120 923	4 317 984
Ostatní pohledávky	3 508 851	3 736 921	12 044 317	7 599 670	4 444 648
Ostatní aktiva	3 986 386	4 180 707	9 138 187	4 436 614	4 701 573
Dlouhodobý hmotný majetek, jiný než pozemky a stavby, a zásoby	2 447 005	2 163 315	6 367 993	4 435 485	1 932 511
Hotovost na účtech u finančních institucí a hotovost v pokladně	1 490 325	2 015 936	2 763 951	1 130	2 762 821
Jiná aktiva	49 057	1 456	6 242	0	6 242
Přechodné účty aktiv	4 708 034	4 448 188	5 490 973	0	5 490 973
Naběhlé úroky a nájemné	92 882	116 185	82 400	0	82 400
Odložené pořizovací náklady na pojistné smlouvy	3 138 599	3 107 604	3 797 076	0	3 797 076
Odložené pořizovací náklady na pojistné smlouvy v životním pojištění	1 505 518	2 025 623	2 091 801	0	2 091 801
Odložené pořizovací náklady na pojistné smlouvy v neživotním pojištění	1 633 082	1 081 981	1 705 277	0	1 705 277
Ostatní přechodné účty aktiv	1 476 553	1 224 398	1 611 498	0	1 611 498
Dohadné položky aktivní	623 057	653 348	642 168	0	642 168

Rozvaha sektoru pojišťoven (pokračování)

(celkem bez České kanceláře pojistitelů, údaje v tis. Kč)

	31. 12. 2004	31. 12. 2005	31. 12. 2006		
	Čistá hodnota	Čistá hodnota	Hrubá hodnota	Podíl zajišťovatelů na TR	Čistá hodnota
Pasiva celkem	284 334 732	310 511 484			322 858 294
Vlastní kapitál	53 307 776	57 466 192			58 146 936
Základní kapitál	14 381 427	16 674 140			17 729 181
Změny základního kapitálu	90 000	298 545			10 000
Vlastní akcie nebo vlastní zatímní listy, vlastní obchodní podíly	0	0			0
Emisní ážio	1 078 414	880 720			880 720
Rezervní fond na nové ocenění	0	0			-150
Ostatní kapitálové fondy	13 973 808	13 544 700			12 213 550
Rezervní fond a ostatní fondy ze zisku	3 459 248	4 765 647			5 764 396
Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta minulých účetních období	9 480 785	13 579 823			6 951 024
Zisk nebo ztráta běžného účetního období	10 934 094	8 021 161			14 608 215
Podřízená pasiva	2 500 000	2 500 000			0
Technické rezervy	181 957 697	200 511 113	241 219 905	23 349 186	217 870 718
Rezerva na nezasloužené pojistné	13 914 155	14 065 071	20 222 545	4 538 624	15 683 922
Rezerva na nezasloužené pojistné vztahující se k poj. odvětvím životních pojištění	2 950 034	2 890 386	2 869 804	104 816	2 764 988
Rezerva na nezasloužené pojistné vztahující se k poj. odvětvím neživotních pojištění	10 964 121	11 174 685	17 352 740	4 433 808	12 918 934
Rezerva pojistného životních pojištění	124 726 220	136 557 752	151 247 062	41 301	151 205 761
Rezerva na pojistná plnění	27 482 253	31 613 864	52 037 974	18 345 867	33 692 105
Rezerva na pojistná plnění vztahující se k pojistným odvětvím životních pojištění	2 878 122	3 115 743	4 412 681	839 868	3 572 813
Rezerva na pojistná plnění vztahující se k pojistným odvětvím neživotních pojištění	24 604 131	28 498 121	47 625 294	17 506 000	30 119 292
Rezerva na prémie a slevy	1 139 265	1 165 093	1 287 320	60 229	1 227 092
Rezerva na prémie a slevy vztahující se k pojistným odvětvím životních pojištění	389 698	473 032	483 545	130	483 415
Rezerva na prémie a slevy vztahující se k pojistným odvětvím neživotních pojištění	749 567	692 061	803 776	60 099	743 677
Vyrovnávací rezerva	4 529 406	4 404 943	4 576 488	0	4 576 488
Rezerva na splnění závazků z použité technické úrokové míry	5 294 923	7 589 392	6 039 689	0	6 039 689
Rezerva pojistného neživotních pojištění	170 862	164 535	216 500	144	216 356
Rezerva pojistného neživotních pojištění vztahující se k pojistným odvětvím životních pojištění	5 006	3 730	29 853	0	29 853
Rezerva pojistného neživotních pojištění vztahující se k pojistným odvětvím neživotních pojištění	165 856	160 805	186 646	144	186 502
Rezerva na splnění závazků z ručení za závazky České kanceláře pojistitelů		4 668 681	5 310 120	363 020	4 947 100
Jiné rezervy	4 700 613	281 783	282 208	0	282 208
Jiná rezerva vztahující se k pojistným odvětvím životních pojištění	0	281 783	282 208	0	282 208
Jiná rezerva vztahující se k pojistným odvětvím neživotních pojištění	4 700 613	0	0	0	0
Technická rezerva životních pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník	7 543 783	12 053 208	18 545 545	0	18 545 545
Rezervy na ostatní rizika a ztráty	2 673 562	1 406 899			2 023 434
Rezerva na důchody a podobné závazky	18 654	14 653			7 235
Rezerva na daně	2 467 092	1 103 765			1 676 827
Ostatní rezervy	187 815	288 482			339 372
Depozita při pasivním zajištění	2 887 778	3 541 524			210 755
Věřitelé	26 538 827	26 874 363			18 833 419
Závazky z operací přímého pojištění	6 202 340	6 493 164			6 534 222
Závazky z operací zajištění	7 420 030	10 462 490			6 971 309
Výpůjčky zaručené dluhopisem	0	0			0
Směnitelné (konvertibilní) výpůjčky	0	0			0
Závazky vůči finančním instiucím	1 524 388	1 025 364			528 248
Ostatní závazky	11 392 070	8 893 345			4 799 642
Daňové závazky a závazky ze sociálního zabezpečení	3 418 815	2 530 311			2 098 192
Garanční fond Kanceláře	0	0			0
Přechodné účty pasiv	6 925 309	6 158 185			7 227 482
Výdaje příštích období a výnosy příštích období	3 955 113	3 454 131			3 520 448
Ostatní přechodné účty pasiv	2 970 195	2 704 054			3 707 034
Dohadné položky pasivní	2 885 366	2 695 673			3 679 218

Příloha 9

Výkaz zisku a ztráty sektoru pojišťoven

(celkem bez České kanceláře pojistitelů, údaje v tis. Kč)

Technický účet k neživotnímu pojištění	31. 12. 2004	31. 12. 2005	31. 12. 2006
Výsledek technického účtu k neživotnímu pojištění	2 630 567	3 835 541	5 330 253
Zasloužené pojistné, očištěné od zajištění	42 584 617	44 774 469	49 897 872
Předepsané pojistné, očištěné od zajištění	41 390 489	44 882 067	51 329 003
Předepsané hrubé pojistné	68 365 463	72 122 585	74 856 768
Pojistné postoupené zajišťovatelům	-26 974 974	-27 240 518	-23 527 765
Změna stavu rezervy na nezasloužené pojistné, očištěné od zajištění	1 194 127	-107 597	-1 431 132
Změna stavu hrubé výše rezervy na nezasloužené pojistné	248 815	-658 935	-1 516 778
Změna stavu rezervy na nezasloužené pojistné, podíl zajišťovatelů	945 312	551 337	85 646
Převedené výnosy z finan. umístění z netechnického účtu	1 538 378	1 364 216	1 050 376
Ostatní technické výnosy, očištěné od zajištění	1 962 360	2 077 804	2 506 555
Náklady na pojistná plnění včetně změny stavu rezervy, očištěné od zajištění	-24 142 849	-27 467 942	-29 406 966
Náklady na pojistná plnění, očištěné od zajištění	-23 916 079	-23 790 032	-28 549 062
Hrubá výše nákladů na pojistná plnění	-34 913 935	-33 830 122	-37 898 648
Náklady na pojistná plnění, podíl zajišťovatelů	10 997 856	10 040 090	9 349 587
Změna stavu rezervy na pojistná plnění, očištěné od zajištění	-226 771	-3 677 910	-857 905
Změna stavu hrubé výše rezervy na pojistná plnění	-88 272	-5 852 559	-1 677 828
Změna stavu rezervy na pojistná plnění, podíl zajišťovatelů	-138 498	2 174 649	819 923
Změny stavu ostatních technických rezerv, očištěné od zajištění	-374 370	71 609	-222 928
Prémie a slevy, očištěné od zajištění	-644 212	-592 030	-761 691
Čistá výše provozních nákladů	-13 118 863	-11 293 636	-13 147 616
Pořizovací náklady na pojistné smlouvy	-10 037 625	-9 668 616	-10 615 111
Změna stavu časově rozlišených pořizovacích nákladů	-14 284	-105 946	111 057
Správní režie	-7 868 627	-7 837 643	-8 419 589
Provize od zajišťovatelů a podíly na ziscích	4 801 673	6 318 569	5 776 030
Ostatní technické náklady, očištěné od zajištění	-4 731 245	-4 918 644	-4 412 241
Změna stavu vyrovnávací rezervy	-443 249	-180 306	-173 111

Technický účet k životnímu pojištění	31. 12. 2004	31. 12. 2005	31. 12. 2006
Výsledek technického účtu k životnímu pojištění	5 638 223	4 394 911	7 849 365
Zasloužené pojistné, očištěné od zajištění	42 021 921	42 837 976	46 141 051
Předepsané pojistné, očištěné od zajištění	42 180 290	42 757 848	45 920 326
Předepsané hrubé pojistné	44 201 009	44 954 269	47 233 338
Pojistné postoupené zajišťovatelům	-2 020 719	-2 196 421	-1 313 011
Změna stavu rezervy na nezasloužené pojistné, očištěná od zajištění	-158 369	80 128	220 726
Změna stavu hrubé výše rezervy na nezasloužené pojistné			226 810
Změna stavu rezervy na nezasloužené pojistné, podíl zajišťovatelů			-6 084
Výnosy z finančního umístění	41 159 101	29 741 508	19 552 852
Výnosy z podílů	102 549	139 816	206 741
Výnosy z ostatního finančního umístění	8 609 952	7 748 152	8 526 210
Výnosy z pozemků a staveb (nemovitosti)	356 451	345 087	311 172
Výnosy z ostatních investic (mimo nemovitostí)	8 253 501	7 403 065	8 215 038
Změny hodnoty finančního umístění - výnosy	28 382	87 759	1 518 301
Výnosy z realizace finančního umístění	32 418 218	21 765 781	9 301 599
Přírůstky hodnoty finančního umístění	7 062 494	5 002 060	4 463 461
Ostatní technické výnosy, očištěné od zajištění	557 420	835 299	740 473
Náklady na pojistná plnění včetně změny stavu rezervy, očištěné od zajištění	-23 329 268	-19 421 040	-18 948 320
Náklady na pojistná plnění, očištěné od zajištění	-23 121 971	-19 298 066	-18 512 472
Hrubá výše nákladů na pojistná plnění	-23 442 780	-19 730 278	-18 836 987
Náklady na pojistná plnění, podíl zajišťovatelů	320 809	432 213	324 515
Změna stavu rezervy na pojistná plnění, očištěné od zajištění	-207 297	-122 975	-435 849

Výkaz zisku a ztráty sektoru pojišťoven (pokračování)

(celkem bez České kanceláře pojistitelů, údaje v tis. Kč)

Technický účet k životnímu pojištění	31. 12. 2004	31. 12. 2005	31. 12. 2006
Změna stavu hrubé výše rezervy na pojistná plnění	-684 878	-373 314	-486 922
Změna stavu rezervy na pojistná plnění, podíl zajišťovatelů	477 581	250 339	51 072
Změny stavu ostatních technických rezerv, očištěné od zajištění	-13 855 550	-19 245 456	-17 778 418
Změna stavu rezervy pojistného životních pojištění, očištěná od zajištění	-9 607 663	-12 208 536	-13 663 988
Změna stavu hrubé výše rezervy pojistného životních pojištění	-10 033 045	-12 672 552	-13 586 516
Změna stavu rezervy pojistného životních pojištění, podíl zajišťovatelů	425 382	464 016	-77 472
Změna stavu ostatních technických rezerv (mimo rezervy životního pojištění), očištěná od zajištění	-4 247 888	-7 036 921	-4 114 430
Prémie a slevy, očištěné od zajištění	-89 074	-46 971	-69 445
Čistá výše provozních nákladů	-9 868 358	-9 917 687	-10 556 207
Pořizovací náklady na pojistné smlouvy	-6 013 315	-6 234 345	-6 592 951
Změna stavu časově rozlišených pořizovacích nákladů	-29 867	64 793	552 011
Správní režie	-4 239 579	-4 421 727	-4 855 531
Provize od zajišťovatelů a podíly na ziscích	414 403	673 592	340 263
Náklady na finanční umístění	-33 647 058	-21 804 409	-11 379 757
Náklady na správu finančního umístění, včetně úroků	-1 819 906	-1 362 046	-1 378 446
Změna hodnoty finančního umístění - náklady	-13 962	-2 777 316	-59 076
Náklady spojené s realizací finančního umístění	-31 813 189	-17 665 046	-9 942 234
Úbytky hodnoty finančního umístění	-2 948 671	-2 156 248	-3 282 556
Ostatní technické náklady, očištěné od zajištění	-896 843	-1 010 357	-640 599
Převod výnosů z finančního umístění na netechnický účet	-527 890	-419 764	-393 171

Netechnický účet	31. 12. 2004	31. 12. 2005	31. 12. 2006
Zisk nebo ztráta za účetní období	10 934 093	8 021 162	14 608 215
Zisk nebo ztráta z běžné činnosti po zdanění	9 133 438	7 782 606	14 595 948
Výsledek technického účtu k neživotnímu pojištění	2 630 567	3 835 541	5 330 253
Výsledek technického účtu k životnímu pojištění	5 638 223	4 394 911	7 849 365
Výnosy z finančního umístění	8 073 480	7 288 969	10 379 901
Výnosy z podílů	126 061	1 860 245	2 180 132
Výnosy z ostatního finančního umístění	2 537 165	1 882 631	1 970 265
Výnosy z pozemků a staveb (nemovitosti)	58 656	65 841	54 476
Výnosy z ostatních investic (mimo nemovitostí)	2 478 509	1 816 790	1 915 790
Změny hodnoty finančního umístění - výnosy	777 774	1 261 340	1 131 612
Výnosy z realizace finančního umístění	4 632 480	2 284 753	5 097 893
Převedené výnosy finančního umístění z technického účtu k životnímu pojištění	526 986	419 764	393 171
Náklady na finanční umístění	-5 829 467	-4 737 742	-5 445 067
Náklady na správu finančního umístění, včetně úroků	-747 261	-718 861	-603 810
Změna hodnoty finančního umístění - náklady	-603 330	-1 360 031	-1 068 041
Náklady spojené s realizací finančního umístění	-4 478 876	-2 658 851	-3 773 216
Převod výnosů z finančního umístění na technický účet k neživotnímu pojištění	-1 537 288	-1 364 133	-1 050 376
Ostatní výnosy	5 420 025	1 070 675	2 641 832
Ostatní náklady	-2 265 765	-570 991	-1 976 377
Daň z příjmů z běžné činnosti	-3 523 322	-2 554 388	-3 526 752
Mimořádný zisk nebo ztráta	1 859 353	280 805	66 364
Mimořádné výnosy	1 980 523	333 330	77 321
Mimořádné náklady	-121 170	-52 525	-10 957
Daň z příjmů z mimořádné činnosti	-8 161	4 701	-9 070
Ostatní daně neuvedené v předcházejících položkách	-50 537	-46 950	-45 029

Příloha 10

Rozvaha sektoru penzijních fondů

(údaje v tis. Kč)

	31. 12. 2004 Údaj kompenzovaný o opravné položky a oprávky	31. 12. 2005 Údaj kompenzovaný o opravné položky a oprávky	31. 12. 2006 Údaj kompenzovaný o opravné položky a oprávky
Aktiva celkem	102 104 186	123 416 677	145 939 162
Pokladní hotovost a vklady u centrálních bank	812	604	932
Pohledávky za bankami a družstevními záložnami	9 587 683	10 133 528	9 333 972
Pohledávky za bankami a družst. záložnami splatné na požádání	1 633 865	4 105 569	4 670 052
Ostatní pohledávky za bankami a družstevními záložnami	7 953 818	6 027 959	4 663 920
Pohledávky za nebankovními subjekty	5 318	5 467	11 341
Pohledávky za nebankovními subjekty splatné na požádání	0	0	0
Ostatní pohledávky za nebankovními subjekty	5 318	5 467	11 341
Dluhové cenné papíry	82 796 618	99 106 151	115 791 688
Dluhové cenné papíry vydané vládními institucemi	54 598 210	72 805 108	90 269 006
Dluhové cenné papíry vydané ostatními subjekty	28 198 408	26 301 043	25 522 682
Akcie, podílové listy a ostatní podíly	5 816 540	9 230 837	14 434 241
Akcie	5 495 603	7 425 219	9 616 022
Podílové listy a ostatní podíly	320 937	1 805 618	4 818 219
Účasti s podstatným vlivem	0	0	0
Účasti s podstatným vlivem v bankách	0	0	0
Účasti s podstatným vlivem v ostatních subjektech	0	0	0
Účasti s rozhodujícím vlivem	0	0	0
Účasti s rozhodujícím vlivem v bankách	0	0	0
Účasti s rozhodujícím vlivem v ostatních subjektech	0	0	0
Dlouhodobý nehmotný majetek	175 917	144 098	122 828
Zřizovací výdaje	0	0	0
Goodwill	11 001	5 663	328
Dlouhodobý nehmotný majetek ostatní	164 916	138 435	122 500
Dlouhodobý hmotný majetek	583 948	993 776	1 437 951
Pozemky a budovy pro provozní činnost	186 583	166 845	151 234
Dlouhodobý hmotný majetek ostatní	397 365	826 931	1 286 717
Pohledávky za státním rozpočtem - státní příspěvek	726 863	811 059	919 219
Ostatní aktiva	677 395	721 451	1 006 975
Pohledávky z upsaného základního kapitálu	0	0	0
Náklady a příjmy příštích období	1 733 092	2 269 706	2 880 015
Pořizovací náklady na smlouvy o penzijním připojištění	1 720 512	2 217 241	2 870 269
Ostatní náklady a příjmy příštích období	12 580	52 465	9 746

Rozvaha sektoru penzijních fondů (pokračování)

(údaje v tis. Kč)

	31. 12. 2004	31. 12. 2005	31. 12. 2006
Pasiva celkem	102 104 186	123 416 677	145 939 162
Závazky vůči bankám a družstevním záložnám	0	0	0
Závazky vůči bankám a družst. záložnám splatné na požádání	0	0	0
Ostatní závazky vůči bankám a družstevním záložnám	0	0	0
Závazky vůči nebankovním subjektům	0	5 105	3 350
Závazky vůči nebankovním subjektům splatné na požádání	0	0	0
Ostatní závazky vůči nebankovním subjektům	0	5 105	3 350
Prostředky účastníků penzijního připojištění	94 220 886	113 107 511	136 404 900
Příspěvky účastníků	71 287 522	86 068 910	104 543 054
Vlastní příspěvky účastníků		75 541 445	90 589 522
Příspěvky placené zaměstnavatelem		10 400 306	13 749 580
Příspěvky placené třetí osobou ve prospěch účastníků		127 159	203 952
Příspěvky státu	14 312 153	16 503 900	18 990 951
Prostředky pro výplatu penzí	117 151	148 207	187 710
Výnosy z příspěvků účastníků	7 732 141	9 426 911	11 987 887
Nepřiřazené příspěvky účastníků penzijního připojištění	512 481	575 888	517 258
Závazky z přiznaných dosud nevyplac. dávek jednoráz. plnění	258 001	383 695	178 040
Závazky vůči státnímu rozpočtu - státní příspěvek	32 295	51 261	74 291
Závazky vůči státnímu rozpočtu - daňové závazky	47 257	79 847	70 280
Ostatní pasiva	341 938	610 539	595 578
Výnosy a výdaje příštích období	5 049	13 857	13 374
Rezervy	36 014	58 718	59 641
Rezervy na důchody a podobné závazky	34 769	56 536	58 016
Rezervy na daně	0	0	0
Rezervy ostatní	1 245	2 182	1 625
Podřízené závazky	0	0	0
Základní kapitál	1 063 438	1 063 438	1 063 438
Splacený základní kapitál	1 063 438	1 063 438	1 063 438
Vlastní akcie	0	0	0
Emisní ážio	148 771	148 771	148 771
Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	870 481	1 114 493	1 465 388
Povinné rezervní fondy a rizikové fondy	652 609	851 317	1 117 164
Ostatní rezervní fondy	12 445	0	0
Ostatní fondy ze zisku	205 427	263 176	348 224
fond rezerv penzí		114 059	173 325
Rezervní fond na nové ocenění	0	0	0
Kapitálové fondy	425 181	381 146	364 693
Oceňovací rozdíly	1 534 252	2 059 445	1 207 103
Oceňovací rozdíly z majetku a závazků	1 521 615	2 067 649	1 158 327
Oceňovací rozdíly ze zajišťovacích derivátů	12 637	-8 204	48 776
Oceňovací rozdíly z přepočtu účastí	0	0	0
Oceňovací rozdíly ostatní	0	0	0
Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta z předchozích období	171 782	154 868	343 833
Zisk nebo ztráta za účetní období	3 206 842	4 567 678	4 124 522

Příloha 11

Výkaz zisku a ztráty sektoru penzijních fondů

(údaje v tis. Kč)

	31. 12. 2004	31. 12. 2005	31. 12. 2006
Výnosy z úroků a podobné výnosy	2 868 310	3 324 647	3 847 184
Úroky z dluhových cenných papírů	2 706 934	3 133 429	3 618 374
Výnosy z ostatních aktiv	161 376	191 218	228 810
Náklady na úroky a podobné náklady	231	3 616	175
Náklady na úroky z dluhových cenných papírů	25	3 589	0
Náklady na ostatní pasiva	206	27	175
Výnosy z akcií a podílů	181 571	144 505	365 256
Výnosy z akcií a podílů z účastí s podstatným vlivem	0	0	0
Výnosy z akcií a podílů z účastí s rozhodujícím vlivem	0	0	0
Ostatní výnosy z akcií a podílů	181 571	144 505	365 256
Výnosy z poplatků a provizí	1 566	1 422	2 257
Náklady na poplatky a provize	715 644	942 891	1 094 950
Náklady spojené s bezpečností a správou cenných papírů	243 912	360 878	340 021
Náklady spojené s prodejem a jiným úbytkem cenných papírů	3 644	8 774	14 356
Náklady na smlouvy o penzijním připojištění	433 820	550 324	716 775
Ostatní náklady na poplatky a provize	34 268	22 915	23 798
Zisk nebo ztráta z finančních operací	1 792 192	3 034 649	1 989 331
Ostatní provozní výnosy	76 786	111 834	190 242
Ostatní provozní náklady	34 590	60 148	26 128
Správní náklady	840 467	901 532	999 626
Náklady na zaměstnance	300 316	314 921	333 377
Sociální a zdravotní pojištění	128 717	78 804	78 954
Mzdy a odměny zaměstnancům a statutárním orgánům	161 713	225 088	242 437
Ostatní sociální náklady	9 886	11 029	11 986
Ostatní správní náklady	540 151	586 611	666 249
Rozpuštění rezerv a oprav. položek k dlouh. hm. a nehm. majetku	700	0	0
Odpisy, tvorba a použití rezerv a OP k dlouh. hm. a nehm. maj.	88 768	87 224	153 092
Odpisy hmotného majetku	39 553	38 294	98 272
Tvorba a použití rezerv a opr. položek hmotnému majetku	0	1 614	2 414
Odpisy nehmotného majetku	31 102	29 203	34 298
Tvorba a použití rezerv a opr. položek k nehmotnému majetku	18 113	18 113	18 109
Rozpuštění OP a rez. k pohl. a zárukám, výnosy z již odep. pohl.	2 382	0	7 875
Odpisy, tvorba a použití OP a rezerv k pohledávkám a zárukám	2 420	3 574	2 456
Rozpuštění OP k účastem s rozhodujícím a podst. vlivem	0	0	0
Ztráty z převodu účastí s roz. a podst. vlivem, tvorba+použ. OP	0	15	23
Rozpuštění ostatních rezerv včetně rezerv na penze	3 552	5 379	7 909
Tvorba a použití ostatních rezerv včetně rezerv na penze	17 105	30 057	12 517
Podíl na ziscích nebo ztrátách s rozh. nebo podst. vlivem	0	0	0
Zisk nebo ztráta za účetní období z běžné čin. před zdaněním	3 227 834	4 499 389	4 062 299
Mimořádné výnosy	1	0	4 693
Mimořádné náklady	0	0	0
Zisk nebo ztráta za účetní období z mimoř. čin. před zdaněním	1	77 148	72 247
Daň z příjmů	20 993	25 703	3 634
Zisk nebo ztráta za účetní období po zdanění	3 206 842	4 567 678	4 124 522

Příloha 12

Výkaz zisku a ztráty investičních společností

(údaje v tis. Kč)

	31. 12. 2004	31. 12. 2005	31. 12. 2006
Výnosy z úroků a podobné výnosy	26 814	20 944	37 271
Výnosy z úroků z dluhových cenných papírů	16 433	15 246	28 249
Výnosy z úroků z ostatních aktiv	10 381	5 698	9 022
Náklady na úroky a podobné náklady	1 976	1 244	111
Výnosy z akcií a podílů	4 342	6 785	3 046
Výnosy z akcií a podílů z účastí s podst. a rozhod. vlivem	-20	0	0
Ostatní výnosy z akcií a podílů	4 362	6 785	3 046
Výnosy z poplatků a provizí	1 568 013	1 532 722	1 850 518
Náklady na poplatky a provize	511 068	759 613	809 793
Zisk nebo ztráta z finančních operací	58 959	17 839	5 235
Ostatní provozní výnosy	181 720	92 335	122 653
Ostatní provozní náklady	264 769	66 243	74 740
Správní náklady	504 337	427 319	466 147
Náklady na pracovníky	191 691	201 972	225 827
Mzdy a platy pracovníků	141 698	148 370	164 459
Sociální a zdravotní pojištění pracovníků	49 436	51 223	58 739
Ostatní sociální náklady	557	2 379	2 629
Ostatní správní náklady	202 667	225 347	240 320
Rozpuštění rezerv a OP k DHNM	0	4 273	1 153
Odpisy, tvorba a použití rezerv a OP k DHNM	133 542	45 121	21 945
Odpisy dlouhodobého hmotného majetku		37 347	16 273
Rozpuštění OP a rez. k pohl. a zárukám, výnosy z dříve od. pohl.	658	15	62
Odpisy, tvorba a použití OP a rezerv k pohl. a zárukám	857	15	56
Rozpuštění OP k účastem s rozhodujícím a podstatným vlivem	380	0	0
Ztráty z přev. účastí s rozh. a podst. vlivem, tvorba a použ. OP	376	0	0
Rozpuštění ostatních rezerv	1 889	0	1 268
Tvorba a použití ostatních rezerv	3 731	837	1 353
Podíl na ziscích (ztrátách) účastí s rozh. nebo podst. vlivem	5 218	-600	612
Zisk nebo ztráta za úč.období z běžné činnosti před zdaněním	594 040	356 431	638 201
Mimořádné výnosy	0	0	40
Mimořádné náklady	7 700	27	0
Zisk nebo ztráta za účet. obd. z mimoř. činnosti před zdaněním	-7 700	-27	40
Daň z příjmů	165 817	82 385	138 979
Zisk nebo ztráta za účetní období po zdanění	420 523	274 019	499 262

Pozn.: Z důvodu chybějících dat nejsou ve výše uvedených hodnotách zahrnuty údaje týkající se dvou investičních společností.

Příloha 13

Rozvaha investičních společností

(údaje v tis. Kč)

	31. 12. 2004 Údaj kompenzovaný o opravné položky a oprávky	31. 12. 2005 Údaj kompenzovaný o opravné položky a oprávky	31. 12. 2006 Údaj kompenzovaný o opravné položky a oprávky
Aktiva celkem	2 389 085	2 152 605	2 520 385
Pokladní hotovost	509	279	588
Pohledávky za bankami	409 467	417 357	730 097
Pohledávky za bankami splatné na požádání	139 161	243 843	457 482
Pohledávky za bankami jiné než splatné na požádání	270 306	173 514	272 615
Pohledávky za nebankovními subjekty	0	7 500	17 000
Pohledávky za nebankovními subjekty splatné na požádání	0	7 500	17 000
Pohledávky za nebank. subjekty jiné než splatné na požádání	0	0	0
Dluhové cenné papíry	396 497	820 720	1 009 445
Dluhové cenné papíry vydané vládními institucemi	0	0	0
Dluhové cenné papíry vydané ostatními osobami	396 497	820 720	1 009 445
Akcie, podílové listy a ostatní podíly	1 205 754	499 779	292 850
Akcie	182	0	0
Podílové listy	1 205 571	499 779	292 850
Ostatní podíly	0	0	0
Účasti s podstatným a rozhodujícím vlivem	19 890	19 290	0
Dlouhodobý nehmotný majetek	47 489	29 343	32 094
Zřizovací výdaje	0	0	205
Goodwill	25 039	0	0
Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	22 450	29 343	31 889
Dlouhodobý hmotný majetek	118 169	116 203	114 573
Pozemky a budovy pro provozní činnost	99 334	96 911	94 872
Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	18 835	19 292	19 701
Ostatní aktiva	172 939	216 654	258 045
Pohledávky za upsaný základní kapitál	0	865	503
Náklady a příjmy příštích období	18 371	24 615	65 190

Rozvaha investičních společností (pokračování)

(údaje v tis. Kč)

	31. 12. 2004	31. 12. 2005	31. 12. 2006
Pasiva celkem	2 389 085	2 152 605	2 520 385
Závazky vůči bankám	31 894	5 000	0
Závazky vůči bankám splatné na požádání	4 994	0	0
Závazky vůči bankám jiné než splatné na požádání	26 900	5 000	0
Závazky vůči nebankovním subjektům	4 675	0	0
Závazky vůči nebankovním subjektům splatné na požádání	4 675	0	0
Závazky vůči nebank. subjektům jiné než splatné na požádání	0	0	0
Ostatní pasiva	202 515	208 067	266 194
Výnosy a výdaje příštích období	41 614	47 500	24 984
Rezervy	3 854	4 676	4 761
Rezervy na důchody a podobné závazky	81	918	1 003
Rezervy na daně	15	0	0
Ostatní rezervy	3 758	3 758	3 758
Podřízené závazky	0	0	0
Základní kapitál	650 000	616 960	646 960
Splacený základní kapitál	650 000	616 960	646 960
Vlastní akcie	0	0	0
Emisní ažio	388 110	388 110	388 110
Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	133 728	135 715	139 148
Povinné rezervní fondy a rizikové fondy	122 538	123 264	125 711
Ostatní rezervní fondy	0	0	0
Ostatní fondy ze zisku	11 190	12 451	13 437
Rezervní fond na nové ocenění	0	0	0
Kapitálové fondy	27 845	43 645	45 640
Oceňovací rozdíly	0	1 633	1 972
Oceňovací rozdíly z majetku a závazků	0	1 633	1 972
Oceňovací rozdíly ze zajišťovacích derivátů	0	0	0
Oceňovací rozdíly z přepočtu účastí	0	0	0
Ostatní oceňovací rozdíly	0	0	0
Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta z předchozích období	484 327	427 280	503 354
Zisk nebo ztráta za účetní období	420 523	274 019	499 262

Pozn.: Z důvodu chybějících dat nejsou ve výše uvedených hodnotách zahrnuty údaje týkající se dvou investičních společností.

Příloha 14

Přehled pojišťoven se sídlem v České republice s povolenými odvětvími k 31. 12. 2006

název pojišťovny	odvětví životních pojištění												odvětví neživotních pojištění													
	A 1	A 2	A 3	A 4	A 5	A 6	B 1	B 2	B 3	B 4	B 5	B 6	B 7	B 8	B 9	B 10	POPV	B 11	B 12	B 13	B 14	B 15	PCK	B 16	B 17	B 18
AEGON Pojišťovna, a.s.	x	x	x	x		x																				
AIG CZECH REPUBLIC pojišťovna, a.s.							x	x					x	x	x					x				x	x	x
Allianz pojišťovna, a.s.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x		x
Aviva životní pojišťovna, a.s.	x			x		x																				
Cestovní pojišťovna ADRIA Way družstvo																										x
Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Česká pojišťovna a.s.	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Česká pojišťovna ZDRAVÍ a.s.							x	x																x		x
ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
D.A.S. pojišťovna právní ochrany, a.s.																									x	
Euler Hermes Čescob, úvěrová pojišťovna, a.s.																					x	x				
Evropská Cestovní Pojišťovna, a.s.																										x
Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.																					x	x		x		
Generali Pojišťovna a.s.	x	x	x	x		x	x	x	x				x	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x	x
HALALI, všeobecná pojišťovna, a.s.							x							x	x					x				x		
Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.	x	x	x			x	x		x	x			x	x	x	x				x				x		x
Komerční pojišťovna, a.s.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x		x
Komerční úvěrová pojišťovna EGAP, a.s.																					x					
Kooperativa, pojišťovna, a.s.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
MAXIMA pojišťovna, a.s.	x						x		x					x	x					x				x		
Nationale-Nederlanden pojišťovna, a.s. [a]								x																		
POJIŠŤOVNA CARDIF PRO VITA, a.s.	x					x	x	x																x		
Pojišťovna České spořitelny, a.s.	x	x	x	x		x	x	x	x		x		x	x	x			x		x		x	x	x		x
Pojišťovna Slavia a.s.							x		x	x	x	x	x	x	x	x				x		x		x		x
Pojišťovna VZP, a.s.								x																		
PRVNÍ AMERICKO - ČESKÁ POJIŠŤOVNA, a.s.																										
angl. FIRST AMERICAN CZECH INSURANCE COMPANY	x					x	x	x																		
Servisní pojišťovna a.s.									x																	
Triglav pojišťovna, a.s.							x		x				x	x	x	x	x			x				x		x
UNIQA pojišťovna, a.s.	x	x	x	x		x	x	x	x				x	x	x	x	x			x		x	x	x	x	x
VICTORIA VOLKSBANKEN pojišťovna, a.s.	x		x			x	x	x					x	x	x	x				x						x
Vitalitas pojišťovna, a.s.							x	x																		x
Winterthur pojišťovna, a.s. [b]	x			x	x	x	x	x																		
Wüstenrot, životní pojišťovna, a.s.	x	x	x	x	x	x																				

a) od 3. 1. 2007 ING pojišťovna, a.s.
b) od 15. 3. 2007 AXA životní pojišťovna a.s.

Příloha 15

Přehled poboček pojišťoven ze států EU a ze třetích států s povolenými odvětvími k 31. 12. 2006

I. Pobočky pojišťoven ze zemí EU

název pobočky pojišťovny	odvětví životních pojištění						odvětví neživotních pojištění																			
	A 1	A 2	A 3	A 4	A 5	A 6	B 1	B 2	B 3	B 4	B 5	B 6	B 7	B 8	B 9	B 10	POPV	B 11	B 12	B 13	B 14	B 15	PCK	B 16	B 17	B 18
AIG EUROPE, S.A., pobočka pro Českou republiku							x	x	x				x	x	x	x	x		x	x	x			x		x
Atradius Credit Insurance N.V., organizační složka																					x	x				
CG Car-Garantie Versicherungs-Aktiengesellschaft																										
organizační složka pro Českou republiku															x									x		
Coface Austria Kreditversicherung AG a)																					x					
Deutscher Ring Lebensversicherungs-AG, pobočka pro																										
Českou republiku	x		x	x		x																				
Erste n.oe. Brandschaden -Versicherungsaktiengesellschaft																										
organizační složka pro ČR	x	x	x			x	x		x					x	x	x				x				x	x	x
GERLING-Konzern Všeobecná pojišťovací akciová																										
společnost-organizační složka							x						x	x	x	x				x	x			x	x	
HDI Hannover Versicherung AG, organizační složka							x					x	x	x	x					x				x	x	
HDI Industrie Versicherung AG, organizační složka														x	x					x				x		
ING Životná poisťovňa, a.s., pobočka pro Českou republiku	x	x	x	x	x	x																				
Nationale - Nederlanden životní pojišťovna b)	x	x	x	x		x		x																		
Österreichische Hagelversicherung - Versicherungsverein																										
auf Gegenseitigkeit, organizační složka														x	x											
QBE poisťovňa, a.s., pobočka							x	x	x	x		x	x	x	x	x				x				x		x
Wüstenrot pojišťovna, pobočka pro Českou republiku	x			x		x								x	x		x			x						x
XL INSURANCE COMPANY LIMITED, organizační složka														x	x					x						

a) ke dni 29. 3. 2007 pojišťovna nebyla zapsána v obchodním rejstříku
b) od 1. 1. 2007 ING Životní pojišťovna N.V., pobočka pro Českou republiku

II. Pobočky pojišťoven ze třetích států

název pobočky pojišťovny	odvětví životních pojištění						odvětví neživotních pojištění																			
	A 1	A 2	A 3	A 4	A 5	A 6	B 1	B 2	B 3	B 4	B 5	B 6	B 7	B 8	B 9	B 10	POPV	B 11	B 12	B 13	B 14	B 15	PCK	B 16	B 17	B 18
Elvia Reiseversicherungs - Gesellschaft AG -																										
organizační složka							x	x	x		x		x		x			x	x	x		x		x		x

Příloha 16

Přehled odvětví a skupin pojištění

ČÁST A

ODVĚTVÍ ŽIVOTNÍCH POJIŠTĚNÍ

1. Pojištění pouze pro případ smrti, pojištění pouze pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti, pojištění spojených životů, životní pojištění s vrácením pojistného.
2. Svatební pojištění nebo pojištění prostředků na výživu dětí.
3. Důchodové pojištění.
4. Pojištění podle bodů 1 až 3 spojené s investičním fondem.
5. Kapitálové činnosti
   a) umořování kapitálu založené na pojistně matematickém výpočtu, jimiž jsou proti jednorázovým nebo periodickým platbám dohodnutých předem přijaty závazky se stanovenou dobou trvání a ve stanovené výši,
   b) správa skupinových penzijních fondů,
   c) činnosti doprovázené pojištěním zabezpečujícím zachování kapitálu nebo platbu minimálního úroku,
   d) pojištění týkající se délky lidského života, které je upraveno právními předpisy z oblasti sociálního pojištění, pokud zákon umožňuje jeho provádění pojišťovnou na její vlastní riziko.
6. Pojištění pro případ úrazu nebo nemoci, je-li doplňkem pojištění podle odvětví 1 až 5.

ČÁST B

ODVĚTVÍ NEŽIVOTNÍCH POJIŠTĚNÍ

1. Úrazové pojištění
   a) s jednorázovým plněním,
   b) s plněním povahy škody,
   c) s kombinovaným plněním,
   d) cestujících.
2. Pojištění nemoci
   a) s jednorázovým plněním,
   b) s plněním povahy škody,
   c) s kombinovaným plněním,
   d) smluvní zdravotní pojištění.
3. Pojištění škod na pozemních dopravních prostředcích jiných než drážních vozidlech
   a) motorových,
   b) nemotorových.
4. Pojištění škod na drážních vozidlech.
5. Pojištění škod na leteckých dopravních prostředcích.
6. Pojištění škod na plavidlech
   a) vnitrozemských,
   b) námořních.
7. Pojištění přepravovaných věcí včetně zavazadel a jiného majetku bez ohledu na použitý dopravní prostředek.
8. Pojištění škod na majetku jiném než uvedeném v bodech 3 a 7 způsobených
   a) požárem,
   b) výbuchem,
   c) vichřicí,
   d) přírodními živly jinými než vichřicí (např. blesk, povodně, záplavy),
   e) jadernou energií,
   f) sesuvem nebo poklesem půdy.
9. Pojištění jiných škod na majetku jiném než uvedeném v bodech 3 až 7 vzniklých krupobitím nebo mrazem anebo jinými příčinami (např. loupeží, krádeží nebo škody způsobené lesní zvěří), nejsou-li tyto příčiny zahrnuty v odvětví č.8, včetně pojištění škod na hospodářských zvířatech způsobených nákazou nebo jinými příčinami.
10. Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající
    a) z provozu pozemního motorového vozidla a jeho přípojného vozidla,
    b) z provozu drážního vozidla,
    c) z činnosti dopravce.

Přehled odvětví a skupin pojištění (pokračování)

ČÁST B

ODVĚTVÍ NEŽIVOTNÍCH POJIŠTĚNÍ

11. Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z vlastnictví nebo užití leteckého dopravního prostředku, včetně odpovědnosti dopravce.
12. Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z vlastnictví nebo užití vnitrozemského nebo námořního plavidla, včetně odpovědnosti dopravce.
13. Všeobecné pojištění odpovědnosti za škodu jinou než uvedenou v odvětvích č. 10 až 12,
    a) odpovědnost za škodu na životním prostředí,
    b) odpovědnost za škodu způsobenou jaderným zařízením,
    c) odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku,
    d) ostatní.
14. Pojištění úvěru
    a) obecná platební neschopnost,
    b) vývozní úvěr,
    c) splátkový úvěr,
    d) hypoteční úvěr,
    e) zemědělský úvěr.
15. Pojištění záruky (kauce)
    a) přímé záruky,
    b) nepřímé záruky.
16. Pojištění různých finančních ztrát vyplývajících
    a) z výkonu povolání,
    b) z nedostatečného příjmu,
    c) ze špatných povětrnostních podmínek,
    d) ze ztráty zisku,
    e) ze stálých nákladů,
    f) z nepředvídaných obchodních výdajů,
    g) ze ztráty tržní hodnoty,
    h) ze ztráty pravidelného zdroje příjmu,
    i) z jiné nepřímé obchodní finanční ztráty,
    j) z ostatních finančních ztrát.
17. Pojištění právní ochrany.
18. Pojištění pomoci osobám v nouzi během cestování nebo pobytu mimo místa svého bydliště, včetně pojištění finančních ztrát bezprostředně souvisejících s cestováním (asistenční služby).

ČÁST C

Skupiny neživotních pojištění

a) „Pojištění úrazu a nemoci“ pro odvětví č. 1 a 2,
b) „Pojištění motorových vozidel“ pro odvětví č. 3, 7 a 10,
c) „Pojištění požáru a jiných majetkových škod“ pro odvětví č. 8 a 9,
d) „Letecké pojištění, pojištění vnitrozemské plavby a námořní pojištění a pojištění přepravovaných věcí“ pro odvětví č. 4, 5, 6, 7, 11 a 12,
e) „Pojištění odpovědnosti za škodu“ pro odvětví č. 10, 11, 12 a 13,
f) „Pojištění úvěru a záruky“ pro odvětví č. 14 a 15,
g) „Pojištění jiných ztrát“ pro odvětví č. 16, 17 a 18.

Příloha 17

Nově emitované kótované dluhopisy v roce 2006 (v Kč)

Datum emise	ISIN	Emitent	Max. objem emise
3. 2. 2006	CZ0000000195	Orco Property Group S.A.	1 500 000 000
26. 1. 2006	CZ0003501470	CAC Leasing, a.s.	3 000 000 000
26. 4. 2006	CZ0002000789	Hypoteční banka, a.s.	2 000 000 000
4. 5. 2006	CZ0002000797	Hypoteční banka, a.s.	2 500 000 000
24. 5. 2006	CZ0002000805	Raiffeisenbank, a.s.	500 000 000
21. 6. 2006	CZ0000000203	Home Credit B.V.	4 500 000 000
10. 7. 2006	CZ0002000839	Hypoteční banka, a.s.	1 000 000 000
10. 7. 2006	CZ0002000821	Hypoteční banka, a.s.	1 500 000 000
30. 8. 2006	CZ0002000862	Hypoteční banka, a.s.	1 500 000 000
27. 9. 2006	CZ0002000870	Hypoteční banka, a.s.	2 000 000 000
2. 10. 2006	CZ0003701187	Česká spořitelna, a.s.	3 000 000 000
6. 10. 2006	CZ0003501488	Home Credit, a.s.	4 000 000 000
4. 10. 2006	CZ0002000896	Česká spořitelna, a.s.	2 500 000 000
4. 10. 2006	CZ0002000888	Raiffeisenbank, a.s.	2 000 000 000
19. 10. 2006	CZ0002000912	Wüstenrot Hypoteční banka	1 250 000 000
19. 10. 2006	CZ0002000904	Česká spořitelna, a.s.	1 500 000 000
29. 11. 2006	CZ0002000938	Hypoteční banka, a.s.	2 000 000 000
CELKEM			**36 250 000 000**

Příloha 18

Emise / tranše kótovaných akcií v roce 2006

Emitent	ISIN	Nominální hodnota	Objem emise
Central European Media Enterprises Ltd.	BMG200452024	0,08 USD	202 400 USD
ECM Real Estate Investments A.G.	LU0259919230	1,70 EUR	6 566 250 EUR
Pegas Nonwovens SA	LU0275164910	1,24 EUR	11 444 456 EUR
Hypoteční banka, a.s.	CZ0008030509	500 Kč	2 634 738 500 Kč

Příloha 19

Přijaté emise kótovaných investičních certifikátů k 31. 12. 2006

Emitent	ISIN	Název IC
Raiffeisen Centrobank	AT0000454186	CTX
Raiffeisen Centrobank	AT0000A00M07	CECEXT
Raiffeisen Centrobank	AT0000489778	BRENT CRUDE OIL
Raiffeisen Centrobank	AT0000489398	GOLD
Raiffeisen Centrobank	AT0000340146	DJ EURO STOXX 50
Raiffeisen Centrobank	AT0000481221	RDX
Raiffeisen Centrobank	AT0000A029E3	CTX TURBO SHORT

Příloha 20

Schválené dluhopisové programy a základní prospekty v roce 2006 (v Kč)

Emitent	Maximální objem	Doba trvání
HVB Bank Czech Rep.	20 mld. Kč	30 let
Česká spořitelna, a.s.	75 mld. Kč	10 let
Raiffeisenbank, a.s.	20 mld. Kč	15 let

Příloha 21

Veřejně nabízené nekótované akcie (v Kč)

Emitent/Nabízející	Nominální hodnota	Objem emise
STROJIMPORT, a.s.	1 000,-	481 573 000
VÚHŽ, a.s.	50,-	14 714 700
CIMEX Praha, a.s.	8,-	800 000 000
Metra Blansko, a.s.	20 625,- a 51,-	34 770 435
Z, a.s.	10,- a 40,-	29 218 750

Příloha 22

Povinná nabídka převzetí z důvodu ovládnutí cílové společnosti nebo dosažení 2/3 nebo 3/4 podílu na hlasovacích právech cílové společnosti

Navrhovatel	Cílová společnost	Typ rozhodnutí
Via Chem Group, a.s.	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	2x Zastavení řízení
ČESKÝ OLEJ, a.s.	SETUZA, a.s.	Zákaz
RWE Gas International B.V.	Západočeská plynárenská, a.s.	Souhlas
Lesostavby Holding, a.s.	Lesostavby Šumperk, a.s. (OLZ, a.s.)	Zákaz
RWE Gas International B.V.	Severomoravská plynárenská, a.s.	Souhlas
AXIA Finance, a.s.	Jitka, a.s.	Souhlas
SYDERIT, a.s.	TRANZA, a.s.	Souhlas
E.ON Czech Holding AG	Jihočeská plynárenská, a.s.	2x (Zákaz, Souhlas)
RWE Gas International B.V.	Severočeská plynárenská, a.s.	Souhlas
RWE Gas International B.V.	Středočeská plynárenská, a.s.	Souhlas

Příloha 23

Povinná nabídka převzetí v kombinaci s nabídkou na odkoupení

Navrhovatel	Cílová společnost	Typ rozhodnutí
Aqualia Gestion Integral Del Agua, S.A.	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.	Souhlas

Příloha 24

Uplatnění práva výkupu účastnických cenných papírů

Navrhovatel (Hlavní akcionář)	Cílová společnost	Typ rozhodnutí
Agropol Group, a.s.	Agrona, a.s.	Souhlas
FITE-DV KONCERN, a.s.	ČKD PRAHA HOLDING, a.s.	Souhlas
Kooperativa, pojišťovna, a.s.	UNIGEO, a.s.	Souhlas
MADETA Group, a.s.	MADETA, a.s.	Souhlas
OSONA holding, a.s.	LARM a.s.	Nesouhlas
Martin Pacner	KUKS, a.s.	Nesouhlas
Českomoravský cement, a.s., nástupnická společnost	Českomoravské štěrkovny a.s.	Nesouhlas
AGROFERT HOLDING, a.s.	Zemědělské zásobování a nákup Šumperk, a.s.	Souhlas
Ing. Petr Ptáček	PRAGA Hostivař a.s.	Souhlas
ČEZ, a.s.	Severočeské doly a.s.	Souhlas
Czech Energy Holding, a.s.	United Energy, a.s.	Souhlas
v. Wedel GmbH & Co. KG	PSP Technické služby a.s.	Souhlas
Ing. Josef Brettl, CSc.	PRAGA Strašnice a.s.	Nesouhlas
SEEIF CR, a.s.	Moravské keramické závody, a.s.	Souhlas
AGROFERT HOLDING, a.s.	NAVOS, a.s.	Souhlas
OSONA holding, a.s.	LARM a.s.	Nesouhlas
AGROFERT HOLDING, a.s.	ZENZA Znojmo, a.s.	Nesouhlas
Správa majetkových účastí, a.s.	ART CENTRUM, a.s.	Nesouhlas
Agropol Group, a.s.	Cerea, a.s.	Nesouhlas
Jaroslav Přichystal	LCS Business Centre, a.s.	Souhlas
AGROFERT HOLDING, a.s.	ZZN Pardubice, a.s.	Souhlas
ZZN Polabí, a.s.	ZENA - zemědělský nákup a.s.	Souhlas
Agropol Group, a.s.	Doagra, a.s.	Zastavení
Dorsch Holding GmbH	HYDROPROJEKT CZ a.s.	Nesouhlas
Dorsch Holding GmbH	HYDROREAL a.s.	Souhlas
ESET a.s.	H.J.Heinz CR/SR a.s.	Souhlas
Česká rybářská, spol. s r.o.	Rybářství Chlumec nad Cidlinou, a.s.	Souhlas
AGROFERT HOLDING, a.s.	ZENZA Znojmo, a.s.	Souhlas
BRITAL, s.r.o.	BRISK Tábor a.s.	Souhlas
Agropol Group, a.s.	Doagra, a.s.	Zastavení
Martin Burda	Lázně Luhačovice, a.s.	Nesouhlas
ICOM transport a.s.	ČSAD Benešov a.s.	Nesouhlas
GES ASSET MANAGEMENT, a.s.	KOH-I-NOOR Mladá Vožice a.s.	Souhlas
Věra Spěváčková	Zemská a.s.	Souhlas
AZYS Trading, a.s.	Prefa Pardubice a.s.	Nesouhlas
MATADOR a.s.	Obnova Brno, a.s.	Souhlas
ČEZ, a.s.	Severočeská energetika, a.s.	Zastavení
Mittal Steel Ostrava a.s.	JÄKL Karviná, a.s.	Souhlas
Calabrone s.r.o.	DELTA CLIMATIZER a.s.	Nesouhlas
Agropol Group, a.s.	Integral Vrchovina, a.s.	Souhlas

Uplatnění práva výkupu účastnických cenných papírů (pokračování)

Navrhovatel (Hlavní akcionář)	Cílová společnost	Typ rozhodnutí
Agropol Group, a.s.	Doagra, a.s.	Souhlas
RWE Gas International B.V.	Severočeská plynárenská, a.s.	Souhlas
Martin Burda	Lázně Luhačovice, a.s.	Souhlas
LATROBE TRADING LIMITED	DKF, holding, a.s.	Souhlas
ČEZ, a.s.	Severočeská energetika, a.s.	Souhlas
SENAPOL, s.r.o.	KOVONA KARVINÁ, a.s.	Souhlas
SOUFFLET AGRICULTURE SAS	Selekta, a.s.	Nesouhlas
ARCADA Capital, a.s.	Moravské železárny, a.s.	Souhlas
Ing. Miroslav Pešta	ROIF, a.s.	Souhlas
Agropol Group, a.s.	Obila, a.s.	Souhlas
LESTING s.r.o.	Lesostavby Frýdek-Místek a.s.	Nesouhlas
Agropol Group, a.s.	ZZN Polepy a.s.	Souhlas
SOUFFLET AGRICULTURE SAS	Selekta, a.s.	Souhlas
Bohumil Vejvoda	ZPA Pečky, a.s.	Souhlas
Valentin Girstl	VUVL a.s.	Nesouhlas
Agropol Group, a.s.	Tagrea, a.s.	Souhlas
ČSAD autobusy Plzeň, a.s.	Zlínská dopravní, a.s.	Souhlas
PROMABYT SLOVAKIA	ČSAD autobusy Plzeň, a.s.	Souhlas
ARNA, a.s.	LINEA NIVNICE, a.s.	Nesouhlas
Expandia Ventures, a.s.	JITONA a.s.	Zastavení
Girstl Valentin	VUVL a.s.	Nesouhlas
Agropol Group, a.s.	Cerea, a.s.	Souhlas
OSONA holding, a.s.	LARM a.s.	Nesouhlas
Ing. Petr Vavro	Rybářství Telč., a.s.	Nesouhlas
Agropol Group, a.s.	Belagra, a.s.	Zastavení
E.ON Czech Holding AG	Jihočeská plynárenská, a.s.	Souhlas
Zemědělské zásobování a nákup Louny, a.s.	ZZN Slaný a.s.	Souhlas
Siemens s.r.o.	VA TECH EZ a.s.	Nesouhlas
Stoklásek Lubomír	UNIBETON, a.s.	Souhlas
AGT INVEST, a.s.	XAVERgen, a.s.	Souhlas
ARNA, a.s.	LINEA NIVNICE, a.s.	Souhlas
LUKROM, spol. s r.o.	LUKROM Valmez, a.s.	Souhlas
RWE Gas International B.V.	Středočeská plynárenská, a.s.	Souhlas
RWE Gas International B.V.	Západočeská plynárenská, a.s.	Souhlas
Agropol Group, a.s.	Belagra, a.s.	Souhlas
Siemens s.r.o.	VA TECH EZ a.s.	Nesouhlas
Ing. Petr Vavro	Rybářství Telč., a.s.	Souhlas
MACH DRŮBEŽ a.s.	Vajax, a.s.	Souhlas
Jet Investments, a.s.	Lamet, a.s.	Souhlas

Příloha 25

Žádost o rozhodnutí o zániku povinnosti učinit nabídku převzetí

Navrhovatel	Cílová společnost	Typ rozhodnutí
Paul Wohanka	MEDICAMENTA, a.s.	Zastaven

Příloha 26

Dobrovolná nabídka převzetí

Navrhovatel	Cílová společnost	Typ rozhodnutí
SYNEX PAPER HOLDING LIMITED	Jihočeské papírny, a.s., Větřní	Zákaz

Příloha 27

Veřejný návrh smlouvy v souvislosti s rozhodnutím valné hromady navrhovatele o vyřazení akcií z obchodování na oficiálním trhu

Navrhovatel	Typ rozhodnutí
Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s.	Souhlas

Vydává:
ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1
Česká republika

Kontakt:
SAMOSTATNÝ ODBOR KOMUNIKACE
Tel.: 22441 3494
Fax: 22441 2179

http://www.cnb.cz

Sazba a produkce: Studio Press
Grafický design: Jerome s.r.o.